מספר 120 | המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) | שנה 42 | 19.4.78 ח' ניסן תשל"ח

העולם הזה

שערוריית הקונסול שאינו רוצה לחזור

קונסול ישראל בניו־יורק, תת־אלוף (מיל.) אורי בן־ארי, גורם סערה

תשקיף

צפויים פיגועים

בממדים חמורים

הנהגת אש"ף החליטה להגביר את פעולות־הפיגוע בכל הזירות, כדי להוכיח לארצות־הברית, למצריים ולישראל כי לא ניתן להתעלם ממנה.
הפיגועים יהיו חמורים, ועלולים להזכיר את הימים הקשים ביותר של הפעולה החבלנית העיונית.

עוזרי בגין

פיקחו על ההפגנה

בחוגי מחיקת החדשות של הטלוויזיה הוכעה התמרמרות על פיקוחו של דובר ראש־הממשלה, שלמה (״נקדי״) נקדימון, על הצוות שצילם את הפגנת ״שלום כמוח״ במוצאי השבת האחרונה. נקדימון הראה נוכחות בכל זמן השידור, כשהוא ניצב מאחורי הכתב חנן עזרן וצוותו, ולפי הגדרת אחד הנוכחים, הוא ״ממש ביים את השידור״.
למרות שבמקום נכח גם ראש־לישכתו של בגין, יחיאל קדישאי, הקפיד קדישאי לעמוד במרחק מסויים מן הצוות המצלם.

תמיר זועם

על רובינשטיין

שר־המישפטים שמואל תמיר רותח על ח"כ אמנון רובינשטיין, עמיתו בצמרת ד"ש, בגלל מאמר שפירסם הארץ נגד חוק־המיפלגות, המוצע על־ידי תמיר. תמיר יודע שהמאמר, שלא היה חתום, נכתב בידי רובינשטיין.

רמונדה הוכתה בכלא

סארטר עשוי לבקרה

במיכתב לשר־הביטחון הודיע עורך־הדין של המונדה טוויך, אמנון זיכרוני, כי העיתונאית מרמאלה הוכתה בכלא על־ידי קצין־חוקר, שרחף אותה על מיטתה החנחית עליה ספירות־לחי.
עד השבוע לא הורשתה רמונדה להתראות עם בעלה וחמשת ילדיה, או לקבל חומר־קריאה כלשהו.
היא מוחזקת בבידוד מוחלט, בבית־המעצר בירושלים.
בינתיים מכה הפרשה הדים בעולם. לפי ידיעה מפאריס ייתכן כי הפירוסוף הצרפתי הקשיש, ז'אן־פול סארטר, יבוא במיוחד לארץ כדי לבקר אצל רמונדה באופן הפגנתי.

ברברה חשתקע

בישראל

חזמרת הצרפתיה ברברה עומדת להשתקע בישראל, לתקופה של שנה לפחות.
לפני שבועות אחדים היתה ברברה בארץ, ובין השאר

הסרט על

ה"אוסקר" צונזר

טקס חלוקת פרסי ה"אוסקר" ישודר בטלוויזיה הישראלית בצורה מצונזרת. הקטע שהסעיר את העולם — נאומה של השחקנית ואנסה רדגרייב נגד "הביריונים הציוניים" שהפגינו נגדה — הושמט מתוכו.
הצנזורה לא בוצעה בארץ, אלא בהוליווד.

היא ביקרה בביתם של דייל אל־אל אברהם אייזנברג והדקורטור אריק ואן־אסל, שביפו העתיקה. השניים הם בעלי גלריה 13 וחצי הסמוכה לביתם.
ברברה התעניינה אצל השניים אם היא תוכל לשכור מהם את הבית לתקופה ארוכה. והשבוע הגיע ממנה מיכתב בו היא מבקשת פרטים לגבי שכר־הדירה. ומודיעה כי תבוא לארץ בעוד כחודשיים, למשך שנה תמימה.

ירון חבע

לגנוז ראיון

הקומיסאר החדש של ממשלת־בגין ברשות־השידור, הפרופסור ראובן ירון, תבע לגנוז קטעים מתוך הראיון שערך עימו כתב ידיעות אחרונות, אורי פורת, שגם הוא איש הימין הקיצוני.
כאשר סירבה מערכת העיתון להיענות לדרישה, ניסה הפרופסור להפעיל לחצים לבדים.

הדובר של

צ'יצ' למערך?

דובר המודח של ראש עיריית תל־אביב שלמה (״צ'יצ'״) להט, עמיקם שפירא, קיבל הצעה ממועמד המערך לראשות העיר, אשר (״ארתור״) בן־נתן, לשמש דובר מטה הבחירות שלו.
ההצעה הגיעה לשפירא, הנמצא עתה בחופשה־מאונס, דרך חבר מועצת העירייה של המערך. אולם שפירא, המקווה עדיין לשיפור יחסיו עם צ'יצ', עדיין לא השיב עליה.
בינתיים פוטר דוברו הקודם של בן־נתן, שי... נאי ידיעות אחרונות לשעבר משה (״מושקו״) שלו. לדיברי חוגים המקורבים לבן־נתן החליט בן־נתן להיפטר משלו, משום שידע שהוא יפסיד תמיכה של עיתונו־לשעבר של שלו, אם זה יעבוד כדוברו.

על חשבון מי נסע

מזכיר הממשלה?

תעלומה אופפת את נסיעתו של מזכיר הממשלה, אריה נאור, לארצות־הברית.
נאור נסע בזמנו לשם למשך שלושה שבועות, בשיחות שפירר לעצמו, מטעם הוועדה לחגיגות ה־30, כדי למצוא לוחמים יהודיים שיכואו לצעוד במיצעד המחתרות.
בינתיים בוטל מיצעד המחתרות, ומאמציו של נאור למצוא לוחמים שיצעדו היו לשווא. השבוע קיבל מנהל חגיגות ה־30, דויד אדמון, את פירוט ההוצאות של ועדת החגיגות, ושם לא מופיעה נסיעת נאור.
גם ממישרד ראש־הממשלה נמסר כי נסיעתו של מזכיר הממשלה לא היתה על חשבון המישרד.
עתה נחקרת האפשרות שגורם פרטי מימן את נסיעתו של נאור, וכי חיפוש הלוחמים היה תירוץ בילבד.

יודח מועמד העבודה

לעיריית חיפה

במיפגשת־העבודה בחיפה עומדים להדיח את מועמד המיפגשה לראשות העיר, אריה גורא, ממועמדותו, ובמנות תחתיו את ראש־העיר הנוכחי, יוחנן צייזל, או את סגנו, יוסף בראשטיין.
מאחרי היוזמה להדחת גוראל עומד יוסף אלמוגי, והצטרף אליו מזכיר המחוז, אורי אגמי. גוראל היה מנכ"ל מישרד־העבודה בעת שאלמוגי היה שר־העבודה. השניים טוענים כי "נגד גוראל עלולות להישמע טענות במערכת הבחירות, שיביאו לתבוסת מיפלגת העבודה."

חטיבת "לעם"

לא תחפלג

למרות הפירסומים, בשבוע האחרון, על פילוג הצפוי בחטיבת "לעם" שבליכוד, נראה כי בסופו של דבר תישאר חטיבה זו, לפחות עד פני השטח, מלוכדת.
במגעים שהיו השבוע בין ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבין ראש המרכז העצמאי ב"לעם", שר־הבריאות אליעזר שוסטק, הביע שוסטק את דעתו כי איום הפילוג ב"לעם" חוסל, וכי הוא וחטיבתו לא יצטרפו לחרות.

פלאטו הציע

עבודה למוטה

ח"כ שמואל פלאטו־שרון הציע לי רמטכ"ל הפורש של צה"ל, רב־אלוף (מיל.) מרדכי (״מוטה״) גור, לעבוד עמורו.
לדיברי פלאטו־שרון, הוא עומד לקבל זיכיונות לחיפוש נפט ברחום הארץ, והוא מייעד למוטה את תפקיד מנהל החברה, שאותה יקים פלאטו־שרון לצורך חיפושי הנפט.

מדשאה

מבית ישראל

שאל כל אחד...

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע„מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע„מ • גזופות: צינקוגרפיה כספי" בע„מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שגיו • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו„ל: העולם הזה בע„מ.

קריאה יקרה.

בין הכתבות בגליון זה תוכל למצוא גם כתבה המספרת על התרשמותה וחוויותיה של צברית, שגדלה בקיבוץ גבעת־ברנר, מביקור שערכה לפני כחמישה שבועות במוסדות אש"ף בביירות. הכתבה צברית מבקרת באש"ף (עמודים 25—24) מספרת על ביקורה של אביטל דלוגוף, כיום אזרחית ארצות־הברית, כאורחת מטה אש"ף בביירות.

יש להניח שיהיו כאלה שימצאו טעם לפגם בעצם הביקור של מי שמזהה את עצמה עד היום כצברית וכישראלית, אצל אנשי אש"ף. „מה פתאום היא מבקרת אצל הפלסטינים בביירות?" הם עלולים לשאול, „מדוע לא ביקרה אצל היהודים בדמשק, למשל? !"

כדי להקדים תרופה לשאלה מעין זו אפשר להרגיע את המתמרמרים הפוטנציאלים: אביטל ביקרה גם אצל יהודי סוריה בדמשק. היא עשתה זאת גם בביקור שערכה בדמשק לפני כשנה וגם בסיורה הנוכחי במזרח־התיכון. מייד אחרי ביקורה בביירות טסה אביטל לדמשק, שהתה שם בדיוק באותה השבת, שבה אירע אסון אוטובוס הדמים בכביש החוף. למעשה נודע לה על הטבח בכביש החוף מפי תושבי הקהילה היהודית בדמשק, ששמעו על כך ברדיו הסורי.

על ביקורה הקודם אצל יהודי סוריה דיווחה אביטל דלוגוף במעריב. בביקורה הנוכחי היא לא מצאה שינוי במצבם. „למעשה הם אינם חיים עוד כיום בגטו סגור," סיפרה, „אלא בשכונה פתוחה שבה מתגוררים יהודים ומוסלמים זה לצד זה. השכונה היהודית, ליד השער הרומאי של דמשק, היא המשך ישיר לרובע מוסלמי. כ־80% מ־200 המשפחות היהודיות שנותרו שם עוסקות במיפעלי מתכת ובחנויות למזכרות. כשחנויותיהם נמצאות ליד חנויות של נוצרים ומוסלמים. חייהם מוגבלים, כמו עד כה, במיסגרת העבודה והמישפחה."

הבשורה שהביאה אביטל עמה משיחותיה עם יהודי דמשק היא כמיהתם להסדר מהיר בין ישראל ומדינות־ערב. יוזמת נשיא מצריים הפיחה בהם רוח תקווה שהנה זו משהו העשוי לשנות גם את גורלם. הם התאכזבו קשה כשנפסקו השיחות והגיעו למבוי סתום. „תעשו משהו," הם אמרו לה, „שיהיה הסדר."

בביקורה הנוכחי מצאה אביטל את מכריה בקרב יהודי דמשק כשהם עסוקים בארזיזת מישלוחי ייצוא לבלגיה, הולנד וארצות־הברית. ייצוא זה מכיל בעיקר עבודות של רקועי נחושת, בהן עוסקים מרבית יהודי הקהילה. כך, למשל, גילתה שהם מרקעים צלחות נחושת עם אותיות עבריות הנושאות, בין השאר, גם כתובות כמו „אם אשכחך ירושלים". אלה מיועדות ככל הנראה ליהודי ארצות־הברית. מלבד אלה ראתה גם מוצרים חדשים, מלאכת ידיהם של יהודי דמשק — תרמילי פגזים של תותחים, שהיו בשימוש הצבא הסורי, הגיעו לידיהם באופן רשמי. את הפגזים הם מרקעים בעבודות צורפות אמנותיות, הופכים אותם לאגרטלים.

ומי שרוצה יוכל למצוא בכך עוד אבסורד מהמתרחש במרחב: תרמילים של פגזים, שאולי נורו בשעתו על־ידי תותחני הצבא הסורי לעבר השטחים שבידי יש־ראל, הופכים בידי יהודי סוריה למזכרות המוצעות למכירה ליהודי ארצות־הברית.

■ ■ ■

בשבוע שעבר התפרסמו בעיתונות הישראלית ידיעות שבישרו כי היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, „דן בענייני מס־ההכנסה של ח"כ הליכוד פסח גרופר."

על פי ידיעות אלה נפגש הפרופסור ברק לפני שבועיים עם ראש מחלקת החקירות של מס־הכנסה, זבולון הנדלר, בעניין הצהרות המס של ח"כ גרופר. נאמר בהן, כי שילטונות מס־ההכנסה בודקים חשדות, כי ח"כ גרופר לא שילם מס עבור תקבולים שקיבל ממוסדות התאחדות האיכרים בשנים 76—1974, על חשבון הוצאות אש"ל ונסיעות. עוד נאמר כי ח"כ הביע נכונות לשלם את המס המגיע ממנו עבור אותן שנים, תמורת הכנסות המסתכמות בעשרות אלפי לירות. אבל היועץ־המישפטי, שהעניין הובא בפניו, לא המליץ לפי שעה להיעתר לבקשה זו תוך הימנעות מנקיטת צעדים מישפטיים נגד גרופר.

מה שלא נאמר באותן ידיעות הוא אולי הפרט המאלף ביותר הקשור בהן: כיצד עלו שילטונות מס־ההכנסה על העלמת ההכנסות של ח"כ גרופר וכיצד הגיעה הפרשה לעיונו של היועץ־המישפטי לממשלה?

תרמיל פגז שהפך אגרטל
ייצוא ליהודי ארצות־הברית

צעירים יהודים בחנות יקרי־נחושת בדמשק*
„אש אשכחך ירושלים"

ח"כ גרופר, נאלץ לפרוש מתפקידו בגלל לחצו של גרופר," טען העולם הזה.

בין השאר פורסם באותן כתבות כי ח"כ גרופר הגיש למוסדות התאחדות האיכרים חשבונות הוצאות־רכב שהגיעו לסכומים של 6000 ל"י לחודש, על נסיעות שעשה בתוקף תפקידו בהתאחדות האיכרים. סכום זה שולם לו על נסיעות מעת־לית לתל־אביב ומתל־אביב לעתלית, שהמרחק ביניהן הוא פחות מ־90 קילומטר. נוסף לכך קיבל גרופר דמי ישיבות והוצאות נוספות, הגיש חשבונות על אותן הוצאות נסיעה עצמן לכמה מוסדות של התאחדות האיכרים בעת ובעונה אחת, וזאת בנוסף לדמי האש"ל והנסיעות שהוא מקבל מהכנסת.

בתגובה על טענה זו אמר גרופר ל־העולם הזה כי על הוצאות הרכב שקיבל עבריות הנושאות, בין השאר, גם כתובות כמו „אם אשכחך ירושלים". אלה מיועדות ככל הנראה ליהודי ארצות־הברית. מלבד אלה ראתה גם מוצרים חדשים, מלאכת ידיהם של יהודי דמשק — תרמילי פגזים של תותחים, שהיו בשימוש הצבא הסורי, הגיעו לידיהם באופן רשמי. את הפגזים הם מרקעים בעבודות צורפות אמנותיות, הופכים אותם לאגרטלים.

ומי שרוצה יוכל למצוא בכך עוד אבסורד מהמתרחש במרחב: תרמילים של פגזים, שאולי נורו בשעתו על־ידי תותחני הצבא הסורי לעבר השטחים שבידי יש־ראל, הופכים בידי יהודי סוריה למזכרות המוצעות למכירה ליהודי ארצות־הברית.

■ ■ ■

בשבוע שעבר התפרסמו בעיתונות הישראלית ידיעות שבישרו כי היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, „דן בענייני מס־ההכנסה של ח"כ הליכוד פסח גרופר."

על פי ידיעות אלה נפגש הפרופסור ברק לפני שבועיים עם ראש מחלקת החקירות של מס־הכנסה, זבולון הנדלר, בעניין הצהרות המס של ח"כ גרופר. נאמר בהן, כי שילטונות מס־ההכנסה בודקים חשדות, כי ח"כ גרופר לא שילם מס עבור תקבולים שקיבל ממוסדות התאחדות האיכרים בשנים 76—1974, על חשבון הוצאות אש"ל ונסיעות. עוד נאמר כי ח"כ הביע נכונות לשלם את המס המגיע ממנו עבור אותן שנים, תמורת הכנסות המסתכמות בעשרות אלפי לירות. אבל היועץ־המישפטי, שהעניין הובא בפניו, לא המליץ לפי שעה להיעתר לבקשה זו תוך הימנעות מנקיטת צעדים מישפטיים נגד גרופר.

מה שלא נאמר באותן ידיעות הוא אולי הפרט המאלף ביותר הקשור בהן: כיצד עלו שילטונות מס־ההכנסה על העלמת ההכנסות של ח"כ גרופר וכיצד הגיעה הפרשה לעיונו של היועץ־המישפטי לממשלה?

תרמיל פגז שהפך אגרטל
ייצוא ליהודי ארצות־הברית

מהתאחדות האיכרים היה מדווח מדי שנה לשילטונות מס־ההכנסה, אולם על התשלומים האחרים — כמו אלה שקיבל מהיקבים, למשל — לא דיווח, לדבריו, משום שעדיין לא סגר את תיקי השומה שלו במס־ההכנסה לשנתיים האחרונות. חקירת העולם הזה בפרשה העלתה, כי הצהרתו של גרופר בעניין זה היתה פשוט שקר. הסתבר כי גרופר הצהיר בהצהרות ההון וההכנסה שלו לשנים 76־1974, שהכנסותיו היחידות בשנים אלה היו ממשכורתו של חבר־כנסת ומהכנסות עיסקיות המשותפות לו ולאחיו עימנואל. הוא לא הצהיר כלל בהצהרות אלה על התקבולים שקיבל ממוסדות התאחדות האיכרים.

האשים העולם הזה: „חבר־הכנסת גרופר, מצליף סיעת הליכוד בכנסת, העלים משילטונות מס־ההכנסה הכנסות בשיעור של כ־150 אלף ל"י בשנה."

אמצעי־התיקשורת הישראלים התעלמו, כרגיל, מסידרת גילויים והאשמות חמורות אלה של העולם הזה. אף עיתון לא טרח אז לספר לקוראיו על הח"כ הנכבד ש־הואשם בגלוי בהעלמות־מס. גם גרופר עצמו התעלם מהדברים החמורים שפורסמו אודותיו בהעולם הזה וחשב, ככל הנראה, כי מעמדו מקנה לו חסינות גם בפני שילטונות מס־ההכנסה.

לא כך סברו שילטונות המס. בעקבות הפירסומים בהעולם הזה נפתחה חקירה של שילטונות מס־ההכנסה בפרשת העלמות המס של ח"כ גרופר, שהעלתה מסקנות דומות לאלה שאליהן הגיע העולם הזה.

רק אז הציע גרופר לשלם את המס המגיע ממנו עבור ההכנסות שהעלים. כך הגיעה הפרשה להכרעתו של היועץ־המישפטי, שיצטרך להחליט אם וכיצד לנקוט צעדים מישפטיים כלפי ח"כ גרופר.

עתה נשאר רק לקוות כי שילטונות מס־ההכנסה והיועץ־המישפטי יוכיחו כי בעניין מעלימי־מס דין אחד לכולם, וכי עובדת היות מעלים־מס חבר־כנסת מטעם סיעת השילטון אינה מקנה לו כל חסינות או זכויות אחרות, שאינן מוקנות למעלימי־מס אחרים.

אלי תבור

צעיר יהודי בדמשק מרקע על תרמיל פגז
מזכרות מפגזים של הצבא הסורי

• מעל לראשה של הצעירה בתמונה ניתן להבחין בצלחת־נחושת שעליה מרוקעות מילים עבריות.

ספורטאי מס'1 ממליץ על מסטיק מס'1

מסטיק עלית ב-5 טעמים:

ספרמינט • פפרמינט • לימון •
• אוכמניות • דובדבן •

מיקי ברקוביץ אומר:
טוב לי עם מסטיק עלית

סוף השבוע יחייב נסיעות ופעילות מורטת עצבים. בן־זוגך עלול להרגיזן באדישותו ובאי־נכונותו לשאת עי־ מך בנטל. בעיות של דייטה יעסיקו אותך. מראך החיצוני עשוי ל־ המריצך לנקיטת שורת צעדים בכיוון של שי־ נוי. יהיה עליך לחשוב מחדש על הוצאה כס־ פית שעמדת להוציא. נסיעה רחוקה שתיכננת, עלולה להתבטל במפ־ תיע בגלל מישהו מבני משפחתך. יצירה ספרותית או מוסיקלית תפעיל את דמיונך.

* * *

רוח שובבות ועליצות תשרה עליך הש־ בוע. כמה מפעולותיך יפתיעו אותך ב־ עצמך. מצב קשה ש־ נחלצת ממנו, או שנר־ אה לך כי אתה עומד להיחלץ ממנו, יסיר ממך נטל נפשי כבד. הביטחון העצמי שלך שעורער לאחרונה, ית־ גבש מחדש. הרכילות היא אחת מתכונותיך הרעות. במקום עבו־ דתך יתייחסו בהער־ כה למאמציך והדבר ימריצך לנאמנות־ יתר בעבודה. דחיית ביקור תאכזב אותך.

* * *

הרבה שעות שינה ומנוחה יעזרו לך לברוח מהבעיות הלוחצות עליך. אבל זוהי רק בריחה, והיא אינה פו־ תרת את הבעיות אלא רק דוחה אותן. תצ־ טרכי להתמסר למישהו הזקוק לך ולעודד את רוחו. ייתכן ופגישה מי־ קרית תשנה את שיג־ רת חייך. לא מן הנמנע שתשני את דעתך על אישיות שהערצת. במי־ שור הרומנטי תיתבעי לתת יותר מאשר לקבל. אבל עליך להת־ אים את עצמך לאיש שאותו את אוהבת.

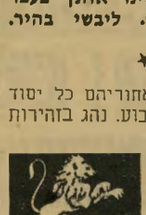
* * *

מישאלה שכימעט ותתייאשת ממנה עשו־ ייה להתגשם במפתיע. ייתכן גם ותהיה לך תוך הימים הקרו־ בים אפשרות לפגזרנות ולנדיבות מופגנת. מכ־ רים ושכנים ילאו אותך בביקורים ובב־ קשות. תצטרך לחק־ דיש זמן לפיתרון בע־ יותיהם של אחרים שאינן מעניינות אותך ביותר. פעילות גופנית מוגברת צפוייה בסוף השבוע. בעיות שלא עניינו אותך בעבר יעמדו במרכז סקרנותך. ליבשי בהיר.

* * *

שמועות ודברים שאין מאחוריהם כל יסוד עלולים להטעות אותך השבוע. נהג בזהירות על כל אינפורמציה ה־ מועברת אליך, ובדוק אותה ביסודיות לפני שאתה מסתמך עליה. יהיה עליך לטפח מחדש יחסים שהזנחת עם אי־ שיות העשוייה להועיל לך. בנות מזל אריה ש־ טרם עברו את גיל ה־ 23 צפויות השבוע ל־ מתנות יקרות. כדאי לכן לבדוק אם המחיר שאתן נתבעות לשלם עבור מתנות אלו אינו מוגזם מדי.

* * *

רגישותך תעמוד השבוע במיבחן קשה. תחושת עלבון יכולה להשפיע על שיקו־ ליך בעייה החשובה לך. רגשות תיסכול מצטברים מולידים בך מרירות ומלנכוליה. בילויים ובידור יהיו הצורה היעילה ביותר לחרוג מהמעגל הסגור אליו נקלעת. אל תמ־ נע מעצמך התפרקות אפילו תצטרך לחש־ תמש באמצעים החור־ גים מהשיגרה. אם היא מוכנה להאזין לך, שפוך בפניה את ליבך. אתה זקוק באופן דחוף לאנשים שיבינו אותך. כושר השיכנוע שלך ישפיע חשבוע על חוג גדל והולך של אנשים. ייתכן ותעמוד במרכז ההתעניינות ב־ עיקבות פעולותיו של אחד מאוייביך. ההגי־ נות שלך בהתמודדות עם יריבך עלולה ל־ הכשילך, כיוון שתכו־ נה זו אינה משפיעה עליו. תקבלי השבוע הצעה שתחייבך להחל־ טה חשובה. אך השאירי פתח להצעות.

* * *

צפויים לך חיכוכים ביחסים המשפחתיים, בעיקר על רקע של „מי לובש את המכנסיים"? השחצנות והיוהרה ש־ לך עלולים לסבכך ו־ ליצור בעיני אחרים תדמית שלך שאינה מתאימה כלל למציאות. יתגלה צורך לפשוק מי־ טען של תוקפנות ש־ הצטבר. עדיף שתעשה זאת בהתעסקות ספור־ טיבית איזושהי או ביציאה לטופשבוע.

* * *

זהו השבוע אשר לו כה צפיתם. יהיה עליכם להכריע סופית לכאן או לכאן. הח־ סנות תפגע בכם ל־ עתיד. שיקוליכם מוכ־ תבים אומנם על־ידי אנשים אחרים, בעיקר בני מזל קשת ודגים, אולם בצורה זו תשרתו גם את מטרותיכם ו־ לא את האינטרסים שלהם. לבשי צהוב.

לחצים שהצטברו מעיקים דווקא בתקופה זו. הזדמנות נדירה ל־ הצלחה כספית וחבר־ תית, נפתחה לאחרונה. עשה את כל המאמצים על־מנת שלא להחמ־ יצה. הדבר אמנם יח־ ייב התמסרות ועבודה מאומצת, אבל כל מא־ מץ הוא כדאי. את מנסה להסתיר ממנו את הדברים המעיקים עליך. אבל עינייך מסגירות אותך. גלי סובלנות.

* * *

הדברים אינם מסתדרים השבוע כפי שתיכננת אותם. מיכ־ שולים בלתי צפויים, דוחק בזמן וטירדות במשפחה מונעים ממך לבצע את כל הדברים שהטלת על עצמך. מוטב שלא תידחף ל־ מצב של כפייה. כדאי לך לדחות חלק מה־ דברים ולהשלים את אלה שאתה יכול ל־ הקדיש להם זמן. שקול היטב את דרכיך.

* * *

קרוב לוואי שהשבוע תשמש נושא ל־ קינאה לכמה מחבריך ומכריך. השתדל להצ־ ניע את הצלחותיך בכל השטחים ושמור בסוד את תוכניותיך, גם מאנ־ שים שאתה נותן בהם אימון מלא. אם אתה עובד שכיר, תצטרך ל־ היאבק בזמן הקרוב ב־ שאיפתך לעצמאות. אכ־ זבתך תחלוף ואז תוכלי לצחוק על חששותיך. הזהר מרכילות.

מכתבים

אריך לנשיאות!

קראתי בעיתונים את הכרזתו הבומ־ באסטית של שר־האוצר שימחה ארליך, כי „מעולם לא היה מצבנו הכלכלי טוב יותר." האסוציאציה הראשונה שלי היתה אותה אימרה מפורסמת, השייכת דומני למשה דיין, שבהיותו שר־הביטחון הכריז, זמן קצר לפני מילחמת יום־הכיפורים: „מעולם לא היה מצבנו הביטחוני טוב כל כך." לאור דבריו של ארליך צריך להתכונן עכשיו ליום־כיפורים כלכלי.

רבקה מאור, בת־ים

בתקופת כהונתה של ממשלת המערך התריעו הכל, כולל אתם, על אולתי־דה של הממשלה לעצור את גלי השביתות ולפתור בדרך נאותה את סיכסוכי העבודה במשק. והנה עתה, כשקמה ממשלה המנסה דרך חדשה, על מנת למנוע את ההידר־ דרות המשקית ולא להיכנע לסחיטותיהם של קבוצות־לחץ המחזיקות את המדינה בגרונה, אתם מגנים גם אותה.

המדיניות הכלכלית של הממשלה הוכיחה את עצמה בשביתת הימאים. עובדה היא,

„הדך עוד פאראזיט!"

כי דווקא ממשלת הליכוד הצליחה לשבור את שביתת הימאים לא בדרך של דיכוי והפעלת צבא, כפי ששטחה זאת בשעתו ממשלת מפא"י בתקופת מרד הימאים של שנת 1951, אלא תוך כדי גילוי נחישות החלטה ואי־כניעה לסחטנות של עובדים, המבקשים קצפת על השמנת המצוייה כבר בידיהם.

למרות כל הזעקות על קיפוח, הימאים נימנים על קבוצות העובדים בעלות רמת־ השכר הגבוהה ביותר במשק. אני עצמי מכיר ימאים המביאים הביתה 20 אלף ל"י נקי לחודש. נכון שתנאי עבודתם קשים והם מנותקים לעיתים קרובות מהבית, אולם הם מקבלים תמורה הוגנת עבור אלה.

מדיניותה המשקית של הממשלה הוכחה כנכונה בפרשת שביתת הימאים, ועובדה היא שהם הגיעו בעצמם למסקנה שהשבתת הצי כולו אינה משתלמת והסכימו לחזור בהם מתביעותיהם המופרזות. לא תמיד צודקים העובדים. ההתנגדות למדיניות־ החוץ של הממשלה הנוכחית אינה מחייבת, בהכרח, גם התנגדות למדיניותה הכלכלית.

גדי ברנע, חיפה

בעיקבות הצלחותיו של שר־האוצר שימ־ חה ארליך בתחום הכלכלי, הייתי מציע לבחור בו כנשיא המדינה. יש לו שני כישורים בולטים לתפקיד זה: הוא לא נבון ולא שווה.

י. אבירם, תל־אביב

שר־אוצרנו החביב אינו מפסיק להפ־ גיזנו באימרות־שפר. האחרונה שבהן, ה־ נוגעת לשביתת המורים, אומרת: „חשבון ארוך לנו עם המורים!" איני יודע איזה חשבון יש לארליך עם מוריו. אולי היה לו מורה גרוע לכלכלה. אך בדבר אחד אני בטוח: ארליך מנסה לצאת נגד אחת השביתות היותר צודקות במשק.

רמת־שכרם של המורים בארץ היא מה־ נמוכות במשק. בשל כך רמת המורים נמו־ כה ביותר. ארליך טען כי המחנכים צרי־ כים לתת דוגמה ולא לשבות, אך הוא שוכח כי כדי שציבור המורים יכלול אנשי רוח, נותני־דוגמה־אישית, צריך גם לשלם להם בהתאם, בדיוק כמו שהשופטים מקב־ לים משכורות כדי שרמת חייהם תהיה גבוהה וכדי שיוכלו לשפוט בצדק. אני מעיד על עצמי, שבתום לימודי במתימטיקה חשבתי לעסוק בהוראה. אך כששמעתי על המשכורות המגוחכות של המורים, הבנתי שגם אני אפעל בניגוד למצפוני ואיאלץ להתמסר לשיעורים פרטיים תוך התחמקות מתשלום מס. אני משוכנע כי אם היו משלמים למורים שכר הגיוני יותר היו מגיעים לבתי־הספר התיכוניים כוחות הוראה מעולים ולבתי־הספר היסודיים היו מגיעים אנשי־חינוך הולמים.

יוסי קאופמן, גבעתיים

● ● ●

כלבי השמירה של הדמוקרטיה

רק קולות בודדים נשמעו בציבור עיתו־ נאי ישראל נגד שביתת העיתונאים. טבעי הוא שאנשי אמצעי־התיקשורת ינצלו את הכלים שבידם על מנת לשכנע את הציבור בצידקת מאבקם המיקצועי. עם זאת אני מחזיק בדיעה שעיתונאים, כמו רופאים או שופטים, אינם יכולים להרשות לעצמם את הלוכסוס הזה של שביתה כללית.

גם בימים בהם נערכו במדינה שביתות רופאים, דאגה הסתדרות הרופאים לכך שיהיו רופאים בתורנויות במרפאות וב־ בתי־החולים, כדי להגיש עזרה רפואית לנצרכים. איש מהרופאים לא היה מעלה בדעתו להשאיר מדינה שלמה ללא עזרה רפואית, תהיה צידקת תביעותיהם המיק־ צועיות כאשר תהיה. אבל העיתונאים לא נהגו כך והותירו את המדינה במשך שתי יממות ללא מידע חיוני.

יש מיקצועות שאינם רק בבחינת פרנסה ומקור הכנסה, אלא משמשים כייעוד. העי־ תונאות, לדעתי, היא אחד מהם. מקובל להגדיר את העיתונות כמעצמה השביעית וככלב השמירה של הדמוקרטיה. תפקידה העיקרי הוא להביע ביקורת על השילטון, כדי למנוע מעשי־עוולה ושחיתות. השבתת העיתונות היא מעילה בתפקיד זה. היא מאפשרת לממשלה לפעול ללא ביקורת.

כמו שכלב השמירה הביטחוני של ה־ מדינה — הצבא — אינו רשאי לשבות, כך גם כלב השמירה של הדמוקרטיה אסור לו לשבות. העיתונאים יכולים להיי־ לחם על זכויותיהם בהרבה דרכים, בתוך עיתוניהם, אבל בשום פנים אסור להם — בניגוד לבעלי מיקצועות חיוניים אחרים — להיילחם בנשק המונע מידע מהציבור.

אליעזר מרקוביץ, ירושלים

● ● ●

מכשיר לשטיפת־מוח

בעיצומן של השביתות באל־על וברשות השידור, האזנתי בעל כורחי ליומן חדשות ששודר בגלי צה"ל, בו הוקדש פרק נרחב לסקירת השלכותיה של השביתה באל־על. בתום הכתבה הרדיופונית הזאת הזדעזעתי מהעובדה שהממשלה משתמשת בתחנת־ שידור צבאית כמכשיר לשטיפת־מוח.

במהלך השידור ראיין הכתב — חייל על פי כל הסימנים, שכן העובדים האזר־ חיים בגלי צה"ל שבתו גם הם — את שר־התחבורה ואישים אחרים בעלי מעמד במשק, תוך התרפסות בלתי נסבלת ומג־ מתיות בולטת לאוזן. הוא ניסה להוציא מפי כל מרואייניו עד כמה אין כל השפעה להשבתת חברת הטיסה הלאומית שלנו, וכי ניתן להסתדר גם בלעדי אל־על, ללא כל פגיעה ממשית — לא בציבור הנוסעים ולא ביצוא התעשייתי או החקלאי של ישראל.

השאלות נשמעו כולן כמוזמנות והתשו־ בות היו כולן בהתאם למדיניות הממשלה. אופייני לכתבה זו שאותו כתב לא טרח כלל לראיין בכתבתו „האובייקטיבית" מישהו מטייסי אל־על או צוותי התחזוקה שלה. אכן, דיווח עיתונאי למופת, הממחיש מה עלול להתרחש במדינה כאשר הממשלה תשלוט על רשות־השידור העצמאית.

צדוק לוי, תל־אביב

● ● ●

אמיצים ללא מרכאות

אבקשכם לאפשר לי להתייחס למיכתבו של הקורא גברעם גלילי (העולם הזה 2118), יו"ר מועצת התלמידים בבית־ספר תיכון.

ראשית, הערה סיגנונית וצורנית. סיגי־

(המשך בעמוד 8)

בקיץ לים "Go אוברזון".
זהו הכיוון שלך ושלי,
כיוון שהתמסרתי אליו השנה – בגדי ים.
הקו הפשוט המציין
את כל יצירות האפנה שלי
נמצא גם בקולקציה החדשה של בגדי הים.

בגדי הים מעוצבים בצבעים אחידים
או בהדפסים קטנים ופרחוניים.
בגדי הים שלי גזורים כך שיבליטו
את החלקים היפים של גופך...
אז הקו שלנו הקיץ – "Go אוברזון"... Gideon

Go oberson

Gideon Oberson®

חגי לבינסון אילון|סטודיו m&m|יקי

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

נונו של גלילי לא היה מבייש אף עסקן מפלגתי בא בשנים. תחילה, כיצד הגיע לידי המעשה המביש של עיון בגיליון העולם הזה? התגלגל לידו גיליון, הוא מצטדק. אחר־כך הוא מכתיר את כותבי מכתב התיכוניסטים אל ראש־הממשלה „אמיצים" (במרכאות כפולות במקור) ו־אילו את ידידיהם הפלסטינים, שלמענם הם נלחמים, „חיות אדם", המבינות „רק שפה אחת — השפה שהם מדברים."

גלילי (יקר, כסיגנונך): כל כך צעיר וכבר מכתיר עולם ומלואו, מסדר עניינים לפי המפה החדשה. אולי אותם שמיניסטים הם אמיצים ללא מרכאות? אולי חלקם יפול במילחמה הבאה, שעה שאתה תהיה קומיסאר תרבותי באיזה בסיס עורפי?

מסתבר שיש כאלה. הנה, המיכתב ש־פורסם לפני מיכתבך, באותו הגיליון, נכ־תב בידי חיילים קרביים (אולי לא כאלה שהולכים בתלם). אולי תסביר גם להם מה זה „הרג משפחות שלימות עם ילדים בני שלוש וחמש" — לא רק בכביש החוף אלא גם בלבנון — ולמען ההגינות של היקום, בכל מקום.

אומנם, לדבריך, יודעים הפלסטינים רק שפה אחת, אבל אולי כדאי ללמד אותנו את שפתם ולהשאיר את המקום הפנוי שבאנדרטות ריק לנצח? אינני מכיר את בית־ספרך, אך אני בטוח שהוא תרם את חלקו לרשימת חלליגו. המחשבה שאדם צעיר כמוך חושב כך, מחרידתני.

עשרות מידידי הטובים מתו במילחמות ישראל, החל ממילחמת השיחרור וכלה ב־מילחמת יום־הכיפורים. אינני שמיניסט. ראיתי מילחמות ונפצעתי באחת מהן ואולי אני מגעיל אותך בשפת־היום בגדמי. אך דע לך: דיבור עם אוייב איננו התאבדות. אפילו אם נשארת בחיים אחרי מילחמה (גם אם לא נפצעת) ישארו בך צלקות. אני מקווה שלא תזכה להגיע להכרה זו בדרך שכזו.

כל מי שעבר מילחמה ישלול אותה מ־ראש. תבין שצריך ל„וותר" (במרכאות. כי לדעתי אינך מוותר על כלום) על פיסת קרקע, כדי לקבל שלום שאתה אישית תחוש בקיומו. החופש שתזכה בו עם בוא השלום יגרום לך להאמין במשהו ולא לדבוק באותן אמיתות, כביכול, שהושתלו בך.

דויד ערמן, הוד השרון

● ● ●

על מה רגש דיין

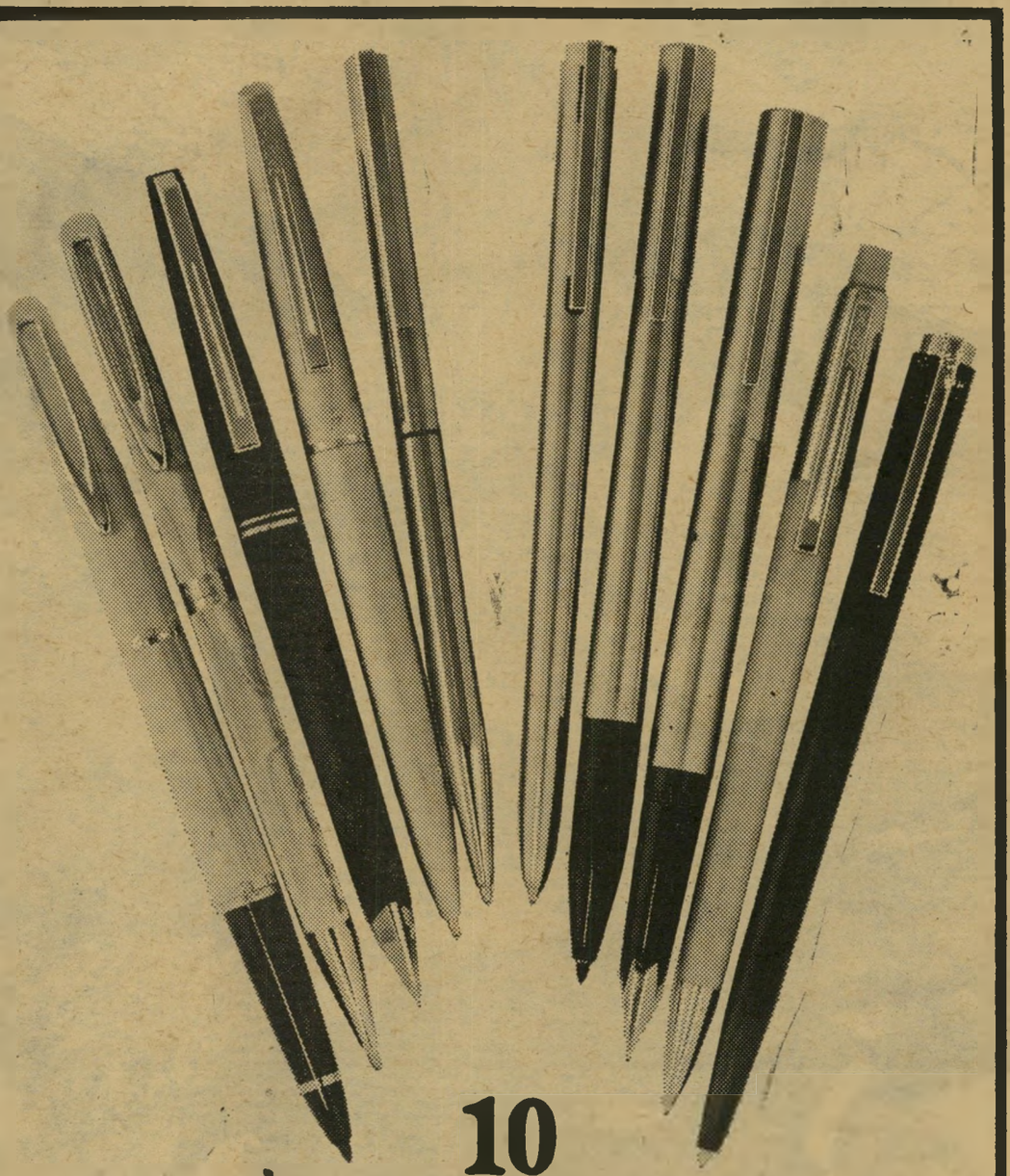
הודעתו של שר־החוץ משה דיין, בת־שובה לשאילתה שהוגשה לו בכנסת, כי יתבע לדין על הוצאת לשון־הרע את אלה שטענו כי הוא הדליף את דבר האמירה שאמרה לו, כביכול, אישיות אמריקאית בכירה, על הצורך בהדחתו של בגין מ־ראשות־הממשלה, היא בדיחה לאומית ה־ראויה לפרס־ישראל. מה לא נכתב בעבר על האיש הזה? שהוא שודד־קברים, גונב עתיקות, נואף, מפר חוקי תנועה, אחראי למחדל שגרם למותם של אלפים במילחמת יום־הכיפורים ועוד. כל זה לא הזיז לו במאום. גם לא ההאשמות הברורות שהטי־חו בפניו אלפי הורים שכולים.

אבל ברגע שמאשימים אותו בהדלפה הוא נעלב פתאום. ועושה זאת האיש שהודה בגלוי כי הוא שהחליט, ברגע של אמת, להדליף לכל העולם את המעורבות הישר־ראלית באתיופיה וגרם בכך נזק מדיני ולאומי למדינה. אם זה מה שמסוגל להע־ליב את האיש ולפגוע בו, זה רק מלמד על מערכת הערכים המוסריים שלו.

יעקב סגל, תל־אביב

בניגוד למבקריו הרבים והצעקניים של ראש־הממשלה, על הצעותיו הממלכתיות הסזיזות, כמו בנושאי מצעד המחתרות ב־יום העצמאות ומועמדו לנשיאות המדינה, אני סבור שדווקא במיקרים אלה הוכיח בגין את גדולתו. הוא לא חס על כבודו ועל סמכותו, הוכיח כי הוא מתחשב ב־דעת העם וחזר בו מהצעותיו המגוחכות. רק בנושא אחד סירב בגין להתחשב בדעת העם: בהחלטתו למגות את משה דיין כ־שר־החוץ. וזאת, למרות הפגנות המחאה הנזעמות. דומני שגם בנושא זה מתחרט בגין על החלטתו, אלא ש„אין לו פנים" להודות בטעות נוספת שעשה.

מן הראוי היה שבגין ינצל עתה את הבטחתו להכניס שינויים פרסונאליים ב־תוך ממשלתו, **לשם מינוי אדם אחר לתפ־קיד שר־החוץ**, ובכך לתקן את הקילקול

10
העטים הטובים בעולם...
וכולם
waterman

עטים נובעים, עטים כדוריים, עטי טוש ועפרונות מכניים. כולם **ווטרמן** וכולם הם הטובים בעולם. וזאת עובדה.

ווטרמן. השם האומר: עיצוב מעודן ויחיד במינו. ביצוע קפדני ביותר ואיכות ללא תחרות.

ווטרמן. ללא ספק - העט המיוחס ביותר בעולם!

להשיג בחנויות המובחרות למכשירי כתיבה
המפיצים בישראל:
עטר - חב' למסחר בע"מ. רח' פרץ 17. ת"א. טל. 611833, 622897-8

ADMARK

מכתבים

הראשון שהוא עצמו הכניס בממשלה. אם יעשה זאת, אין ספק שבעתיד יחסוך מעצמו ביזיונות נוספים. ואומר זאת אדם המעריץ את בגין ואת מנהיגותו.

מנחם שוורצמן, פתח־תיקווה

האישיות הישראלית הבכירה, שלחשה לאישיות אמריקאית בכירה, ללחוש לאוזנה ומשם לפיה ומשם לרדיו ולטלוויזיה, שהאמריקאים אומרים, שאם לא יוחלף ראש ממשלה לא יהיה שלום, כלומר, תהיה מילחמה, צדקה, כרגיל, על חשבון המדינה, שהיא בשבילה רק אמצעי למטרה, ושיבשה, כרגיל, את המהלכים של יונים ושל שפויים, הרוצים בדרך אחרת, ולא זאת המוכרת, של טנקים, תותחים ומטוסים.

האישיות הזאת הפילה מיברק באיזו מסעדה, כשחששה שהולכים בניגוד לדעתה. האישיות הזאת, מומחית לפרשיות, בארץ הפיראמידות, שממנה „מאיימים" עלינו בשלום, כשהם שהיא מומחית ללחישות וחפירות. האישיות הזאת תכלה כל חלקה טובה עד שיובטח לה כסא ראשות הממשלה. האישיות הזאת לא תבחל בשום אמצעים, כולל בגידה בחברים ובידידים (שהם קיימים רק כשצריכים). האישיות הזאת צודקת, צריך להחליף במחירות את ראש הממשלה ואת הממשלה כולה, כי דרכה מובילה אותנו למצדה ומילחמה. אך לא פחות, אולי הרבה יותר, צריך להוציא אותה מכל ממשלה ולהניח אותה עם „אמיתותיה", באתיופיה, מצדה או צהלה, ורק שלא תוביל אותנו שוב אל המחדל הבא.

יגאל ויספנד, עין־השופט

● ● ●

דברת ממשלתית

הביקורת המופנית אל ממשלת הליכוד מקיפה כל כך הרבה תחומים, עד שמרוב טענות ומענות אין מתייחסים אל אחת ממגרעותיה הבולטות ביותר של ממשלה זו: מחלת הדברת שדבקה בכל שריה. מעולם לא היתה בישראל ממשלה ששריה כה הירבו לקשקש ולפטפט, ודומה שהם מתחרים זה בזה מי מהם ידבר יותר. ולא די להם בנאומים ובראיונות, בקצב של תריסר ליום, הם עוד מוצאים זמן לכתוב מאמרים בעיתונים. מתי נשאר להם זמן לתפקד בתחום מישרדיהם, לכל הרוחות?!

נוסף למגיפת הדברת מצטיינת הממשלה הזו גם באינפלציה של דוברים. לראשות הממשלה לבדו יש שלושה דוברים: דן פתיר, שלמה נקדימון ומזכיר הממשלה אריה נאור. ואחרי כל זה מספרים לנו היום שמבקשים להוסיף עוד דוברים, כדי „לשפר את תדמיתה של הממשלה". דומני שמכה זו מאשרת את הכלל הישן: כשאין מה להגיד, מדברים הרבה.

ארנון צוריאל, תל־אביב

● ● ●

הנשיא — מחוץ לתחום!

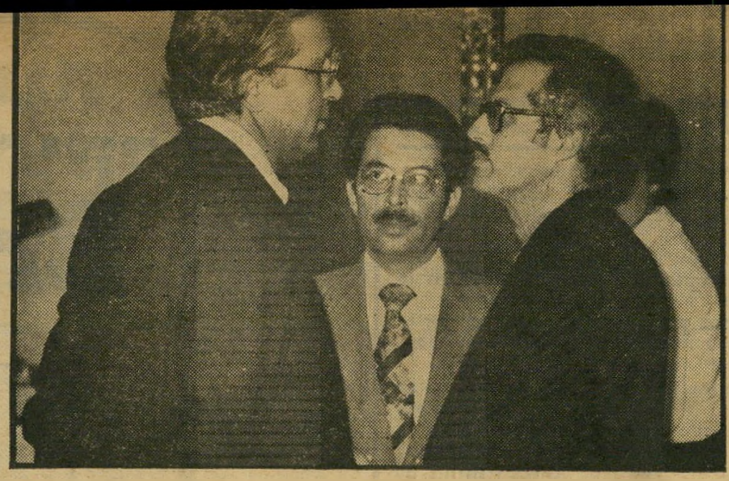
יש לי בקשה הגיונית ונכבדה מאוד אליכם: יש אישיות אחת במדינה הזאת, שצריכה לעמוד מחוץ לתחום הרכילות והצ'יובאטים; זהו נשיא המדינה. הוא גם הנשיא שלכם, ושל כולנו, ויש לכבד אותו למרות שאנו יודעים ומודעים לפעמים לחולשותיו. אבל באם הנשיא ניבחר על־ידי רוב הכנסת ואהדת העם נתונה לו — כבדו אותו גם אתם.

צורב בעיניים בקוראי על כל מיני צ'ין־באטים ורכילויות שאתם מפרסמים לפתע פתאום, אנא, לכבודכם ולכבוד כולנו — הפסיקו! כבדו את נשיאנו אפילו טרם קיבל את המינוי הרשמי.

משה ברנשטיין, צייר, תל־אביב

אחרי שקראתי את כתבתו של אלי תבור על אופירה נבון, רעיית המועמד לנשיאות יצחק נבון (העולם הזה 2118), השתכנעתי עוד יותר עד כמה חיונית היא דווקא בחירתו של יצחק נבון לנשיא המדינה. במשך שלושים שנה כיהנו ב־תפקיד הרם הזה אנשים השייכים לדור המייסדים, שעם כל הכבוד המגיע להם, ספק אם יכלו לייצג את הרוח האמיתית של המדינה והעם החי בתוכה. גם תפקיד רעיית הנשיא הוא תפקיד ייצוגי נכבד, ואינו נופל מתפקידיו הייצוגיים של הנשיא עצמו. עובדה היא, כי בארצות־הברית ממלאת אשת־הנשיא תפקיד חשוב בבחירתו, ובכל מערכות הבחירות לנשיאות מופיעים המועמדים ומציגים את עצמם בפני קהל הבוחרים יחד עם נשותיהם. דמותה של אופירה נבון, הצברית התוססת והמשכילה, כפי שהצטיירה בכתבתכם, נראית לי כמעלה נוספת בבחירתו של יצחק נבון לנשיאות.

בני גבירץ, רמת־גן

דוברים נקדימון, נאור ופתיר
אין מה להגיד!

● ● ●

הצדק עם ג'יהאן

עם כל יכולתו הפובליציסטית המרשימה של אורי אבנרי, למה נחוצה לו קצת דמגוגיה? בשיחתו עם ג'יהאן סאדאת הוא אומר: „אנחנו מדינה דמוקרטית." אם זה נכון, מדוע מוחזקת רמונדה טאוויל במעצר בכלא ירושלים ללא מישפט?

אמר אבנרי לג'יהאן: „בשביל מר בגין לא קל לשנות השקפות שהוא דבק בהן כל חייו. אבל גם מר בגין יכול להשתנות — — —". איפה! הרי אבנרי טוען ומלמד שבגין הוא קנאי שאינו מסוגל לסטות מדרכו ומאמונתי.

ועוד דברים של עורבא פרח מאת אבנרי: „כל הישראלים שביקרו במצריים, החל בעזר וייצמן ואליהו בן־אלישר וכלה בגדול הניצים שבקרב העיתונאים — שינו את דיעותיהם." אולי לגבי תכונותיהם הסגוליות של המצרים, המזון והנשים של־הם — אבל מי מהם שינה את יחסו ל־שלום?

העם בישראל הוא נגד נסיגה מהשטחים והקמת מדינה פלסטינית, שהם תנאי ל־שלום. ומכאן דעתה של ג'יהאן: „האמת היא שאינכם רוצים בשלום..." אבנרי: „אם תרשי לי, איני סבור שזה נכון." העולם הזה טוען שגים רבות שכל הממשלות בישראל רצו בשטחים ולא בשלום. איזה טעם והיגיון להתכחש לזאת?

אליעזר פומרנץ, נהריה

פסח 78' במחירי יציאת מצרים

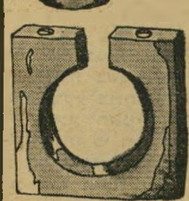
אנחנו חושבים שאפשר לעצב, לייצר ולייבא רעיונות מקסימים במחירים סבירים.
לכן הכנו עבורך מבחר מרשים של מתנות עם „קלאס" לפסח ולכל ארוע,
במחירים הרבה פחות יקרים ממה שאתה חושב.

זכוכית וקרמיקה

קנקן קרמיקה למשקאות קרים בעיצוב מקורי.
המחיר .75 ל"י.

פמוט כפול מקרמיקה.
המחיר .63 ל"י.

כוסות זכוכית למשקאות חריפים תוצרת DEMA, אנגליה.

כלי זכוכית ועץ להגשה והחסנה
המחיר .139 ל"י.

כלי עץ

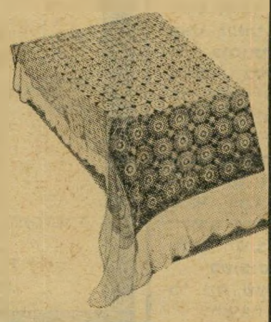
צלחות, קערות וקעריות מעץ תיק במבחר גדלים ועיצובים.
המחיר החל מ־ 36 ל"י.

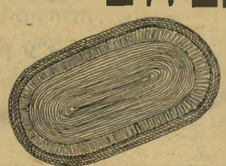
מפות

מפות תחרה אקזוטיות במבחר דוגמאות מרהיבות.

שטיחים

שטיחים קלועים דקורטיביים מנצרים מהמזרח הרחוק לחליה על הקיר, שטיחי רצפה ושטיחים מקיר לקיר.
המחיר החל מ־ .89 ל"י.

כלי בית

מערכת סכום יפנית בעיצוב מרשים.

מערכת קרמיקה לקפה/תה
12 חלקים ל־6
א"ש תוצרת TAMES אנגליה.

כלי פיירל

כלי קרמיקה מאיטליה.
סירים, קדרות ומחבתות לבישול על אש ישירה.
להגשה לשולחן, להחסנה במקרר. המחיר החל מ־ .49 ל"י.

קלאס-השם מחייב
דיזנגוף 224 ת"א, טל. 231013
להשיג בחנויות מובחרות בכל רחבי הארץ.

קשר פרסומאים

המיליונר העצוב

בתמונה למעלה אתם רואים את סאחבק ומנהל העיתון חותמים על חוזה המבטיח לסאחבק מיליון לירות לשנה תמורת זכרונותיו האישיים. עם חתימת החוזה הזה הופך סאחבק לבעל השכר הגבוה ביותר באמצעי־התיקשורת במיזרח התיכון. (אום כולתום קיבלה יותר — אבל היא גם שרה).

עבור הסכום השמן הזה התחייב סאחבק לספר לעיתון הכל על עצמו, כולל סודות שאמא שלו והגדולות באהובותיו אינן מנחשות.

אני כבר שומע את הלחישות „מה שהבן־אדם מוכן לעשות בשביל כסף" — אז יש לכם טעות! איש אינו יודע כמה אני מקריב כשאני בעיתון. אילו היה מישהו מגלה את האמת — היה מתקשה להבין למה סאחבק מסכים לכך.

כולם יודעים כי סאחבק בסך הכל רצה לחזור הביתה בשלום, אך ניכנע ללחץ הציבורי. אנשים אמרו: „סאחבק יחזיר אותנו אל הימים היפים!", „סאחבק יחזיר את השימחה!"

החבר'ה המיואשים נזכרו כיצד היו נלחמים בצה"ל כדי לצאת עם סאחבק לסיורים. הם ידעו כי סאחבק מסוגל להחזיק אותם 12 שעות על הרגליים — רק עם חוויות וקטעים.

הבגות לא יכלו לשכוח את נס העצובה.

עימנואלה העצובה, זאת שהעצבות הרומנטית לא ירדה לה מהפנים. עד שעברה עם סאחבק את הצחוק הראשון שלה — ומאז היא צוחקת עם כולם.

אחר כך דחפו לי מתחת לעיניים את הצ'ק עם המיקדמה (אסור לי לנקוב בסכום כי לא יקבלו את הצ'ק עם חורים). לקחתי את הכסף בהחלטה נחושה — את סאחבק ההצלחה לא תשנה! כל גרוש ייצא מייד על מסיבות לכל החבר'ה!

בתור פתיחה ביקשתי להעביר בעיר, כי סאחבק עושה מסיבה־נוסח־אמריקה וכל מי שמכירים אותו — מוזמן.

מה לא קניתי למסיבה! קוניאק צרפתי. פיתות עיראקיות. סלטים מהכרם. חמוצים מראש העין. בשעה אחת־עשרה בליל שישי של המסיבה, לאחר שאיש לא בא, שמתי יד על הטלפון.

רמי ש. לא בא כי אין לו בייבי סיטר. אמיר א. לא בא כי אין לו אוטו. דורון א. לא בא בגלל הבנזין שעלה. חבובה גילתה לי את האמת.

— אני אתך כל הזמן — היא אמרה.

— מה זאת אומרת?

— אני גוזרת אותך כל שבוע ומדביקה במחברת מיוחדת. בלילה, לפני השינה, אני לוקחת אותך למיטה.

באותו רגע ידעתי מהו מחיר ההצלחה והבנתי לראשונה לסיבלו של הווארד יוז.

מאז שהחלו קטעי הסאחבק להתפרסם, איש אינו פוקד את ביקתתי. כל ההמונים שלא חדלו לעלות לרגל כדי לשמוע מילה טובה ולקבל עידוד, עושים חשבון של דלק ומתנה — ומגיעים למסקנה שסאחבק יותר זול בעיתון.

וכך נותר סאחבק גלמוד ומיסכן. רק הנייר והעט נותרו עימדי.

למה בכל זאת חתמתי על החוזה?

את כל בני־האדם בעולם אני מכבד. את החבר'ה אני מחבב. על חבובה אני מת. אך בכם, קוראים יקרים, התאהבתי! וסאחבק מוכן לעבור כל סבל וטירטור שבעולם ובלבד שאדע כי גרמתי לכם שעה קלה של אושר עילאי.

■ ■ ■

כרמית אהובתי

בערב אביב נפלא הפעיל סאחבק את הטלוויזיה ואת הופעת, כרמית, היפה מכולן. שאלתי אם את רוצה קפה. את השבת בחיוך ובתנועת שפתיים קלה. שתינו קפה. הספל ששהיה מונח לפניך נשאר אומנם מלא, אך אני הבנתי כי לא שתית משום שאין לי סוכרזית.

אחר כך סעדנו ביחד ארוחת־לילה משגעת. סאחבק הכין לרגליך שישליק, קבאב וצלעות על הראש, והאמיני לי, כרמית, לא נעלבתי משום שלא נגעת בבשר שהקרבתי לך — אך יכולת לשמח אותי מאד אילו הצעת לשטוף כלים.

לאחר האוכל כיבית את האור ונטלתיך בזרועותי.

הבנתי מייד שיש לי עסק עם מרובעת, אך לא הייאשתי. אני זוכר אותך לוחשת באוזני, כשהורדתי את הוליום, ורגע לאחר מכן משמיעה צעקה קלה ומשתתקת. באת אלי חדה וקונטרסטית וסאחבק חש איך הוא עושה אותך מטושטשת וצחה כמו עננים.

למרות כל מאמצי לא הצלחתי לדלות מפיך איזה כפתור גורם לך הכי הרבה הנאה. באותם רגעים בלתי נשכחים, כשאני לא הייתי מסוגל להבחין בין בז'ז'ינסקי לאבו־חצירא, את התעקשת לספר לי כי „בשפלת החוף שש עשרה עד עשרים ושש, בהרי יהודה וירושלים שתים עשרה עד עשרים ושתיים."

שאלתי אם נחנית ואת השבת בשפת הרמזים הרומנטית שלך כי המסע לאמריקה היה כישלון.

סאחבק שאל את עצמו „איפה נכשלנו" ופתאום תפסתי שאת לבושה לגמרי! הלכתי למחסן והבאתי מברג.

לאחר חצי שעה של מאמצים, כמותם לא זכורים לי מאז הקופת החזיות, ניצבת לפני, כרמית גיא, כפי שברא אותך ג'נראל אלקטריק: טרנזיסטורים, טרנספורמטורים ומנורת מסך. התקרבתי אליך אט אט. עד שנוצר בינינו מגע.

חטפתי מכת־חשמל ונפלתי על הריצפה.

בשארית כוחותי זחלתי למירפסת כדי להזעיק עזרה. דורון, השכן שלי ממול, שמע אותו ופתח תריס. תפסתי אותך עומדת בסלון שלו ומחייכת אליו לאחר שאני זכיתי ממך למכת־חשמל!

כוחותי חזרו אלי מייד. תפסתי את הידית של המעדר השבור ויצאתי בריצה מהבית, בלי לעשות חשבון כמה שנים אצטרך לשבת בשביל מה שעמדתי לעשות. תוך כדי ריצה במדרגות שמעתי פתאום את קולך בוקע מאחרי דלתו של רמי שומר. עשיתי „היכון להיסתערות" על הדלת, כאשר הדלת השנייה באותה הקומה, זו של אדון צ'יפס, נפתחה — וגם שם את היית! הבנתי כי הולכת אותי שולל ובשעה ששפתיך מלמלו לי אהבה את הסתובבת אצל כל הגברים בעיר.

שעה ארוכה הילכתי אנה ואנה ברחובות הכרך, לא יודע איפה לזרוק את עצמי. רגלי נשאוני אל חומת העיר העתיקה ושם, נוכח מיגדל דוד, פגשתי את חבובה ששערה התבדר ברוח. שאלתי אותה מה דעתה על כוס קפה עם תקליטים והיא השיבה „למה לא?"

כשנכנסנו הביתה את חייכת אלי עם הרווח בין השיניים, וידעתי כי על אף כל מה שעשית אני אוהב אותך.

חבובה אינה חושדת בכלום, גם לאחר שתפסה אותנו ביחד כמה פעמים. את, כרמית, ממש נפלאה. לעולם אינך מראה סימנים של קינאה ולא איכפת לך שנעשה הכל על הספה לפניך. וסאחבק מאושר, לאחר שהגשים את חלום חייו לחיות עם שתי בנות בשלישיה.

יאיר כספי.

פרסום אגות

כל החיים לפניו

הסרט שהכל חיכו לו
בעקבות
ספרו רב־המכר של
אמיל אז'אר
חתן פרס גונקור

נמכר עד כה בישראל במספר מדהים של 50 אלף (!) עותקים.
כדאי לך לקרוא את הספר דווקא עכשיו.
בהוצאת „עם עובד" — בכל חנויות הספרים.

תן טרמפ לחייל

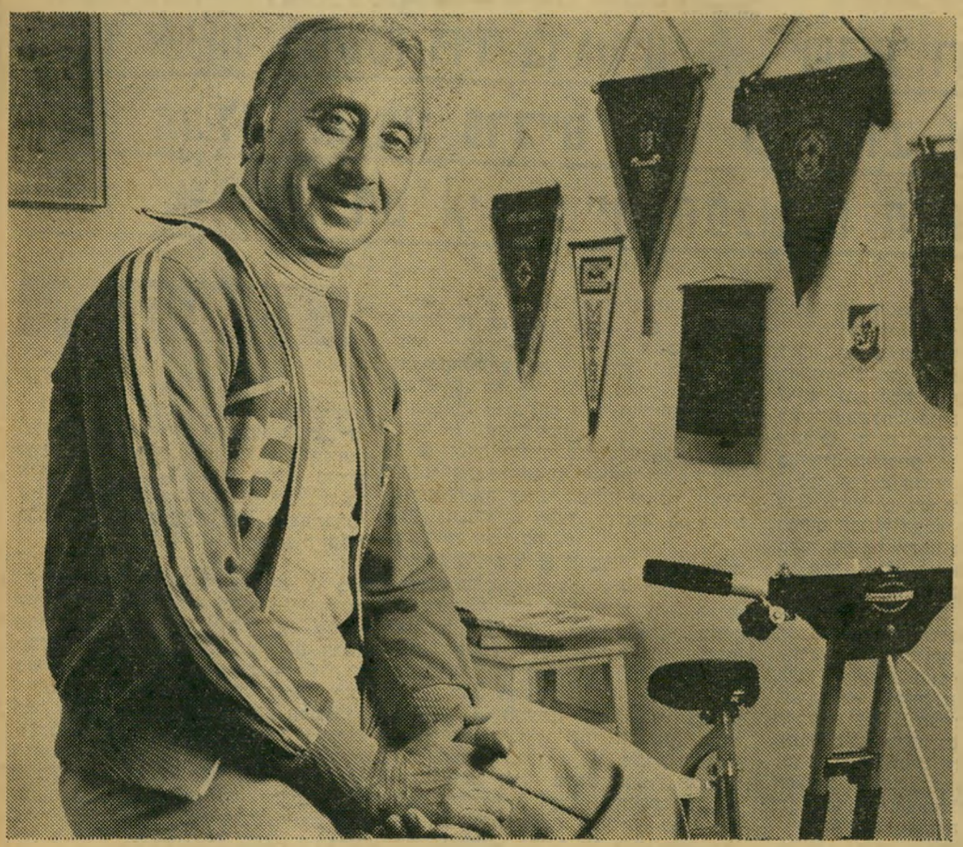
"בלילה אני ישן על מזרון פרדייז. ביום אני מטפל באלה שלא עושים זאת".

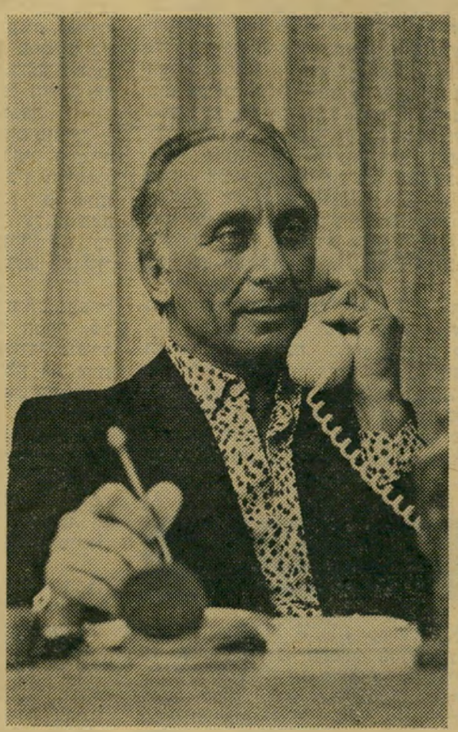
גבי ג., 55, פיזיוטרפיסט

"אני לא מוכן לפשרות מאחורי הגב" אומר הפיזיוטרפיסט המנוסה גבי ג.

"הרפואה המודרנית מבוססת על אמצעים למניעת שינויים וכאבים בחוליות עמוד השדרה, ולכן חשובה המנוחה המושלמת בלילה, ומזרון 'פרדייז סופר אורטופדי' הוא הטוב ביותר לשם כך. אני מקפיד לישון לילה לילה על 'פרדייז סופר אורטופדי', כדי להיות בכושר ולטפל במרץ בכל הפציינטים שלי שעדיין לא משתמשים בפרדייז".

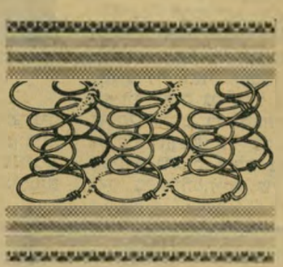
"בקיצור, פרדייז סופר אורטופדי", מוסיף גבי, הנראה צעיר בהרבה מכפי גילו, "הוא הפתרון הטוב ביותר עבור כל מי שלא רוצה להגיע למרפאה שלי..."

תשע שכבות של גמישות

אין פלא שה'סופר אורטופדי' של פרדייז נבחר על ידי גבי ג., כמזרון האידיאלי לשינה ולמנוחה. במזרון הרב־קפיצי ה'סופר אורטופדי' של פרדייז תשע שכבות של חומרי ריפוד מעולים אשר הופכים את המנוחה והשינה עליו לתענוג של ממש.

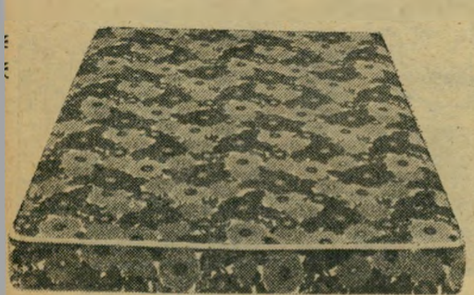
חצי מיליון לקוחות מרוצים

חצי מיליון מזרוני פרדייז במבחר צבעים, דגמים ומידות שנמכרו עד היום הם ההוכחה הטובה ביותר לאיכות פרדייז הנודעת.

דרוש גם אתה בחנויות "רים" ברחבי הארץ או בחנויות הרהיטים המובחרות 'פרדייז סופר אורטופדי', כדי שגם גופך ייהנה ממנו בשעות הלילה — וביום שלאחריו.

המחיר החל מ־1,050 ל"י למזרון יחיד ו־1,800 ל"י למזרון זוגי. (לא כולל מע"מ).

10 שנים אחריות לכל מזרון.

פרד"ז סופר־אורטופד'

התענוג אינו נגמר בבוקר.

„העולם הזה" 808
תאריך: 16.4.53

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבה מרוחבת לנושא המלחמה הקרה בין הגוש המזרחי למערבי, תחת הכותרת: „ביצד ניצח השלום?" בפתיח הכתבה נאמר: „רוחות של שלום החלו נושבות בעולם כולו. הוריבים הגדולים, הניפגשים עד היום בשדות הקטל של קוריאה המעונה, יתכן שייפגשו מחר ליד שולחן המשא־ומתן, יושיטו זה לזה את היד לשביתת־נשק, ואולי לשלום..." הערכה שאכן התאמתה, שנתיים מאחר יותר, בוועידת ז'נווה 1955. כנגף הכתבה הובאו נתונים על הכוח הצבאי של שני הגושים.

כתבת־דיוקן שראתה אור באותו גיליון, העלתה את דמותו של פליכס שנילברג, המכר יותר כשם פינחס שינער, ששימש כיושב־ראש מישלחת השילומים הישראלית בגרמניה. בכתבת־הווי, תחת הכותרת „ויהי ביקר — יום רביעי" הובא סיפור תפילת „ברכת־החמה" של אנשי נטורי־קרתא. במדור „במרחב" הובא דיווח על פיצויין נוסף במשא־ומתן בין המצרים לפין הבריטים על המשך שלימת הפריטים בתעלת־סואץ.

בשער הגיליון: פינחס שינער, יו"ר מישלחת השילומים הישראלית בגרמניה.

הפרד ומשול בסיגנון דויד בן־גוריון ✱ ישראל רוקח רוצה ביועץ משלו לעניינים ערביים ✱ כללי־קרב של יצחק שדה ✱ אלברט איינשטיין והסנובים הישראליים

הממשלה

יותר מדי ראשים

את חופשת הפסח בילה ראש־הממשלה דויד בן־גוריון במלון גלי כנרת בטבריה. בי־ג' ניצל את חופשתו לא רק למנוחה, אלא גם לניהול שיחות רבות. ביניהן שיחת־סיכום עם ארבעה שרי הציונים ה־כלליים (כיום הליברלים) על המצב בממ־שלה לאחר שלושה חודשי שותפות קוא־ליציונית.

אחת הטענות שהעלו השרים הצ"כים היתה, כי מצבם בתוך הממשלה (ארבעה מתוך 16 שרים) לא איפשר להם שיתוף ממשי באחריות על השילטון. הם דרשו מציאת דרך לחלוקת פעולות הממשלה.

המוסד המצבע העליון של ממשלת־יש־ראל עד כה היה ישיבת מליאת הממשלה, שנתכנסה אחת לשבוע, בדרך כלל ביום הראשון, בשעה 10, במישרדו של ראש־הממשלה בירושלים. בפני הגוף הזה הציג מוכיר הממשלה, זאב שרף, דברים בעלי ערך עקרוני ועניני חקיקה שצריכים לה־יות מובאים בפני הכנסת. מפאת סירבולו של גוף זה, לא תמיד הוכרעו בו הדברים ביסודיות מספקת. לעתים הסתכם כל ה־דיון בהצבעה. כך שלשרי הצ"כ לא היתה אפשרות להשפיע על כיוון העניינים.

ממשרות מיקצועיות. בישיבת ה־ממשלה לפני שבוע, החליט למעשה על ביטולה של מליאת הממשלה כגוף של קבע, ועל הקמת ארבע ועדות־שרים קבו־עות, בראשותם של שרים שונים, דבר שהיה בו, במידה מסויימת, משום הפרדת סמכויותיו של ראש־הממשלה והעברת חלק מהן לידי שרים אחרים.

הוועדות שהוקמו היו:

● ועדה לענייני חקיקה, בראשותו של שר־המישפטים פנחס רוזן, שחבריה: שר־הדואר — ד"ר יוסף בורג, שר־החינוך — בן־ציון דינור, שר־ללא־תיק — דב יוסף, שר־הבריאות — יוסף סרלין, שר־הפנים — ישראל רוקח ושר־המישטרה — בכור שיטרית.

● ועדה לענייני חוץ וביטחון, בראש־שותו של שר־החוץ משה שרת ובהשתת־פות: שר־האוצר — לוי אשכול, שר־המיסחר־והתעשייה — פרץ ברנשטיין, שרת־העבודה — גולדה מאיר(סון), שר־התחבורה — פינחס ספיר ושר־הדתות־זה־סעד — משה שפירא.

● ועדה לענייני פנים ושירותים, בראש־שותו של שר־הפנים ישראל רוקח. ועדה זו תקיף את ענייני הפנים, החינוך והתר־בות, הבריאות, הסעד, הדתות, המישטרה ושירותי המודיעין.

יושב־ראש אוטומטי. אולם ראש־הממשלה שמר לעצמו את הזכות לכהן כיושב־ראש בכל אחת מן הוועדות האלה. החלטת הממשלה קבעה כי בכל מקרה שראש־הממשלה הוא חבר באחת הוועדות, או מופיע לישיבתן, הרי יכהן אוטומטית כיושב־ראש הוועדה.

היתה זו למעשה ג'סטה של הפרדת סמכויות השילטון. שתי הכניעות היחי־דות לציונים הכלליים היו עובדת העמדתו של ישראל רוקח בראש הוועדה לענייני פנים ושירותים, וקבלת דרישתם להקמת ועדה מיוחדת שתדון ביסודיות על ענייני חוץ וביטחון; בעיקר על ענייני־חוץ, כדי לצמצם את הכרעתו של משה שרת בעניי־נים הנתונים לטיפולו.

על מצב חדש זה התלונן פקיד בכיר במזכירות הממשלה: „עד כה היה לי עניין עם ראש־ממשלה אחד. עכשיו יהיו ענ־ניהם של ארבעה ראשי־ממשלה, שכל אחד מהם לפחות יחשוב שלמעשה הוא מכהן בסמכויות מלאות."

מינוטים

למי שייכים הערבים?

הכריז פעם מומחה ממשלתי לענייני ערביים: „בישראל אין בעייה ערבית. יש בעייה של יהודים העוסקים בענייני ערביים." השבוע נראה היה כי כל הגורמים ניסו להוכיח את צידקת אותו מומחה.

ששה שבועות לאחר ששר־הפנים ישראל רוקח הודיע על השינויים שהוא עומד להכניס בשטח המימשל באזורים הער־ביים, נתפרסמה הודעה מטעם מישרד ראש־הממשלה: פינחס לבון ויהושע פלמון השלימו דו"ח בדבר שינויים במימשל באזורים הערביים.

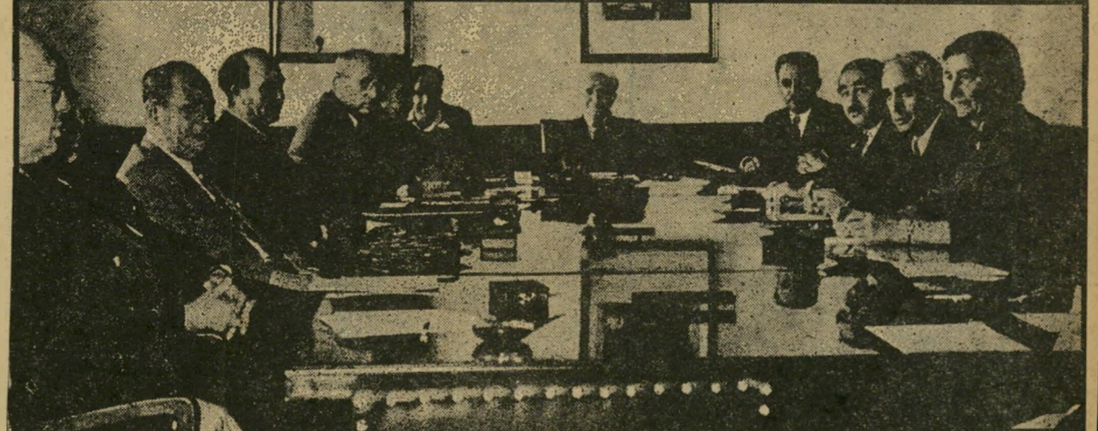
לפי המלצת הדו"ח, יבוטל המימשל ה־צבאי באזורים הערביים בגליל המערבי: במקום המושל הצבאי הנוכחי ימונה נציב. מלבד התואר (רוקח הציע למנות „ממונה על המחוז") לא היו הבדלים ממשיים בין שתי התוכניות: שתיהן דגלו בהסרת הכב־לים הרבים המוטלים כעת על האוכלוסיה הערבית באזורי המימשל הצבאי.

ביצוע תוכנית רוקח היה גורם בוודאי — מלבד ההקלות האמיתיות בחיי היומיום הערבי — לתזוזה חשובה בין הבוחרים הערבים בכיוון הציונים הכלליים. אותו חשבון פשוט ערכה גם מפא"י. על כן באה ועדת לבון־פלמון. היא סקרה את כל ההצעות ובאה עם הצעות משלה, לא שו־נות בהרבה מהצעות רוקח.

הצעותיה של הוועדה נשאו אותם מפא"יי מובהק: בעוד הממונה על המחוז של תוכנית רוקח היה מתמנה על־ידי מישרד הפנים נתנה תוכנית לבון־פלמון את זכות מינוי הנציב לידי מישרד ראש־הממשלה.

„יש לי יועץ משלי!" הפרסטיז'ה הקשורה בשמו של יהושע (יוש) פלמון, לא עשתה את הרושם הדרוש על שר הפנים. „אם ראש־הממשלה רוצה אותך כיועץ לענייני ערביים, בבקשה," אמר לו רוקח. „אתה היועץ שלו, לא שלי. לי יש יועץ משלי!" והיועץ: אהרון מויאל, מנכ"ל מישרד־הפנים.

נושא המחלוקת הם 175 אלף ערביי ישראל, אשר קרוב ל־100 אלף מהם גרים בתחום המימשל הצבאי בגליל המערבי. המישרד אשר יקבל לידיו את מינהל האיזור יהיה גם בעל השפעה עצומה בכל שטחי החיים בו, מאחר שהמימשל הצבאי הנוכחי חולש על כל דבר, החל בחינוך ושיווק ירקות וכלה במתן רשיונות לבי־קור בעיר־העתיקה של ירושלים.

מליאת הממשלה

כפי שהיא הופיעה ב־גיליון לפני 25 שנים.

נראים בה, מימין: גולדה מאיר, פינחס לבון, דב יוסף, משה שרת, דויד בן־גוריון, פקיד בלתי־מזוהה, חנה אבן־טוב (מ"מ מזכיר הממשלה), פינחס רוזן, לוי אשכול, יוסף סרלין, משה שפירא (מוסתר) ויוסף בורג. בממשלה השתתפו מפא"י, הציונים הכלליים, הפרוגרסיוויים והדתיים. כעבור חודשים אחדים פרש בן־גוריון לשדה־בוקר, והממשלה המשיכה לכהן בהנהגתו של משה שרת.

קולנוע

הרחצה באגם אסורה

בעוד שבארצות־הברית נערך ויכוח מישפטי גדול בשאלה אם צנזורה על סר־טים ומחזות אינה מהווה פגיעה בסעיף החוקה המבטיח לכל אזרח את חופש הדיבור, קיבלו אזרחי ישראל את הידיעה על קיצוץ קטע מן הסרט הדני (דיטה) בת אדם בשלוות נפש גמורה.

האופן שבו נעשה הקיצוץ הצביע לא רק על הפגם שבעצם קיום הצנזורה, כי אם הוכיח במיוחד את אי־יעילותה של המוע־צה לביקורת סרטים ומחזות שליד מישרד־הפנים. מועצה זו מורכבת ממספר מתנד־בים המקבלים לקריאה את עלילות הסר־טים ו־24 תמונות מכל סרט. באם נראה להם מתוך העלילה או התמונות, כי הסרט מכיל ערווה או אלימות ואכזריות או פגיעה במעצמה זרה או בעם היהודי, הם מאלצים את המפיץ להציגו בפניהם, כדי שיחליטו אם ראוי הסרט להצגה לציבור.

במיקרה של בת אדם הסתפקו הצנזורים בקריאת העלילה, וכיוון שהכירו גם את הרומן הנודע מאת אנדרסן נקסה, לפיו נכתב התסריט, התירו את הסרט להצגה „לכל הגילים". שלושה שבועות הוקרן הסרט בלי הפרעה. באחד הימים קיבל הצנזור הודעה מפי אחד הצופים, שנפגע קשות מתמונה עדינה בסרט בה נראית השחקנית הראשית רוחצת ערומה בנהר. מייד הריצה הצנזורה מכתב בהול אל מפיץ הסרט ודרשה ממנו לקצץ את התמונות הנוראות.

אנשים

● נזכר **יגאל אלון**: כשהדריך לפני 15 שנה במיקלע, התפאר אחד מחניכיו שהוא מסוגל לירות כדור בודד במיקלע כשזה מכוון ליריה „שוטפת" (צרורות). במיקרה שמע **יצחק שדה** התפארות זו והתרגז: „האם בשביל זה נתנו לך מיק־לע? כדי לירות כדור בודד מספיק לך רובה. אם אתה רואה מטרה — הרבץ צרור. אם אינך רואה מטרה — אל תירה בכלל!"

● סיפר שר־המיסחר־והתעשייה ד"ר פרץ ברנשטיין, כי כאשר הציע לפרופסור **אלברט איינשטיין** לבקר בארץ, השיב לו איש המדע בגרמנית: מוטב שלא אבוא, כי כל הסנובים יכרכו עצמם בשרוכי סנדלי.

● כשנזדמנו יחד בבית־הבראה של קיבוץ גבעת־ברנר כמה שופטים ועורכי־דין, פנתה אשה אחת אל שופט בית־המישפט העליון, **שלמה זלמן חשין**, ואמרה שאין צדק במדינה. השיב לה השופט: „אולי אין ביצים, ואין בשר, אולם הצדק עוד נמצא בשפע." אחר גילה השופט צד אחר של אישיותו, ואירגן נשף ריקודים והזמין למחול את המתלוננת.

● לפני כתשעה חודשים פגע קשות המבקר הספרותי של הארץ, **ברוך קורצ־ווייל**, בסופר **שלמה צמח**, וכינהו בכינוי גנאי, והאשימו בהעתקת קטעים מעיתונות לועזית. השבוע פירסם הארץ דין־וחשבון של ועדת בוררים, שחבריה היו **בן־ציון בן־שלום** ו**חיב סדן** היועץ המישפטי של מישרד־החוץ **שבתי רוזן**, שקבעה: קורצוויל לא צדק והתכוון לגרום נזק לשלמה צמח.

שמע בקול אבבא.
קנה נשיונל.

שמע בקול להקת אבבא.
שמע בקולם של ביורן, אנה, בני ואינפריד משוודיה,
חברי להקת הפופ המצליחה ביותר בעולם,
אשר מכירות תקליטיה שברו את כל השיאים מימי
החיפושיות ועד היום.

חברי להקת אבבא יודעים להגיע לאיכות מוסיקלית
מושלמת. הם רכשו לעצמם מערכות סטריאו
ורדיו טייפים מתוצרת "נשיונל" לשימוש מקצועי,
להנאה מושלמת בבית ולהאזנה למצעדי הפזמונים
מכל העולם.

שמע בקול חברי להקת אבבא.
הם יכולים להרשות לעצמם לרכוש את הטוב ביותר בעולם -
והם ממליצים בכל פה על "נשיונל".

אחרי הכל, הקול של אבבא קובע הכל.

National

צעד קדימה אל המחר.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric tric

©Polar Music International A.B.

אריאלי

לבנון: דעתו של קצין

ההרגשה היא קשה.

באנו לשם בצבא גדול, עם גייסות אדירים, ולמעשה ניצחנו. אבל ההרגשה היא שלא היה את מי לנצח. ההרגשה היא שלא היתה כאן למעשה מילחמה. היו קרבות מקומיים — אבל לא מילחמה, והצבא שהופעל הוא גדול וחזק — צבא שנועד להילחם בצבא, ולא לנהל מילחמה זעירה שכזו.

אבל יותר מזה, מה שמעיק הוא הביזה. מה שלא אומרים ומה שלא ייכתב בעיתונים, זה הכל שטויות — העובדה היא שאין אחד שלא חזר משם עם קלאשניקוב, טלוויזיה, טרנזיסטור או מציח. אני, אישית, לא לקחתי מאומה וחיילים שלי שהעזו לקחת, השלל שבידיהם הוחרם. אבל חבר'ה לקחו! חבר'ה הוציאו מכשירי־טלוויזיה מבתים, לקחו מקלטי־רדיו, פשוט שללו שלל ובזזו בז — כמו שנאמר.

אני חושב שאחת הסיבות לביזה מקורה בתיסכול, ברצון להרגיש כצבא מנצח, למרות שלא היתה מילחמה. דן בן־אמוץ, נדמה לי, כתב פעם על הנושא הזה, של לקיחת שלל במילחמה. באחד הספרים שלו, שכרגע לא עולה לי שמו בראש, הוא מספר על הרצון של צבא כובש לקחת שלל, שנובע ממעין פיצוי ללוחמים. הוא משווה את זה למילחמות העבר, שבהן חלק מהפיתוי להילחם היה השלל שציפה למנצחים, האפשרות לאנוס נשים וכו'. עם כל כמה שזה לא נעים, ועם כל החינוך וההומאניות, אני חושב שבתוך תוכו של האדם, ובפרט של החייל — חבוי עדיין היצר החייתי הזה של לקיחת השלל.

חייל שלי שמצאתי אצלו שלל, נשפט לשלושים־וחמישה ימי מחבוש. לא, לא המג"ד שפט אותו אלא המישטרה הצבאית. איפה, המג"ד שלנו ישפוט על ביזה? — הלוואי שאותו עצמו היו שופטים. ישב לו באוהל הפיקוד, עם קבוקי־ויסקי שלהם (של הלבנונים) ו־תיבות־נגינה.

בתחילה אמרו שאפשר לקחת ,רק מזכרות', לא ידעו שאצל כל אחד זה יכול להתפרש אחרת. אז אחד לקח טרנזיסטור למזכרת, והשני לקח טלוויזיה. אחרי שראו מה שקורה אמרו שאסור לגעת בכלום, אבל זה היה קצת מאוחר, כי אז כבר היתה הביזה בעיצומה.

לוחמים לקחו פחות. אנשי־מיפקדה שבאו אחריהם לקחו כמויות גדולות של רכוש, אבל בסך־הכל כולם לקחו. אני ערכתי חיפוש בציוד של כל חייל שלי, ומה שנמצא נשרף לעיניהם. אבל לגבי הבתים והרכוש — תנזק כבר נגרם, וזה לא־כל־כך חשוב אם השודדים נהנו מזה או לא.

■ ■ ■

„אין מה לקטר. סך־הכל רוצים לצאת משם. המצב הזה הוא לא סימפטי. בלילה אתה עם האצבע על ה־הדק, ממש שומר על החיים שלך, אבל מעל לכל שלטת ההרגשה שהפעם לא עשו את זה טוב.

כרגע אנחנו יושבים שם ממש על המים. רוב הצבא כבר התקפל אחורנית. איך אומרים הפוליטיקאים: ,עד שהאו"ם ישלים את פריסתו.'

ההרגשה היא שפשוט רוצים לצאת משם, וככל ש־יקדם כן ייטב.

לגבי צידקת הפעולה — אתה חושב שאין ספקות? היה ברור שעם או בלי קשר לפעולה בכביש החוף, היו צריכים לנקות את השטח הזה ממחבלים פעם אחת ולתמיד. אבל יש אכזבה מהצורה שבה זה התבצע.

לחמו שם כמו באל־עלמיין, עם טורי־שיריון עצו־מים... סך־הכל זה לא שטח להילחם בו לוחמת־שיריון. לשם מה אנחנו מתאמנים שנים, כדי ליצור את מה שמכנים: ,האיגוף האנכי', כלומר ליפול על האוייב מלמעלה — בעורפו?

אני מבין שהבעייה היתה מיספר הקורבנות. אבל בכל־זאת, כדי לפתור את העניין, והיתה נכונות לכך, הרי שכדי להשמיד אותם היינו צריכים לפעול אחרת. היינו צריכים לנחות על גישרי הליטאני, שהוא מחסום־מים טיבעי, רציני מאד, שכימעט לא אפשרי לחצות אותו בעונה זו שלא במעברים, ואז שאר הצבא היה צריך להתחיל ללחוץ אותם מכיוון הגבול — צפונה. היתה מתנהלת אז מילחמה קשה, זה ברור, מבית לבית, אבל היו דופקים מחבלים. הם היו נופלים במלכודת רצינית.

בשיטה הנוכחית, כפי שזה התבצע, אני לא חושב שזה יזיז להם. הם לא חטפו מכה רצינית כלל וכלל. תפסנו מיפקדות, הרסנו בסיסי־מחבלים, אבל עיקר המחנות שלהם נמצא בין צור לביירות. אני גם לא מבין את מדיניות הממשלה בעניין הזה. עם מי רצו לעשות הסדר? עם אש"ף שלא מכירים בו, עם ממשלת לבנון שלא קיימת, עם ארצות־הברית שאין לה חזקה על האיזור?

200—300 המחבלים שנהרגו, זה אחוז מיזערי ולא משמעותי.

לגבי החורבן, אני מציע לכל יפי־הנפש למיניהם לצאת ולהצטרף לטור משוריין, לשים חגור ולשבת בתוך הפגזה. כשיורים עליך ומפגיזים אותך, אז האפשרויות שעומדות לפניך הן די מצומצמות, אם אתה רוצה להישאר בחיים. מה עוד שהמחבלים רובם לבושים אזרחית. כשהולכים לקחת כפר גדול כמו אל־חיאם, אני מעדיף שקודם־כל יירדו עליו מטוסים ומרגמות, כדי שחייל אחד משלנו לא יישרט.

אני מכיר בכך שיש שני סוגי צדק: הצדק שלהם — של האוכלוסיה האזרחית, והצדק שלנו — יישובי גבול הצפון שרוצים לחיות בשקט ולא לרוץ למיקלטים פע־מיים ביום. אנחנו לא יכולים להרשות לעמנו את ה־לוכסוס הזה של צדק מול צדק — על המאזניים, ברור לי שהצדק שלי חשוב לי יותר.

כשנכנסים לכפר, ונהרגים בו עשרה אזרחים — זה בלתי־נמנע. אני מעדיף את זה על פני האפשרות שיהרגו לי שני חיילים. זה שווה לי את המחיר. כשאני יורה על בית שיש חשד שיש בו מחבלים, אז שווה לי שהבית ייהרס, על־פני זה שחייל אחד שלי ייפצע.

אם הולכים לפוצץ בית במיטען־חבלה, ברור שיבדקו קודם שבע פעמים שלא יישאר מישהו בפנים, ובמידת האפשר שיוצא ממנו הרכוש. אבל כשיורים עליך, אתה חייב להשיב חזק ובמאסיוויות. מילחמה סטרילית — לא קיימת. אולי רק בסרטים.

אשר לאוכלוסיה באיזור, אני לא חושב שהיא נקייה לגמרי. המחבלים שלטו באיזור בכוח־הזרוע, והשליטו טרור, אבל הוכח כבר שמי שרצה להתנגד להם — היה מסוגל. הנוצרים רצו להתנגד, הקימו צבא עממי, והתבצרו במובלעות שמהן סולקו המחבלים. אלה ש־נכנעים הם שותפים למעשה. אולי זה נשמע לא־הומאני — אבל זהו זה.

העבודה היא קשה. המחבלים רק שמעו שאנחנו מתקרבים הם פשטו את המדים, החביאו את הנשק בעליות־הגג והתערבו בין האוכלוסיה. אז לנו אין ה־יכולת להבחין תמיד בין אלה לאלה, ומי שיצא נפגע זה אזרחים לא מעטים.

אבל לכל מי שחושב עצמו הומאני, אני מציע לצאת אתי לילה אחד למארב על הליטאני. הוא יחזור בבוקר עם הלב בין הביצים, מרוב פחד, ואחר־כך יוכל לדבר על טיפול בכפפות־משי ודברים יפים מעין אלה.

סגן־מישנה (צנחנים) *, לבנון

* הקצין הצעיר (שמו שמור במערכת) מסר את הדברים להעולם הזה בחופשה קצרה שקיבל מיחידתו, היושבת בדרום לבנון.

אנגלית - השער והשפה

שמונה שנים היה יומני משובץ בשיעורי אנגלית. חמישה, שישה בשבוע, פלוס בחינות, פלוס שיעורי־בית לעייפה. כיום, לאחר חודשים ראשונים בארצות־הברית, נכתבת הביקורת.

את חשעות שאני וחברי בתיכון של שנות השישים, הקדשנו לניתוח מיבנה המשפט ושינון של קבוצות מילים נדירות — לא אוכל לחשיב. אבל יתכן ודברים אלה יעוררו מחשבה אצל האחראים לכך בהווה.

בראשית היה התחביר — הסבירו לנו; וחנה, כך קושרים פועל לשם־עצם, וכאן שמים את תואר הפועל, ואבוי לך אם תאמר I will ולא I shall. העובדה שבשפה (לא בשיעור) אומרים וכותבים I'll לא הפריעה למורי. כמה ציונים הפסדתי כשהשתמשתי ב: Simple Tense במקום ב: Continuous. "Will they ever learn?" "Will they be willing to learn?"

כשהתכוננתי לנסיעה, הטמנתי במזוודתי את ספרו צהוב הדפים של דינגוט: „עיקרי הדקדוק האנגלי". רק לאחרונה, כשקראתי כאן את "The NEW English Grammar" מאת סי. ל. תומפסון, הבנתי עד כמה חוגיעו אותי לשווא.

ויותר מזה: הגישה „המסודרת" לתת לנו את ה־„יסוד" — משמע דקדוק ותחביר שעליו ניבנה את בניין השפה נראית לי עתה בדיוק כמו לימוד שחייה על החול. כשם שאי אפשר לעורר עניין בתירגול תנועות ידיים ורגליים בתור יסוד שיאפשר ללומד לשחות בהגיעו למים, כך חיה זה רק טבעי שנשתעמם ונפתק מול כללי ה־Gerund ושימושי ה־"If". היה זה חזון נפרץ: הבנוים שבתלמידים, מי שהתגברו בקלות על משוואות דיפרנציאליות, ושלטו במשנתו של בובר — כמגמגמים היו כאשר הקים אותם המורה לאנגלית והקריא ב־אוזניהם משפט לצורך תירגומו לאנגלית. זה היה משהו בסגנון: „מה היה נפוליאון אומר לאשתו שזה עתה נכנסה לחדר, לו לא היה מצליח להביס את האוסטרים בקרב, שאמור היה להתקיים בגבעה ממנה נהג להשקיף בימים שקדמו להכתרתו שהתקיימה..., וכו' וכו'". וכך היה הנער הישראלי המצוי מקבץ "would have" ו־"had had" ומתמרן, לשווא! תמיד היה עולה על שרטונו של איזה כלל שכוח־אל וזוכה לשטיפה עסיסית מצד המורה המלומד.

כשבאתי לכאן, חששתי; כי לא זכרתי את כללי השחייה שלמדתי על החול, וכיצד אשחה במים? והנה, כמו כל החברה, גיליתי את האינסטינקטים שלי, את האוזן, ולמרבה הפלא פרפרתי במים — איכשהו, והרי אני שוחה! והתנועות חגמלוניות שמנעו ממני לטבוע, נתעדנו, ועוד רגע והנני כאחד השחיינים מליידה (למעט המיבטא). ואני מדבר, כותב דוחות, עונה על מכתבים, פה ושם פותר קושייה בעזרת ספר דקדוק מודרני וסגי. למה זה ביזבזתי את שעותי היפות על החול (קרי: בשיעור לאנגלית).

זה באשר לדקדוק.

ומה בקשר לחלק המילוני? היה לנו פנקס עבה שבו רשמנו את המילים שלא הבנו. כל שיעור קיבלנו שיעורי־בית: לקרוא מעמוד זה עד עמוד זה בספר הלימוד ולחיות מוכנים להישאל על פירושה של כל מילה ומילה בקטע האמור. להוציא כמה חרוצים שדיפדפו במילון, היינו אנו, החבר'ה הטובים, מעתיקים בשיעור להיסטוריה — ושוכחים הכל בשיעור הכימיה שאחרי שיעור האנגלית. שהרי צריך לנקות את התאים האפורים של המוח לקראת קובץ המילים של הקטע הבא.

בזמנו חשבתי ששיטה זו, להעשרת אוצר המילים, חסרת תחליף היא, ורק עתה אני רואה עד כמה מתישה ולא יעילה היתה.

כאן, כפועל יוצא של ערנות טבעית אני אוחז בעיתון, קורא בספר, מקשיב לרדיו, כשמטרתי היא להבין במה מדובר. איני מעלה כלל על הדעת להעתיק מילים לפנקס, או להעצר ולחטט במילון. באותו זמן אני דוחר על פני מילים ומשפטים נוספים. באיזה שהוא תהליך טבעי נרשמות אצלי בזכרון עשרות ומאות מילים בצורה מעור־פלת ומבלי שאדע תמיד את משמעותן. במשך חימים, המילים מקבלות „ציון" של שכיחות. והמילים היותר שכיחות חולכות ומתבהרות בזכרוני. בדרך כלל בשלב זה אני כבר מנחש משמעותן ולרוב, באיזו שעת ערב לא־לחוצה אני מרגיש צורך, ממש צורך, לאחוז במילון, לברר בדקדקנות פירושן של כתריסר מילים הנזרקות מלשוני. והמעט — הפירוש נחרת בי לצמיתות. כלומר, לפני הלימוד הפורמאלי, המילוני, חלה אצלי הבשלה פנימית של המילה, כאילו וחכנתי לה תא בזכרון למען תשכון בו קבע.

בצורה מופשטת יותר: במקום שינון יבש של מספר מילים אקראיות מדי יום, העשרת אוצר המילים כאן היא בתהליך הפועל בחזית רחבה, מקיף עשרות רבות של מילים במקביל. המילים, לפי מפתח־שכיחות, נעות פנימה ונגעצות בזכרון ומלים נוספות נקלעות למרחב השינון. המפתח והכח המניע ללמוד הוא הרצון להבין את החודעה, הכשורה, התוכן, הנישא על־ידי המילים ולא את המילים כישות נפרדת.

אחרי המילים באים צירופי־הלשון. בתחום הזה אין לי ביקורת על חשיטה בה למדתי כי פשוט — לא למדתי. מדוע לא הביאו אז לידיעתנו ספרים מהסוג של: A Dictionary of American Idioms? נסה לחבין מה המשמעות של "Pass Away" על־ידי עיון מילוני רגיל במילים Pass ו־Away. או: Put Down, Put up, וכו'. בקיצור: הצבע של השפה, העסיסיות שלה.

ועוד: השפה האנגלית „מכוסה" ומוצפת בספרות בלשנית ענפה ומאלפת. למה חייתי צריך לחכות עד הגיעי לוושינגטון כדי לראות שיש באנגלית „מילון של מילים נרדפות" או „מילון הסלאנג האמריקאי" או „מילון לתשבצים" או „מילון לחרוזים". מדוע לא הביא המורה לכיתה את ה־"Roget's Thesavrus". הרי זוהי סוללה בלשנית מקיפה שהיתה עוזרת לנו לעדן ולדייק בבחירת מילים; מסייעת לנו לגוון ולהחיות את כושר הביטוי האנגלי שלנו.

וכאן אולי המפתח: כבר אמרו חכמים שהשפה דומה ליצור חי, רבת־פנים, משופעת במצבי־רוח, קורנת אופי. כל נסיון ללמוד אותה כבניין הנדסי מסודר דומה לנסיון ללמוד יצורי אנוש על־ידי עיון בחרכב הכימי של הגוף.

אנו ניסינו לרקע את השפה בפטישים, לקפל אותה, לפרק אותה ולבלעה שברים שברים. אני יודע שזה קשה במיסגרת נוקשה של שיעור, אבל למה שלא ננסה לחזר אחרי השפה, ללטף אותה... או כפי שנאמר: לשחק אותה!

גדעון סמיד *, מרילנד, ארה"ב

* הקורא גדעון סמיד הוא ישראלי השוהה בארצות־הברית כנציג האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה. במקצועו הוא מהנדס כימאי (הנדסה גרעינית) ומנתח מער־כות מחשבים, שותף לצוות התיכנון של סוכנות החלל האמריקאית.

קִיטֶן - המכונית החסכונית ביותר

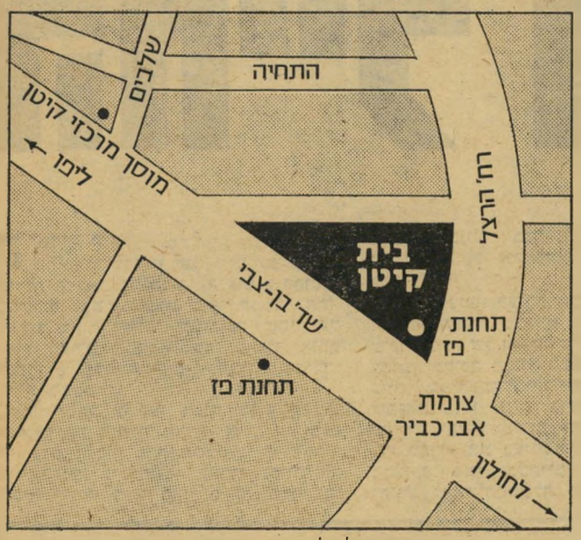
עוברת לביתה החדש

שד' בן-צבי 59, יפו (צומת אבו-כביר)

בוא לראות את המכונית הבריטית המהפכנית — המכונית החסכונית ביותר.*
מנוע אמין וחזק המתחרה בביצועים של מנועי 1,100 סמ"ק. צריכת הבנזין הנמוכה ביותר בעולם (בישראל השיגה 28.3 ק"מ לליטר במהירות 60 קמ"ש).
שלדה פלדה היקפית ובסיסית לבטחון מירבי.
כושר תמרון: קוטר סבוב קטן ביותר (7.4 מטר).
מאריכת ימים, בלאי נמוך, שומרת על ערכה.
זולה באחזקה ובביטוח מכל מכונית אחרת מסוגה.
האביזרים והתוספות הם סטנדרט בכל מכונית קיטן.
לבית רליאנט — 44 שנות נסיון בייצור מכוניות באנגליה.
מלאי חלקי חילוף מקוריים לעשר שנים.
רשת מוסכים עניפה בכל חלקי הארץ.
תנאי תשלום: עד 50% אשראי לשנתיים.
מחיר החל מ- 115,950.— ל"י (לא כולל מ.ע.מ) למלאי מוגבל.

אולם תצוגה מרכזי: שד' בן-צבי 59 יפו, טל. 821473, 820192
שרות
מוסך מרכזי: רכב ישראלי בע"מ יפו, דרך בן-צבי 33 טל. 839653, 825666 ורשת מוסכים מורשים בכל הארץ.
סניפים: רמת-גן, ז'בוטינסקי 62, טל. 722755
חיפה, "כוכב שביט בע"מ" שד' בן-גוריון 37, טל: 532957
ירושלים, רח' אגרון 28, טל. 225771

* פתוח מ-8 עד 6 בערב ללא הפסקה.

חניה לכל מבקר מובטחת.
אוטובוסים — מצפון העיר דן — 2,1
מהתחנה המרכזית דן — 3, אגד — 90

לרגל ההעברה שי:
רדיו למכונית לכל הקונה מכונית קיטן עד 15 למאי.

kitten

אינה מחלידה לעולם

24 ק"מ לליטר, 4 צילינדרים, 5 נוסעים, 850 סמ"ק.

השרים שלא שרתו בצה"ל

מעולם לא היתה בישראל ממשלה שכה רבים מחבריה חייבי־הגיוס הצליחו להתחמק משרות מלא בצבא ישראל כמו ממשלת בגין. „העולם הזה" ממשיך לחשוף את עברם הצבאי

החייל האמיץ בץ

הלוחם

סימני־שאלה רבים מופיעים סביב ההיסטוריה הצבאית של שר העבודה והרווחה ישראל כץ. מדוע הוא שירת בצה"ל רק שישה חודשים? האם הוא באמת שירת כסגן קצין־המודיעין של חזית הדרום, למרות שמפקדי החזית אינם זוכרים אותו משם? האם והיכן שירת במילחמות שאחרי מילחמת העצמאות?

אדוף משה („מוסיק") גידרון נתפס כל כולו לרעיון של גיוס מצוקה ל־שירות הצבאי. כוונתו היתה אומנם להוסיף כוח־אדם לצה"ל, אולם עיקר המטרה היה לשקם מאות ואלפי בני־נוער שהיו על גבול העולם התחתון, כדי להפוך אותם לאזרחים פרודוקטיבים ולהצילם מהידר־דרות לפשע.

עוד ייכתב בוודאי רבות מדוע נכשל הניסיון של האלוף גידרון, אולם אין ספק כי עצם הנסיון היה חיובי ביותר. סביר היה להניח כי היזמה לערוך נסיון כזה תבוא דווקא מצד האישים והמוסדות ה־מטפלים בנוער במצוקה, ותתקל דווקא בהתנגדות של גנראלים מיקצועיים. אולם קרה ההיפך.

גידרון ציפה לעזרה מצד אנשי המימסד האזרחי העוסק בבעיות נוער־שוליים, וב־עיקר מצידו של הד"ר ישראל כץ, מי שהיה באותה תקופה מנכ"ל הביטוח הלאומי. כץ, כיום שר־העבודה־והרווחה, עמד במשך שנתיים (1972—1971) בראש ועדה שמונתה על־ידי ראש־הממשלה דאז, גולדה מאיר, כדי לבדוק את בעיות הילדים ובני־הנוער במצוקה. מאז שנסתיימה עבודת הוועדה והוגש לראש־הממשלה ספר עב־כרס, ש־כלל בתוכו את מסקנותיה, אי־אפשר היה עוד לדון בבעיות הנוער־במצוקה מבלי לקרוא לכץ.

היה זה רק טבעי שהד"ר (לעבודה סו־ציאלית ולמינהל סוציאלי) ישראל כץ יהיה התומך הנלהב ביותר במאמצי גידרון. אולם, כפי שגידרון הגדיר זאת פעם בפני ידידים: „הרגשתי הסתייגות ומשבי־רוח קרים מהכיוון של ד"ר כץ כלפי הנסיון שלנו." גידרון ואנשיו חשבו כי ההסתיי־גויות של כץ נבעו מחששו של אבי דו"ח־כץ שמא אחרים מנסים לגרוע מתהילתו. אולם האמת היא שלכץ לא היתה גישה לבעיות צה"ל ואולי לא האמין באפשרו־יות הצבא לפתור בעיות כאלה. ואולי קיי־מים אצלו מחסומים פסיכולוגיים עמוקים בכל הנוגע לצה"ל.

אם כן, יש לכך סיבה פשוטה ביותר: השירות הצבאי של שר־העבודה־והרווחה היה קצר מאוד.

חובש או איש־מודיעין?

שר־העבודה־והרווחה נולד בסוף שנת 1927, ב־6 בדצמבר. היום הוא בן 50. במילחמת־העצמאות היה בן 20. במיבצע־קדש היה בן 28. במילחמת־ששת־הימים היה בן 39. במילחמת יום־הכיפורים היה בן 45.

כץ נולד בווינה וב־1938, כשהיה בן 10, עלה לארץ. הוא היה ידוע כילד מחונן, ובגיל 17, בשנת 1945, החל בלימודיו ב־אוניברסיטה העברית בירושלים. היו אלה השנים שבהן נלחם היישוב העברי כולו על חייו, השנתיים בהן הוקם למעשה צה"ל.

כץ גויים לצה"ל בשנת 1948 לי־שירות מקוצר. לדבריו היה השי־רות המקוצר שלו בגלל העובדה שהוא היה סטודנט. שירות מקוצר זה אפוף מיסתורין.

תחילה טענו דובריו של כץ בפני כתב העולם הזה, לאחר שתודרכו על־ידי השר עצמו, כי כץ היה „תותחן, ואחר כך חובש. אחרי המילחמה הוא היה מרצה אצל קצין־החינוך־הראשי."

לאחר שהתברר לכץ כי העולם הזה אינו מסתפק בגירסה זו, הוא השמיע אישית את סיפורו הצבאי באוזני כתב העולם הזה: „אני הייתי תותחן ביפו, ואחר כך עברתי מהתותחנים למודיעין. הייתי סגן קצין ביטחון של חזית ד' בקסטינה."

מאוחר יותר מסר כץ כי הוא שירת ב־

עד כה נחגלה בסידרה זו

משה ניסים: טען כי הוא תגמיד־ישיבה, שרותו ב־צה"ל נידחה ואח"כ קוצר.

דויד לוי: לא נתקבל ל־צה"ל בינגיד רמת־השכלה נמוכה מדי. לא שרת כלל.

אליעזר שוסטק: לא שרת בצה"ל, שוחרר מסיבות פר־יטיות ואח"כ רפואיות.

שמואל תמיר: לא שירת אף יום אחד בצה"ל, אחרי ש־חזר ממחנה־העצירים בקניה.

שמחה ארליך: שירת תקו־פה קצרה במילחמת־העצ־מאות בחיל־הספר, כשומר.

גידעון פת: שירת בצה"ל תקופה קצרה בלבד ביגיד שחות ממושכת בחוץ־לארץ.

אם בץ, יש לכך סיבה פשוטה ביותר: השירות הצבאי של שר־העבודה־והרווחה היה קצר מאוד.

צה"ל במילחמת־העצמאות במשך ששה חו־דשים, שלושה חודשים כתותחן ביפו, ו־שלושה חודשים בקסטינה.

קשה לאמת נתונים אלה על פי מיסמכי צה"ל. דובר צה"ל סירב למסור פרטים על אורך השירות של כץ ועל טיבו ומהותו, והיפנה את העולם הזה לדובר שר־הביט־חון. דובר שר־הביטחון טען כי העניין הוא בתחומו של דובר צה"ל.

גם אם נכונה טענתו של כץ, כי הוא שירת במשך ששה חודשים בצה"ק, גם אז תמוה הדבר. באותה תקופה שירתו חייליס, ביניהם סטודנטים רבים בד"ר כץ, משך שנתיים ויותר בצה"ל.

לא ברור גם מה היה עיסוקו של כץ בצה"ל. על פי טענתו הוא היה תותחן ביפו, אולם פעילות התותחנים של צה"ל במילחמת העצמאות ביפו, הסתכמה ב־מישרה של קצין־הקישור של התותחנים. לגבי תפקידו כסגן קצין־המודיעין של חזית הדרום, חזית ד', קשה לאמת זאת. רבים מהקצינים הבכירים של חזית זו, וביניהם מפקד־החזית יגאל אלון, אינם זוכרים את כץ מאותה התקופה, אם כי הם בטוחים שהיו זוכרים היטב את סגן קצין־המודיעין של החזית. אחד מדובריו של כץ טען, ב־קשר לפרשה זו: „אולי אפשר היה לש־אול את הקצין אגמון, שהיה המפקד של כץ, אבל הקצין אגמון כבר מת."

הדרגה המיסתורית

פ רשה תמוהה אחרת היא פרשת ה־דרגה של כץ. לכתב העולם הזה הוא אמר שהוא היה רב־סמל־ראשון, אולם בתי־קי צה"ל הוא רשום כטוראי. כץ מסביר זאת שוב בסיבות אקדמאיות. לדבריו, משום ששירת זמן קצר, היתה דרגת הרב־סמל־הראשון שלו דרגה זמנית, והיא נשללה ממנו לאחר תום שרותו.

ידוע אומנם הנהוג של צה"ל להוריד לעיתים את החייל בדרגה אחת, עם שיח־רורו משירות פעיל. כך, למשל, קורה פעמים רבות כי חייל, המגיע לדרגת סמל נוער מקופחים מהבחינה הריגשית בקריית־יערים.

בתפקידים אלה הוא נשא עד שנת 1959. במשך אותה תקופה נערכה מילחמת־קדש. ב־1956 לא היה כץ בן ה־28 לא בתותחנים ולא במודיעין. לדבריו הוא היה אז בחיל־הרפואה ועסק בימי המילח־מה הקצרה בנושאים סוציאליים.

ב־1959 עזב כץ שוב את הארץ, הפעם עם אשתו מרים, שאותה נשא לאשה חמש שנים קודם לכן. הוא יצא לקליבלנד ב־אוהיו, שם למד באוניברסיטת וסטרן רזרב. הוא חזר לארץ כעבור ארבע שנים.

לוחם או מרצה?

כ ץ מודה כי לא השתתף במילחמת ששת־הימים, למרות שהיה אז בן 39. לכתב העולם הזה אמר השבוע: „אני כבר לא הייתי בחיל־רפואה, נתתי כמה הרצ־אות." לדבריו עשה את שירות־המילואים שלו ביחידות שונות, ולמרות שדוברו טען כי הוא הוצב, מאז שיחרורו מצה"ל, ב־מיסגרת חיל־המרצים של קצין־החינוך־הראשי, מכחיש זאת כץ עצמו, באמרו שהוצב לקצין־החינוך־הראשי „לא מזמן".

במילחמת יום־הכיפורים לא השתתף כץ, אפילו לא כמרצה, למרות שהיה רק בן 45, גיל שבו היו רבים שלחמו לחימה ממשית. באותה תקופה הוא היה כבר אחד מחביביה של גולדה מאיר, מנכ"ל הביטוח הלאומי, והמומחה מיספר אחד בארץ ל־נוער במצוקה.

כץ הוא ייקה טיפוסי, נעים־הליכות, ש־חיוך שפוך על פניו במשך מרבית הזמן. הוא בעל בעל קומה נמוכה, לבוש תמיד בקפידה, בחליפה ובעניבה. רק באחרונה, כאשר הפך להיות דמות פוליטית, אפשר לראותו בחולצה לבנה בעלת צווארון פתוח.

ועדת־כץ המפורסמת הוקמה לאחר הת־פרצויות גל־המחאה של הפנתרים השחו־רים, בתחילת שנות ה־70, לאחר שגולדה מאיר אמרה לפנתרים כי הם „לא נחמדים". במסגרת תפקידו בוועדה, שנשאה את שמו, נפגש כץ עם הפנתרים, ולמרות שהשיחות עימו היו נעימות, כשכץ מנסה להשקיט את הפנתרים, הגיב אז אחד מהם: „משהו מפריע לי אצל הדוקטור הזה. הוא נראה לי לא־ישראלי."

כאשר נשאל כץ על־ידי ידידים על ה־שירות הצבאי שלו, הוא מספר רק את ה־פרק הקצר של התותחנות ביפו.

„אני לא בדיוק טיפוס של פיי־טר," נוהג כץ להסביר, „אני באתי לצבא מהאוניברסיטה, וחזרתי אחר כך ללמוד. הצבא התחשב בסטו־דנטים. המדינה צריכה גם אקדי־מאים."

אין ספק כי הצבא אימץ לעצמו כיוון מחשבה זה, ונותן הקלות־שירות לסטודנ־טים ואף הקים את העתודה האקדמאית. אבל כל זה נכון שנים רבות אחרי מילחמת העצמאות. במילחמה זו התנדבו הכל — בור ועם־הארץ, סטודנט או פרופסור — לקחת חלק בקרבות. מיטב דור־הסטודנטים של אז נפל בקרבות.

גנרל או משתמט?

כ אשר נערכו לפני חודשים אחדים הבחירות הפנימיות בד"ש, לקביעת מועמדי מיפלגה זו לממשלה, התחרו בכץ שניים: האלוף במילואים מאיר („זרו") זורע ורב־סרן במילואים דן ביברו. בד"ש זכה במירוץ טוראי (מיל.) שהיה לטענתו רב־סמל־ראשון, ישראל כץ. הוא הצטרף אל שלושה חברי ד"ש אחרים בממשלה: רב־אלוף (מיל.) יגאל ידין, אלוף (מיל.) מאיר עמית ולא־חייל (מיל.) שמואל תמיר (העולם הזה 2112).

צה"ל ניצח במילחמת־העצמאות, למרות השירות המקוצר של הד"ר ישראל כץ. צה"ל ניצח במיבצע־קדש למרות העובדה שטוראי כץ עסק לדבריו בעבודה סוציא־לית במילחמה. צה"ל ניצח במילחמת ששת הימים למרות העובדה ששר הרווחה ישר־אל כץ תרם, לדבריו, למאמץ המילחמתי רק מיספר הרצאות. וצה"ל גם התגבר ב־מילחמת יום־הכיפורים, למרות שהחייל כץ לא השתתף בה.

איש לא דרש מכץ להשתתף במילחמה החמישית, מילחמת־הליטאני. כי במילחמה זו כבר היה השר כץ חבר בממשלה ש־החליטה על המילחמה.

איך הרגיש החייל האמיץ כץ, בעל השירות המקוצר, הדרגה הי־מיסתורית והעבר הצבאי המפוק־פק, כאשר הרים בממשלה את ידו למען החלטה ששלחה את חייליו צה"ל אל תוך האש?

איש מילבדו אינו יכול לדעת. רק זאת ניתן לדעת: אף באחת מממשלות־ישראל לא ישבו כל־כך הרבה משתמטים. לא־חיילים ובעלי עבר צבאי מפוקפק כמו ב־ממשלה שהחליטה על מילחמה זו, האומללה ביותר בתולדות המדינה.

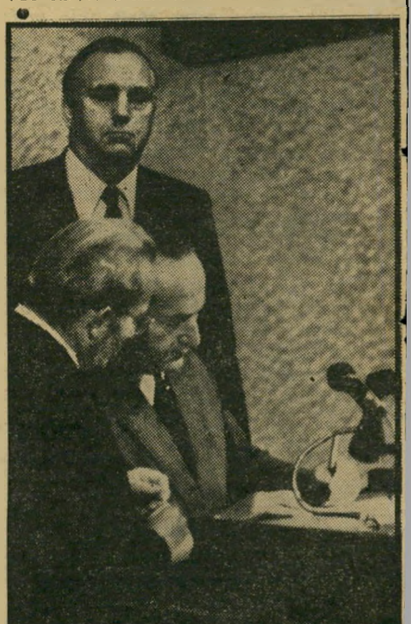
ואולי יש קשר בין הדברים.

(כתבה שביעית בסידרה)

הגנרל והסמל

הד"ר ישראל כץ ליד מנהיג מיפלגתו, הפרופסור ייגאל ידין, שהיתה רב־אלוף, אולם קיימות תמיהות לגבי דרגתו הצבאית של רב־סמל־ראשון ואחרי שיחרורו נותר טוראי. במיסמכי צה"ל רשום כץ כטוראי.

ההשבעה

למרות ששירותו ב־צה"ל היה קצר ב־צורה תמוהה, הושבע כץ כשר בממשלת ישראל (לידו: מזכיר הכנסת נתנאל לורך).

חודשים או שבועות לפני שיחרורו, יורד במילואים לדרגת רב"ט. אולם לא ידוע על מיקרים שבהם נשללת לחלוטין דרגת ה־חייל עם תום שירותו, אלא אם נידון על עבירה חמורה, ובית־הדין החליט על שלי־לת הדרגה. מיקרה כזה לא קרה לכץ.

בסוף 1949 יצא כץ לארצות־הברית והיה בין המאושרים המעטים שיצאו אז מהארץ לשם לימודים. הוא נתקבל לאוניברסיטת קולומביה בניו־יורק, והשלים את הלימודים בשנת 1951. ב־1953 מונה כמפקח־חינוך במוסד לעליית הנוער בסוכנות היהודית, ושנתיים אחר־כך כמנהל בית־הספר לעבו־דה סוציאלית על־שם פאול ברוולד ליד האוניברסיטה העברית בירושלים. אותה עת שימש גם כמנהל המוסד לילדים ובני־

צוחק הצוחק אחרון

נראה כי העובדה ששירותו בצה"ל היה חלקי בלבד אינה גורמת לכץ כל דאגה. הוא יכול לצחוק צחוק מלא, משום שרבים מחבריו ליד שולחן הממשלה, ביניהם אף חברו־למיפלגה, שר־המישפטים שמואל תמיר, לא שירתו בצה"ל, או שירתו תודשים מיספר.

מכתבים

מחדל הסברתי

שלושים שנה לחמו בנו המצרים וניסו לכלותנו. והנה, אחרי כל הדם ששפכו, היינו מוכנים לגלות נדיבות ורוחב־לב, כדי להיענות להצעת־השלום של נשיאם, הזקוק לשלום הרבה יותר מאיתנו.

מה לא היינו מוכנים להקריב ולתת תמורת השלום? נסיגה מליאה עד הגבול הבינלאומי? נתנו. נכונות לשכוח את כל מה שעוללו לנו המלך פארוק, אחמד שוקיירי וגמאל עבד־אל־נאצר? גילינו. הסכמה לקבל את סאדאת בירושלים ולהעלות את יוקרתו העולמית? העניקנו. וזאת רק ההתחלה. גיליונו נכונות לסייע למצריים בשיקום כלכלתה ההרוסה ובפיתוח אוצרות הטבע והחקלאות שלה. אבל כל זה לשווא. בגלל כמה ישובים יהודים, שישראל מוכנה להכיר בריבונות המצרית עליהם, מוכנים המצרים לפוצץ את כל העסק.

אין ספק כי שורש גישה זו טמון בכך, ששיטפת־המוח של אמצעי התעמולה המצריים במשך שנים ארוכות גרמה לכך שהמצרים פשוט אינם מכירים בצידקת תביעותינו. לא המדיניות הישראלית אשמה בכך, אלא מחדלי ההסברה שלנו. ההסברה הישראלית כושלת תמיד לעבר מדינות המערב והעולם החופשי ולא לעבר תושבי מדינות־ערב. המצרים פשוט אינם תופסים את מהות זכויותינו ההיסטוריות בארץ ואת מובן הרעיון הציוני.

על ממשלת־ישראל לפתוח במסע הסברה מקיף, במטרה לשכנע את המוני העם ב־מצריים. עליה לגייס לשם כך את טובי המומחים שלנו להסברה. בטוחני שאם יסבירו למצרי הפשוט וישכנעו אותו בצדקתה של ישראל לשלום ובכוונותיה הכנות, ילחץ העם המצרי מלמטה על נשיאו להסכים ולקבל את תוכנית השלום של בגין, גם אם היא כוללת השארת יישובים ישראלים בסיני ואחזקת שדות־תעופה צבאיים שם. צריך רק להסביר.

מיכאל שוחם, תל־אביב

דעתנו, שהשמש סובבת סביב כדור הארץ, אינה מעלה ואינה מורידה. בטבע המצב הוא הפוך. התחום הקטן שבו משיקה הכרתנו לעובדות החיים ולחוקי הטבע, אינו מונע מאיתנו לעשות בתחום זה ככל העולה על דעתנו. ישראל חיה וחולמת בתוך בועת סבון מרחפת.

אין לי שום אפשרות לשכנע את דעת־הקהל העולמית שבגין אינו כל ישראל ושאני מהווה אופוזיציה נמרצת לדיעותיו ומעשיו. בעולם מזוהים שנינו כמבטאים עמדה ניצית ובלתי מתפשרת, תלושה מכל נסיבות ואילוצים. שום הסבר לא יעזור.

מספיק להיות ילד קטן עם עין אחת על מנת להבחין שהמלך הוא עירום. מספיק להיות בוגר גן על מנת להבין שהעולם לא ירשה למלך ללבוש יותר מאשר חליפת־שקים מטולאה — רק כדי שלא יקפא בקור וברוח. אבל אצלנו מסרבים להשתמש במוח וסבורים שהכוח יענה את הכל.

אצלנו ממשיכים להיות בגנון וליהנות מילדות נצחית.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

מהונגריה — בסקרנות

אני ער לעובדה כי אני מבקש מכם טובה גדולה ואני מקוה שתמחלו לי על הטירחה שאני גורם לכם. אני רוצה להרחיב את אופקי, ללמוד על בני־אדם אחרים, על תרבויות שונות, מקומות מפורסמים, שפות ומינהגים זרים. אין באפשרותי לערוך מסעות מחוץ לארצי, לכן אני פונה בבקשה לקוראיכם היקרים, כדי שיואילו ברוב טובם לשלוח לי, על־פי כתובתי הרשומה מטה, את הדברים הבאים:

- דברי־דפוס, כמו שבועונים מצויירים, כתבי־עת מצולמים וסקירות.
- תמונות שונות (מודפסות, מצויירות או אפילו גלויות־דואר).
- בולים עם נופים מישראל.

אהיה אסיר־תודה לכם אם תואילו לסייע לי בעניין זה.

FARKAS JANOS
H. — 8200. VESZPREM
Strompfeld 9. d. II. 6.
HUNGARY

יאנוש פרקש, סטרומפלד, הונגריה

ריח חריף מאד נודף מהצעת־החוק החדשה

ריח מסויים

שמואל תמיר התעורר מחלומו־בהקיץ, שנמשך חצי שנה.

במשך שישה חודשים אלה היה עסוק בעצם הרגשת־האושר שהנה סוף־סוף, אחרי עמל ונפתולים וטכסיסים ופילוגים אין־ספור, הגיע לכפא של שר.

הוא לא יזם שום חקיקה גדולה. הוא לא העלה שום פילוסופיה מישפטית מרשימה.

הוא דאג לסידורי הדלתות בלישכתו, כדי שלא כל ארחי־פרחי (כגון הפקידים הבכירים של מישרדו) יוכלו להיכנס אליו סתם־ככה. הוא הבטיח את מעמדה ותנאי־עבודתה המפליגים של ראש־לישכתו הנאמנה. הוא נהנה מעצמו.

עכשיו, סוף־סוף, הוא נעזר והגיש את מעשה־החיקוק הגדול הראשון שלו.

וחבל.

כי ריח חריף של פאשיזם נודף ממנו.

■ ■ ■

א ין זה מעשה־שטות מאולתר, שהוצא מן השרוול בהיסח־הדעת, כדי לעשות רושם של פעילות.

כל יזמה חקיקתית אחרת של תמיר יכלה להיות חשודה בכך. אולי ניתן היה להניח לה ליהנות מן הספק, שמא היה כבוד השר עסוק מדי מכדי לחשוב ברציונות על תוכנה.

אבל מדובר בחוק האחד, שעליו דיבר שמואל תמיר עד בוש: חוק המיפלגות.

במשך שנים ארוכות, בכל פעם כאשר נשאר תמיר בלי רעיון ובלי בשורה, מפני שהחליט לגנוז את בשורתו האחרונה, הוא מילא את החלל בדיבורים על הצורך הדחוף והחיוני בחקיקת חוק־מיפלגות.

אכן, ניתן היה להבין מדבריו כי זהו הדבר האחד שיציל את המדינה מחורבן בטוח, וכי רק בשל רעיון זה עצמו מן הראוי היה למסור את השילטון העליון במדינה לידיו האמונות של תמיר.

לכן, כל פסוק בהצעת־חוק זו הוא פרי של מחשבה ממושכת. שום דבר בו אינו פרי המיקרה. אפשר להניח בוודאות כי הצעת־חוק זו מבטאת במדוייק את אישיותו, השקפתו ומגמתו של השר שמואל תמיר.

רעיון מפחיד.

■ ■ ■

ע יקרון־היסוד של חופש־ההתאגדות במדינה דמוקרטית אומר כי לכל אדם ולכל קבוצה הזכות הבלתי־מעורערת להקים מיפלגה, כדי להשתתף בחיים המדיניים החוקתיים.

חופש זה אסור שיהיה מוגבל בכך הגבלה שהיא, ועל אחת כמה וכמה לא בהגבלה הנוגעת לטיב ההשקפה של המיפלגה.

כל הגבלה שהיא, הקובעת שמותר להקים מיפלגה למען מטרה פלונית אך אסור להקימה למען מטרה אלמונית, נוגדת את עיקר־העיקרים של הדמוקרטיה ומובילה למישטר טוטאליטרי ימני או שמאלי, פאשיסטי או קומוניסטי; לדמוקרטיה „עממית", או „אמיתית", או „מודרכת".

יש הסבורים כי מותרת בכל זאת הגבלה אחת ויחידה. אם קמה מיפלגה שכל מטרתה היא להרוס את סדר־החיים הדמוקרטי, האם יש להניח לה להשתמש בתהליכים הדמוקרטיים כדי להגשים מטרה זו? האם לא נוצר כאן פאראדוכס?

העולם הדמוקרטי החליט כי אין להימנע גם מקיומו של פאראדוכס זה. בארצות־הברית לא נאסר קיומה של המיפלגה הקומוניסטית גם בימים החשוכים ביותר של ג'ון מק־קארתי, ומותר גם לניאו־נאצים לפעול בכל דרך בלתי־אלימה.

מדוע? מפני שהחור הקטן ביותר בסכר הדמוקרטיה מוכרח להביא, בסופו של דבר, להתמוטטותו.

אם יש איסור כלשהו על פעילות מיפלגתית למען רעיון „פסול" — מי קובע מה פסול? השילטון כמובן.

והשילטון — כל שילטון — יתפתה בסופו של דבר לנצל אפשרות זו כדי לסתום את פיה של אופוזיציה בלתי־נוחה.

אם קובע הרוב — הרי כל רוב עלול לנצל זכות זו כדי לדכא את המיעוט. והרי נישמת הדמוקרטיה היא זכותו של המיעוט להתמודד עם הרוב.

אם יקבע בית־המישפט — מי בוחר בבית־המישפט? מי אם לא השילטון, בצורה זו או אחרת?

והנה בא שמואל תמיר ומציע חוק הקובע כי מיפלגות בעלות דיעות מסויימות לא תירשמנה כחוק, ובמיוחד לא תוכלנה להשתתף בבחירות.

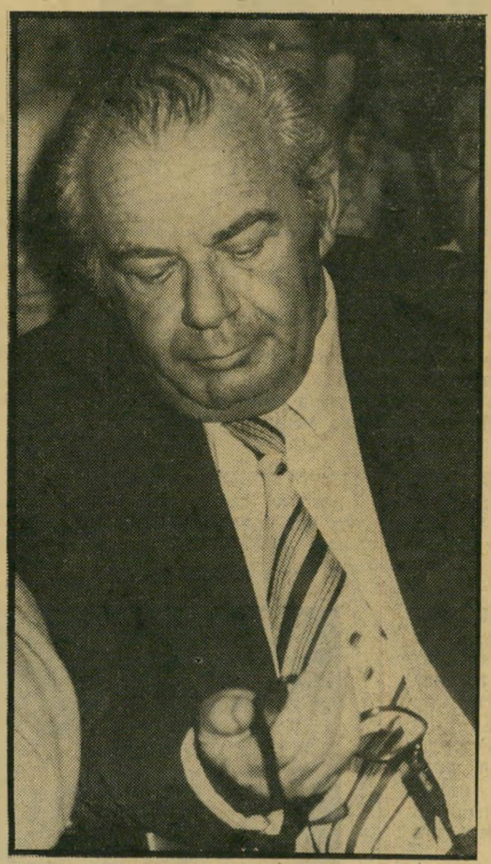
■ ■ ■

ה צעה זאת פסולה מעיקרה ומעצם מהותה. היא מהווה פשע כלפי הדמוקרטיה, בלי כל קשר למהות הדיעות האסורות.

אך מעניין, בכך זאת, איך מגדיר שר המישפטים של התנועה הדמוקרטית לשינוי את הדיעות הפסולות.

האם הוא אומר, למשל: לא תירשם מיפלגה המטיפה לרצח־עם, לגיזענות אלימה, למילחמה תוקפנית?

הרפובליקה הפדרלית הגרמנית, שחוקקה את חוקתה

שר המישפטים: הוא התעורר, וחבל...

בעיקבות הלם הנאציזם, כללה בה סעיף שנועד למנוע פעילות נאצית.

אבל המחשבה של מר תמיר אינה מובילה בכיוון כזה. בוודאי שלא. סעיף כזה עלול היה לדרוך על היבלות של ידידים טובים.

הוא קובע בהצעתו כי לא תירשם מיפלגה השוללת את קיומה, שלמותה וביטחונה של מדינת־ישראל.

סעיף פטריוטי מובהק (וכבר אמר ההוגה הבריטי, כי הפטריוטיזם הוא המיפלט האחרון של הנוכל.)

הבה נבחן אותו לגופו.

■ ■ ■

ב תחיל ב„שלמותה" של מדינת־ישראל. לשלול את שלמותה של מדינה — משמע, לבקש לגזול ממנה שטחים, לצמצם את גבולותיה.

מעניין. מה הם גבולותיה של מדינת־ישראל?

זהו חידון מעניין.

חקו הפגוד? חקו הירוק? חקו האדום? קו ורוד, כחלחל, אפור?

עם קום המדינה, החליט דויד בן־גוריון שאין לקבוע את גבול המדינה כחוק. מאז דומה הגבול למסטיק. הוא גמיש מאד.

שמואל תמיר הוא האיש שהמציא את הסיסמה „שטח משוחרר לא יוחזר". או האשים את מנחם בגין בוותרנות, כמיעט בתבוסתנות.

אם כן, איזו מיפלגה תהיה בלתי־חוקית? זו שתטיף ל„פשרה טריטוריאלית"? זו שתדגול בתוכנית־אלון? זו שתקבע כי יש לסגת לגבולות ה־4 ביוני? ואולי זו המוכנה לחזור לגבולות החלוקה?

ובעצם, אם מותר למיפלגה א' להטיף לסיפוח שטחים בסיני, בגולן ובעבר־הירדן — מדוע יהיה אסור למיפלגה ב' להטיף להוצאת הגליל מתחום המדינה?

ברור כי יש כאן מירשם לאיסור כל מיפלגה שאינה דבקה בעקרונות אריז־ישראל השלמה, ובוודאי אמצעי לטיהור הכנסת מן הטרדנים המטיפים להחזרת כל השטחים הכבושים תמורת שלום מלא.

■ ■ ■

ה מושג „שלמות" יכול להיות מדוייק, אם קובעים בחוק מהו הגבול. אך מה זה „ביטחון"?

מי שולל את ביטחון ישראל, ועל כן ראוי שיגורש מן הכנסת?

ברור שמי שמזכן להסכים להקמת מדינה פלסטינית („מדינה עראפאתית") שולל את כי מחוץ המדינה. הרי ראש ממשלתו של שמואל תמיר אמר זאת בעצמו.

ברור גם כי מי שמצדד בברית־המועצות, הוא אוייב הביטחון. גם מבחינה זו הולך ומתברר הדימיון בין שמואל תמיר ושמואל פלאטו־שרון.

ההתנחלויות הן כולן ביטחוניות. אריק שרון אמר זאת בפירוש. משמע, מיפלגה המתנגדת להתנחלויות שוללת אוטומטית גם את הביטחון. החוצה.

מי יקבע? שמואל תמיר יקבע. הוא, והשופטים שהוא ימנה במשך הזמן, או הכנסת שמינתה איש כמוהו כשר־המישפטים, או הממשלה. ואילו „התנועה לשלום בטוח".

■ ■ ■

ל פי התפיסה הדמוקרטית־לשינוי של שמואל תמיר, לא תורשה להשתתף בבחירות מיפלגה השוללת את „קיום" המדינה.

שוב: כיצד? האם תיאסר רק מיפלגה שתכריז כסעיף במצע־הבחירות שלה כי „מדינת ישראל תושמד", או שהכוונה לחסל את המדינה יכולה להשתמע מתוכניתה?

אם אריך שרון ועזר וייצמן, למשל, הציעו בשעתו לשאת־ולתת עם אש"ף, שלא ביטל עדיין רשמית את האמנה הפלסטינית — האם אסור להם להשתתף בבחירות?

אם תקום מחר מיפלגה אנארכיסטית שתדגול בביטול כל המדינות בעולם, או מיפלגה שתחתור להקמת ממשלה כל־עולמית, או רשימה של נטורי־קרתא — האם יהיה אסור לה להשתתף בתהליך הדמוקרטי של הבחירות?

כל מיפלגה אומרת על יריבתה שהיא מסכנת את קיום המדינה. אני, למשל, משוכנע כי הממשלה שמר תמיר נמנה עם חבריה מביאה לחורבן־בית־שלישי.

באמצעות סעיף כזה, יכול כל רוב לסלק מן הכנסת הבאה כל מיעוט שלא ימצא חן בעיניו.

זוהי הדרך אל הפיליפינים של מארקוס, אל ספרד של פראנקו, אל קובה של קאסטרו, אל צ'ילה של פינושה, אל ישראל של פלאטו ותמיר.

■ ■ ■

כ אשר איזע המהפך, היו שטענו כי מתה „הרפובליקה הוויימארית" הישראלית. היו שניבאו שבגין ינתק את ישראל מן העולם השפוי, ויוביל למצדה שניה. שאריך ישבור שביתות ויביא לדיכוי ציבור־העובדים. שהדמוקרטיה תידרס ותתפרק.

חלפו השבועות והחודשים, והיה נראה כאילו כל הנבואות השחורות התבדו. בגין התחבק עם קארטר ועמד להביא את השלום עם אל־סאדאת. אריך שתה מיץ עם משל, שבת אחים גם יחד. הדמוקרטיה השתוללה.

והנה מסתבר שכך התהליכים פועלים בדיוק כפי שהיו צפויים. רק יותר ואט.

המשא־ומתן לשלום התנפץ על סלע ארץ־ישראל השלמה. יחסי ישראל־ארצות־הברית מתקרבים לקרע הרהאסון. בעידוד הממשלה משביתים המעבידים הציבוריים את מיפעלי־היסוד של המדינה, כדי לשבור את ציבור־העובדים. הלאומנות הדתנית החשוכה ביותר כובשת בשקט ובהדרגה את מערכת־החינוך. ברשות־השידור השתלטו אנשי ארץ־ישראל השלמה. ועתה מכינים את המכשירים לחיסול חוקי של חופש־הביטוי וחופש־ההתאגדות.

אין זה מיקרה שתועבה זו הוכנה בידי אחד משריה של מיפלגה שקמה כדי לכונן במדינה את הדמוקרטיה המושלמת, ושמכרה את נשמתה לשטן בעבור ארבעה כסאות עלובים.

האם ינהל צ'יצ' את מערכת־הבחירות של בן־ניתן, ומה נשבר לחנה רובינא?

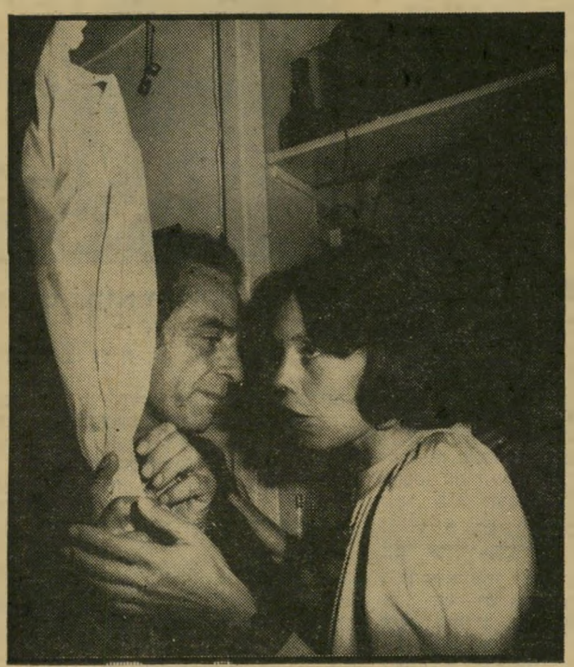
■ חברי־הנאמנים של הסוכנות היהודית, שהיה צריך לבחור את הגיזבר החדש של הסוכנות, ביקש לפגוש בשני המועמדים, **עקביא זוינפקין**, איש תנועת־העבודה וחבר הנהלת בנק הפועלים, ו**יורם אריידור**, סגן־השר במישרד ראש־הממשלה, כדי להכיר אותם מקרוב. השניים הוזמנו לי־מלון המלך דויד, ושם, מסביב לשולחן ארוך, שוחחו עם חברי־הנאמנים לדחות את ההחלטה לעוד חודש, וקבעו כי ההחלטה תינתן בלונדון. כשנשאלו מדוע, השיבו שניים מאנשי החבר, **מקס פישר** ו**שרלוט ג'ייקובסון**, כי אריידור התגלה כשחצן נפוח ויהיר, וכי הם רוצים להחליט בלא לחציו של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**. אמרה שרלוט ג'ייקובסון: „ביקשתי מאריידור שישכנע אותי מדוע אני צריכה לבחור בו, והוא השיב לי: אף אחד לא ביקש ממך לבחור בי."

■ „זה עצוב מאד, שדרושה יוזמתו של שגריר אמריקאי כדי לערוך ערב תרבותי כזה!" אמר אחד האורחים במסיבת־בית במעונו של השגריר **סם ז'אפ**, שהוקדשה לחברי תיאטרון הבימה. אחרי הכיבוד (יין וקאוויאר) ישבו האורחים בחצי־גורן עגולה ב־טרקלין הבניין בהרצליה־פיתוח וחזו בקטעים של השחקנים, בהנחיית השחקנית הידועה ילידת־בריטניה, **אביבה מארכם**. נתברר, אגב, שזהו שמה המקורי, אביה, שנולד בירושלים, העניק לה שם עברי מלידה.

■ הבעייה העיקרית של אנשי הבימה היתה כיצד לתת הופעות באנגלית, כדי שהאורחים האמריקאיים לא ישתעממו. הם קראו קטעים של שלום עליכם ו**אפריים קישון** באנגלית, בנימה אידישית. **חנה רובינא** נתנה קטע ב־עברית, **ליאה קניג**, שרה שיר מאמא קוראז' בעברית.

יזהר כהן נסע השבוע, עם להקתו הצמודה ועם המלחינה נורית הירש, לפאריס, שם ישתתף בתחרות האירו־ויזיון. לקראת ההופעה תיכננה האופנאית דורין פרנק־פורט תלבושות מפוארות ליזהר וללהקתו. יזהר ילבש חולצת־משי לבנה שקופה, מעוטרת בכוכבים, מעל למיכנסי־ג'ינס לבנים. כדי למנוע תקלות של הרגע האחרון, תפרה דורין מיספר העתקים מתלבושתו. היא גם תפקח באופן אישי על הבגדים באירו־ויזיון. דורין בתו של מנכ"ל טי־וי־אי בישראל, נוסעת חינם, ותיסע לפאריס.

נעמי ופרץ נעמי גל ופרץ קידרון, חזוג שכתב את ספר האהבה והבישול „בוקר טוב, עמי, שלום ציפי", חגג את הוצאת הספר בביתם המשותף באבו־טור בירושלים. אל המסיבה הוזמנה הבוהמה של ירושלים אשר התכבדה לטעום ממטעמי הספר, שהיו מונחים על שולחן גדול, כשליד כל צלחת שלט זעיר שעליו ציון העמוד בו מופיע מתכון המאכל בספר.

השיב: „חבל שאני לא יכול לגייס אותך למטה־הבחירות שלי."

■ אי־אפשר להתאפק. הנה הדויד לוי האחרון: השר **דויד לוי** וח"כ **צ'ארלי ביטון** הלכו יחד לערב של באלט קלאסי. השר, שהיה עייף, נרדם בעת ההופעה. כשהתעורר שאל את צ'ארלי בדאגה: „תגיד, ראו שאני ישן?" השיב צ'ארלי: „ועוד איך! כל הרקדנים התהלכו על הבמה על קצות אצבעותיהם!"

■ מנכ"ל מישרד־החוץ, **אפריים** („אפי") **עברון**, שנכח כפקיד זוטר במשא־ומתן על שביתת־הנשק ברודוס ב־1949, סיפר כי הנציג הישראלי הבכיר, **ראובן שילוח**, קיווה אז שהשלום ייחתם בקרוב, ואף השמיע את המישאלה להיות השגריר השני של ישראל בקאהיר. כשנשאל מדוע אינו רוצה להיות השגריר הראשון, השיב: „מפני שהראשון ייהרג!"

■ למעלה מאלף יקירי העיר חיפה והסביבה התכנסו השבוע יחדיו, יריבים וידידים, בחתונת בתו הצעירה של הפירסומאי **שמעון יניאי**, שהתקיימה על הכרמל. בלטו **יוסף אדמוני**, המשתדל לשמור על דיאטה, ולכן טעם כזית מהמטעמים הרבים; ראש עיריית־חיפה **יהושע צייזלר**, שיצר את הרושם כאילו הוא המחותן הראשי; סגנו **יוסף בידשמיין**; מזכיר מועצת־פועצת־פועלי־חיפה **משה ורטמן**; מנכ"ל כור **נפתלי בלומנטל**; מנהל חטיבת המיפעלים של כור **בנימין ג'יבלי**, שסיפר את הבדיחות האחרונות המהלכות בציבור; מזכיר מחוז מיפלגת־העבודה **אזרי אגמי**; מועמד המערך לראשות עיריית־חיפה **אריה גוראל**; יו"ר האגף לאיכות הסתדרות **אהרון הר אל**; ועוד רבים אחרים. הרשיא את הזוג הרב הצבאי הראשי אלוף **גד נבון**.

■ ביום שבת בתשע בבוקר משודרת תוכנית הסאטירה לצון נופל על לצון. חברי הצוות של התוכנית, **דודו טוסיה, דודו דותן** ו**יואב ריפר**, החליטו לחגוג את ליל הסדר בצוותא בביתם של **עירית** ודודו דותן, והזמינו לחגוג עימם אמנים נוספים.

■ בירושלים עורך המשורר **חנן כן־חורין**, כמיטב המסורת הירושלמית, סדרי־יתומים לכל אנשי הבוהימה, שאינם נוסעים לחגוג את הסדר עם בני משפחותיהם.

■ תוכנית הטלוויזיה עלי כותרת כימעט ולא שודרה ביום החמישי האחרון. מנחה התוכנית, **ירון לונדון**, ניסה כוחו ברחובות ירושלים ברכיבה על אופנוע, אלא שלא התזיק מעמד זמן רב. התהפך, נפל מהאופנוע ונפצע. לאחר שנחבש בבית־החולים נשלח לביתו ועד לשידור התוכנית החלים מפצעיו.

■ את מקומו של ירון לונדון, הנוסע להשתלמות בחו"ל, רצו למלא מועמדים רבים, ב־

רפאל קיצ'קין פתר את הבעייה בצורה משלו: הוא נתן קטע על מינהגי־חיזור של חתולים, על טהרת שפת החתולים.

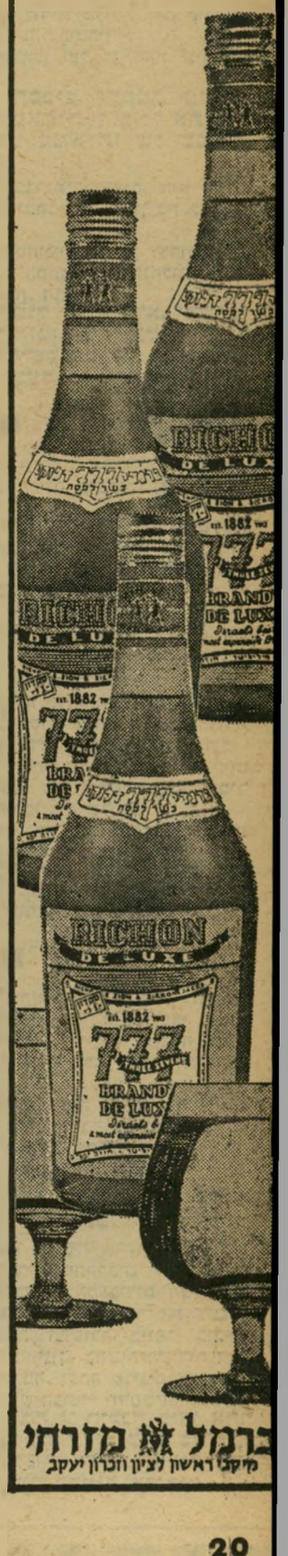
■ **שמואל סגל** אף העז באותה מסיבה להתלוצץ באנגלית. הוא סיפר שכאשר נסע לראשונה לבריטניה ונשאל מה מטרת נסיעתו, השיב: "to polish my English" („לשפר את האנגלית שלי.") מישהו הגיב על כך: "isn't your english polish enough?" („האם האנגלית שלך אינה די פולנית?")

■ תוך כדי העלאת ויכרונות סיפרה חנה רובינא שהכירה בוורשה את אביו של אורי הלפרין, המשורר המשתמש בשם־העט **„יהונתן רטוש"**. מסתבר כי מנהיג הכנענים נולד בפולין. תוך כדי כך סיפרה הגברת הראשונה של התיאטרון כי למדה זה עתה ביטוי עברי חדש, המוצא חן בעיניה מאד: „נשבר לי."

■ **זיווה להט**, רעייתו של ראש עיריית תל־אביב **שמה** („צ'יצ'") **להט**, פגשה במסיבה את מתחרהו של בעלה מטעם מיפלגת־העבודה לתפקיד ראש העירייה, **אשר בן־נתן** ואמרה לו: „אני יודעת שכולם אומרים לך שאין לך סיכויים מול צ'יצ', אבל אל תאבד תיקווה, זה בדיוק מה שאמרו לצ'יצ' כשהוא התחרה נגד **יהושע רבינוביץ'**." בן־נתן צחק ו־

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

ברמל אגא מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

רחל רביד

השחקנית (מימין) היתה האטרקציה העיקרית בחתונת בתה היחידה, טל, עם שחקן־הקולנוע מאיר סוויסה בקיבוץ יפעת שבעמק יזרעאל, שנערכה השבוע. לחתונה הגיעו אמנים רבים מתל־אביב. טל אמרה על אמא: „גם בחתונה שלי אמא יותר יפה מחכלה!"

הם הסאטיריקאי הימני **מאיר עוזיאל** והבדרן־שחקן דודו טופז. למרות השביתה קיבלו השניים האחרונים תשובה שלילית, וכמועמדים נבחרו המנחה **מני פאר**, המנחה **יעקוב אגמון** והעיתונאי **דן מרגלית**.

■ לטלוויזיה הישראלית תהיה בפסטיבל־הסרטים ב־קאן נציגות שכולה נשית. את **הטלוויזיה הכללית** תייצגנה **ג'די דוין**, ממלאת מקום מנהל התוכנית בעברית, ו**מרים רוטשילד**, מנהלת המחלקה לקניית סרטים זרים. מטעם ה־טלוויזיה הלימודית תישלח ה־קריינית ומנהלת המחלקה לק־ניית סרטים **עופרה שור**.

■ חיין של הבורח הנודע **נחמן פרקש** עומדים להיות מונצחים בסרט. העיתונאי **עמוס קינן** כתב תסריט על מנהלת את עסקיו של בעלה־לשעבר עד שישוחרר מהכלא.

■ העיתונאי **יחזקאל אדירם** הוא מועמד סניף תנועת־החרות בחולון לראשות העירייה, ועיסוקיו המיפלגתיים אינם מותירים לו, באחרונה, זמן רב לבקר בבית־המישפט, כפי שהנו אמור לעשות מטעם עיתונו, ידיעות אחרונות. אר־לם דווקא בעת שביתת־העיתו־נאים הופיע אדירם בבית־ה־מישפט, והיה העיתונאי היחידי שנראה באותו יום במיזנון בית־המישפט. כשנשאל על כך, השיב: „כשכולם עובדים — אני שובת. אז כשכולם עסוקים בשביתה — לא נותר לי אלא לעבוד."

■ מועמד אחר לראשות עיריית חולון גם הוא דמות בולטת בבית המישפט. זהו עו־רך־הדין **משה רום**, שנודע בעיקר כפרקליט לענייני

עוד גדא

נגם של הצייר גרשון גרא ושל מנהלת „קרן התרבות אמריקה־ישראל" בניו־יורק, מאירה גרא, נשא לאשה את אלה ברמן (יושבת) במסיבה מפוארת במלון הילטון בתל־אביב. השניים החליטו להעניק סיגנון חדש לתצוגות האופנה־בארץ. הם אירגנו תצוגת־אופנה בביתה של האמנית רות שטרנשוס־צרפתי, שיתפו את הדוגמניות רונית רוזנשטיין (מימין) וחניתה צנטנר, והזמינו לארוחת־בוקר של אילתית בשמנת נשות־חברה מפורסמות כמו השחקנית חיה שרון (בתמונה למטה, מימין) ומע־צבת־האופנה הוותיקה פיני לייטסדורף ועיתונאיות, חפכו בכך את האירוע הפשוט של תצוגת־אופנה לאירוע סנובי ממדרגה ראשונה, שכל אשת־חברה המכבדת את עצמה ניסתה לקבל אליו הזמנה. לאחר הניסיון הראשון מוצעים אלה ועודד בהזמנות לאירועים דומים.

■ תקרית בלתי־נעימה אירעה בין הרב **בניימן צביאלי**, מנהל תוכניות הדת בטלוויזיה, מי שהתנגד להמ־שך שביתת הרדיו והטלוויזיה, לבין **אלכס גיבעדי**, מנהל תוכניות הספורט בטלוויזיה, שצידד בהמשך השביתה. בעת האסיפה הכללית של העיתונ־אים ברדיו ובטלוויזיה, שהת־קיימה בבית אגרון בירושלים, התפרץ צביאלי לתוך דבריו של גילעדי, שלחם בשצף־קצף למען המשך השביתה, וניסה להשתיק אותו בקריאות־בי־ניים. אלכס התעלם מהקריאות, אך כשנמשכו, קרא: „צביאלי, תרד ממני! אנחנו לא שייכים לאותו מין!" צביאלי לא ויתר וצעק לעברו של גילעדי: „אתה בעצמך הומו־סכסואל!"

■ הזמר האמריקאי **דין מקיין** נבהל מהמצב הביטחוני בארץ, והודיע לשני אמרגניו, **יהודה טלית וחיים סא־באן**, כי הוא מבטל את הופ־עותיו בישראל.

■ בטקס חנוכת הבית על שם **פרנק סינטרה** על הר הצופים בירושלים היה שר־המיסחר־והתעשייה והתיירות **יגאל הורביץ** האיש היחידי שדיבר עברית במהלך הטקס. מאוחר יותר, כשלחץ את ידיו של התורם המפורסם, ניסה פרנק לשוחח עם השר, אך הלה לא ענה לו. אחד ממלווי־הישראליים של סינטרה הס־ביר לזמר שנעלב כי השר פשוט אינו דובר אף מילה אנגלית אחת.

■ כדרכו השאיר גם הפעם סינטרה טיפים שמנים למלצ־רים ולחדרניות של מלון היל־טון, אלא שסינטרה לא הסתפק בטיפ שהשאיר לאותם ששירו־תו אותו באופן אישי. הוא הע־ניק טיפים גם למלצריות וכ־חדרניות ששירתו את מאתיים אורחיו, וכך זכו אנשי השירו־תים למענקים כפולים, גם מ־סינטרה וגם מהאורחים.

■ כשנפגש סינטרה עם ראש־הממשלה אמר לו מנחם בגין כי הוא מעריץ ותיק שלו. וסיפר לו כי השיר האהוב עליו ביותר משיריו של סינטרד הוא אירבתי את לבי בפורטו־פינו. סינטרה צחק ואמר לי ראש־הממשלה כי את השיר הזה שר ידידו, **דין מרטין**.

חיין של פרקש החי בטבע, וה־מפיק **מיכה שרפשטיין** ב־יחד עם **צדוק קראוס**, אחיו של **שמוליק קראוס**, הקי־מו חברת הפקה בשם תום לי על שם שני ילדיהם, ועומדים להפיק את הסרט. מועמדים לתפקיד פרקש: השחקנים **אשר צרפתי, שרגא הר־פז** ושמוליק קראוס. עדיין לא נמצא במאי לסרט.

■ העיתונאי **נדיר צור** עמד לשאת אשה ביום השני לפני שבועיים, אולם כמה ימים לפני כן נפטר מהתקף־לב אביו, **אלברט**, מי שהיה מז־כיר בית־המישפט המחוזי ב־ירושלים והחתונה נדחתה.

■ המיסעדן **מנפרד כץ** עדיין יושב בכלא בגרמניה. אשתו־לשעבר, **אלישבע**, ו־שני ילדיו נמצאים בהמבורג. אלישבע השכירה את הווילה שלה שבהרצליה־פיתוח, והיא פליליים. רום הוא מתחרהו של אדירם בקרב על המועמדות מטעם הליכוד לראשות העיר חולון, שכן הוא מועמדם של הליברלים בסניף חולון. יריי־בותם הסיעתית של רום ואדי־רם אינם מפריעה להם לקיים יחסי־עבודה פוריים בהיכל ה־צדק, שכן במיסגרת עבודתו העיתונאית מכסה אדירם מיש־פטים רבים שבהם מופיע רום כפרקליט.

■ קריין הטלוויזיה **דן כנר**, בעלה של דיילת אל על **דפנה זוב**, ביקש להופיע ב־עצרת שאירגנה התנועה לש־לום בטוח בכיכר מלכי־ישר־אל בתל־אביב, ולהביע את הז־דהותו עם מדיניותו של ראש־הממשלה. אלא שמנכ"ל רשות־השידור אסר עליו את ההש־תתפות בעצרת, בטענה כי עו־בד־מדינה, הנראה על המסך הקטן מדי ערב בערב, אינו רשאי להתעסק בפוליטיקה.

ועכשיו כולם ביחד מסכמים את

מיבצע הליטני

שתיים - שלוש מ — תחי — לים

מיבצע הליטני

בוקר טוב!

מיבצע הליטני

חג שמח!

מיבצע הליטני

מה נישמע?

מיבצע הליטני

טוב תודה, ואצלך?

מיבצע הליטני

הכל בסדר.

מיבצע הליטני

כל הכבוד!

מיבצע הליטני

לבריאות!

מיבצע הליטני

שנה טובה!

מיבצע הליטני

להתראות!

מיבצע הליטני

דרישת שלום!

כל הילדים מצדיעים

אין כמו מיץ רר

מובחר ומקורר בומבה של מיץ

חג חג

2

אני נכנע!

עוברים עלי ימים קשים.

לפני איזה שבוע ישבתי בבית נורמאלי לגמרי בתל־אביב ודיברתי עם חבר שלי על איזה סרט שאנחנו רוצים לעשות בקשר למצב הלא־כל־כך נורמאלי של כולנו.

זרקנו שם כל מיני רעיונות משוגעים, ובין השאר גם חשבנו להראות בסרט שלנו איך מישהו מביים קטע מצלמה נסתרת על מחבלים שנכנסו לגן־ילדים או משהו כזה.

אחרי זה אכלנו חומוס. אחרי זה נסעתי הביתה לירושלים. אחרי זה מישהו עשה את זה, את ה־מתיחה עם המחבלים, על באמת.

וזה מה שאני רוצה להגיד: אני לא יכול ככה יותר. אני פשוט לא מסוגל לעמוד בתחרות האיומה הזאת עם המציאות האפורה. אני נכנע.

אני מתחיל לתכנן סרט שבו מישהו עושה מתיחה על מחבלים. אבל אני לא מספיק לישון על זה לילה אחד בשקט, ומישהו עושה מתיחה על מחבלים במציאות.

ובאמת, א"ך אפשר להתחרות — לסרט שאני מתחיל לחשוב עליו עוד אין תסריט ואין תקציב ואין שום חבר, ואם גם הכל יהיה ברור שזה יהיה סרט צנוע מאד. והנה במציאות עושים מתיחה על מחבלים עם מאות אלפי סטאטיסטים, טנקים, נגמ"שים, מכשירי־קשר, מכוניות, ערים שלמות ב־מיקלטים, קציניס, חיילים, שוטרים, מישמר־הגבול, פצצות תאורה, הליקופטרים, מה לא? סרט הוליוודי בתקציב ענקי, במציאות, על מתיחה.

אז אני אומר עוד פעם: אני לא יכול ככה יותר. אני פשוט לא מסוגל לעמוד בתחרות ה־אפורה הזאת עם המציאות האיומה. אני נכנע.

אבל זה עוד לא הכל. תיכננתי השבוע לכתוב איזה משהו קטן על זה שהקיבוצים דווקא בסדר, כי הנה יש להם הרבה הרוגים במיבצע הליטאני, הרבה יותר מאשר מיספרם היחסי באוכלוסיה.

סאטירה נוקבת? שטויות. כי עוד טרם הספיק הרעיון להתייבש במוחי, וכבר קראתי אותו ב־ידיעות אחרונות", כתוב ברצינות, מאת הכתב ה־צבאי, המסביר בצורה סטאטיסטית שאין שחר ל־עלילות על הקיבוצים שהנה 37.5% (נדמה לי) מהרוגי מיבצע הליטאני הם קיבוצניקים, לעומת אחוזם הכולל באוכלוסיה, שהוא רק 3% וכו' וכו'.

אז כמו שאמרתי: אני לא יכול ככה יותר.

ולבסוף — פצצת המיצרר. לא ידעתי מה לעשות עם זה, איך לטפל בזה, מה לכתוב על זה. אולי לכתוב על מיץ רר, המיץ המובחר? אולי אני לא יודע מה. אבל לעולם־לעולם לא הייתי מגיע לכו־תרת כמו זו שהופיעה ב„הארץ" ביום שישי: „מהי פצצת המיצרר? — נשק המעטים מול ה־רבים".

נו, די, באמת. אני נכנע.

חג החג
3

החידון השבועי לאזרח

מהי פצצת המיצרר?

נשק המעטים מול הרבים

קטלנות הפצצה בפיזורה הרב

מיהו הנורמאלי ומיהו המשוגע?

1

האיש שבתמונה עומד לו באמצע הארץ וצועק „מחבלים! מחבלים! כולם להיכנס למיקלטים!". האם הוא משוגע או נורמאלי?

חוץ מזה הוא גם חובש כובע. האם הוא נורמאלי או משוגע?

התשובה במהופך:

2

האיש שבתמונה לופת את ראשו בשתי ידיו. מה קרה?

א. פרצה מלחמה. ב. נחתם חוזה שלום. ג. ילדיו נהרגו לנגד עיניו. ד. הוא לא רוצה לשמוע את אשתו צורחת. ה. אונסים את אשתו. ו. גנבו לו את האוטו. ז. העלו את מס ערך מוסף. ח. המניות שלו ירדו. ט. כואב לו הראש. י. מכבי תל־אביב אכלה אותה.

התשובה במהופך:

3

האיש שבתמונה הולך אל האופק. באופק יש עננים. איזה עננים — ענני כבשים? ענני גשם? ענני מיצרר? האם האיש הוא טייס־קרב טוב, או אולי הוא טייס אל־על רע? אם הוא טייס־קרב טוב — כמה ילדים הוא הרג השבוע? וכמה ילדים הרגו לנו בשבוע שעבר? אם הוא טייס אל־על רע — מהי משכורתו וכמה ילדים יש לו? ובכלל — האם האיש שבתמונה ניצח את הפסיד?

התשובה במהופך:

4

הילדים שבתמונה צופים בטלוויזיה. הנה אשה שבתמונה סורגת. השאלות הן:

א. מי הם בכלל? ב. מה רואים הילדים בטלוויזיה? ג. מה סורגת האשה ומה היא חושבת לעצמה? ד. מה מסמלת השמש העולה באופק? ה. מה מסמלת השמש היורדת באופק? ו. מה אומרת הסיפרה 4 שעל גב הילד?

התשובה במהופך:

5

איפה עומד האיש שבתמונה ועל מה הוא מסתכל? ואם כך — האם הוא נורמאלי או משוגע?

התשובה במהופך:

6

מיהו האיש המשוגע שבתמונה?

התשובה במהופך:

7

מיהו הנורמאלי ומיהו המשוגע? האם האיש הארוך הוא גבוה, או שמא האנשים הקצרים הם נמוכים?

התשובה במהופך:

8

ממעל מרחפים מטוסים והאיש שבתמונ אוטם את אוזניו. מי האיש — טרוריס רשע שחבריו חטפו מטוס חף־מפשע? טיי נפלא שחבריו יצאו להפציץ כפר פושע והעיקר — מדוע הוא אוטם את האוזניים

התשובה במהופך:

9

האיש שבתמונה — האם הוא קופ משימחה או מכדור בתחת? האם הוא נ מן המערכה או עף מן ההפגזה? הא הוא אמיץ או פחדן? האם הוא מגל תושיה או מגלה מוקשים? האם הו משלנו או משלהם? האם הוא נפל בקר או החליק על בננה? מה בוער מאחוריו – כפר שלו או מעוז מחבלים? האם הו מחבל נועז או איכר שליו? האם הו טרוריסט או לוחם? האם הוא טוב או רע האם הוא יחיה או ימות? האם הוא נו מאלי או משוגע?

התשובה במהופך:

10

האיש שבתמונה הורג זבוב בשימת האם הוא נורמאלי או משוגע?

התשובה במהופך:

צברית מבקרת

אביטל בקאהיר אביטל דלוגוף, ישראלית לשעבר, הנשואה לארט דלוגוף, בעליו של מועדון הוילג' גייט המפורסם שבגרינוץ' וילג' בניו־יורק, כפי שהצטלמה בקאהיר לפני שנה. אביטל שגדלה בקיבוץ גבעת־ברנר, היא צלמת חובבת המנציחה את ביקוריה במדינות המרחב במצלמתה.

ליד שולחנות ערוכים מסבים לארוחה חניכי המוסד ליתומים שמחזיק ומנהל אש"ף בביירות. מאות הילדים הגדלים במוסד זה הם יתומי אנשי אש"ף, שנהרגו בפעולות ובמילחמת האזרחים.

אש"ף שום דבר מבחינה פוליטית. לא הצהרות .ולא ראיונות. הילדים — זה היה הנושא שנראה לי. רציתי לראות מה קורה איתם, עם הילדים שגדלים בצל המילחמה מהצד השני."

כשיצאה לממש את תוכניתה היתה נורא נלהבת. תיארה לעצמה שתוכל לתרום משהו לקירוב הלבבות אם תספר על מה שקורה שם בתחום השיקום ובנושאים ההומאניטאריים. האמינה שהשעה כבר כשרה לכך. אפילו שם, בביירות, כשהיתה אורחת של אש"ף למרות שידעו את מוצאה הישראלי, נדמה היה לה שיש ב־

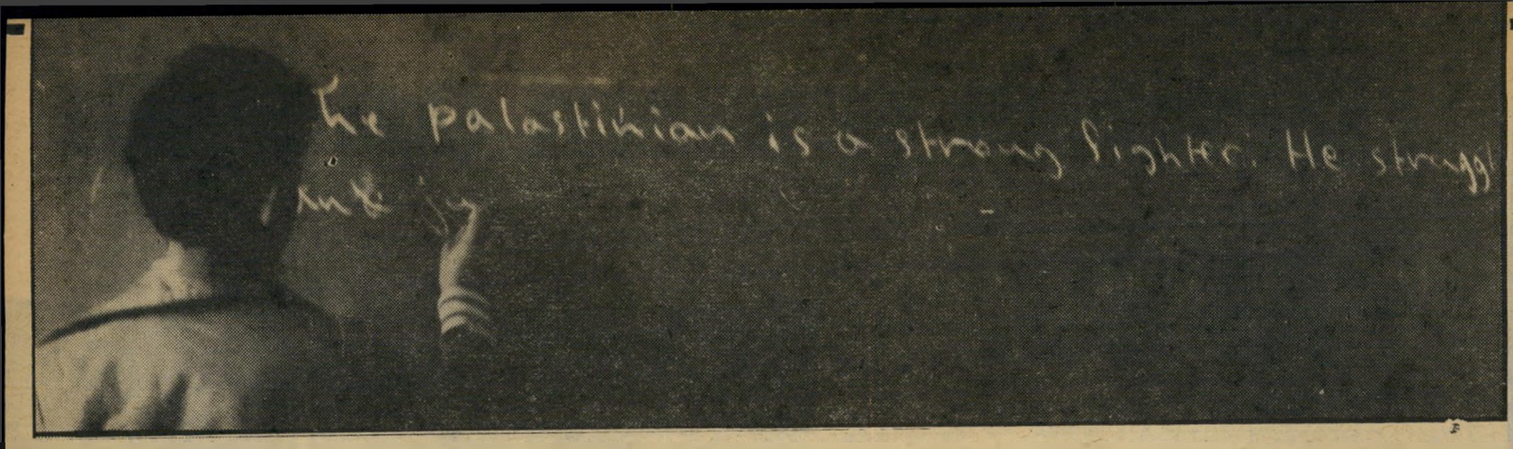
נגריית הפתח תמונתו של יאסר עראפת, כרזות תעמולה של אש"ף ודגלי פלסטין מקשטים את נגריית אש"ף בביירות המייצרת בעיקר רהיטי ילדים. ההכנסות מהמכירות מוקדשות ל„מהפכה הפלסטינית".

ה מין בוזנות טובות היו לאביטל דלוגוף, שעה שתיכננה את מסעה ל־ביירות. בעבר כבר סיירה בביירות ערב. הפעם רצתה לבקר בביירות כדי לראות שם מקרוב את אש"ף בפעולה. לא מהצד הקרבי, חלילה, אלא מהצד האנושי.

„אני צלמת," אומרת אביטל, „מה ש־מעניין אותי זה לקבל תמיד תמונה מה נעשה בשטח. לא הלכתי לחפש אצל

תל־אל־זאתר בביירות, הרובע המוסלמי ששימש כמעוזם של אנשי האירגונים הפלס־טיניים בעת מילחמת האזרחים בלבנון, נראה כיום כתל של חורבות, אחרי שנהרס כליל בהפגזות הכבדות של לוחמי הפלאנ־גות. האתר הפך לאחד מסימלי הגבורה של „המהפכה הפלסטי־נית". הוא אסור, משום מה, לצילום לתיירים ואביטל צילמה את האיזור מבעד לחלון המונית בה סיירה שם. בביירות כולה, למרות מלאכת השיפוץ הקדחתנית, עדיין ניכרים בכל רחוב סימני החורבן.

באש"ף

שיעור באנגלית

בבית־הספר **בית האושר** שמנהל אש"ף באחד מפרברי ביירות. התלמיד הפלסטיני רושם על הלוח את המישפט: „הפלסטיני הוא לוחם חזק. הוא נאבק כדי למצוא צדק...“ דווקא במילה „פלסטיני“ מופיעה שגיאה באיות. כמעט כל חומר הלימודים במוסדות החינוך של אש"ף מבוסס על הקניית הכרה לאומית לתלמידים הפלסטינים הלומדים שם. בבית־הספר לומדים כ־300 ילדים, כולם יתומים שהוריהם נפגעו במילחמות האחרונות.

המאמצת

צעירה פלסטינית מחזיקה בידיה תי־נוק בבית־היתומים של אש"ף. במוסד עוב־דות בהתנדבות צעירות רבות שכל אחת מהמטפלות מאמצת לעצמה כשמונה ילדים.

ידה מה שהיא מכנה „חומר־נפץ“: משהו העשוי לספר על אנשי אש"ף כבני־אדם. ואז התרחשו לפתע הטבח באוטובוס בכ־ביש־החוף והפלישה ללבנון וכאילו עיר־בבו לה את כל הצבעים בתמונה היפה שרצתה לצייר. היא חשה שכל הדברים האלה כאילו מכוונים נגדה באופן אישי ורצתה לצעוק: למה עשיתם לי את זה?!

היא נותרה עם התמונות והחוויות של הביקור ועתה, כשהפצעים החדשים נפערו מעל הצלקות הישנות, לא־כל־כך נוח לה לדבר על כך ולהשמיע את מה שרצתה בעצם להגיד.

למרות שהיא אזרחית אמריקאית קצת יותר מעשרים שנה, חשה עדיין אביטל דלוגוף את עצמה כישראלית. סוף־סוף היא צברית, שגדלה והתחנכה בגיבעת־ברנר. כל מישפחתה בארץ. אביה, מרצה נודע לתנ"ך, מתגורר בקיבוץ נצר־סירני, והיא עצמה, למרות שגלתה לניו־יורק, מבקרת תכופות בארץ ושומרת על קשר אמיץ. העברית שבפיה שוטפת, ובמועדון הווילג' גייט המפורסם בניו־יורק, השייר לבעלה, ארט דלוגוף, הישראלים הם בני־בית.

„כמו כל ישראלית ממוצעת,“ היא מעי־דה על עצמה, „היה גם לי חלום כל הש־נים לבקר במדינות־ערב. כישראלית, ש־גדלה פה בארץ בין המילחמות ובתוך גבולות סגורים, עניין אותי מה נעשה מהעבר השני של הגבול, בארצות הסו־בבות אותנו. האמנתי שיבוא יום ואוכל לבקר בהן.“

בשנה שעברה טיילה בסוריה, ירדן ו־מצריים. השנה, בדרכה לארץ, ביקשה לע־בור גם דרך לבנון. ואם כבר מזדמנים לביירות, מה פשוט וטבעי יותר מלערוך גם ביקור אצל אש"ף, ביחוד כשמצויידים בכמה המלצות של ידידים המכירים את פעילותה של אביטל לקירוב לבבות בין יהודים וערבים בארצות־הברית.

בובות כמו ב„משכית“

„בּ סעתי לשם כאדם פרטי, כאם לארבעה ילדים וכצלמת, המבקשת לראות מה הם עושים בתחומי השיקום והחינוך,“ מספרת אביטל. „רציתי לראות מה נעשה בשטח ולא היתה לי ברירה אלא לפנות לאש"ף, מפני שלבד אי־אפשר להסתובב שם בין הפליטים הפלסטינים ובייחוד לא אחת כמוני, עם שם ישראלי מובהק.“

היא באה לביירות. שיכנו אותה במלון פדראל, מהמהודרים שבמלונות במרכז ה־עיר, שלא נפגע במילחמת האזרחים. שיא עונת התיירות — והמלון ריק. מלבד הח־דר שהועמד לרשותה היו שם עוד שני חדרים תפוסים. לכבודה הדליקו את ה־מים החמים במלון.

„למחרת בואי לביירות צלצלתי למיש־רד אש"ף,“ מספרת אביטל. „הצגתי את עצמי בשמי, כצלמת שבאה מניו־יורק, שרוצה לבקר ולצלם כל מה שקשור למוס־דות השיקום והילדים של אש"ף. הפנו אותי לסברי ג'ריס, שכנראה הבין מייד לפי שמי שאני ישראלית. הוא הזמין אותי לבוא למישרדו.

„לקחתי מונית ונסעתי לפי הכתובת ש־נתן לי. זהו אחד המישרדים של אש"ף, המפוזרים בבניינים שונים בביירות. הוא, סברי ג'ריס, ממונה על המחלקה הישרא־לית.

„המישרד נמצא בבית ישן ומקולף טייח, מרוהט בפשטות. אבל סברי עצמו קיבל אותי שם כשהוא לבוש בהידור. כשהת־חלנו לשוחח הוא עבר מייד לשוחח איתי בעברית. סיפרתי לו שהייתי ידידה של המשורר ראשד חוסיין, שהיה גם ידידו, והוא התרגש מזה. סיפר לי על עבודתו. הוא עובר על העיתונות העברית המגי־עה למישרדו, וצופה בטלוויזיה הישרא־לית. הוא ממונה על כל החומר שמגיע אליהם מהארץ.

„בינתיים נוצר מצב מוזר: שנינו עמד־נו ודיברנו עברית שוטפת באמצע מישרד אש"ף בביירות. התחילו להסתובב מסבי־בנו אנשים וסברי חזר לדבר אנגלית. הרגשתי שהוא עשה זאת לא משום שחרה לו להשתמש בשפה, אלא בגללי, כדי ש־לא אקלע לאי־נעימות.

„ביקשתי ממנו שיערכו לי סיור במוס־דות אש"ף הלא־צבאיים, וקבענו שהסיור ייערך למחרת. ואומנם למחרת בא אלי למלון אחד בשם עמאר, שאמר לי שהוא מעכו. הוא הפך למלווה שלי. קודם כל הוא לקח אותי למישרד של מחמוד לבא־די, שם שוכנת מעין מישטרה עצמאית של אש"ף. שם גם מחלקים רישיונות להסתובב במחנות ובמיתקנים שלהם. פגש־תי שם את מחמוד לבאדי, מנהל מישרד ההסברה של אש"ף. הוא היה רשמי ונוק־שה ולא הירבה בדיבורים. ביקש שאמלא טפסים וארשום בהם את הפרטים שלי. ציינתי שם שנולדתי בארץ.

„כשהיו בידי הרישיונות החלתי בסיור.

(המשך בעמוד 42)

וני

שלושה נכים של אש"ף המאושפזים בבית־החולים של אש"ף בביירות. האחד מהם נפצע מידי הירדנים, השני מידי אנשי הפאלאנגות בעת מילחמת האזרחים והשלישי בהפצצה ישראלית. לטענתם, אף אחד מהם לא היה לוחם באירגונים הפלסטיניים.

משחק באש

ילדי הגן במוסד היתומים של אש"ף בביירות משחקים בשעות־הפנאי שלהם בצעצועי־נשק, גדלים מגיל רך בשי־טת חינוך המחדירה בהם את ההכרה כי יעודם הוא המאבק לשיחרור מולדתם. כבר מגיל צעיר יודע כל אחד מהם את מקום מוצא מישפחתו בארץ אשר ממנו היא נמלטה.

החידוש האחרון* בסטראו:

New APSS
Auto Program Search System

SG-220X

MW/SW/FM Stereo Receiver/ Stereo Cassette Tape Deck/ Record Player/ 2-Way Speaker System (CP-220X) Combination

*

החידוש המהפכני הבלעדי של שרפ

APSS

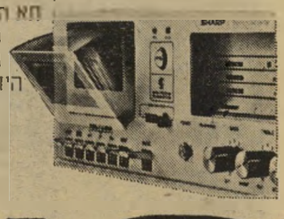
בעזרת שיטת ה-APSS, מסוגלת המערכת לדלג מקטע מוסיקלי אחד למשנהו ולבצע אוטומטית את הפעולות הבאות. על גבי הסרט:

1) לדלג אל הקטע המוסיקלי הבא ולעצור לפניו.
2) לדלג אל הקטע הבא ולנגנו.
3) לחזור אל תחילת הקטע ולעצור לפניו.
4) לחזור אל תחילת הקטע המוסיקלי ולנגנו שוב ושוב.

לסערכת מצורפת קסטה, המסבירה את עקרונות שיטת ה-APSS ומדגימה את יפלאותיה.

טייפ ובו אינסוף חידושים

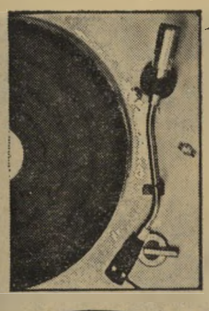
שים לב להטענה הקדמית. כמוה חמצא רק במערכות יקרות. הטענה זו מאפשרת לבחון בקלות את מצב הסרט. (שוב לא תסתכן בהטענת קסטה הפוכה).
מכוון לוח סגולי ומנגנון מושלם מבטיחים מגע חלק בין הסרט לבין המנגנון.
ונחה, לחץ על כפתור המפלט (eject) וחחוש מייד בהבדל.
הדלת נפתחת לאט ובעדינות.
(והפתיחה המזעזעת והמזיקה נעלמה).

את הקסטה מצוייד במנגנון הידראולי!

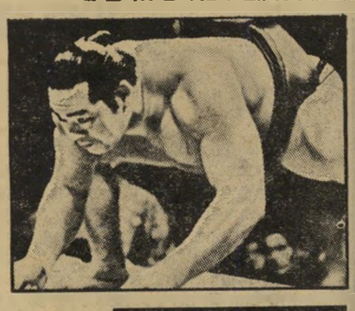
פטיפון - המתקדם ביותר

SG-220, מצויידת בפטפון משוכלל המופעל על־ידי מנוע אינדוקטיבי בעל 4 קטבים.
הפטפון המצויד בראש מגנטי VM ובזרוע המתואמת באיזון סטאטי יפיק מתקליטיך צלילים נפלאים באמנות מירבית.
סובן כי תוכל להאזין לצלילים אלה, ולהקליטם להנאת ידידיך בעת ובעונה אחת.

יצירה של ענק

SG 220 היא יצירה מושלמת.
יצירת ענק ששמו הולך לפניו בעולם שרפ - ענק האלקטרוניקה מיפן.
את המערכת של שרפ תוכל לראות לשמוע ולקנות בשק"ם במשביר המרכזי, בכל־בו שלום. במשביר לצרכן בש א ל. ובחנויות מובחרות למכשירי חשמל
המכירה גם לעולים חדשים

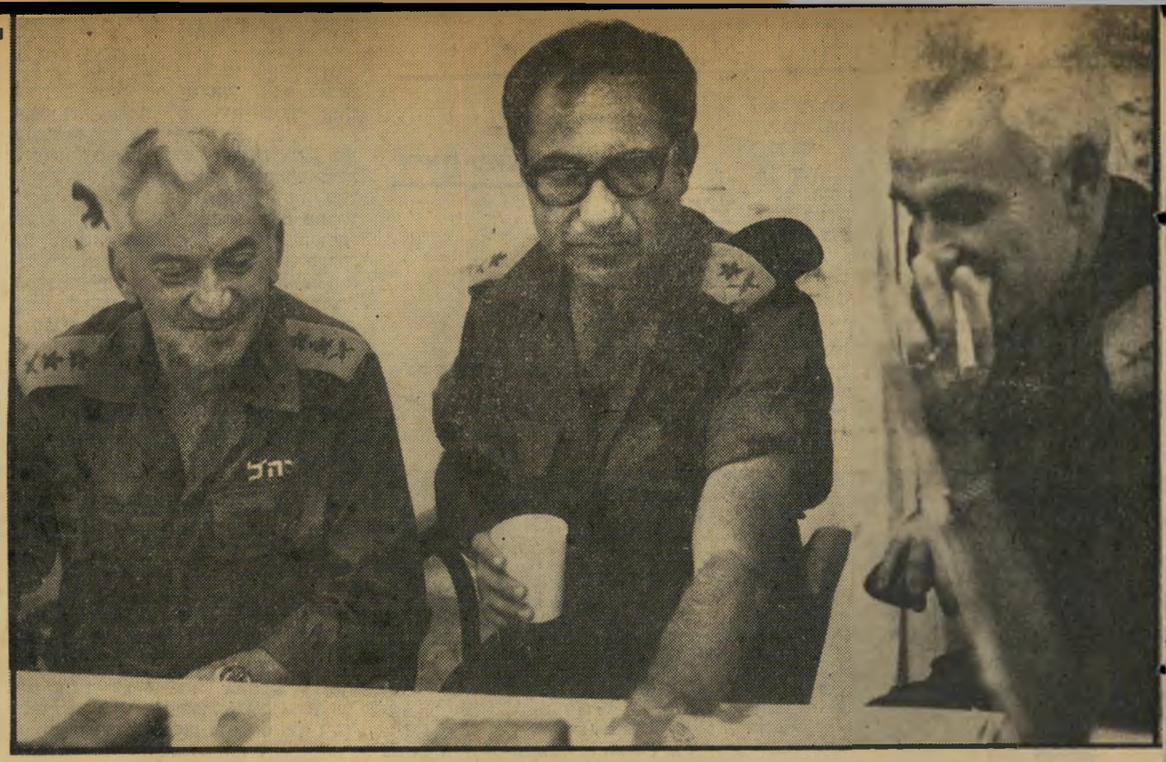
SHARP

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

בואן: אסמנו בע"מ ירושלים טלפון: 02-533817 הפצה: סלון טוקיו, אלנבי 53 ת"א. טל. 03-283770 הפצה בי"ם: אור. יבוא והפצה, דרך בית לחם 60. טל. 02-719447

אורי בן־ארי הוא נץ אך אין הוא מחכוון „לפי שעה" לחזור לקן שלו בארץ

תת־אלוף בן־ארי (מימין), עם אלוף גונן ורב־אלוף בר־לב במילחמת יום־הכיפורים

פטריוט בניו־יורק

„ת עזה וישראל, ואז תמתח ביקורת על עסקן יהודי מקומי חשוב, שהעז להטיל ספק בתבונת צעדיה של ממשלת בגין.

איש מן הנוכחים לא נדהם. הם התרגלו זה מכבר לסיגנונו הבוטה של הקונסול, וסלחו לו. כי אורי בן־ארי, תת־אלוף (מיל.) וראש־המטה של פיקוד הדרום במילחמת יום־הכיפורים, ידוע כלאומן קיצוני, כנץ וכמטיף לציונות אכזרית.

השבוע נדהמו יהודי ניו־יורק בכל זאת. נודע להם כי בן־ארי עומד לסיים את תפקידו — ולהישאר בארצות־הברית.

הסוכר המר

בן־ארי הוא אדם הרגיל להדהים מדי פעם את הציבור.

במילחמת־סיני היה בן־ארי (אז באגר) מעורב בפרשה אפלה של גניבת שקי־סוכר מעזה הכבושה. המוסר של 1956 לא היה דומה למוסר של 1978. בתקופת בן־גוריון לא היה עולה על הדעת שניתן לטשטש מעשה־ביזה של אלוף, או של אלוף־מישנה. דויד בן־גוריון נחרד, והסיק מסקנה קיצונית: אל״מ בן־ארי, או אחד המפקדים הבכירים הידועים והמבטיחים ביותר בצה״ל, סולק מן הצבא.

בן־ארי, שנולד בגרמניה ב־1925, הגיע ארצה בעליית־הנוער. היה בקיבוצים עין־גב ומעגן־מיכאל, שירת בפלמ״ח, היה מג״ד במילחמת־העצמאות, הגיע לדרגת אלוף־מישנה כבר ב־1953. ערב סילוקו הגיע לתפקיד מפקד גייסות השריון.

במשך זמן רב אחרי הפרשה שהכתימה את שמו נעלם מעיני הציבור. אך במילחמת ששת־הימים כבר לא היה דויד בן־גוריון שר־הביטחון. לבן־ארי ניתן לפקד על חטיבת־שריון בחזית המרכז. במילחמת יום־הכיפורים היה ראש המטה בחזית־הדרום.

אחרי המילחמה החליט יגאל אלון, מפקדו של בן־ארי בתקופת הפלמ״ח, לשקם את פקודו. יגאל, שהיה אז שר־החוץ, מינה את בן־ארי לתפקיד הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק — אחד התפקידים המבוקשים ביותר בשירות־החוץ. היה זה מינוי פוליטי מובהק.

בכרך האמריקאי הפך בן־ארי שם־דבר. אל היהודים המקומיים התנהג כמושל־צבאי, הנותן פקודות לאוכלוסיה כבושה.

הוא הטיף מוסר ליהודים שלא תמכו בקו הממשלה תמיכה עיוורת, הפיץ דיעות ניציות קיצוניות והשתיק את היונים שבקרב יהודי העיר.

אחרי הבחירות של מאי 1977 עשה יגאל אלון טובה אחרונה לידידו. חצי שנה לפני תום תקופת־כהונתו של בן־ארי, האריך לו, בצורה בלתי־רגילה, את תקופת־הכהונה בשנה נוספת.

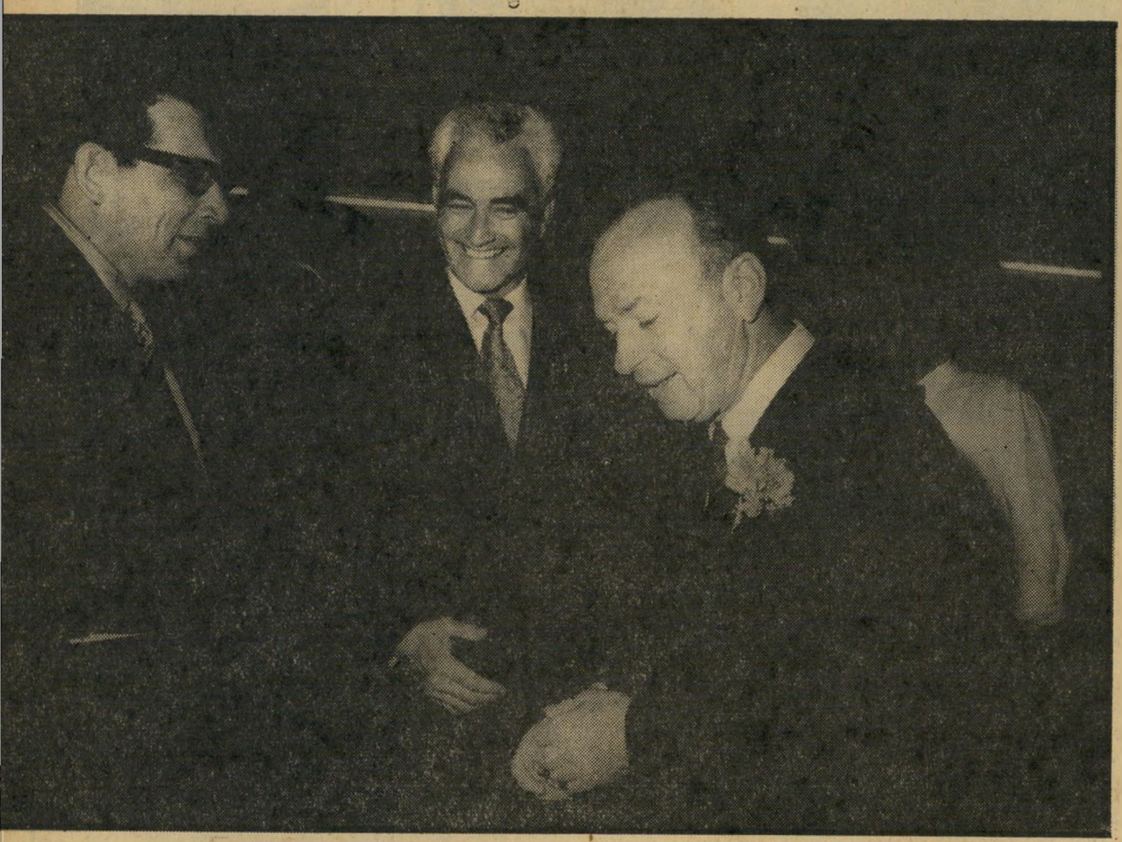
השר החדש, שנכנס לתפקידו כעבור כמה ימים, מצא את עצמו מול עובדה מוגמרת. צמרת מישרד־החוץ רתחה, אך שתקה. בן־ארי נשאר.

פתח לשחיתות

אך לפני זמן־מה החלו מגיעות אל הנהלת מישרד־החוץ שמועות סתור מות. הן אמרו כי בן־ארי אינו מתכונן כלל לחזור ארצה בתום תקופת־כהונתו, אלא להשתקע „לזמן מה", כדבריו, בארצות־הברית. על פי השמועה התכוונה אשתו, מלכה, לרכוש גלרייה לאמנות בניו־יורק, ואילו הוא עצמו עמד לקבל עבודה כדאית מאד כמתרים למיפעל איתרי, בעל ישיבת־התפוצות.

מנכ״ל המישרד, אפריים („אפי") עברון, רתח מזעם. „בן־ארי לא היה מקבל

(המשך בעמוד 28)

הקונסול הכללי אורי בן־ארי (באמצע) בין ראש־הממשלה רבין והיועץ רחבעם זאבי

פטריוט בניו־יורק

(המשך מעמוד 27)

יורק כקונסול של ישראל," אמר לאנשי המשרד. „אחרת, מי היה מכיר אותו ביכלל ?"

מישרד־החוץ רגיש לפרשה זו, מאז פרשת השגריר הישראלי בדנמארק משה לשם, ששאשתו פתחה מכון־ליופי. כש־פשטו השמועות כי מישפחת לשם מתכוונת להישאר בקופנהאגן בתום תקופת־הכהונה של הבעל, גרם הדבר לסערה־רבתי בארץ *. אך פתיחת מכון־היופי היא עניין הרבה יותר קטן מפרשת בן־ארי.

עברון החליט שלא להמתין לעובדות מוגמרות. הוא הורה ליועץ המישפטי של מישרד, מאיר רוזן, לשגר מיכתב חריף לבן־ארי ולהעמידו („לאור השמועות") על מצבו החוקי. התקשי"ר קובע כי אסור לדיפלומט ישראלי להשתקע בארץ שבה הוא מכהן, ולהתפרנס בה, במשך השנתיים הראשונות אחרי גמר תקופת כהונתו. זוהי ערובה מינימלית נגד שחיתות וניצול לרעה של התפקיד.

על ביצוע תקנה זו ממונה ועדה מיוחדת, בהשתתפות שופט.

פחק לבן

ב תשיבתו ביקש בן־ארי להתראות עם היועץ המישפטי בעת ביקורו של ראש־הממשלה ושר־החוץ בוושינגטון. ר' אמנם, בן־ארי פגש את רוזן, אך לא דיבר איתו כלל על הנושא הכאוב.

תחת זאת קיבל עברון, כעבור כמה ימים, הודעה מראש־לישכתו של מנחם בגין, יחיאל קדישאי. הלה סיפר כי אורי בן־ארי שיגר מיכתב לראש־הממשלה, ובו ביקש את בגין להתערב כדי להתיר לו להישאר בארצות־הברית. קדישאי שאל מה לעשות.

עברון נתן לו את התשובה המתבקשת: בן־ארי אינו פקיד מישרד ראש־הממשלה, אלא פקיד מישרד־החוץ, על ראש־הממשלה להעביר את העניין לטיפול השר וה־מנכ"ל של מישרד זה.

כשדלפו ידיעות ראשונות לעיתונות, הכחיש בן־ארי את עניין הגלרייה של אשתו ואת התפקיד המוצע במוסד איתרי. הוא טען שהוא רוצה להישאר בניו־יורק בגלל החינוך של ילדיו. בן־ארי הוא אב לחמישה. לא ברור מדוע צריך פטריוט כמוהו לגזול חינוך ישראלי מילדיו.

כך עומד העניין כרגע. בן־ארי הקונסול הלאומני, רוצה להישאר בגולה ה־דווייה, ואילו בפהילה הציונית המקומית, ובקרב שליחי־העליה, גורם הדבר לשע־רורייה רבתי. איך אפשר להטיף לעליה לישראל כאשר שליח ישראלי בכיר נש־אר בארצות־הברית אחרי סיום תפקידו — מה גם כשזהו שליח הידוע בדיעותיו הציוניות הקיצוניות?

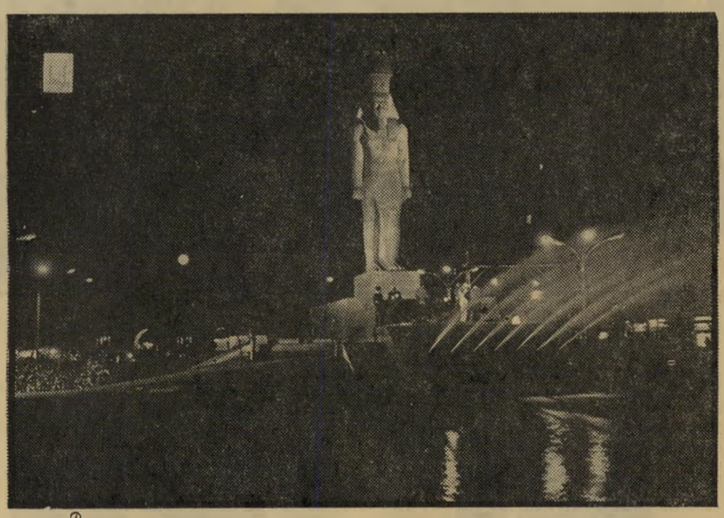
* השמועות לא התאמתו. השגריר לשם ואשתו חזרו לארץ, אחרי תום תקופת־הכהונה.

העם

יציאה למצריים

פסח תשי"ח עומד כנגד כסימן השלב החדש בקשר בין 3000 השנים בין ישראל למצריים

„האם טוען מנחם בגין שהיהודים בנו את הפיראמידות?" שאל עיתונאי מיצרי בסקרנות אמיתית את עמיתו הישראלי, כאשר ליווה אותו בביקור אצל מיבני־סס המוזכר בתנ"ך. אסוציאציות היסטוריות מופיעות על כל צעד ושעל כאשר נוצר מחבש המגע הבלתי־אמצעי בין שני ה־עמים.

פסל רעמסס בכיכר רעמסס בקאהיר*

האם ישחרר בגין את הפיראמידות?

אמנם, בתודעה המצרית לא השאירה יציאת־מצריים כל רישום. עד כה לא נמצאה הוכחה כלשהי לסיפור התנ"כי, אם כי יתכן בהחלט ששבט נודד מאסיה נתקבל בתקופה כלשהי במצריים והסתלק משם כעבור זמן. אך בתודעה העיברית עיצבה פרשה זו את הנפש הלאומית, אולי יותר מכל פרשה אחרת.

הנשיא אנוואר אל־סאדאת, שנקרא לא פעם „אחרון הפרעונים", הודיע כי ישראל קיימת כחלק בלתי־נפרד מן המציאות במרחב. ישראל, מצידה, לא פיקפקה מעולם בקיומה של מצריים. אך בפסח תשל"ח היה קיים בפעם הראשונה סיכוי ממשי לכך שהיחסים בין שני העמים יחרגו מהכרה הדדית זו, יגיעו לידידות שהצטיירה ב־סיפור המופלא של יוסף בן־יעקב, הנער בעל כתונת־הפסים.

בפרך ובריחתם למידבר, בהנהגת גבר בעל עבר מעורפל, שגדל כנסיך מצרי בחצר פרעה.

חשוב כי סיפור זה שבה את דמיונם של היהודים במשך 100 דורות ויותר, וכי ליד שולחן הסדר הוא נחרת בציפורן־ברזל בדמיונו של כל ילד וילדה.

והנה, בשנת תשל"ח, רצה הגורל כי היחסים בין ישראל ומצריים שוב יאפילו על כל נושא אחר בתודעת שני העמים.

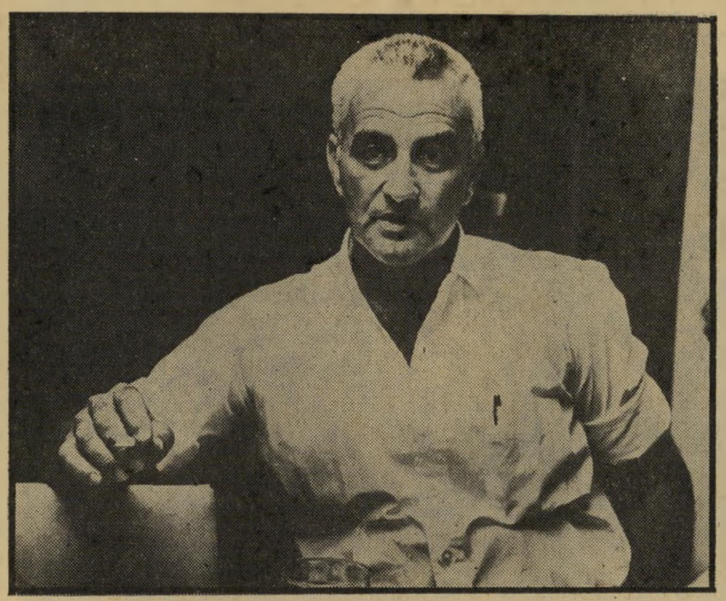
„אחרון הפרעונים". כאשר כבשו כוחות צה"ל שטח מצרי ממערב לתעלת־סואץ, הם קראו לו בשם התנ"כי „גושן". כאשר ביקרו הישראלים בקאהיר וראו את פסל־הענק של רעמסס בכיכר המרכזית ואת רעמסס החנוט במוזיאון, נזכרו בשם רעמסס הענק המשולשים בגיזה, הפרבר הקאהירי בשולי המידבר, ממערב לעיר.

„זוהי רק בדיחה," הרגיע אותו הישראלי. „התנ"ך אומר שהעיברים בנו את ערי־הספר פיתום ורעמסס, אך לא הוזכרה שם אף פיראמידה אחת. בגין לא ישלח את צה"ל לשחרר את גיזה."

חילופי־דברים היתוליים אלה מסמלים את המצב המייוחד, שבו חוגג עם־ישראל את חג־הפסח בתשל"ח.

המיתום העתיק ביותר. היחסים בין ישראל ומצריים הטילו את אורם ו־צילם על המיתוס העתיק ביותר של העם היהודי — זה העומד במרכז חג־הפסח.

אין חשיבות לשאלה אם אמנם יש אמת היסטורית בסיפור על אודות יוסף, הנער העברי שהפך שר־הכלכלה הכל־יכול של פרעה, או על אודות העבדתם של העיברים

קונסול בן־ארי

האם תפתח האשה גלריה?

מדיניות

איך לרמות

בגין אמר בטעות את האמת, ודיין נזעק לעזרתו כדי לתקן את המעוות

מדוע הוציא מנחם בגין את משה דיין ממחסן הגרוטאות ומינה אותו כשר־החוץ שלו?

כאשר אירע הדבר, היתה אחת התשובות**: בגין זקוק לדיין. בגין אינו יודע לשקר, אך הוא יודע שגילוי דיעותיו בזירה הבינלאומית עלול לגרום לאסון. על כן הוא זקוק לאדם היודע לרמות, לשקר, לכזב. הוא בחר בגדול הרמאים הפוליטיים המצויים בישראל.

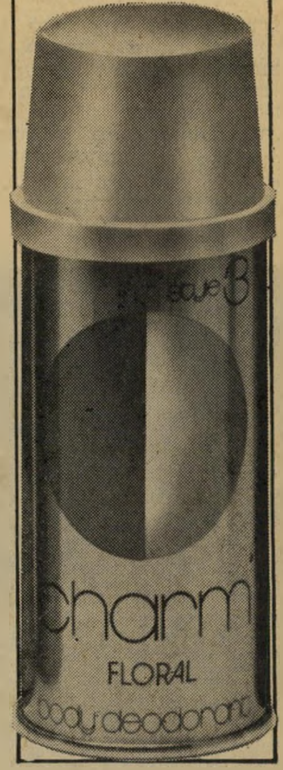
השבוע הוכיחה תיאוריה זו את עצמה.

מטרה להפצצה. לפני שבועות אחדים שגו מנחם בגין ונושא־כליו, חיים לנדאו, מישגה חמור. הם גילו את האמת.

* הבניין משמאל: תחנת־הרכבת הגדולה.

** במאמר „המיקצוע: רמאי", שפורסם במדור הנדון (העולם הזה 2074, ב־1 ביוני 1977).

CHARM
דיאודורנטים לאשה ב-4 ניחוחות כובשים:
FLORAL, SPORTIVE
ELEGANT, LIB.

מהו מחיר השלום?
מהו מחיר
הקונצנזוס הלאומי?
„במרחב"
עיתון לשלום
יגלה לך מה מתרחש באמת מאחורי הקלעים לשלום.
החל מחודש מאי בכל הקיוסקים.

כאשר דובר על החלטת מועצת־הביטחון 242, הם הבהירו כי לדעתם אין החלטה זו חלה על „יהודה ושומרון" ורצועת־עזה. ההחלטה אומרת (בגירסה האנגלית, להבדיל מן הגירסה הצרפתית) כי על ישראל לסגת „משטחים כבושים". משמע: לא מכל השטחים הכבושים. ואם לא מכל השטחים הכבושים, הרי בוודאי שלא מן השטחים הכבושים שממשלת בגין מתכוונת להחזיק בהם לצמיתות.

פירוש זה עורר סערה בינלאומית. עד כה דיברה ממשלת בגין בשפה חלקה, ולא היה לירידה במה להיאחז. בגין היה מרוכן „לדבר על הכל". הכל ידעו שהוא מתכוון להחזיק בגדה וברצועה לצמיתות, אך לא היתה לכך אסמכתא סופית.

הפירוש החדש של 242 סיפק את האסמכתא. ליריבי המדיניות של בגין היתה, סוף־סוף, מטרה ברורה להפצצה. הפגזים הפוליטיים נתתו עליה.

נוסח חלקלק. בצר לו, נזכר מנחם בגין במשה דיין. אחרי ככלות הכל, הוא מינה את דיין בדיוק למען מצב שכזה.

דיין פעל כאיש־מיקצוע. מבלי להסס, גיבב בו במקום נוסח חלקלק, גדוש חצאי־אמיתות, שבא להחזיר את המצב לקדמותו.

אין ממשלת ישראל טוענת כי 242 אינה חלה על החזית הירדנית, הודיע דיין, בהסכמת בגין. בוודאי שלא. אבל אין פירוש הדבר שישראל צריכה לסגת משטחים ב„יהודה ושומרון" ועזה. בוודאי שלא. ישראל יכולה לסגת שם ממשהו, אבל לא משטחים. ממה? מצורות־שילטון מסויימות. למשל, מן המימשל הצבאי. במקומו תבוא האוטונומיה המהוללת של מנחם בגין. בכך תתממש 242 בשטחים אלה.

בקיצור: 242 חלה על הגדה והרצועה, אבל ממשלת ישראל אינה מתכוונת לסגת אף ממיליימטר אחד בשטחים אלה. מלאכת־מחשבת של רמייה תעמולתית.

התחכמויות. במשך עשר שנים הציליח משה דיין לבלבל את מוחו של העולם בניסוחים מסוג זה. השאלה היא אם בתקופת בגין, אל־סאדאת וקארטר, עדיין מצליחות התחכמויות מסוג זה.

התגובות הראשונות העידו כי התשובה על כך היא, כנראה, שלילית.

צה"ל

סימני השאלה

תקופת כהונתו של מוטה גור תישאר שנוייה במחלוקת

כהונתו של הרמטכ"ל העשירי של צה"ל, שנסתיימה השבוע, עמדה בסימן־שאלה הן בראשיתה והן בסופה.

כאשר התפוטר דויד („דדו") אלעזר, בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים ודו"ח אגרנט, הסכימו הכל שדרושה אישיות מיוחדת כדי לשקם את צה"ל, הן מבחינת הצורך להפיח בו רוח חדשה, הן מבחינת השינויים המיבניים שנדרשו על־פי לקחי המילחמה, הן מבחינת גיבושה של דוקטרינה צבאית חדשה. בין המועמדים בלטו שניים: ישראל („סליק") טל ואריאל (אריק") שרון.

אולם הבחירה היתה שיגרתית. מרדכי („מוטה") גור, שהיה המועמד הטבעי ל־כהונה אילו התנהל הכל כשורה ועל מי־מנוחות, נבחר מפני שההנהגה המדינית לא היתה מוכנה להכניס לצה"ל חומר־נפץ אנושי.

התלוצץ אז האזרח עזר וייצמן, בלשונו העוקצנית: „כדי לעשות קאריירה במיטר החדש דרושה רק תכונה אחת: זה ששתית ויסקי בוושינגטון בזמן המילחמה." הוא התכוון לרמוז על ראש־הממשלה החדש, השגריר־לשעבר בוושינגטון יצחק רבין, ועל הרמטכ"ל החדש, מוטה גור, הניספח הצבאי לשעבר בבירה האמריקאית.

מילחמת הנגרים. אם ריחף סימן־שאלה על דרך מינויו של מוטה, הוא לא הוסר במהלך כהונתו.

מוטה ניהל את צה"ל, ניצח על החעצמותו מבחינת הנשק, ריפא את הפצעים החמורים של „מילחמת הנגרלים". הוא החזיר את צה"ל אל המנוחה והשלווה, יישם כמה מן הלקחים של יום־הכיפורים.

אך שום מהפכה גדולה לא חלה בצה"ל. השינוי הדראסטי ביותר שהתבקש מן המילחמה — כינון מיפקדה חדשה של כוחות־היבשה, נתקל בהתנגדות בעלי־השיגרה ולא בוצע, למרות הכנת הפרוייקטים לכך. המוראל והמנהיגות לא הרקיעו שחקים. כמה מן הליקויים החמורים ביותר בתחום המישמעת הוסיפו לבלוט לעין.

ובעיקר: לא חלה שום תזוזה מחשבתית. בתום תקופת כהונתו של מוטה, כמו ביום כניסתו לתפקיד, נשארה ההנהגה הצבאית חסרת הגדרה ברורה של מטרות השלום והמילחמה, ובמילא גם משוללת דוקטרינה צבאית ברורה, שעל־פיה ניתן לבנות את הכוחות מחדש.

סיום חמור. אך תקופת־כהונתו של הרמטכ"ל העשירי של צה"ל תיבחן על־ידי ההיסטוריונים בעיקר על־פי המאורע הגדול שחל לקראת סיומה: מילחמת הליטאני.

הרמטכ"ל הראשון, יעקוב דורי (ולמעשה גם השני, ייגאל ידין, שמילא את מקומו) ניצחו על מילחמת־העצמאות. הרמטכ"ל הרביעי, משה דיין, ניהל את מילחמת־סיני. הרמטכ"ל השישי, יצחק רבין, עמד בראש צה"ל במילחמת ששת־הימים, וחיים בר־לב פיקד על מילחמת־ההתשה שבאה בעיקבותיה. מוטה גור ערך את מילחמת־הליטאני, ועל פיה ייבחן.

מבחינה מחשבתית, היתה זאת מילחמה חסרת־תכלית. מבחינה איסטראטגית, היתה מילחמה מאולתרת, ללא תוכנית ברורה, ותוך ביטול תוכניות מוכנות־מראש. מבחינת הביצוע, היתה מילחמה ברוטאלית מאין כמוה, שעוררה סלידה וזעם ברחבי העולם, ועל־ידי כך פגעה במטרה הפוליטית של המיבצע.

ובעיקר: מבחינה מוסרית היתה זאת מילחמה, שפגעה באשיות צה"ל בצורה שתוצאותיה עוד יורגשו בעתיד.

ידיעות על לקיחת שלל ומעשי־שוד צה"ל. אולם לרמטכ"ל לא היה הכוח לסיים את תקופת־כהונתו במעשה־טיהור גדול.

אזרח מוטה גור כיום הראשון אחרי שיחרורו מהצבא
האם תהלל אותו ההיסטוריה?

משום כך ריחף סימן־שאלה גדול עוד יותר על הסוף, מאשר על ההתחלה.

זכור ולא לשכוח. הרמטכ"ל ה־11, רפאל („רפול") איתן, נודע כחייל קשוח — הן במובן החיובי, הן במובן השלילי של המושג.

הטלוויזיה הישראלית הציגה אותו, ביום כניסתו לתפקיד, בסיפור מעשה — כאילו היתה זאת מחמאה. כדי לתאר את אופיו של הרמטכ"ל החדש סופר כי נתן פעם סטירת־לחי לרועה ערבי, על לא עוול בכפו, מפני שחשב כי הוא עלול לעלות עם צאנו על אדמה יהודית. לאחר מכן הנחית עליו סטירה שניה, „כדי שיזכור."

האזהרה שהתממשה

רמת אימון ירודה וחוסר מישמעת בכיתי־הספר לשיריון גרמו לתאונות קטלניות בדרום לבנון

„... דמותו של בית־הספר לשיריון קובעת את כמות הסנקים של צה"ל שיבערו במילחמה הבאה. מחיר המחדלים שנתגלו בו ישולם בחייהם של לוחמי שיריון, שהיעדר הכשרה מתאימה יותיר אותם חשופים ופגיעים בצריח."

דברי אזהרה אלה, שהתפרסמו לפני כשנה בהעולם הזה (2071), התממשו לאחרונה בלבנון. שישה חיילי צה"ל נהרגו בשתי תאונות דרכים קטלניות, האחת של זחל"ם והשניה של נגמ"ש. תחת הכותרת „דפוקים בצריח" נחשפו אז מחדלים חמורים בפעולות בית־הספר לשיריון.

קצינים רבים, בהם קצינים בכירים, הוזכרו באותה כתבה, אם כי לא בשמותיהם. אחד מהם, אלוף־מישנה (מיל.) יעקוב („פפר") הדר, שהיה מפקד בית־הספר לשיריון בעת שהתרחשו בו המחדלים, הוא כיום מזכיר עיריית תל־אביב. קציניים אחרים, שהיו אחראים למחדלים בסיס ההדרכה, קודמו בינתיים ועלו בדרגה. שום גוף צה"לי מוסמך לא חקר את העובדות שנזכרו בכתבה והמצב נשאר גרוע כשהיה. המחדלים נגעו, בין השאר, לרמת ההדרכה בבית־הספר לשיריון, לרמתם האישית של מדריכיו, שהיתה ירודה, לרמת השיעורים התיאורטיים והמעשיים וכן לרמת המישמעת.

לכל אלה השלכות ישירות על מה ש־אירע בלבנון.

הסמכה ללא הכשרה. עיקר גייסותיו של צה"ל נעים כיום על נגמ"שים (נושאי גייסות משוריינים) וזחל"מים. כל הנהגים, הלוחמים, והמפקדים של כלי־רכב משוריינים אלה מקבלים את הכשרתם המיקצועית באחד ממדורי בית־הספר לשיריון. מדור זה, שבו אירעו מרבית המחדלים שפורטו בכתבה מלפני שנה, אמור ללמד את הנהגים לנהוג בכל סוגי השטח וכן להחדיר בהם ידע טכני בסיסי, ובעיקר — תודעה של זהירות בתיפעול הכלים. גם מפקדי הכלים ולוחמיהם עוברים הכשרה דומה, לומדים את כללי הזהירות הקפדניים ואת הוראות התיפעול. בסוף הקורס הם אמורים להיבחן ולקבל הסמכה בהתאם ליידיעותיהם ושליטתם בחומר. אך היו מפקדים ונהגים של נגמ"שים וזחל"מים שהוסמכו מבלי שקיבלו הכשרה נאותה. שניים מאותם אלפים שעברו אימון לקוי בבית־הספר לשיריון נהרגו בפעולת לבנון. יחד עימם קיפחו את חייהם עוד ארבעה מחבריהם. ארבעה נוספים נפצעו קשה.

כלי־התיקשורת שדיווחו על שתי התאונות הקטלניות בדרום הלבנון מסרו, כי בשתיהן נהגו חיילים ללא רשיון נהיגה. בכך הדגישו, כביכול, שהיתה זו הפרת מישמעת גרידא. אלא שאין זו האמת.

בזחל"ם שהתהפך ביום השלישי שעבר נהג המפקד ולא נהגו המורשה. אלא שגם אותו מפקד אמור היה לקבל אימון בנהיגה בבית־הספר לשיריון. הלוחמים באותו זחל"ם לא חבשו קסדות מגן. אילו היו מדריכיהם בבית־הספר לשיריון מקפידים על ביצוע הוראות הבטיחות, יתכן שהחיילים היו חובשים קסדות וניצלים ממוות. אלא שבבית־הספר לשיריון היו הפרות המישמעת בנושאי בטיחות רבות וחמורות ולא זכו לתשומת־לב מצד הפיקוד. המישמעת בבית־הספר התמקדה בנקיון המגורים, ובהופעתם החיצונית של החיילים והמדריכים. גם ההתפכחותו של הנגמ"ש בכביש מטולה—תל־חי, בעיצומם של הקרבות בדרום הלבנון, לפני כחודש, היא תוצאה של אי־ידיעת טכניקת הנהיגה בכלי.

עיקר הקושי בנהיגת רכב זחלילי הוא בנהיגה על כביש. בעיקר מתבטא הדבר בנגמ"ש, שבו לא קיים הגה אלא שני מוטות היגוי מכניים. בנסיעה על כביש כל משיכה שלא לצורך באחת מידיות ההיגוי עלולה להביא לאיבוד השליטה בכלי. בעיקר כאשר הנהג לא עבר אימון מספיק בנהיגה כזו.

היסטוריה

גלגולי המגילה

חותמי מגילת־העצמאות חתמו למעשה על מגילה ריקה

שלושים ושבעה איש, חברי מועצת־המדינה הזמנית של מדינת־ישראל חתמים על מגילת־העצמאות של המדינה, המהווה את המיסמך הרשמי להקמתה של מדינת־ישראל. אולם רק עשרים וחמישה מהם חתמו על מגילת־הקלף בעת טכס הכרזת המדינה, שנערך ב־14 במאי 1948 במעמד חגיגי בבנין מוזיאון תל־אביב היישן, שבשדרות רוטשילד בתל־אביב.

שנים־עשר הנותרים, שני שרים במיניסטריון העם ועשרה חברי מועצה נוספים, לא יכלו להגיע אל הטכס, משום ששהו אותה שעה בירושלים הנצורה, או בחו"ל.

אבל גם אלה שחתמו על המגילה בסוף טכס ההכרזה, חתמו למעשה על מגילת קלף ריקה, שמעליה לא נכתב דבר.

את הטיוטה הראשונה של הכרזת העצמאות ניסח שלושה שבועות קודם לכן המשפטן צבי ברנזון (שהפך לימים שופט בית־המשפט העליון). אחר כך טרחו על ניסוחה מחדש שלושה עורכי־דין, שישה ימים לפני המועד שנקבע להקמת מדינת־

(המשך בעמוד 32)

היום בעוד שנה חדר ילדים

עם ח״ן-חסכון נפלא

עדיין לא חשבתם על שם בשבילו — אבל ברור שתרצו שיהיו לו משחקים וספרים ורהיטים ואופניים. וצריך לשלם עבור כל אחד מהם. איך?

נכון, אתם יכולים ״לשים בצד״ כל חודש סכום קטן, אבל גם בעוד שנה הוא לא יהיה גדול מאד.

נכון, תוכנית החסכון שלכם בבנק טובה, אבל זו תוכנית לטווח ארוך.

היום — אתם יכולים לחסוך נפלא בח״ן — חסכון נפלא, שמציעים לכם הדיסקונטאים.

ח״ן — תוכנית החסכון היחידה לטווח של שנה אחת, המיועדת לממש את תוכניותיכם בשנה הבאה.

במשך השנה אתם מפקידים מדי חודש סכום כיכולתכם, מ-100 ועד 2,000 ל״י, ולאחר 12 חודשים בלבד — תקבלו את הכסף, ועוד הלוואה בתנאים נפלאים בהתאם לסכום שכבר חסכתם.

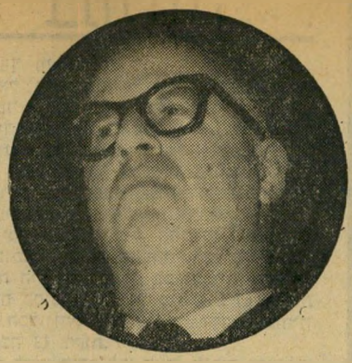
אז יעמוד לרשותכם תקציב רציני עד 44,000 ל״י, שיאפשר לכם לתת לילדכם את כל התנאים שאתם כל כך רוצים לתת לו.

ממש נפלא — ח״ן.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

אחרי גולדה מאיר, אבא אבן, משה דיין ויצחק רבין, הגיע גם תורו

א חת המטרות החביבות ביותר על חיצי הלעג של ראשי הליכוד, ובהם גם מנחם בגין, היתה בשנים האחרונות התופעה של מנהיגי המדינה המוכרים, בסכומי־כסף גדולים, זכויות פירסום זיכרונותיהם בחוץ־לארץ.

קיתונות של לעג וביקורת נשפכו על מי שהיה שגריר ישראל בארצות־הברית ואחר־כך ראש־הממשלה, יצחק רבין, בשל העובדה שהרוויח כסף מהרצאותיו. נגד אבא אבן הועלו טענות של ממש, ורבים טרחו לחשב בדולארים כמה הרוויח מכירת הזכויות על ספריו ותקליטיו לחברות אמריקאיות. העובדה שראש־הממשלה לשעבר, גולדה מאיר, מכרה את סיפרה חיי למו"לים זרים ואף נטלה חלק בהכנת הפארסה, תמורת תשלום נכבד כמובן, של הוא סופר ועיתונאי בלי השראה. בגלל כל הסיבות הללו לא התעניין כמעט איש, במשך שנים רבות, בהמרד.

כל זה היה נכון עד לבחירות האחרונות. בשבוע שעבר פנתה מפיקת־הטלוויזיה נעמי קפלנסקי לראש־לישכתו של בגין, למרות ההשתפכות העצומה בסיפרה של הנערה ממילווקי, גולדה מאיר, לא היה איש טורח להעיף מבט שני בסיפרה, אילולא היתה גולדה מאיר דמות ציבורית בישראל וראש־ממשלתה. בכל זאת שולם לגולדה הון עתק כמקדמה, בעודה ראש־ממשלה, לפני שישבה לכתוב או להכתיב את המלה הראשונה. ספריו ומאמריו של דיין כתובים בכישרון רב משל אלה שקדמו לו, ולו רק מפני שנכתבו בחלקם ושוכתבו בחלק אחר על־ידי סופר מיקצועי בשם משה („מויש") פרלמן. אבל הם לא היו מביאים מאות־אלפי דולארים לכיסו של שר־החוץ אילמלא היה אגדה חיה, רמטכ"ל מנצח ושר־ביטחון עטור הילה שכל שורה הנכתבת עליו מעניינת את העולם כולו.

בגין מכר את הזכויות

הפקת המחזה הכושל על חייה, זכתה ל־שלל קריקאטורות. סביב המכירות הכלליות שערך שר־החוץ משה דיין בכל הנוגע לספריו ולמאמריו לעיתונים זרים, אף הושמעו טענות בדבר עבירה על החוק לכאורה.

אנשי הליכוד, ובעיקר אנשי חירות, היו ממארגני מסע ההשמצות, השמועות, הסיפורים והבדיחות סביב אישים אלה ואחרים, בעת שהליכוד ישב באופוזיציה וכל אחד מארבעת הפוליטיקאים־סופרים היה בשילטון.

ואומנם, מבקרי הליכוד צדקו. אין ספק ששום גורם אמריקאי, או יהודי־אמריקאי, לא היה מזמין את יצחק רבין, שהוא נואם גרוע באנגלית בדיוק כמו בעברית, לשאת הרצאות, ועוד לשלם לו עבורן, אילמלא היה רבין גנרל, שגריר ואחר־כך ראש־ממשלה. קשה להניח שמישהו היה רוכש את ספריו הכבדים של אבא אבן, או שנושאם היה מעניין מישהו, אילמלא היה אבן ידוע בכל העולם כשגריר המצליח של ישראל באו"ם וכשר־החוץ. אשר לתקליטיו של אבן, הם היו נרכשים רק במידה שאבן היה מלמד בהם שפות, אבל כל יהודי־אמריקאי היה מבכר להוציא את כספו על תקליטי־חזנות של מישפחת קוסיביצקי על־פני אלה המספרים את זיכרונותיו של האורח הישראלי אבא אבן.

מבקרי ומלעיגי הליכוד צדקו בביקורתם ובלעגם. אומנם, לא היתה עבירה על החוק בכתיבת ומכירת זיכרונות וספרים ובהפקת תקליטים ומחזות, אך בוודאי היה בכך טעם־לפגם. אותם אישים עשו הון־עתק משום שהם היו אישי־ציבור ישראליים ובגלל פעילותם הציבורית. אף אחד מהם לא קיבל שכר סופרים או תמלוגים בגלל כישרונו הסיפרותי, אלא רק משום שסימל את מדינת ישראל. ואומנם, אף אחד מאישים אלה לא הציע לתרום את הכסף, שזרם לכיסיו תודות לתפקידיו הציבוריים.

בגין יהיה מיליונר

ה ראיה לכך היא סיפרו של ראש־הממשלה מנחם בגין, המרד. עד שנבחר בגין כראש־הממשלה אפשר היה למצוא את הספר רק בסיפריות ציבוריות, בידי אנשים שקיבלו אותו עם הקדשה כמתנה מבגין, או אצל רוויזיוניסטים שרופים. והיתה לכך סיבה טובה. אין זה ספר טוב. אין בו קצב או מתח, כפי שאפשר היה לצפות ממנהיג מחתרת הכותב זיכרונות. הזמנים בו מבולבלים, דיעותיו והגיגיו של בגין מעורבים בעובדות יבשות וחסרות־עניין. בגין, שהוא נואם מסעיר ומלהיב, יחיאל קדישאי, וביקשה אישור להשתמש בקטעים מהמרד עבור תוכנית שהיא מכינה לקראת יום־העצמאות. להפתעתה הרבה השיב לה קדישאי בשלילה מנומסת.

קפלסקי תמהה לפשר הסירוב, כיוון שאינה יודעת את המסתתר מאחריו. בגין פשוט מכר את הזכויות על המרד לאמריקאים.

חצי־שנה אחרי הבחירות, בחודש נובמבר 1977, כשבגין כבר היה ראש־ממשלה, הגיע לארץ אחד הסוכנים הגדולים והזריזים בארצות־הברית, סאנדי פראנק, שהתמחה ברכישת רבי־מכר וספרים בולטים אחרים עבור תחנות־טלוויזיה אמריקאיות. החוזה שנחתם בינו לבין בגין הבטיח לראש־ממשלת ישראל 20 אחוז מן הסכום שישולם על־ידי תחנת־טלוויזיה שהממשלה, כי וייסברוט מכר את המרד לחברת־הטלוויזיה האמריקאית הגדולה איי־בי־סי, העומדת להכין מן הספר סידרה בת שלושה פרקים.

עדיין לא ידוע כמה שילמה איי־בי־סי לוייסברוט עבור המרד של ראש־ממשלת ישראל. אנשי טלוויזיה אמריקאים מעריכים, כי לאיי־בי־סי היה כדאי לשלם לפחות מליון דולאר עבור זכויות הסרטת סיפרו של ראש־ממשלת ישראל. אם אומנם עומד סכום הרכישה בערך בגובה זה, הרי שנוסף ל־140,000 הלירות שכבר קיבל ראש־הממשלה, הוא ירוויח ממכירת סיפרו עוד כ־200,000 דולאר, שהם כשלושה מיליון ו־300 אלף לירות ישראליות.

האם ימתחו אנשי הליכוד ביקורת, או ילעיגו, גם על עיסקה סיפרותית זו?

השבוע בטוטו

ספורט טוטו

מינימום הפרס הראשון

1¼ מיליון ל"י כולל העברה

כלל הפרסים

2½ מיליון ל"י כולל העברה

הפרס הראשון המירבי לזוכה אחד בטוטו הוגדל ל-2 מיליון ל"י! בטוטו הסיכוי גדול יותר!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

במדינה

(המשך מעמוד 29)

ישראל היה נוסחה שונה לחלוטין מזה המוכר כיום. הוא החל במילים: בזכות הקשר ההיסטורי והמסורתי הבלתי מנותק של עם ישראל לארץ־ישראל, ובזכות ה־עמל וההקרבה של חלוצים, בונים ומגינים, שהפריחו את שממות הארץ וכוננוה מחדש כביתו הלאומי של העם היהודי...

הניסוח הסופי של ההכרזה הוטל על ועדה של חמישה מחברי מינהלת־העם ה־זמנית הוא הושלם רק בבוקר יום ההכרזה. הנוסח הסופי כלל 949 מילים ב־67 שורות בסך הכל, והקראתו על ידי דוד בן־גוריון נמשכה 13 דקות.

רק לילה קודם לכן הטיל מזכיר מינהלת־העם, זאב שרף, על הגרפיקאי אוטה וליש להכין את הקלף שעליו תכתב מגילת־העצמאות. הוא הבהיר לו רק אז שהוא מתכוון גם שווליש יכתוב את נוסח ה־הכרזה על הקלף.

כתמים במקום אותיות. אחרי הת־רוצצות ממושכת מצא וליש אותו לילה משהו שדמה לקלף. אולם מכיוון שהוא לא הספיק לצייר את אותיות נוסח ההכרזה על המגילה, חתמו נבחרי־העם רק על פיסת קלף נקיה.

כעבור כמה ימים מהטכס, פנה אוטה וליש אל הרבנות הראשית וביקש ממנה להמליץ על סופר סת"ם מנוסה, שיעלה

עיתונאי יורמן
העיתונאים רצו „לכתוב יפה"

את נוסח מגילת־העצמאות על קלף. הסופר שהרבנות המליצה עליו ניגש למלאכתו העדינה, אך טעה כנראה בבחירת הדיו.

במקום אותיות מלאכת־מחשבת, כוסתה המגילה בכתמים מכוערים, שטישטשו כליל את השורות. בסופו של דבר נאלץ אוטה וליש, שנסתייע בעוזרו, רודי סינדר, לבצע בעצמו את כתיבת הקלף אחרי שבחר אות מתאימה מספר תורה עתיק. רק בשלהי שנת 1948 הועברה המגילה, שהחלק ה־כתוב בה נתפר בחוטים אל החלק החתום, לירושלים, למשמרת בגינזך המדינה.

פרטים אלה ואחרים, על מה שסבב את הטכס ההיסטורי על הכרזת המדינה כלו־לים בספר חדש *, פרי מחקרו של העתו־נאי הוותיק פנחס יורמן.

יורמן בדק מיסמכים, קרא עתונים מ־אותם ימים, גבה עדויות והסתמך על פיר־סומים שונים, כדי לצייר תמונה משעשעת למדי, בלתי ידועה בחלקה, על האירוע ה־חשוב ביותר בתולדות המדינה. פרטים פי־קנטיים נוספים הכלולים בספרו:

● רוב חותמי מגילת־העצמאות לא חתמו עליה בחתימותיהם הרגילות. הם עשו מאמץ להנציח את שמותיהם במיסמך ה־היסטורי בכתב־יד ברור והשתדלו „לכתוב יפה".

● מרדכי בנטוב, חבר מינהלת־העם, שהתמנה שר־העבודה־והבינוי בממשלה ה־זמנית, חתם על המגילה „באותיות קטנות במיוחד, בהיותי סבור שכל אחד מן ה־חותמים חייב להצטנע, לנוכח המעמד ה־גדול." בצאתו מהטכס במוזיאון גילה בנ־טוב כי שוטר הדביק רפורט על מכוניתו שחנתה במקום אסור — הרפורט הראשון שנרשם במדינת־ישראל.

* „32 דקות ראשונות", מאת פנחס יורמן, 100 עמודים, בהוצאת „מסדה".

הורס שיפמן

ה אם לוחמת עיריית תל־אביב באשה זקנה, בודדה וחסרת־מגן, בשעה ש־אינה מעוזה לפעול נגד אלפי בריונים ו־מפירי־חוק, שהקימו מיבנים בלתי־חוקיים ומסוכנים ברחבי העיר?

שאלה זו התעוררה בשבוע שעבר ב־כתבת העולם הזה (2119), תחת הכותרת „הם לוחמים גם בזקנות", שתיארה את הריסת הבית בפינת הרחובות אבן־גבירול—ז'בוטינסקי, באישון לילה.

אחד שלא הסכים עם מסקנות הכתבה היה סגן ראש־העירייה האחראי למיקרה, דויד שיפמן. הוא שיגר מיכתב־הכחשה מפורט למערכת.

להלן המיכתב כלשונו וכמלואו:

הבולדוזר הלוחם באלמנה, והעירייה ה־לוחמת בזקנות (העולם הזה 2119), הנו סיפור־בדים מתחילתו ועד סופו. אפשר ממש לעמוד משתאה מול פרי הדמיון של כותב הכתבה.

במקום לתאר את סיפור המעשה, ואת נסיבותיו, ובמקום לבשר לציבור, כי סוף־סוף הצליחה העירייה לחסל מיפגע מביש מלב העיר, מתעוררים רחמיו של כתב העולם הזה עד כדי כך שהוא הופך מיבנה עזוב, רעוע ומסוכן, שהפך להיות „מכון עיסוי" ומקום־מיפגש לאלמנטים מפוקפקים — לדירתה של אלמנה זקנה שהעירייה — לא עלינו — החליטה להילחם בה.

סיפור המעשה שונה לחלוטין. ב־צומת הרחובות אבן־גבירול—ז'בוטינ־סקי, על תוואי הדרך, ממש על המידרכה

הכרזה של אסתר שוסטרמן, בעברית לקוייה. כל טענתה היא שהמיגרש עדיין שייך לה, ושאסור להתייחס אליו כאל מידרכה.

קול השלום - הקול שלך!

הזוכים באל־על ישראל בשש־בש

יטוסו לתחרות הבינלאומית

במטוסי חברת

OLYMPIC AIRWAYS

קול השלום - הקול שלך!

„הם לוחמים גם בזקנות!" מען „העולם הזה". סגן ראש

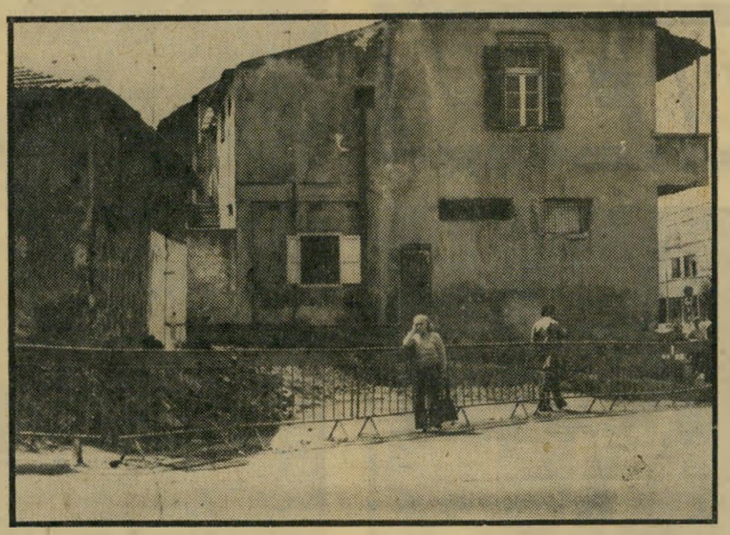
העיריה מכחיש - והזקנה מכחישה את דברין

עיסוי או ביזיון?

לפני ההריסה הבית בפינת הרחובות אבן־גבירול וז'בוטינסקי, כפי שצולם עליו „מכון 90", והעירייה טוענת כי זה היה שמו של מכון־עיסוי, שהתמקם שם. סגן ראש־העיר, דויד שיפמן, ביקש להפנות את תשומת־הלב למדרכה הצרה שהיתה במקום.

אחרי ההריסה אותו מקום, מאותה זווית, כפי שצולם על־ידי העולם הזה שבוע אחרי ההריסה. מאחרי המיגרש הריק, שעליו עמד הבית, נראה עתה הבית השכן ברחוב אבן־גבירול (מימין). שלא ניראה קודם־לכן. משמאל: הבית השכן ברחוב ז'בוטינסקי, שהיה צמוד לבית שנהרס, והמהווה „מיטרד".

במיקרה כזה יתמוך עיתונכם בצורכי הציבור ולא יעמוד לו בדרכו.

עד כאן מיכתבו של סגן ראש־העיריה. גירסתה של אסתר שוסטרמן עצמה שונה, כמובן, לחלוטין.

תודת צה"ל

מ דווחת כתבת העולם הזה: גם הבוקר, שבוע אחרי ההריסה, פקדה אסתר שוסטרמן את המקום. היא עדיין ממאנת להאמין למראה עיניה.

המיגרש, שבו עמד ביתה, ריק. הוא מכוסה באספלט וחסוס במחסומי־מתכת. מאחריו נראה הבית ברחוב אבן־גבירול, שלא נראה קודם לכן. לקיר הבית השכן ברחוב ז'בוטינסקי עוד דבוקים אריחי־החרסינה של המיטבח, ששימש פעם את הזקנה. היה זה קיר משותף לשני הבתים. שרידי המיטבח נותרו.

בית שכן זה מציג תעלומה. הוא מפריע לתנועה כימעט כמו הבית שנהרס. אבל הוא עומד על תילו. גרים בו השכנים שמבצעי־ההריסה ביקרו אצלם, בליל ה־פורענות, ובישרו להם את בשורת־הכזב, כאילו הסכימה הזקנה להריסה.

בכל בוקר, כדרכן של זקנות, חוזרת ועל ציר־התנועה, עמד מיבנה ישן שהוכרז על־ידי מהנדסי העירייה „כמיבנה מסוכן", ואשר היווה, לכל הדעות, מיפגע ציבורי שהדעת לא סבלה את קיומו במקום זה.

הבית עצמו לא שימש כמקום מגורים, והוא היה ריק מכל אדם ומכל חפץ. בעלת הבית, הגב' אסתר שוסטרמן, שהעיריה לא רוצה לפגוע בה ובזכויותיה, לא התגוררה בבית זה שנים רבות. היא תושבת קבועה בבית־האבות הנאה ביותר בעיר שברמת־אביב. היא בעלת דירה נוספת ברחוב דיזנגוף 226, והיא בעלת הרכוש בצומת הזה.

„מכון עיסוי"

ב ציגי העירייה באו בדברים עם בעלת־הבית, במגמה לרכוש את הפינה הזו לצרכי הציבור ולשלם לה כל המגיע לה ומעבר למה שמגיע לה.

במקביל, כנהוג במיקרים כאלה, נקט מהנדס־העיר בצעדים החוקיים והמקובלים להפקעת השטח מידי בעליו, תהליך שחייב להיעשות באמצעות ועדת בניין־ערים מקומית וועדת בניין־ערים מחוזית, וחייב לקבל פירסום בספר הרשומות שהוא ספר הפירסום הרשמי של הממשלה.

היועץ המישפטי של העיריה, עו"ד טל־מור, נקט בכל הצעדים החוקיים ועמד בקשר עם עורך־הדין של בעלת־הבית. שום דבר לא נעשה בשרירות, ושום החלטה לא נעשתה שלא כחוק.

אחרי שהקרקע הופקעה, והבית היה מיועד להריסה בהיותו מיבנה מסוכן ומט ליפול — ביצעה העיריה את ההריסה כחוק.

אין זה נכון כי בבית היו, כפי שכותב עיתונכם, כורסאות, שולחנות, שטיחים, פרחים וכו'. הבית היה ריק מכל חפץ, ורק על קירותיו נמצאו מצויירות סיסמות על אהבה וציורים לא־מכובדים. הבית שימש כ„מכון לעיסוי", והוא נסגר על־ידי המישטרה והפיקוח העירוני.

אין זה נכון, שהגב' שוסטרמן באה כל בוקר לבקר את ביתה, או שהיא נפגשה עמי לשיחה. גם אין זה נכון שההריסה בוצעה בחצות הלילה, כפי שאתם כותבים: „כגנבים בלילה"!

העירייה היתה מוכנה לבצע את ההריסה לאור היום, אולם המישטרה דרשה שהדבר ייעשה לאחר חצות־הלילה, בגלל התנועה הסואנת העוברת בצומת זה. גם את עמודי־החשמל הגבוהים שכיערו את נוף הרחוב, ושהעיריה דרשה מחברת החשמל להסירם, הסירו לפני כשנה בחצות הלילה, במשך כמה שבועות, ולא לאור היום, מאותו טעם.

באיזור תל־אביב—יפו יש בתים רבים נטושים ומכוערים, שאיש אינו גר בהם, ואשר אילו היה בידי העירייה די כסף לגואלם משממתם, היו תושבי העיר מתברכים בסילוקם.

סילוק הבית בפינה זו לא בא לפגוע בבעלת הנכס — והעיריה תפצה אותה כחוק ועל־פי המגיע לה.

לכל הדיעות, ובכל מקום בעולם, צומת כזה, פינה כזו ומיבנה כזה הם מיקרה קלאסי לפינוי והריסה. מותר לצפות כי אסתר שוסטרמן למקום, ומספרת בלא־הרף לכל מי שמוכן לשמוע על קורות חייה, על בעלה המנוח ועל שני הילדים שגידלה. (ביניהם הבן אלי שוסטרמן, מי שהתפרסם בשעתו כנער־זוהר דיזנגופי וכחברה של השחקנית חנה מרון, לפני שעבר ללוס־אנג'לס.) אסתר הזקנה מתלוננת מרה שהילדים התרחקו ממנה. הבן אינו כותב. הבת, הגרה בבת־ים, כועסת על אמה בשל הפירסומת שהתלוותה למיקרה.

אין היא מרגישה בנוח בבית־האבות „שם כולם בני 90," היא אומרת, „ואני צעירה מהם. יש לי מרץ. במילחמת ששת־הימים טיפלתי בפצועים, והצבא הודה לי. אף פעם לא הייתי חולה, עד המיקרה הזה. כשהרסו את הבית ראיתי שהורסים את חיי, וקיבלתי שני התקפי־לב."

היא מודה שכבר אינה בת 70, אך אינה ששה לגלות את גילה המלא.

הרוסה שוסטרמן

יש לה דירה ברחוב דיזנגוף. בשעתו, כאשר עבדה בהדסה כאחות, היה לה יותר נוח לגור שם. כיום היא רוצה להשכיר חדר אחד, כדי להתקיים, ואת כל הפציה ריכזה וסגרה בחדר השני.

הביורקרטים לא יבינו

כמה דקות היא פורצת בבכי. „הלא כל הרכוש שלי יעבור לבן ולבת. אז למה הם לא עוזרים לי? כמה זמן עוד אחיה?"

לפני ההריסה התכוונה לשקם את הבית כדי לעבור אליו. היא שילמה לדיירים הקודמים כדי שייצאו, דמי־מפתח בסך 140 אלף לירות, לדבריה. הנסיון בבית־האבות לא הצליח. גם עכשיו היא נשארת שם רק בלילות. בבוקר, בשעה תשע, היא עוזבת, וחוזרת רק בלילה. היא רוצה לחיות בכוחות עצמה, ללא השגחה, לא כמו זקנה שאינה יכולה לדאוג לעצמה. היא רצתה לגור בחדר אחד, להשכיר את השני לסטודנטית, כדי לא להיות בודדה.

יתכן שזה היה חלום. אך זה היה החלום שהחזיק אותה בשנים האחרונות. כל אדם זקן זקוק לחלום כזה, ודבק בו בשארית כוחותיו.

הביורוקרטיה העירונית לא הרסה רק את המיבנה. היא הרסה גם את החלום. אך איך מסוגלת ביורוקרטיה להבין זאת?

שרידים של המיטבח של אסתר שוסטרמן. האריחים נשארו דבוקים לקיר, שהיה משותף לבית שנהרס ולבית שנשאר עומד.

האיש שהלהיב המונים למען המ

המונים בהפגנה למען בגין בכי

שלום בטו

המשחקם צביקה פיק מלהיב את המוני מעריציו. כשהופיע בשיער גילם את דמותו של קלוד הופר בוקובסקי, השורף את צו־הגיוס שלו כדי לא להישלח לוויאט־נאם. צביקה פיק עשה, לדברין, רק טירונות בלבד ושוחרר מהצבא.

בתום **מיזחמת־העזים** השנייה אחרי שחזרו החיילים אל ארצותיהם, נפוצה הבדיחה הבאה:

חייל אמריקאי וחייל סובייטי נפגשו בברלין ופתחו בוויכוח לוהט על השאלה איזו משתי ארצותיהם דמוקרטית יותר.

„אני יכול לעמוד באמצע כיכר־טיימס בניו־יורק ולצעוק שהנשיא טרומן הוא נבל," אמר האמריקאי, „ולא יקרה לי כלום!"

„אז מה?" השיב הרוסי, „אני יכול לעמוד באמצע הכיכר האדומה במוסקבה ולצעוק שהנשיא טרומן הוא נבל. גם לי לא יקרה כלום!"

אדם נשך כלב

את **הבדיחה הזאת** הזכירו שתי הפגנות, שנערכו ברווח־זמן של שבוע־עיים באותו מקום: כיכר מלכי־ישראל, תל־אביב.

הראשונה משכה אליה 40 אלף אזרחים, תחת הסיסמה: „שלום — עכשיו!" (העולם הזה 2118). יזמו אותה קציני־המילואים, ששיגרו את המיכתב המפורסם למנחם בגין. הכ היה שקט. אך הבשורה היתה ברורה: בגין הוא מי שול לשלום, הוא צריך ללכת.

ההפגנה השנייה משכה אליה גם היא, על־פי הפי סומים הרישמיים, 40 אלף איש. לדעת עדי־ראי היה המיספר הרבה יותר קטן. היא נועדה לתמ בראש־הממשלה ובמדיניותו.

לכאורה היו אלה שתי הפגנות שוות. אך בע שהראשונה עוררה הדים עצומים בארץ ובעולם, הו כרה בראש מהדורת־החדשות בתחנות־השידור הבי לאומיות ובכותרות הראשיות בעיתונים חשובים, ה להפגנת השנייה הד קלוש מאד.

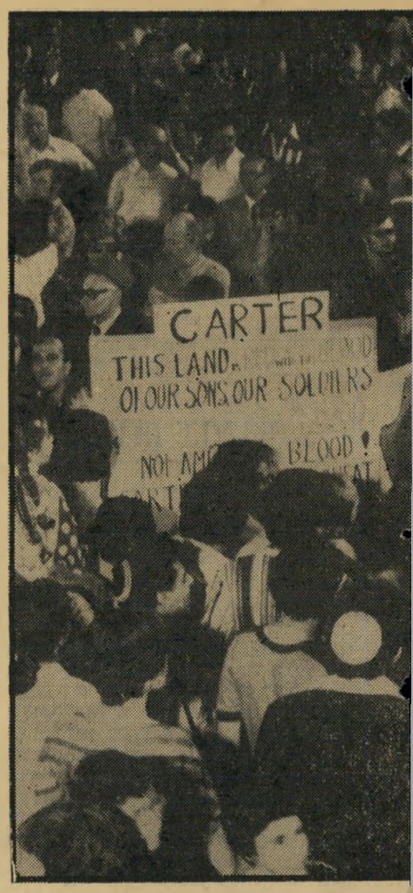
פעל כאן עיקרון עיתונאי מפורסם: „כלב נ

העירומה וראש־הממשלה צביקה פיק עם רקדנית העירום רושקה. פיק לא בחל מעולם בשום אמצעי פירסום. משמאל: עם ראש־הממשלה מנחם בגין בתקופת מסע הבחירות שלו.

ילחמה - ביקש בעצמו שיחרור מן הצבא

זמר צביקה פיק

כר מלכי ישראל

ח-בשורה

הוא הדין לגבי מיספר המשתתפים. אילו השתתפו 100 אלף איש בהפגנה השנייה, לא היתה לכך אותה המשמעות כמו להש־תתפות 40 אלף בהפגנה הראשונה. הפגנה פרו־ממשלתית, שמשכה על־פי הדיווחים המירביים 40 אלף איש, היא כישלון חרוץ. הדבר צריך להדאיג את מנחם בגין יותר ממיספר המשתתפים בהפגנה הראשונה.

ארץ־ישראל המשתלמת

חשוב עוד יותר הרכב המשתתפים בשתי ההפגנות.

בהפגנה הראשונה השתתפה, לכל הדי־עות, „ישראל היפה". כל התצלומים הראו קהל ישראלי תרבותי, מן הסוג הממלא את יחידות־העילית של צה"ל, הצנחנות־תי־אטרון וקונצרטים. גם תגובותיו במקום התאימו לכך. לא היו צעקות־הידד, לא היו מחיאות־כפיים סוערות. הקהל הביע את תמיכתו בצורה ברורה אך מאופקת.

בהפגנה השנייה הופיעה ישראל אחרת לגמרי. רוב המשתתפים היו חובשי־כיפות, מן התומכים הנלהבים של גוש־אמונים. להפתעת הכל, כימעט ולא הופיעו בהפגנה זו בני־השכונות. ייתכן כי ישראל השנייה אינה מוכנה כיום להפגין למען ממשלה הכוללת את שימחה ארליך.

אותו הבדל ניכר גם על הבמה.

בהפגנה הראשונה היו כל הדוברים טי־פוסים שרגילים לכנותם „הישראלי היפה" — קציני־מילואים מובהקים, שדיברו ל־עניין ובקיצור, בלי פאתוס ודמאגוגיה, בסיגנון מפוכח וחסר־גינונים.

בהפגנה השנייה הופיעה על הבמה מיג־וון אנושי שונה לגמרי. היוזם העיקרי, חנן אברמסון, שהציג את עצמו לפני־כן בתוכנית עלי כותרת בטלוויזיה, הוא טי־פוס מוזר, מורה להתעמלות הכותב שירים משולליי־כישרון והעוסק בציור, והמפיץ עלון תימהוני מפריי־עטו. אחד מאיליי־ההון של המדינה, עובד בן־עמי, שצבר הון־עתק מקרקעות שקיבל בחציי־חינם מידי המדינה, השמיע את קול ארץ־ישראל ה־שלמה והמשתלמת.

בשתי ההפגנות הופיעו אמנים־מתנדבים, שביקשו בדרך זו להביע את הזדהותם עם מטרת־הכנס. ייתכן כי איש לא המחיש את ההבדל בין שתי ההפגנות כמו האיש

אדם — אין זו ידיעה. אדם נשך כלב — זוהי ידיעה."

המונים מפגינים למען השילטון — אין זו ידיעה. כזאת יקרה גם בברית־המועצות ובצ'ילה. המונים מפגינים נגד השילטון — זוהי ידיעה.

האשה שלא שירתה בצה"ל

תף בכל יום. מירית, הידועה כבעלת דיעות ימניות קיצוניות, לא שירתה בצבא ולמדה תחת זאת באוניברסיטה.

זמר השנה צביקה פיק עם אשתו העיתונאית מירית שם־אור, העומדת ללדת את ילדם המשו־תף בכל יום. מירית, הידועה כבעלת דיעות ימניות קיצוניות, לא שירתה בצבא ולמדה תחת זאת באוניברסיטה.

החותנת הלאומנית

העיתונאית אורה שם־אור, הסתייגה תחילה מחתנה המפורסם, עד שהחל הוא לגלות פעילות פוליטית כלבבה.

(המשך מעמוד 35)

הפופולרי ביותר שהופיע בהפגנה השנייה: הזמר צבי („צביקה") פיק.

אשת „המעגל הראשון"

צביקה פיק נבחר בשנה האחרונה כזמר־השנה בשני מיצעדי־הפיזמונים ומטעם שבועון־בידור. בביתו שבשיכון בבלי, חדר אחד שכל קירותיו מכוסים בתמונות־שער של צביקה פיק ובפלאקא־טים שלו. את הפרוזדורים בדירתם של צביקה פיק ואשתו, העתונאית מירית שם־אור, מכסים עשרות תקליטי זהב וכסף שבהם זכה הזמר הפופולרי על אלפי התק־ליטים שמכר ועל שיריו.

עד לנישואיו עם מירית שם־אור לא קשר איש את הזמר ארוך־השיער בפולי־טיקה. גם כשהופיע במחזמר פוליטי מובהק כמו שיער, לא חשד איש בצביקה פיק כי הוא מבין את מה שהוא אומר בשמו של אחד מגיבורי המחזמר, קלוד הופר בוקובסקי. היו שטענו נגד פיק כי אילו הבין את דמותו של בוקובסקי, ילד־הפר־חים האמריקאי השורף את צו־הגיוס שלו כדי לא להישלח לוויט־נאם, לא היה מס־כים להשתתף בהצגה. אחד הקטעים המר־שימים ביותר בשיער הוא הקטע שבו מופיע קלוד הופר בוקובסקי במדי הצבא האמריקאי, קצוץ־שיער, ושר ביחד עם חברי הלהקה את תנו לשמש יד.

אלא שאלה שחשבו כי פיק לא הבין את דמותו של בוקובסקי טעו טעות גמורה, צביקה פיק איננו בחור טיפש. דמותו של בוקובסקי לא הטרידה אותו, מכיוון שאז, בתקופת שיער, לא היו לו דיעות פוליטיות לכאן או לכאן.

היכרותו עם מירית שם־אור שינתה את דיעותיו. מירית גדלה בבית ימני־קיצוני. אמה, העיתונאית אורה שם־אור, ואביה האדריכל ארי שם־אור, הם מיוזמי קבוצת המעגל הראשון, הקבוצה שמתוכה יצא חנן אברמסון, מייסד התנועה לשלום בטוח, וגם המועמד־לנשיאות, הפרופסור יצחק שווה. אורה שם־אור הושעתה עד לפני מיספר חודשים מעבודתה בעיתון ידיעות אחרונות, מכיוון שסירבה להישמע להו־ראות העורכים ולא לכתוב על פוליטיקה. מאמריה הפוליטיים לא היו אלא מאמרי־הסתה לאומניים.

בביתם של השם־אורים התקיימה כל השנים פעילות פוליטית ענפה. צביקה, שהוא בן להורים יוצאי פולין, נכנס אל הקלחת הפוליטית הזאת, שלא היתה מוכרת לו מהבית. אלא שאורה שם־אור, כמו רבים אחרים, לא ידעה את הדבר שצביקה לא ניסה להסתיר, עד להיכרותו עם בתה מי־רית: את העובדה כי לא שירת בצבא.

שרות בסן־ז'רמן

אורה, **שני בניה**, יובל ויונתן, שירתו כקצינים בצבא (יונתן היה עוזרו וידיימינו של עזר וייצמן במטה־הבחירות של הליכוד) לא יכלה לקבל את העובדה כי חתנה לא שירת. חודשים ארו־כים סירבה לדבר איתו. גם לאחר שהתחתן עם בתה היו יחסיה עם חתנה מעורערים, ורק לאחרונה, בעיקבות הרינונה של מי־רית, העומדת ללדת את ילדה הראשון, ובעיקבות השתתפותו בהפגנות פוליטיות, השלימה אתו.

גם העובדה כי מירית שם־אור עצמה, מפעילות הליכוד, והידועה כבעלת דיעות פוליטיות זהות לאלה של אמה, לא שירתה בצבא, לא ריככה את יחסה של האם־העי־תונאית לצביקה פיק. מירית טוענת כי נמנתה על מחזור שלם של בנות ששוחרר מצה"ל. מכל מקום, בזמן שבנות־גילה הש־תפשפו בטירונות, שיפשפה היא את ספסלי האוניברסיטה העברית בירושלים ואת מר־תפי הבוהמה. בזמן שבנות־גילה עשו את שירותן הצבאי, ופעילותן החרבותית הא־קדמית נדחתה לשנה ושמונה חודשים, בילתה מירית בבתי־הקפה של סן־ז'רמן דה־פרה בפאריס, לשם נסעה כדי ללמוד צרפתית.

בעלה המיועד, צביקה פיק, היה אז חבר בלהקת־קצב. לדבריו למד בבית־הספר הטכני של חיל־האוויר, עשה טירו־נות במיסגרת בית־הספר ומייד לאחר הטי־רונות שוחרר מהצבא. כשהתבקש להסביר מדוע שוחרר סיפר כי בתקופת הטירונות נפטר אביו, ואמו נשארה עם אחותו צילה. הצעירה ממנו בשנתיים. האם אושפזה בבית־חולים, והוא היה המפרנס היחידי ב־משפחה. לכן התחשב בו צה"ל, לדבריו, ושיחרר אותו.

הכל היה טוב ויפה אלמלא החל צביקה פיק להביע דיעות פוליטיות בשיחות פר־טיות ובריש גלי. הוא החל עוסק בפעילות פוליטית של ממש, שהתחף באורח פעיל במסע־הבחירות של הליכוד, הצטלם עם מנחם בגין, הופיע חינם בעצרות המוניות וצעק בקולי־קולות כי אסור לחזור לגבו־לות 1967 וכי ארץ־ישראל חייבת להישאר שלמה.

במיכתב למערכת שהגיע להעולם הזה, (2078) ביולי 1977 כתב הקורא ישעיהו תדמור: בעיקבות ידיעה שסיפרה על פעילותו הפוליטית של פיק,

„הכוכב בעל הקול הכמו לקוח מפירקי חזנות הוא בעל חוצפה לא קטנה, שכן ידוע לכל שפיק לא התגייס לצה"ל יחד עם כל בני גילו. מן הסתם הוא העדיף שמישהו אחר יבצע את דיעותיו הלאומ־ניות בשדה־הקרב, בעוד שהוא גורף אלפי לירות בהופעותיו ועושה חיים משוגעים בדירתו המפוארת בשיכון בבלי.

„מסתבר שמילבד חוצפה היה לו גם כוח־שיכנוע, אחרת קשה להבין מדוע צה"ל לא הצליח למצוא לפרופילניק ה־אומלל שלנו אף ג'וב אחד. אלא שלכל דבר יש סוף, וכשצה"ל כבר החליט, בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים, שגם האדון פיק יכול לתרום למאמץ הלאומי, הוא הצליח לשכנע את שילטונות־הגיוס שיאפשרו לו שירות בתנאים מיוחדים, דהיינו עם רע־מת־שיער פרועה, בגדים אזרחיים וכו'. למעשה נכון יותר לומר שמר פיק הסכים לתרום שנה הופעות חינם לחיילי צה"ל, אף שלא שירת מעולם."

הגיב פיק במיכתב משלו בגליון הבא: „ידידי תדמור, קשה למצוא דבר אחד שתואם את האמת בכל אשר כתבת. כנראה רק על־מנת להרגיז ולהשמיץ. האמת היא שלא השארת לי שום ברירה, ואני חייב לענות. לגופו של עניין: אתה כותב כי העדפתי שמישהו אחר יבצע את דיעותי הלאומניות בשדה־הקרב, בעוד אני מבלה ומופיע. ובכן, במילחמת ששת־הימים הייתי רק בן 17, וכידוע לא מתגייסים לצבא בישראל בגיל כזה. במילחמת יום־הכיפור־רים השתתפתי בכל המילחמה. כאות להש־תתפותי במילחמה זו הוענק לי אות מיל־חמת יום־הכיפורים. הוא תלוי אצלי על הקיר.

זמר פיק בהפסקה בהופעה
מנוחת הלא־לוחם

„בקשר לדירה המפוארת, היא בכלל לא שלי. היא מושכרת. בקשר לסידור המיוחד שאתה כותב שיש לי עם צה"ל, בקשר להופעות, זה קישקוש גם כן. כמו כל אמני מדינת־ישראל, אני איש־מילו־אים של צה"ל לכל דבר, וכל הופעותי הן במיסגרת שירות־מילואים רגיל. בנוסף לשירות מילואים זה הופעתי במאות הו־פעות בצבא ללא תשלום, מאז היותי בן 14, ואם אתה כבר כל כך מתעניין בקאר־יירה שלי, כדאי שתדע שהגשתי בקשה, יחד עם המלצתו של ראש־הווי־ובידור ב־צה"ל, לגשת לקורס קצינים."

מיכתבו של צביקה פיק פורסם בהעולם הזה (2079) בדרך כלל אין העולם הזה נוהג לפשפש בכליהם של כותבי המיכ־תבים, ומניח להם להגיד את שברצונם, כמו שכתבו אותו. אלא שכל אחד מחברי המערכת ידע כי במיכתבו של צביקה פיק היו אי־דיוקים רבים.

שירות בזימרה

פיק לא הודה במיכתבו כי מעולם לא שירת בצה"ל, מילבד התקופה בה עשה טירונות. הוא כתב כי שירת במיל־חמת יום־הכיפורים אך שכח לציין כי שירת כזמר. אך צביקה בהחלט לא שכח לציין כי תלה את אות מילחמת יום־הכיפו־רים על הקיר, בין עשרות הפלאקאטים ותמונות השער. נכון אמנם שהדירה ב־בבלי שכורה, אך הזמר שכח לציין את העובדה כי יש לו דירה משלו בגיבעתיים, שאותה הוא משכיר לזרים. הוא שוב לא שכח לציין כי הגיש בקשה לעבור קורס־קצינים, בהמלצתו של ראש־הווי־ובידור בצה"ל. נכון אמנם שצביקה פיק הגיש בקשה כזו, וכי מפקדו במילואים, רב־סרן עודד פלדמן, ראש ענף תרבות בצה"ל, המליץ לאשרה. אך פיק, כמו פלדמן, ידע מראש כי הבקשה לא תאושר, מכיוון ש־צה"ל אינו מקבל לקורס־קצינים מי שלא שירת בצבא, ומי ששוחרר מייד לאחר הטירונות, כך שהבקשה לעבור קורס קצי־נים לא היתה אלא טריק פירסומי.

יש יותר מחוצפה בכך שאדם שהתחמק משירותו בצה"ל משתתף בהפגנה המעו־דדת אנשים אחרים לתמוך במדיניות שתו־ביל בהכרח למילחמה. יש יותר מעזות־מצח בכך שאיש העושה את שירות־המי־לואים שלו כזמר, הגיש בקשה לעבור קורס קצינים, כשברור לו מראש שהעניין לא יאושר על־ידי הצבא.

ואכן, בשיחת־טלפון עם רב־סרן עודד פלדמן הודה המפקד כי אמנם המליץ על בקשתו של צביקה פיק, העושה את שי־רות־המילואים שלו כזמר במיסגרת ענף־תרבות של צה"ל, אך יחד עם זאת ציין כי הבקשה נדחתה, וכי צביקה פיק — למרות הכרזותיו החוזרות ונשנות — לא ילך לקורס־קצינים.

כאיש שהופיע על במת ההפגנה למען „שלום בטוח", היה צביקה פיק בהחלט סמל מתאים.

שגעון של פוסטרים

95x65 ס"מ

מחיר כל פוסטר 49 ל"י (כולל מע"מ, דמי משלוח באריזת גליל קרטון)

למזמינים כל 3 הפוסטרים מחיר מיוחד 119 ל"י (במקום 147 ל"י)

לכ־
מסדה דיזנגוף
רח' דיזנגוף 164 תל־אביב
אנקשכם לשלוח לי בדאר
את הפוסטרים המסומנים ב־X
☐ קוהאק
☐ מלאכים של צרלי
☐ סטרסקי והאץ
הריני מצרף בזאת
המחאה בסך של
שם ומשפחה
.....
.....
כתובת מלאה
.....
.....
.....
חתימה הכרחית
.....

במדינה

עיתונות

הקריקטורה שלא היתה

הסיפור היה נחמד.

היה לו רק

חיסרון אחד: הוא

לא היה נכון

בבית הארץ התהלכה השמועה מחדר לחדר, התנפחה ככדור־שלג.

במרכז הסיפור עמד הסופר הכלכלי חובש־הכיפה, אלעזר לווין. הוא כתב מאמר עבור המוסף השבועי, ובו פירט את המשכורות הממוצעות של עובדים שונים, וביניהם גם עיתונאי.

צייר המערכת גד אולמן עיטר את הסטאטיסטיקה בציורים. ליד שכרו של כל בעל־מיקצוע הופיעה קריקטורה נחמדה של עובד מסוג זה. רק ליד העתונאי לא הופיע שום ציור.

מדוע? זה היה חלקו המשעשע של הסיפור. על פיו ירד אלעזר לווין לדפוס, לבדוק את המאמר קודם הדפסתו, ונוכח לדעת כי הצייר הנציח באיור אותו עצמו. לווין התרגז, תבע במפגיע להוציא את הציור, אף איים בהתפטרות. וכך הוצא הציור.

אחד מחברי המערכת נשבע כי ראה במו־עיניו את לווין בודק את המאמר בדפוס. המסקנה היתה ברורה. הסיפור נתקבל כאמת בדוקה.

„מה קרה פה?" היחידי שלא צחק לשמע הסיפור היה אלעזר לווין עצמו. הוא רגז.

לווין אומנם ירד לדפוס כדי לבדוק את עמודי המאמר. הוא שם לב כי חסר העיטור ליד הסטאטיסטיקה של שכר העיתונאי. „מה קרה פה?" שאל לתומו. הערכת הבטיחה לבדוק, ולווין שכח העניין.

מדוע נעדר העיטור? סיפר לווין: „אולמן אמר לי אחר־כך כי הוא צייר את העיטורים לפי עמודי כתב־היד, ודילג על העתונאי. בדפוס שמו את הסיפור על שכר העתונאי בראש העמוד. שם, ליד הכותרת, באמת לא היה מקום לציור."

את השאר עשתה חרושת השמועות.

מישפט

מיקרה עין

אדם חבוש הובא

למישטרה, נחשד בתקיפה

ונעצר לחקירה

כשניצב החשוד כרמי ינאי לפני שופט־המעצרים בבית־מישפט־השלום בתל־אביב, חשכו עיניו של השופט. ינאי, רזה וגבה־קומה, ניצב לפניו כשעיניו השמאלית חבולה, אוזנו פגועה והוא סובל מחבלות בגופו.

עוד לפני שנתן לבא־כוח המישטרה לדבר, התייחס השופט למצבו הגופני של החשוד וציווה לתת לו טיפול רפואי.

לאחר־מכן שמע את בא־כוח המישטרה, שסיפר כי כרמי ינאי חשוד בעבירה של בריונות אלימה נגד נהג מונית. אישה־המישטרה סיפר לשופט כי בידי המישטרה עדות אובייקטיבית של עובר־אורח, התומך בגירסת נהג־המונית כאילו החשוד נטפל אליו לשווא.

מיפגש אזים. לפרקליטו של החשוד, עורך־דין יוסף דן, היתה גירסה אחרת. הוא סיפר לשופט כי ינאי, מכונאי מכרמי־אל ללא עבר פלילי, שהשתחרר זה עתה מהצבא, הסתבך בסיכסוך עם נהג מונית. והנה, כשעמד בתחנת איטובוסים באור־יהודה, אליה הגיע לביקור, עצרה לידו מונית. נהג המונית ואדם נוסף שנתלווה אליו היכו את החשוד מכות נמרצות וגרמו לו חבלות חמורות. לאחר מכן — כך גרס הפרקליט לפי עדות מרשו — נחטף כרמי ינאי על־ידי נהג המונית וידידו והובא על־ידם לתחנת המישטרה במצב אנוש. למרות זאת החליטה המישטרה להאמין לגירסת נהג המונית ולדחות את גירסת החשוד ההבול.

גם השופט החליט להאמין לנהג המונית וציווה לעצור את החשוד הפצוע לעשרה ימים, עד תום החקירה.

* וכך גם פורסם בקוריוז במדור **אנשים** של **העולם הזה** (2118). המערכת מצטערת על כך.

יריד הבידור והשעשועים הגדול ביותר שנערך בישראל

5 ימים בחוה"מ פסח 22.4-26.4

על כל שטח גני התערוכה ת"א

משעה 10 בבוקר עד 8 בערב

30 מוקדי בידור ובילוי ללא הפסק

אורחי מדינת הילדים מחו"ל:

מדיסנילנד: בובות ענק מהלכות * סרטי דיסני מובחרים
מהולנד: תיבת נגינה ענקית * **משוויץ:** כדור פורח ענק
מאיטליה: אמני קרקס נודעים.
מישראל:

הצגות איכות לילדים * סרטים מצויירים עלילתיים * מופעי בידור עם: * מייק בורשטיין * ציפי שביט * האחים והאחיות * מני פאר * אלי גורנשטיין ואחרים * פסטיבל קוסמים * מיתקני הרפתקאות ושעשועים * ביתני תצוגה ויצירה * מפגשים עם עורכי עתוני ילדים, אלילי ספורט ואלילי זמר * כרכרות * רכבת אגדות * פינת חי * תזמורות * ליצנים * תיאטרוני רחוב, לונה פארק ועוד.

הכל בכרטיס אחד!!!

שרות „אגד" מיוחד למדינת הילדים מהערים:
● ירושלים ● רחובות ● נס ציונה ● ראשל"צ ● רמלה ● לוד ● אשדוד ● הרצליה ● רמת השרון ● כפר־סבא ● רעננה ● נתניה ● אשקלון.

רכבת ישראל
הקימה תחנה מיוחדת במדינת הילדים לבאים מחיפה ותל־אביב. שרות „דן", קו 47 מהתחנה המרכזית בת"א למדינת הילדים

הנחות לקבוצות מאורגנות „הדרן" ת"א, טל. 248844

משרדי ההפקה: „סולן" 8-247257 „ברנע" 1-241222.

ערב טוב החטיף הפיקנטי של **תלמה**

בפסח לירושלים
תביר 78
תערוכת בולים לאומית
בניני האומה
23.4-2.5

בתכנון חופשת הפסח שלכם אל תשכחו לקבוע תאריך לביקור בתערוכה

תביר 78 חוויה לכל המשפחה

מי הם הפלשתינאים? —
ערביי ישראל?
פועלי הבניין מהשטחים?
המחבלים?
הפרופסורים מארה"ב?
„במרחב"
עיתון לשלום
יגלה לך את העם
הבלתי־נראה החי איתנו.

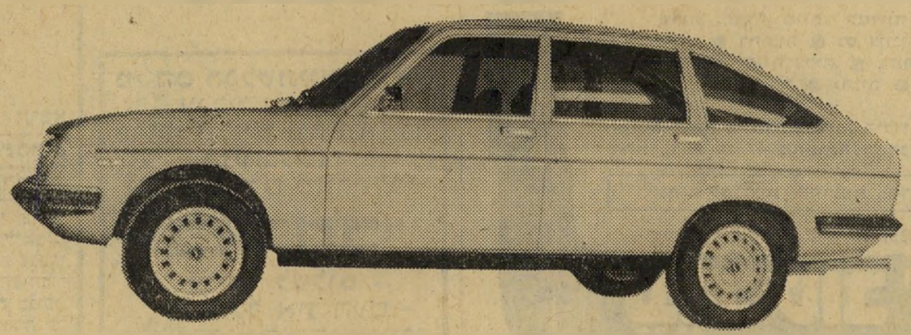

להשוות זו זכותך

נפח מנוע זה דבר אחד
אבל הכח האמיתי הוא כח הסוס המגיע לגלגלים
קוראים לו BHP DIN

דגם המכונית	נפח המנוע	BHP	מחיר * לא כולל מ.ע.מ	דגם המכונית	נפח המנוע	BHP	מחיר * לא כולל ט.ע.מ
וולוו 244L	1986 cc	97 DIN	324.000.- ל"י	ב.מ.וו. 318	1766 cc	98 DIN	255.800.- ל"י
אאודי L	1588 cc	85 DIN	293.070.- ל"י	קורטינה GL 1600	1593 cc	68 DIN	246.950.- ל"י
סיטרואן CX2000	1985 cc	102 DIN	368.750.- ל"י	קורטינה 2000 הילוכים אוטומטיים	1993 cc	98 DIN	336.800.- ל"י
רנו GTL20 הילוכים אוטומטיים	1647 cc	91 DIN	299.950.- ל"י	**לנצ'יה 1600**	**1585 cc**	**100 DIN**	229,100.- ל"י

* המחירים הם לתאריך 13.3 לפי מחירוני היבואנים.

LANCIA AUTOBIANCHI

לנצ'יה-עוצמה שהתחילה ב-1906

תצוגה ומכירות: תל-אביב — טלקאר חב' בע"מ רח' המסגר 32, טל' 03-37538, 03-33539. **ירושלים** — רח' דוד המלך 8, טל' 02-225522. **חיפה** — חיפה-קאר בע"מ רח' המגינים 53, טל' 04-515392. **רחובות** — הרצל 221, טל' 03-951462. **באר-שבע** — כרמלי, דרך חברון, אזור התעשיה, טל' 057-77021. **נתניה** — מוסך מרכזי בע"מ טל' 053-23037. **שרות: תל-אביב** — מוסך מרכזי, רח' חומה ומגדל 27, טל' 03-37538. מוסך כדורי, רח' ארתור שניצלר 4 — פינת סלמה 25, טל' 03-823732. **רמת-גן** — מוסך קרול, רח' היצירה 21, טל' 03-725451. **חולון** — מוסך אתגר, אזור התעשיה, רח' המשביר 4, טל' 03-803591 **ירושלים** — מוסך נדעון לוי, אזור התעשיה, תלפיות, טל' 02-717555. **חיפה** — אייבי את עזריה, חוף שמן, טל' 04-660456. מוסך אופיה, שד' ההסתדרות, טל' 04-724696. **אשקלון** — מוסך שוסטר, אזור התעשיה, טל' 051-24658. **באר-שבע** — כרמלי, טל' 057-77021 **נתניה** — מוסך מרכזי בע"מ, טל' 053-23037.

גם תפוצות ישראל רוצות בשלום.
"במרחב"
עיתון השלום, יביא לך קולות שלום מרחבי תבל.
"במרחב"
מחודש מאי אצל מוכר העיתונים שלך.

למרות המהפך הכלכלי מחיר העמוד לפירסום ב-
הוא רק
4,800
ל"י
השלום הזה

מי הם באמת „הערבים"?
אל תיתן למלחמה להפוך את האויב לבלתי-נראה.
דע במי אתה נלחם!
"במרחב"
עיתון לשלום
יספר לך הכל על הערבים.

aroyo-barel

שלושה היו חשודים בשוד. לשניים ניתנה חסינות כדי להרשיע את השלישי - אבל גם השלישי זוכה

היכן השודד השלישי?

במטה מישטרת מחוז תל־אביב שררה בשבוע האחרון אווירת נכאים. אחד ממישפטי־השוד הגדולים שהתנהלו באחרונה, ושבתוצאותיו תלו חוקרי היחידה המרכזית את פתרונם של כמה מעשי־שוד שאירעו במלטשות יהלומים, הסתיים בזיכויו של הנאשם, יהודה חזי, שנחשב בעיני אנשי היחידה המרכזית כ„מיקצוען שכיר" שביצע מעשי שוד מזויין „לפי הזמנה."

המישטרה עשתה מאמצים ניכרים להביא להפללתו של חזי ולשליחתו אל מאחרי סורג ובריח לתקופה ממושכת. כתב־האישום נגדו הכיל האשמות חמורות לגון שוד מזויין, ניסיון לרצח שוטר, קשירת קשר לבצע פשע והחזקת סמים מסוכנים. מטעם התביעה הופיעו 32 עדים, בתוכם שלושה שהעידו כי השתתפו עם חזי במעשי־שוד, וכי אחד מהם קיבל מעמד של עד־מדינה ונשלח מייד אחרי מתן עדותו לארצות־הברית על חשבון מישטרת ישראל, והאחר קיבל אף הוא הטבות מפליגות.

חרף המאמץ הזה, זיכה בית־המישפט — בהרכב השופטים בנימין כהן, אליהו ויגורד וגחמיה בר — את יהודה חזי משלושה אישומים אלה, הרשיעו „רק" בהחזקת סם מסוכן וגזר עליו עונש מאסר שחפף את תקופת מעצרו. וכך, מייד עם תום הקראת הכרעת הדין, היה יהודה חזי אזרח חופשי.

הבעלים היו השודדים

בסוף שנת 1976 פתחו האחים אפרים („אפי") ומנשה פריוב, בשותפות עם מתתיהו („מתי") קייקוב, מילטשת יהלומים ברחוב בן־אביגדור בתל־אביב. המקום נקרא יהלומי סנטר, והעסיק כמה פועלים שכירים שעבדו תחת השגחתו של מנשה פריוב, שהוא בעל־המיקצוע מבין השלושה.

הרווחים שהפיקו השלושה מעיסקיהם הכשרים לא סיפקו אותם, כנראה, והם חיפשו דרכים להתעשרות קלה ומהירה יותר.

ביוני 1977 ערכה המישטרה פשיטה על מילטשת יהלומי סנטר, במטרה לאתר רכוש גנוב. השוטרים, מאנשי היחידה המרכזית הופתעו לגלות במקום, נוסף לרכוש הגנוב שכלל מכשירי חשמל ואלקטרוניקה ושטיחים, גם שק חפצים (קיט־באג) צבאי, ובו תת־מיקלע עוזי עם מחסניות, אקדח ברטה, כפפות, כובעי־גרב וכלי־פריצה שונים.

בעלי המילטשה, שלושתם מיוצאי העדה הבוכארית, הספיקו עוד לתאם ביניהם בו־במקום, בנוכחות השוטרים, את גירסתם, תוך שהם מדברים ביניהם בשפה הבוכארית. הם טענו שאת השק מצאו במיזבלה הסמוכה, והתכוונו להביאו למחרת היום לתחנת־המישטרה. הבלשים לא בלעו את הלוקש. הם עצרו את השלושה וערכו חיפוש יסודי בכליהם. אצל מתי קייקוב מצאו פיסת נייר שעליה נרשם, בכתב־יד, השם „יהודה ח." ולצידו שני מיספרי־טלפון.

בירור קצר העלה שהכוונה ליהודה חזי, בעל דוכן („באסטה") למימכר בגדים בשוק הכרמל ואחת הדמויות הידועות בכרם התימנים.

רישימת הרשעותיו של חזי בן ה־38 מתחילה עוד בתקופת נערותו וכוללת התפרצויות, תקיפות וספסרות בכרטיסי־קולנוע, אך מזה שמונה שנים לא הורשע בפלילים.

אחרי חקירה ממושכת נשברו שלושת בעלי המילטשה, וניאותו למסור גירסת־אמת על מקור הנשק. באוזני החוקרים המופתעים סיפרו שניים מן העצורים, אפי פריוב ומתי קייקוב, על מעשי־שוד מסמרי־שיער שאותם ביצעו במשך חצי־שנה, מעשים שיכלו לשמש בכבוד נושא לסידרת סירטי־פעולה בטלוויזיה. לדיבריהם היה יהודה חזי שותף פעיל בכל מעשי־השוד הללו.

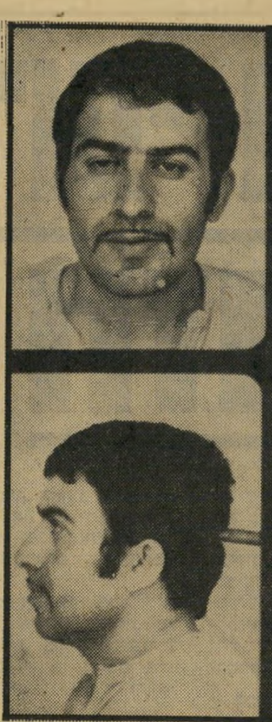
החבר העשיר עזר

בעדותו במישטרה סיפר מתי קייקוב: „יחד אתי במילואים משרת בחור בשם רפי גוט. תמיד התפלאתי איך הוא נוסע במכונית־פאר ויש לו כסף. שאלתי אותו על כך, אבל הוא תמיד התחמק מתשובה ישירה. במילחמה האחרונה, מילחמת יום־הכיפורים היינו, אני וגוט, באוגדה ובאותה יחידה. בתפקידנו עסקנו בשיטור, גרנו באותו אוהל והיינו ידידים טובים. אני הייתי מספר לו על מצבי בבית, ובאחת השיחות אמר לי: ‚אני אעזור לך,' אחרי שהבין שמצבי בבית קשה מבחינה כספית.

„אני ידעתי שרפי גוט אינו עובד, ובכלזאת יש לו הרבה כסף. הוא היה מזמין את החבר'ה במיסעדה, ומשזר כספים בלי חשבון. במשך כל המילחמה היה גוט עוזר לי בדברים קטנים והתיידדנו."

לדיברי קייקוב, הוא סיפר לגוט כי בכוונתו לשדוד תיק יהלומים מפקידה של סוחר בבורסת היהלומים, ובתגובה אמר לו גוט, על פי אותה עדות במישטרה: „תעזוב את השטויות, אתה מטורף? לעשות דבר כזה עכשיו, כשיש לך מילטשה? אתה רוצה להרוס את המעמד שלך? אל תהיה טיפש. יש לי בן־אדם שמומחה

מיסדר זיהוי תמונתו של יהודה חזי כפי שהוצגה לפני מנשה פריוב, במיסדר זיהוי במישטרה. המיסדר לא היה חי, כמקובל, ולא נכח בו פרקליטו של חזי. במישפט טען הפרקליט, שהתאריך בתחתית התמונה, המציין את יום מעצרו של חזי, שהיה יום שיחדורו של פריוב ממעצר, הוא שסייע לפריוב בזיהוי. חזי טען בחקירתו שלא הכיר את פריוב.

גילוי הנשק מנשה פריוב, אחד משלושת בעלי המילטשה שנמצאו מעורבים במעשי שוד של מילטשות יהלומים אחרות בתל־אביב, מצביע על המקום שבו הוסתר השק עם כלי־הנשק. ציוד השוד, נתגלה בעת חיפוש אחר רכוש גנוב. בעלי המילטשה טענו שהנשק שייך ליהודה חזי. למעלה: יהודה חזי עם פרקליטו שימחה זיו, מייד אחרי זיכויו.

היכן השודד השלישי?

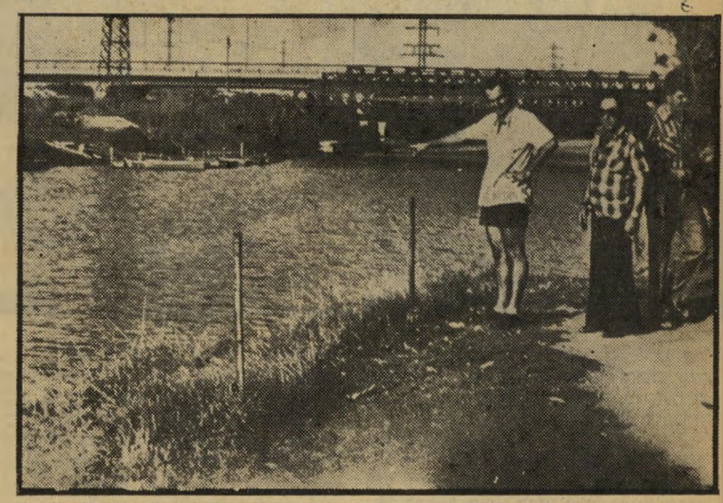
(המשך מעמוד 39)

לעניינים האלה." הוסיף קייקוב: "באותו זמן נסעתי עם רפי גוט לביתו של יהודה חזי, ורפי ערך הכרות ביניינו וסיפר לחזי שהוא מכיר אותי מהצבא ושאני בחור טוב."

לדיברי קייקוב, הוא נשאר מאז בקשרים עם חזי ואף שיתף בעניין את אפי פריוב. הם אספו מידע על מילטשות יהלומים ש־יכלו לשמש כמטרות שוד, והעבירו את המידע לחזי.

1977 היתה שנה קשה לבעלי־מילטשות רבים, בשל המחסור בחומר־גלם. משום כך התפתו אחדים מהם לבצע מעשים פליליים, כגון ביום מעשי־שוד, מעשי־תר־מית שונים והונאת סוחרי־יהלומים, גניבות של מישלוחי יהלומים מנמל־התעופה לוד, מכירת יהלומים מזוייפים ועוד. קייקוב ופריוב בחרו לשדוד את עמיתיהם.

המקום הראשון שאותו בחרו כמטרה לשוד היה מיפעל לגיסור יהלומים בבת־ים, שהיה שייך לידידיהם מנוער של קייקוב ופריוב — יורם בן־דויד ומשה זיידמן. ארבעתם גדלו יחד בשכונת שפירא בתל־אביב והיו קשורים בקשרים עיסקיים. ימים אחדים לפני השוד בדצמבר 1976, מסרו קייקוב ופריוב לזיידמן ובן־דויד יהלומים בשווי 50,000 לירות, לגיסור. אחר־כך פנו לדיבריהם, לחזי, ויחד איתו יצאו, בשעת אחר־הצהריים מאוחרת של ה־30 בדצמ־בר 1976 לבת־ים, במכונית הסובארו של מתי קייקוב.

זריקת הנשק

עד המדינה אפרים („אפי") פריוב, מצביע על המקום בירקון שבו, לדבריו, הושלך הנשק ששימש אותו ואת שותפיו לפשע, בעת מיבצע השוד הכושל ברמת־גן. ליד פדריוב נראה איש הבולשת, רס"ר רפאל בראונשטיין (במישקפי־שמש). הנשק לא נמצא עד היום. אפרים פריוב לא הועמד לדין על חלקו בשוד, ונשלח לאמריקה. עדותו לא הצליחה להביא להרשעתו של חזי.

טעות־הדפוס השתלמה

בשעת השוד המתין להם אפי בחולון. קייקוב הסתלק, לדבריו, מהמקום עם יהלומים בשווי של 200,000 לירות, אסף את פריוב בחולון ויחד נסעו למילטשה שלהם והשאירו שם את היהלומים לצורך עיבוד. למחרת פורסם דבר השוד בעיתוני הערב ונמסר, בטעות, שהשודדים לקחו יהלומים בשווי של 20,000 לירות בלבד. קייקוב ופריוב ניצלו, לדיבריהם, טעות זו של כלי־התיקשורת על־מנת לרמות את חזי, ושילמו לו שכר־טירחה בסך 13,000 לירות.

שבועיים אחרי אותו שוד מוצלח הם יצאו לשוד נוסף. הפעם היה זה ברחוב היצירה ברמת־גן, סמוך לבניין בורסת היהלומים. אחרי בדיקה מוקדמת, שכללה ביקור במקום ושיחה עם הבעלים, פרצו קייקוב וחזי למילטשה. על־פי עדויותיהם במישטרה, ומאוחר יותר בבית־המישפט, הם הופרעו על־ידי ניידת מישטרה שנק־לעה למקום במיקרה. השודד השלישי ש־היה, לדיבריהם, יהודה חזי, ירה לעבר שוטר שהגיח מולם, לפני שהספיקו להי־מלט. אפי פריוב, שגם הפעם לא השתתף בפריצה לתוך המילטשה אלא סייר באיזור במכוניתו, שמע את היריות והיה משוכנע ששני שותפיו נלכדו. הוא מיהר הביתה וסיפר לאחיו מנשה את שאירע. רק מאוחר יותר התברר שקייקוב והשודד השלישי הצליחו להימלט מניידות המישטרה שסגרו את האיזור, והגיעו בשלום לביתם. את הנשק הם השליכו למחרת לירקון. בשעת ההיתקלות בשוטר השליך קייקוב מידו את שקית היהלומים שהספיקו להוציא מבעלי המילטשה. לדבריו, חזי רתח מזעם על כך.

האם שיקר עד־המדינה?

שיטת בעלי המילטשה העידו ב־בית־המישפט. נגד שלושה הוגש כתב־אישום. הרביעי, האח מנשה פריוב, לא הועמד לדין, ותמורת זאת העיד נגד יהודה חזי. יתירה מזו, ראש מדור התיש־אול דאז ביחידה המרכזית, רב־פקד (כיום סגן־ניצב) יעקוב יפה (כיום ראש מדור בילוש באותה היחידה), צייד את מנשה בתעודת־יושר מוזרה המאפשרת לו להגיש את מועמדותו כחבר בורסת היהלומים.

האח אפי פריוב לא נשפט, וההליכים נגדו עוכבו. הוא העיד נגד חזי במעמד של עד־מדינה, קיבל אשרה וכרטיס־טיסה לארצות־הברית, ומייד אחרי המישפט נש־לח לשם. מתי קייקוב הועמד לדין, הודה, נידון לעשרים שנות מאסר (מתוכן עשר בפועל) והעיד אף הוא נגד חזי. אך כל העדויות הללו לא שיכנעו את השופטים והם החליטו, לפני שבוע, לזכות את יהודה חזי מחמת „הספק הסביר באשמתו".

פרקליטו של חזי, עורך־הדין שימחה זיו, טען לפני השופטים כי גירסתם של שלושת השותפים באה לחפות על השודד השלישי, שלא היה חזי אלא — לטענת הפרקליט — מנשה פריוב. כמו־כן, טען עורך־הדין זיו, שהשוד הראשון היה מבו־יים ותואם עם בעלי המילטשה. „לא סביר," נימק הפרקליט, „שחברים מנוער יקחו שודד מיקצועי מזויין בנשק, ויילכו לבצע שוד, כשברור לכל שבמהלך השוד עלולים קורבנותיו להיפגע."

בהכרעת הדין קבעו שלושת השופטים כי יש להתייחס בספקנות לעדויותיהם של שותפים־לפשע, ולכן יש להביא סיוע ממשי ועובדתי, שיפליל את הנאשם.

התובע, עורך־הדין סברין שארטר, סגן בכיר ראשון לפרקליטת מחוז תל־אביב, טען שסיוע זה מצוי בסתירות שבעדותו של יהודה חזי, בעדות שמסר מנשה פריוב, וכן בהקלטה סמויה של שיחה בין יהודה חזי לבין רפי גוט בתא המעצר של מישטרת מחוז תל־אביב.

אחרי שערכו ניתוח מישפטי יסודי של ההלכה הפסוקה, כפי שהובאה במישפט האנגלי ובפיסקי־דין של בית־המישפט ה־עליון בישראל בעניין טיבו של הסיוע הדרוש לעדויות שותף לעבירה, החליטו השופטים שסיוע כזה לא נמצא בחומר הראיות של התביעה, ולפיכך זיכו את יהודה חזי.

השופט בנימין כהן אף הוסיף דיברי בי־קורת חריפים, על מתן תעודת־יושר למנשה פריוב, באומרו: „אילו אני הייתי המישטרה, לא הייתי נותן למנשה תעו־דת־יושר בשום אופן. מבחינתי, הוא מע־רב ממש."

כל האחים אלפרון יצאו מן הכלא - לצד שבחים ומחמאות לסניגור ולחובעת העלה השופט ביקורת על פרקליטות מחוז המרכז

אגרופי הזהב חזרו

אח ואחות שושנה (שוש) בברסקי, מחבקת באהבה את אחיה יעקוב אלפרון, אחרי שזוכה על־ידי השופט המחוזי חיים דבורין. לפני שנה זוכה אלפרון מאשמת שותפות לרצח יפת נגר בכלא שאטה, אך לפני ששוחרר, הועמד לדין בשנית. השופט קבע שכתב־האישום הוכן ברשלנות, וזיכה את אלפרון מחמת הספק. שפע של סטייקים, שמפניה ובירה איפיינו את המסיבה לכבוד השיחרור.

חי אפדה ניזעית כזו לא ידעה גיבעת־שמואל זה זמן רב. סטייקים על האש, דגים בתנור, שמפניה ובירה כיד המלח, ויסקי בשפע, חומוס וחמוצים על־הכיפאק, והכל לכבודה של מישפחה אחת — מישפחת אלפרון.

מאות חברי־ה, מגיבעת־שמואל, מתל־אביב וממקומות מרוחקים בארץ, באו לברך על איחודה מחדש של המישפחה הידועה שונים — אלופי ישראל במישקל בינוני.

האחים נגר מוכרים בעירם, פתח־תיקווה, שבה הם הפעילו דיסקוטקים ומועדוני־הי־מורים בלתי־חוקיים. אודות לקשריהם ה־טובים עם נציגי המימסד והחוק הפעילו את עסקיהם באם המושבות ללא רשיון, מבלי שיופרעו על־ידי המישטרה או ה־עיריה.

בראש שבט נגר עמד האח יפת. נוסף על עיסקי השעשועים הוא ניהל גם עיסקות של סמים וסחר ברכוש גנוב. בשנת 1975 פתחו האחים נגר דיסקוטק חדש בפתח־תיקווה. שבועיים אחרי הפתיחה הופיעה במקום קבוצה של צעירים מגיבעת־שמואל ודרשה להיכנס תינם. יפת התיר להם את הכניסה, אך משביקשו גם משקאות על־חשבון־הבית התנגד יפת, ובמקום התפתחה קטטה.

למחרת הופיע בדיסקוטק צעיר שדרש לקבל פיצויים, בנימוק שאחד מחבריו נפ־צע בקטטה של ליל אמש. האחים נגר סירבו לשלם והתוצאה לא איחרה לבוא: מילחמת כנופיות פרצה בין ה„נגרים" לבין צעירי גיבעת־שמואל. בתוך קבוצת ה־ביריונים מגיבעת־שמואל היו גם האחים משה („מוסה") (25) וניסים (23) אלפרון. אחרי התערבותה של המישטרה הובאו מגיבעת־שמואל. חמשת האחים אלפרון — ששלושה מהם בילו את השנים האחרונות בבתי־כלא שונים — שבו והתלכדו אחרי שאחרון האחים, יעקוב אלפרון, זוכה בדין ושוחרר מהכלא.

זו היתה חגיגה אמיתית. לבד מהמשקאות והבשר, המוסיקה הסוערת והנשיקות, שר־רה שם אווירת ניצחון, בקרב ממושך ש־תחילתו לפני שלוש שנים, כאשר פרצה המילחמה בין מישפחת נגר למישפחת אל־פרון.

שמם של חמשת האחים המוצקים (בעבר הם היו שישה — האח הבכור נהרג בתעלת סואץ במילחמת ההתשה), נודע בשכונה הקטנה שעל כביש גהה, בין פתח־תיקווה לבני־ברק, בעיקר בזכות אגרופיהם הנוק־שים. כולם התאמנו בספורט האיגרוף, ו־שלושה מהם אף זכו להיות — בזמנים

והשכונה כולה חגגה את המאורע

שני האחים אלפרון לדין, כשעדי התביעה העיקריים במישפטם הם שלושה האחים נגר: יפת, נפתלי וחיים. ניסים אלפרון הורשע ונדון ל־30 חודשי מאסר ואחיו מוסה נידון ל־12 חודשי מאסר. זמן קצר לאחר מכן נידון גם האח יעקוב אלפרון לתקופת מאסר ממושכת, אחרי שהורשע בסחיטת דמי חסות ובאיומים על בעלי מועדון־הלילה רודיקה בתל־אביב ובעלי דיסקוטק אחר בפתח־תיקוה. יעקוב אלפרון שהה זמן־מה בכלא כפר יונה. אחר־כך נשלח לרצות את עונשו בבתי־הכלא שאטה ודמון.

„פיצויים" בסך חצי מיליון

ב אותה תקופה הגיע גם נציג מישפחת נגר לכלא שאטה. היה זה האח יפת, שהורשע בעיסקי רכוש גנוב ונדון למאסר.

בהיותו בכלא שאטה נרצח יפת נגר בידי אסירים שהיכוהו במוט ברזל. קבוצה גדולה של אסירים, ביניהם גם יעקוב אלפרון, הועמדה לדין בבית־המישפט המחוזי בנצרת, באשמת השתתפות ברצח נגר. אלא שאלפרון זוכה מאשמת הרצח עוד בתחילת המישפט, ולא נדרש כלל להשיב על ההאשמה. מייד לאחר זיכויו לפני כשנה, הוגש נגדו כתב־אישום אחר, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

שרה סירוטה, פרקליטת מחוז המרכז, האשימה אותו בסחיטת כספים מיפת נגר. הפרטים שבכתב־האישום חשפו את המצב הקשה שבו שרויים האסירים ואת חוסר־האונים שמגלים השילטונות בכל הנוגע להגנה על חיי האסירים.

על־פי כתב־האישום איים יעקוב אלפריון על יפת נגר, בעת שישבו יחד בבית־הכלא שבכפר־יונה, ודרש ממנו פיצויים כספיים בסך חצי מיליון לירות. הכסף נועד לפצות את אלפרון על נזקים שנגרמו, לדברי, על־ידי נגר: עדותו המפלילה של נגר ששלחה את האחים מגיבעת־שמואל למאסר; קרב־יריות שבו היה מעורב נגר בעיקבותיו הפך אחד האחים אלפרון נכה; גזילת זנגה בשם שושנה מרציאנו; מכירת סם קלוקל על־ידי יפת נגר, לאנשים שישבו בגרמניה ויוצגו על־ידי אלפרון; פיצוי עבור שכר טירחת עורך־הדין של אלפרון.

התביעה טענה שאלפרון נכנס לחתאו המבודד של נגר פעמים אחדות, היכה אותו, איים עליו ושלח שליחים שיפצעוהו. כל זה, על־מנת לשכנעו לשלם את הסכום המבוקש. על־פי האישום תבע אלפרון 50,000 לירות במזומן בתוך כותלי הכלא, 100,000 לירות נוספות שיימסרו לידי אחיו מחוץ לכלא, ועוד 350,000 לירות שישולמו במועד מאוחר יותר, אחרי שיחזורם של השניים. התובעת טענה עוד, כי נגר הצליח להבריח 50,000 לירות בתוך שקית סוכר ולמוסרם לאלפרון, אך זה דרש גם את יתרת הכסף.

רשימת עדי התביעה כללה 15 עדים, בהם אסירים וסוהרים מכלא כפר־יונה, ואחיו של יפת נגר, שכבר לא היה בין החיים.

זיכוי מחמת הספק

ה עד העיקרי היה אסיר בשם יואל דר, נוכל ירושלמי שישב בתאי־הבידוד יחד עם נגר, והיה עד למרבית האירועים שפורטו בכתב האישום.

דר, שהרשעותיו כוללות מעשי מירמה, הונאה ופיזור שיקים חסרי־כיסוי, תיאר בפרוטרוט את חיי החיים בבתי־הכלא בכלל, ובכפר־יונה בפרט. מדבריו הצטיירה תמונה קודרת ביותר של מעשי טרור, הפחדה ואלימות, בניצוחם ובניהולם של מנהיגי אסירים, העושים בתוככי הכלא כבתוך שלהם. הוא סיפר על סוהרים, בעיקר בכלא באר־שבע, שהבריחו כספים וסמים מסוכנים לאסירים, על מילחמות פנימיות, על חיסול חשבונות, על צפיפות ועל פחד. אלא שבפרטים שנגעו לכתב־האישום נתגלו סתירות מהותיות בין הדברים שמסר דר במישטרה לבין הדברים שסיפר מעל דוכן העדים בבית־המישפט.

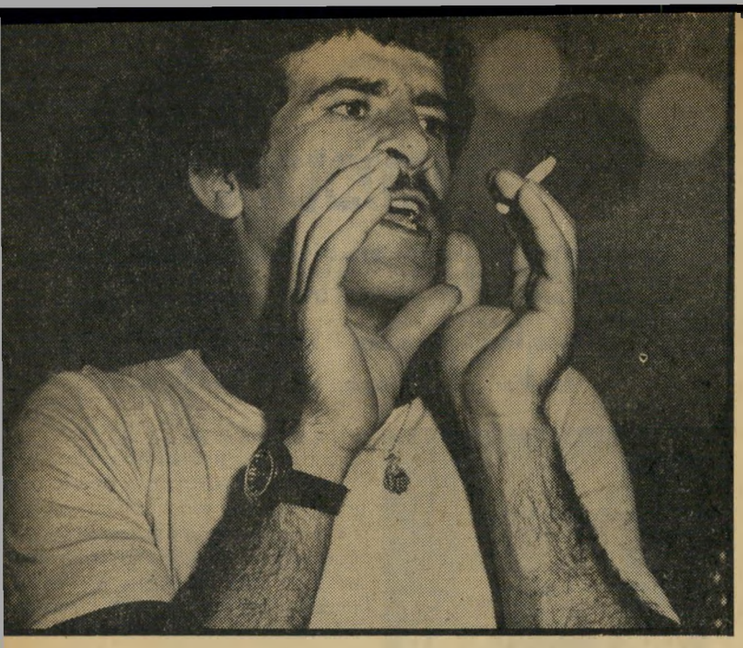
פרקליטו של יעקוב אלפרון, עורך־הדין צבי סער, הביא עדים אחדים מאנשי שירות בתי־הסוהר, שהעידו כי יפת נגר היה בעיבוד, ולא ניתן היה להגיע אליו בחופשיות על־מנת להתנכל לו או לסחוט ממנו כספים. אלא שגם לסוהרים לא האמין השופט יותר מאשר לעדים שמקרב האסירים. הוא אמר: „...חייב אני להגיד בצער, שעדותם של שני העדים הללו (הסוהרים), עשתה עלי בעליל רושם שהיא מגמתית, מתוך מגמה לכסות על מחדלים שלהם־עצמם או של אלה שעליהם היו ממונים..."

בהכרעת הדין חלק השופט דבורין מחמאות רבות לסניגור, עורך־הדין סער, וגם לעורכת־הדין שייצגה את התביעה, הלנה ביילין.

„...מר סער הרגיזני לא אחת והימרה את פי," כתב השופט דבורין, „עד כדי כך שהייתי מוכן לקונסו על ביזיון בית־המישפט. על־ידי כך גרם (סער) להארכתו של מישפט זה ללא צורך. עם זאת, ומתוך הגינות כלפיו, עלי לציין שהוא עשה עבור הנאשם עבודה יסודית, הייתי אומר כמעט עבודת־מחקר. הגברת ביילין עמדה, ב־מישפט זה, לפני מילחמה קשה. אבל היא נלחמה באומץ, וסיכומיה היו מלאכת מחשבת הראויה לשבח."

אולם, מייד אחרי השבחים עבר השופט לדיברי ביקורת. הוא הבהיר שמרבית עדי התביעה עשו עליו רושם טוב, ואילו עדי־ההגנה לא היו מהימנים עליו. אך התביעה, דהיינו פרקליטת מחוז המרכז, התרשלה בהכנת כתב־האישום שכלל אי־דיוקים רבים ואוויליים.

השופט קבע, בהחלטתו: „אין חולק על כך שהמנוח, יפת נגר, מעולם לא נתן עדות נגד הנאשם; שום את של אלפרון לא הפך נכה; שושנה לא עבדה מעולם בזנות עבור אלפרון, ולנאשם אין שום קשר לאנשים שיושבים בגרמניה ושאותם רימה נגד, כביכול." ביסודיות האופיינית לו, מנה השופט דבורין שבע עובדות לא־מדויקות נוספות בכתב־האישום, וקבע: „...לאור הדברים שעליהם עמדתי בהרחבה בהכרעת־דין זו, ולאחר שיקולים ולבטים — החלטתי שלא יהא זה בטוח לבנות הרשעה על סמך עדויותיהם של עדי־התביעה, ושבכל הנסיבות קיים ספק סביר בדבר אשמתו של הנאשם. לכן — ומחמת הספק — החלטתי לזכות את הנאשם מן ההאשמות שיוחסו לו."

תודה לג'מעה

נושא יעקוב אלפרון, במסיבת־השיחרור שאירגנה לכבודו אחותו עם צאתו מהכלא, אחרי שזוכה מאשמת סחיטה מיפת נגר. אלפרון, שהיה נרגש וצרוד, הודה למאות החברים שבאו מכל קצוות הארץ להשיק עימו כוסית לחיים ולברך אותו. הוא סירב להצהיר שתיערך סולחה עם בני מישפחת נגר מפתח־תיקוה, שעימם יש לבני אלפרון סיכסוך ישן.

האחים שוש, מאזינים לדברי סיכום והסבר על מהלך

ארבעה מחמשת האחים אלפרון, יחד עם אחותם המישפט המושמעים על־ידי עורך־הדין צבי סער (ממושקף, מימין). ליד הפרקליט נראים, לפי הסדר: מוסה (25); יעקוב (24); שוש; זלמן (19) וניסים (23) אלפרון. מוסה וניסים שוחררו ממאסרם לפני זמן קצר, ויעקוב שוחרר בשבוע שעבר. האחים אלפרון יזועים בגיבעת־שמואל כמתאגרפים מיקצועיים, כולם התאמנו בספורט האיגרוף ושלושה מהם אף זכו בתואר אלוף ישראל באיגרוף.

„אני מרגיש שנולדתי מחדש..."

ה די הזיכוי שהעניק השופט דבורין נשמעו היטב בגיבעת־שמואל ביום השישי האחרון.

שושי בברסקי, אחותם הנשואה של האחים אלפרון, החליטה לחגוג את המאורע כדת.

במועדון השכונתי נקבצו באותו ערב בני־הנוער מהשכונה, בני מישפחת אלפרון, וידידיהם של האחים.

„הרווחנו את, הרווחנו את אחינו..." מילמלו מוסה וניסים אלפרון בהתרגשות, וכמו לא האמינו למראה עיניהם, בהביטם ביעקוב המשוחרר, כשהתחבק והתנשק עם מאות האורחים.

„אני מרגיש שנולדתי מחדש..." מילמל יעקוב שוב ושוב.

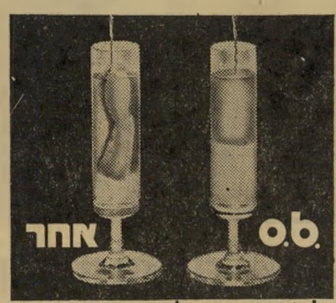
עופר קוך ■

שני המזוכים

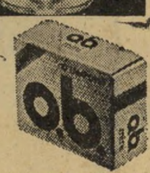
יעקוב אלפרון (מימין: עם סיגריה) שזוכה מאשמת סחיטה באיומים מיפת נגר, בשיחה עם משה בוארון שזוכה לפני חודשים ספורים משורת אישומים דומה. בוארון הועמד לדין יחד עם קבוצת עבריינים אלימים מהרצליה שכונו „כנופיית בוזגלו". חבריו נשלחו לתקופות מאסר ממושכות, ואילו הוא זוכה בבית־המישפט העליון. בוארון היה בין אותם חברים של האחים, שבאו למסיבה.

או־בֶּה־
הטמפון
בעל כושר הספיגה הטוב בעולם

o.b סופג יותר!
מתרחב ואוטם עם הספיגה!

המיני טמפון שיש לו גם מיני

לטמפון או־בֶּה, העשוי צמר גפן כבוש, כושר ספיגה ענק שאין לאף **טמפון** אחר. לעומת טמפונים אחרים המתארכים עם **הספיגה**, **מפון o.b** מתרחב עם הספיגה, **לכן,ככל** שהוא סופג יותר כן הוא אוטם טוב יותר את פתח הנרתיק ומונע כל תזוזה או דליפה. טבלי **טמפון o.b** וטמפון אחר בשתי כוסות מים נפרדות ותוכלי בכושר הספיגה המצויין של **o.b.**

טמפון o.b., הנוח והבטוח ביותר בעולם, נותן לך הרגשה משוחררת וחופשית 365 ימים בשנה. תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא.

להשיג ב־3 גדלים:
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרה: לנשים עם דימום רב.
והחידוש העולמי האחרון!
טמפוני מיני לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט.

חדש! אריזה חסכונית של 40 טמפונים + שי מ־ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים בארנק.

o.b.

צברית מבקרת באש"ף

(המשך מעמוד 25)

תחילה הם לקחו אותי לבתי־המלאכה של ,המהפכה הפלסטינית'. ,אנחנו, אנשי ה־רבולוציה, חיים על פי כל כללי המהפכה,' הם הסבירו לי, ,לכולנו יש מוראל גבוה ואנו חיים על פי מישטר של ברזל.' שמ־תי לב כי הם נוהגים לכנות איש את רעהו ,אחי,' או ,אחותי.' מילה שנייה ה־נפוצה מאד בלכסיקון שלהם היא ,מאר־טיר'. כל פצועי המילחמות הם ,מאר־טירים' וכל יתום שהצביעו לי עליו היה ,ילד של מארטיר'.

„כמו בקומונה מהפכנית הם משתדלים לקיים את עצמם מעבודתם. הראו לי נג־ריה גדולה של אש"ף. עובדים שם פלי־טים פלסטינים הבונים רהיטי ילדים ורהי־טים לבתי־ספר. כל העובדים אינם מקב־לים שכר, אבל מקבלים את כל צרכיהם. יש להם חדר־אוכל שבו הם אוכלים במשו־תף והם מתגוררים או באחד ממחנות אש"ף או בדירות בביירות עם משפחו־תיהם.

„הלכנו משם וראינו גם בית־מלאכה שבו יושבות הבנות של אש"ף ועוסקות במלאכת־יד. הם רוקמות חולצות, מפות ושטיחים, ויש להם חנות שהמוצרים ה־נמכרים בה הם בדיוק כמו אלה הנמכ־רים בחנות משכית בתל־אביב. אותו הסיג־נון ואותו הטעם. אולי שלהם קצת יותר פרימיטיבי. אפילו הבובות הערביות שהם מוכרים שם, בחנות לתיירים, נראות בד־יוק כמו אותן בובות הנמכרות במשכית."

חבר בקיבוץ כברי

„ב**פני העובדים** הציגו אותי כ־אביטל, צלמת מארצות־הברית והם הסכימו להצטלם ברצון. היו חייכ־נים ואדיבים. מפה לשם הגיעה שעת ה־צהריים והם לקחו אותי לחדר האוכל המשותף של ,המהפכה,' באיזור בתי־המלאכה שלהם. חדר האוכל נמצא בבית משרדים של אש"ף. בקומה הראשונה יש חנויות שלהם, בקומה אחרת מישרדים ובקומה נפרדת חדר־האוכל. כשנכנסתי לשם היתה לי הרגשה שאני נכנסת לחדר־אוכל של ישוב־ספר ישראלי, בדיוק אותה האווירה וצורת הגשה דומה.

„משם לקחו אותי למחנה הפליטים בורג' ברענה, הנמצא לא רחוק משם. חולפים על פני כמה רחובות בקצה העיר וכבר נמצאים בתוך מחנה הפליטים ה־מפורסם. הסתובבנו קצת בסימטאות, בין המיבנים המורכבים טלאי על גבי טלאי, ומלווי שאל אותי אם אני רוצה להיכנס לאחד הבתים ולפגוש מישפחה. נכנסו לבית שהיה בנוי בצורת חצר שמסביבה חדרים. למרות הדלות היה שם נקיון למר־פת. עשו לי קפה והבנות יצאו מהחדרים עם ילדיהם והצטרפו אלינו.

„מארחי סיפר לי שהוא יושב במקום מ־1948, מאז ברח עם מישפחתו מהכפר כברי שבגליל המערבי. הוא התגאה בכך שהוא היה הראשון שעזב את מחנה האוה־לים ובנה לעצמו במו ידיו ביקתה מאבן. אז עשו מזה רעש גדול, משום שלא הית־שו לפליטים הפלסטינים לבנות בתים ב־מחנות. למרות זאת הוא המשיך לבנות. אחריו החלו גם האחרים לבנות.

„כששמע הערבי שאני נמצאת בדרכי לישראל הוא התעניין לדעת על כפרו. סיפרתי לו שהיום נמצא שם קיבוץ. הוא ידע על כך כי הקיבוץ היה שם עוד לפני המילחמה. הוא הזכיר אפילו את שמו של אחד מחברי הקיבוץ, שנשמט מזיכרוני, וטען כי הוא היה חברו הטוב ביותר ואם אזדמן לשם, שאמסור לו ד"ש ממנו. הוא דיבר על יהודי שעלה לקיבוץ מרוסיה, מלחיה דומני היה השם שנקב. נורא היה רוצה לדעת מה קורה איתו. אז אם יש מישהו בקיבוץ כברי המכיר את אבו־דאוד, שידע שאבו־דאוד הזקן דורש בשלומו.

„עברנו גם דרך בית־חולים של אש"ף. הבית נראה כמו בית מגורים בקיבוץ. זוהי מין מרפאה שיש בה חדר בו שוכ־נים נכים כרונים. פגשתי שם שלושה נכים, כל אחד סיפר לי איך ואיפה נפצע. כל אחד מהם נפצע במילחמה אחרת. כולם נמצאים במקום כבר שנים רבות. כשהתעניינתי מה בדיוק הם עושים במ־שך היום, התחמקו מתשובה.

„משם נסענו לבית־היתומים של אש"ף, הנמצא בקצה השני של העיר, ליד מחנה הפליטים הקטן ביר־חסן. המוסד נמצא בבניין יפה למדי. סיפרו כי אבו־עמאר, הוא ערפאת, קנה את הבניין והחליט להפ־כו לבית־יתומים לקורבנות המהפכה. מת־גוררים שם כ־300 ילדים בגילים שבין שלוש לשש. הם מתגוררים בחדרים משותפים, המכילים כשמונה מיטות כפו־לות בכל חדר. במשך היום הם לומדים בגני־הילדים הנמצאים במקום. המטפלות שלהם הן כולן צעירות פלסטיניות. לחלק מהן יש משפחות וילדים, אבל כל אחת מהן מאמצת שמונה ילדים והיא משמשת להם כאם קבועה. המטפלות רשאיות לגדל גם את ילדיהן במוסד וכמה מהן סיפרו לי שילדיהן מבקשים להישאר במקום ולא לחזור הביתה.

גננת עם רובה

„ב**יקשתי לשוחח** עם כמה מהיל־דים. שאלתי אותם לשמותיהם וביקשתי מהם לומר לי מאין הם. כל הת־שובות היו כימעט אחידות. כולם ידעו בדיוק מאיפה הם. ילדים בני ארבע או שש ענו לי ,אני מעכו' או ,אני מחיפה'. הם היו בני הדור השלישי או אפילו הרביעי של הפליטים וכבר כתינוקות השרישו בהם את מקום המוצא של אבותיהם.

„שאלתי את אחת הילדות: ,מה את רוצה להיות כשתהיי גדולה?'

„,גננת' היא השיבה לי.

„,ומה את רוצה לקבל יותר מכל?'

„,רובה,' היתה התשובה.

„,מה תעשי ברובה?' שאלתי אותה.

„,אלחם עד שיתנו לי לחזור הביתה,' השיבה לי.

„אפשר היה לחוש שכולם הם מוצרים של שטיפת־מוח. כל הבנים רוצים, למ־של, להיות ,אנשי קומנדו' כשיגדלו. ,ומה תעשו בתור קומנדו?' שאלתי אותם. ,אלחם בישראל,' השיב אחד, ,ואני אלחם בפלאנגות,' השיב אחר.

„ביקרתי בכיתות בשעת השיעורים. ראיתי ילדים יושבים ליד שולחנות ומצייר־רים, כמו בכל גן־ילדים במקום אחר ב־עולם. בהפסקות יצאו לשחק בחצר תחת השגחתן של המורות, שדאגו להפגין כל־פיהם תשומת־לב ואהבה. כשביקשתי לש־אול את הילדים בכיתת הגן כמה שאלות הם דיקלמו לי פסוקים במקהלה. ביקשתי שיתרגמו לי את הדברים. נוסחם היה בערך כך: ,מהפכה עד הניצחון! אבו־עמאר הוא מנהיגנו והוא ינהיג אותנו אל הניצחון!'

„כשהגיעה שעת המישחק הם הסתערו על ערימת צעצועים. היו אלה רובי צע־צוע. כל אחד מהילדים נטל רובה ביד וניצב בפוזה מול המצלמה. אני לא יודעת אם אלה צעצועיהם תמיד, או שאירגנו זאת לכבודי.

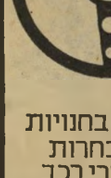
„למחרת המשכתי בסיורי. לקחו אותי להפינס האוס סקול (בית־ספר בית האו־האושר) הנמצא בהרים שמחוץ לביירות. זהו בית־ספר השייך גם הוא ל,מהפכה הפלסטינית'. שם ראיתי לראשונה כמה אנשים במדים של אש"ף שישבו יחד עם חיילים סורים. לקחו אותי לכיתות לראות שיעורים. נכנסנו לאחת הכיתות בעת שיעור אנגלית. בדיוק כשנכנסתי לשם ניצב תלמיד ליד הלוח וכתב את אשר הכתיב לו המורה: ,הפלסטיני הוא חייל חזק ונלחם לחופש ולצדק.'

„גם בבית־ספר זה לומדים כ־300 ילדים בגיל בית־ספר עממי ובית־ספר תי־כון. כולם הם יתומים שהוריהם נפגעו ב־מילחמות האחרונות, בעיקר במילחמת ה־אזרחים שהתחוללה בלבנון. בשעת ההפס־קה הם הסתדרו במיסדר בחצר. היתה לי הרגשה שאני נמצאת בקסרקטין צבאי. בכל מקום היו תלויות סיסמאות של המה־פכה הפלסטינית ותמונות של אבו־עמאר. כששוחחתי עם הילדים, היו תשובותיהם כימעט זהות. כל הבנים רוצים להיות מהנדסים, לכשיגדלו. הבנות רוצות לה־יות מורות."

בבית האושר סיימה אביטל דלוגוף את הסיור המאורגן שלה במוסדות אש"ף ב־ביירות. במשפטים ספורים, מקוטעים, לא בדיוק כפי שחשבה לפני הביקור, היא מסכמת את התרשמותה: „הכל מתרחש שם כמו על פי פקודה מגבוה. הילדים מקבלים חינוך ספרטאני. אין שום סיכוי שהדור הזה, שגדל במוסדות אלה, ינטוש את השאיפה לחזור לארץ. הם מתחנכים מילדות על הרעיון שלקחו מהם את אדמ־תם ואת ביתם והם חייבים להילחם עד שיניחו להם לחזור. ואם לא הם, יהיה זה הדור שיבוא אחריהם."

אלעזר ושות' פירסומאים

גלגל הגה ספורט
לכל סוגי המכוניות

להשיג בחנויות המובחרות לאבזרי רכב
היבואן: מ.רביד
רח' טברסקי 6
ת"א, טל. 35893

וטרמן – בישראל

עטר חב' למסחר בע"מ, חמייבאת ומפיצה בארץ, ציוד משרדי, מכשירי כתיבה וציוד ספורט ממיטב היצרנים בעולם, קיבלה לאחרונה את הסוכנות הבלעדית לישראל של חב' „וטרמן" הידועה, המובילה בשוק עטי היוקרה, בארצות המערב. חב' ווטרמן, אשר מייסדה הוא אותו מר ווטרמן אשר המציא וייצר את העט הנובע הראשון בעולם, בשנת 1884, שמרה על עמדת הבכורה שלה, בענף זה, מאז ועד עצם היום הזה, בזכות קפדנותה על איכות ועיצוב מוצריה. כיום מייצרת החברה מבחר עשיר של עטים נובעים, עטים כדוריים, עטי טוש ועפרונות מכניים, במחירים החל מ־36 ל"י ועד 1000 ל"י ומעלה לעט. והם משווקים גם נסטים מפוארים של שניים, שלושה או ארבעה עטים.

עם קבלת הסוכנות הבלעדית בישראל, מתכננת חב' עטר בע"מ לפתוח במסע פירסום ושיווק מאומץ, כדי להחדיר את עטי ווטרמן לתודעת הציבור בארץ.

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

מודעה זו תעזור לך להחליט מה לעשות בדבר יקר:

הכסף שלך

האינפלציה הדוהרת והאפשרויות השונות להשקעת כספך מקשות עליך בבחירת צורת החסכון המתאימה לך. לפניך סדרת שאלות שתאפשר לך החלטה נבונה ושקולה.

1 אני יכול ורוצה לחסוך, באופן שיתן לי רווח מירבי בלי סיכון כספי

כן: לך הלאה
לא: יצאת מהתמונה

2 כשמדובר בהשקעת כסף, אני מעדיף לבדוק באופן יסודי את האפשרויות השונות לחסכון.

כן: עבור לשלב הבא
לא: טעות בידך!

3 שמעתי על תכניות "חי כפליים". נראה לי שהן מציעות צירוף טוב של רווח גבוה ובטחון כספי.

כן: עוד שלב וגמרנו
לא: צא מהמשחק

4

את ההזדמנות האמיתית עוד לא החמצת:

טפחות חי כפליים

ב"טפחות חי כפליים" תקבל עד*16% מענק מיידי (במקום 10% בתכניות הרגילות). המענק המיידי ב"טפחות" גבוה ב־2,160 ל"י מהמענק בתכניות הרגילות, צמוד למדד, נושא ריבית ופטור ממס.

אל תוותר על תכנית החסכון הטובה מכולן: שלח את התלוש המצ"ב או פנה לאחד מסניפי בנק טפחות לקבלת פרטים מלאים על המענק הענקי של "טפחות חי כפליים" בלי כל התחייבות מצידך.

* ההטבות במלואן לאחר 6 שנות חסכון

אל תסתפק בפחות-חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

ירושלים רח' הלני המלכה 9. רח' פארן 5, ככר דוד טנה. **תל אביב** רח' החשמונאים 123. רח' פרישמן 42. **חיפה** רח' פל ים 9, בית צים. רח' אחד העם 15 **באר שבע** רח' מצדה מרכז הנגב. **אשדוד** מרכז מסחרי ד', רח' מ.ח. שפירא. **נתניה** רח' חנוטע 16 (סמילנסקי 13) **נצרת־עילית** מרכז מסחרי חדש של שו"פ. **אילת** רח' האלמוגים 215/3

לכבוד
טפחות- בנק
משכנתאות לישראל בע"מ
ת.ד. 18060 ירושלים

ה.ע. 19.4

נא לשלוח אלי טפסי
הרשמה וחומר הסברה על
טפחות חי כפליים

ד. 14/4

שם

כתובת

שידור

מאחרי המסך

צל"ש

לירון זונדרון ערך עלי כותרת, על שאיפשר לאיש התנועה לשלום בטוח, **חנן אברמסון**, להראות את פרצופו האמיתי לעיני עשרות אלפי צופי הטלוויזיה, ביום החמישי האחרון.

דרישה להתפטרות הוועד

קשה היה שלא לרחם על שלושה ראשי השביתה ברשות־השידור, ערוך החדשות בערבית **אלי לניאדו**, המפיק במאי **צבי גורן** („צבה") וכתב החדשות **שלמה ערד**, כשהם באו להסביר לעיתונאים של הרשות על סיומה של השביתה.

העיתונאים מרגישים עצמם מרומים: אחרי 12 ימי שביתה לא הצליחו להשיג אפילו הישג אחד, מלבד הצהרת כוונות מעורפלת של הוועד המנהל, כשהאפשרות לשבות בעתיד בעצם ניטלה מהם.

רבים מעובדי החדשות עומדים לדרוש בימים הקרובים את התפטרות השלושה מהוועד ובחירת ועד חדש. יש גם המאשימים את מערכת הרדיו של תל־אביב, בראשותם של **גדעון לב־ארי** ו**שרה פרנקל**, בשבירת השביתה וכן את הממונה על ענייני הדת, הד"ר הרב **בנימין צביאלי**, כאחד הגורמים לכך שהשביתה הסתיימה בבושת־פנים.

רק אחרי שחזרו לעבודה התברר לעיתונאים כי בניגוד למה שנדמה היה להם קודם, לא יקבלו דמי שביתה. הם אומנם יקבלו את משכורתם, אך מימי החופשה של כל אחד מהם יקוזזו 11 יום. וימי חופש שווים, כידוע, כסף.

עילה לפיטורין

מנהל הטלוויזיה הערבית **יוסף בראז** כינס בשבוע שעבר את מרבית עובדי הטלוויזיה הערבית כשבפיו איום: „כל מי שיתפס כאשר הוא מדבר עם כתב העולם הזה, יועף מייד מעבודתו בטלוויזיה."

העולם הזה (2119) גילה כי נגד בראל מתנהלת חקירה מקיפה מטעם מחלקת ההונאות של משטרת ירושלים, שבמחלקה נחקרו אחדים מעובדי הטלוויזיה והרדיו. בשבוע שעבר נחקר גם מנהל מחלקת הארגון של הטלוויזיה **יעקוב אזרן** בעניין של בראל.

עצלות

השביתה שהסתיימה ביום הרביעי לפני שבוע שימשה תירוץ עלוב ביותר להצדקת העובדה שהשבוע — יומן אירועים לא שודר שלושה ימים לאחר מכן.

נראה כי **רם עברון** התאהב בחופש שהעניקה לו השביתה, והוא החליט להאריכו גם לאחר שהשביתה הסתיימה. אין ספק כי כל תחנת טלוויזיה בכל מקום בעולם היתה מצליחה להכין יומן שבועי, ביחוד יומן ברמתו של זה הישראלי, תוך הודעה מוקדמת של פחות משלושה ימים, בעיקר כאשר כל אחד בטלוויזיה יודע כי בידי עברון מלאי עצום של כתבות המוכנות לשידור.

אולם העובדה שעברון עומד לצאת בקיץ לחופשה ארוכה, כדי לכהן כציר התרבותי בשגרירות ישראל בלונדון, מבטיחה כי לפחות בקיץ ירוענן היומן. יש להניח כי יורשו של עברון, או יורשיו, לא יעזו לבטל תוכנית חדשות משום שלא היה להם, כביכול, הזמן הדרוש כדי להכינה.

פסח בערבית

בכל מה שנוגע לטלוויזיה הרי חג הפסח יהווה חגיגה טלוויזיונית לערבים יותר מאשר ליהודים. בעוד הטלוויזיה בעברית מציעה את תוכניתם של **דידי גולדשטיין** והרב **שמואל הכהן אבידור** (העולם הזה 2119). הרי ששידורי הערבית יהוו פסטיבל של ממש. השידורים בערבית יימשכו עד השעה 9.00 בערב. אולם אין טוב בלי רע. גם הצופים הערבים יצטרכו לסבול. דווקא בערב הפסח החליטה הטלוויזיה הערבית להביא בשידור חוזר את התוכנית המשעממת על מערכת החינוך בגדה המערבית.

נחקר קאסם
עבודה בעיתון —

עוד חשודים בערבית

נראה כי חקירת מחלקת ההונאות של משטרת ירושלים אינה מסתכמת רק בחקירתו של **יוסף בראז**, אלא אף הגיעה לנחותים ממנו בדרגה.

בימים אלה נערכת חקירה מקיפה כנגד שני עובדים בכירים של הטלוויזיה בערבית: עורך החדשות בערבית **אדם בדיר** והמגיש הראשי של החדשות בערבית **סעיד קאסם**.

השניים הוחשדו כי הגישו חשבון עבור שעות נוספות אותן עבדו כביכול בטלוויזיה, בעוד שגם לעיתון בערבית, אל־אנבא, היוצא במימון ממשלתי, הגישו חשבון עבור שעות אלה. המדובר בהונאה המסתכמת באלפי לירות.

ברשות־השידור נבדקת עתה השאלה אם היה מותר על־פי התקשיר לבליאן ולקאסם לעבוד עבודה נוספת ללא קבלת אישור לכך.

הפגנה נגד אסתר סופר

השביתה הרגיזה רבים ממשלמי האגרה, אולם ההפגנה היחידה שהיתה כנגד הטלוויזיה בגלל השביתה נערכה מול ביתה של מנהלת התוכניות לילדים **אסתר סופר**.

עורכת סופר
הפגנה — כן או לא?

כמה עשרות ילדים מהשכונה בה מתגוררת סופר המתינו לה ביום הששי לפני שבועיים מול הכניסה לביתה, כשהם מוחים בקולי קולות ובעזרת כרזות כנגד העובדה שהשביתה השביתה את הסידרה האיש השווה מיליונים, או בלשונם: „רוצים את **סטיב אוסטין**!"

אזהרה שנייה

בשיחה עם עורך מדור זה אישר הפרסור **ראובן ירון**, יושב־ראש הוועד המנהל של רשות־השידור, את שנכתב על אודותיו בשבוע שעבר, כאילו כינה את הדיווח על הפגנת „שלום עכשיו" תשדירי־שירות. אולם הפרופסור ירון הכחיש כאילו טען שהטלוויזיה החלה את השביתה מאוחר מן העיתונים על־מנת שמהדורת מבט ובה הכתבה על ההפגנה תשודר.

יש להניח כי עורך המדור אכן הוטעה. אולם אחרי הראיון עם ירון, ביום החמישי לפני שבוע, במיסגרת מבט, קשה להבין מדוע לא אמר את מה שהוא מכחיש שאמר.

ראיון זה, שערך עימו **יעקוב אחי־מאיר**, היה האוהרה השנייה למה שצפוי לחופש הביטוי ברשות השידור תחת הנהלתו — או, אולי נכון יותר, פיקוחו של ירון.

מבלי להתייחס לתוכן הדברים, שאף הוא לא הבטיח רבות, הרי עצם הופעתו של ירון, שהיה תערובת של התנשאות של בעל־בית בשטעטל וביטול כלפי כל הסובב אותו, חייב להדליק אור אדום אצל כל שוחר־חופש בכלי־התיקשורת החשוב ביותר.

אולם שיא החוצפה, חוסר־הטעם והגסות התגלו בהערה, כאילו כבדרך־אגב, של העיר אחימאיר. התברר כי במהלך שידור מבט, שלח הפרופסור לאחימאיר פתק, ובו טען כנגד הכותרת שניתנה לכתבה על המאבקים המיקצועיים במשק בימים אלה: „הממשלה נגד ההסתדרות."

עם כל הכבוד לירון, הרי בעצם מישלוח פתק הזה גילה את פרצוף הקומיסאר שלו, המסתתר בקושי מאחרי פנים מתחסדות, ובורות הנדירה אפילו בטלוויזיה הישראלית.

די היה להתבונן בפניהם הנדהמים של שני המגישים, אחימאיר ו**עודד** („דדי") **בן־עמי**, כדי להבין מהי דעתם עובדי הטלוויזיה על היושב־ראש החדש שלהם.

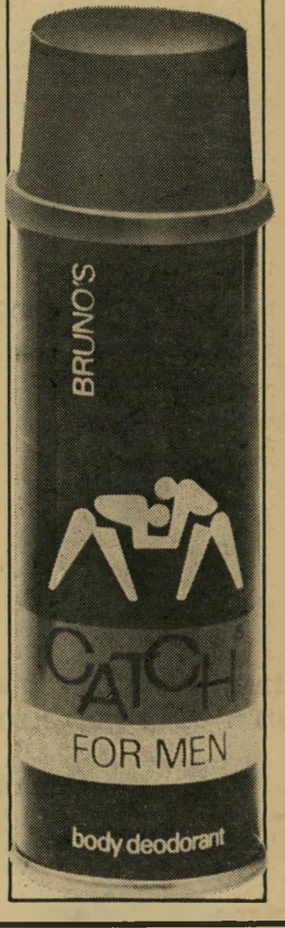
מינוי שקט

בקול ענות חלושה קיבל לאחרונה הכתב הכלכלי החדש של הטלוויזיה, **אלישע שפינגמן** את המינוי של ראש הדסק הכלכלי.

לאחר שנודע על נסיעתו של מי שהיה

כתב שפינגמן
תחרות כן או לא?

catch
דיאודורנט
גברי פראי,
בניחוח מסעיר
חדשני.
הכל יכול
לקרות לך
אחר כך.

„במרחב"
עיתון לשלום
„שלום — עכשיו?"
„שלום בטוח?"
„שלום עם האוייב?"
מיהו האויב?
כיצד נגיע איתו לשלום?
קרא על כך ב־
„במרחב"
עיתון לשלום

נחקר כריאן
— או בטלוויזיה?

קודם ראש דסק זה, **אברהם** („כושי") **קושניר** ללונדון, כדי להיות שם ציר כל־כלי בשגרירות הישראלית בבירה האנג־לית. החלה במחלקת החדשות התחרות על המישרה שהתפנתה.

ראש המחלקה **חיים יבין**, מיהר להביא מהרדיו את אלישע שפיגלמן, כשהוא מב־טיח שהתחרות בין מועמדו, שפיגלמן, לבין הכתבים האחרים בטלוויזיה, על מישרת ראש הדסק, תהיה חופשית. יבין הודיע כי הוא יחליט מי יהיה ראש הדסק רק לאחר שישה חודשי תחרות. בניגוד להודעה זו מינה כבר עתה יבין את שפיגלמן לתפקיד.

בין „כמעט חצות"

ל„עלי כותרת"

ביום החמישי שעבר לא היה אדם כעוס יותר ממגיש ועורך כמעט חצות, **יצחק רועה**.

רועה הטיל על אחד מעוזריו, **ישראל סגל**, לערוך כתבה על השפעת השביתה ברדיו ובטלוויזיה על הרגלי הישראלי. לרועה עלה רעיון זה בעיקבות מחקר ש־ערך הוא עצמו במיסגרת עבודתו בחוג לתקשורת המונים באוניברסיטה העברית בירושלים.

לפני שידור כמעט חצות התבונן רועה בתוכנית עלי כותרת, שבה רואיין **עקיבא כהן**. קבע רועה: „הוא גנב לי את המח־קר." רועה חזר על תוצאות המחקר ש־שודרו בעלי כותרת, והוסיף עליהם את הסרטון — ובכך יצר אצל הצופים את הרושם כאילו לא ראה את המישדר שקדם לו.

תשלום לחבר הועד המנהל

סוף־סוף תשודר בשבוע הבא בשידור חוזר אחת התוכניות הגרועות שהופקו אי־פעם בטלוויזיה גלים בינונים עד רוגשים.

תוכנית זו של **צבי גיל**, המתיימרת לספר על צעדיו הראשונים של קול ישר־אל, שודרה לפני כמה שנים וכבר אז זכתה בביקורות גרועות ביותר.

בטלוויזיה מתלוצצים כי השידור החוזר בא במיסגרת המדיניות החדשה של הוועד המנהל החדש של הרשות. אחד מגיבוריה הוא מי שהיה אחד המנהלים הראשונים של קול ישראל **צבי** („הזי") **זינדר**, המשמש כיום כחבר הוועד המנהל החדש מטעם סיעת ד"ש.

בעיות הארנוזיון

בסוף השבוע שעבר היתה הטלוויזיה כמרקחה. לפתע התברר כי אי־אפשר יהיה לשדר בשידור ישיר את כל הארנוזיון במוצאי חג הפסח. אנשי הטלוויזיה נזכרו באיחור להזמין אצל אי־בי־יו, איגוד השי־דור האירופי, את מלוא שעות הלוויין למוצאי השבת הקרובה.

כאשר הוזמנה שעת השידור, התברר כי רבע השעה האחרונה כבר תפוסה במשך 10 חודשים על־ידי אחת מרשתות הטל־וויזיה הזרות ומוקדשת שם לתחרות איג־רוף באיטליה.

עתה מנסה הטלוויזיה הישראלית לשכנע את תחנת השידור הזרה לוותר על שעת השידור שלה, ותושבי ישראל יוכלו לב־לות את מוצאי הפסח בצפייה ב„זהר כהן", עד סופה של התוכנית.

עיתונאית אלימה

מחלוקת חריפה ביותר פרצה בין מנכ"ל רשות־השידור **יצחק ליבני** לבין כתבת על המשמר לענייני טלוויזיה **שלומית טייב**. טויב כתבה במוסף חותם קטע בי־קורתי על דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, שבו האשימה אותו כי הוא משמש דוברו האישי של יצחק ליבני, תחת להיות דובר רשות־השידור כולה.

בתגובה טילפן ליבני אל טויב וטען שהיא „עיתונאית אלימה". הוא הודיע לה כי מלבד ההודעות־לעיתונות של הדובר, היא לא תקבל כל חומר נוסף.

את מזמנת
לבית היופי והאופנה החדש
"בית היופי לון" בככר המדינה.

במשך שנים את מטפחת פניך בעזרת תכשירי הקוסמטיקה שלנו ומייפה אותן עם תכשירי האיפור שלנו. עכשיו מגיע לך ללבוש שמלה שלנו ולהכנס לנעלייים שלנו.

ב"בית היופי לון" מצפה לך חוויה יוצאת מן הכלל. ייעוץ יופי, תכשירי איפור ויופי, בגדים, חגורות, ארנקים, תכשיטים ונעלייים — כולם בדגמים אקסקלוסיביים, בלעדיים ל"לון".

ב"בית היופי לון" מחכות לך דיילות ויועצות מנוסות שתייעצנה לך בכל הקשור בטיפוח היופי, למן התאמת האיפור המתאים לך, התאמת השמלה ההולמת אותך ועד להשלמת המראה ע"י חגורה אופנתית. הכל לפי צו האופנה האחרון, בהתאמה מוחלטת לאישיותך ואופייך.

בואי ל"בית לון" בית היופי והאופנה, הראשון מסוגו בארץ.
ככר המדינה, ה' באייר 26 תל־אביב,
טלפון: 255024

לון-בית היופי

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

תן טרמפ לחייל

DRINK IT SLOWLY.*

האמריקאים יודעים להנות מכל רגע.

לוקחים אותה לאט.
מחזיקים בה בעדינות.
מתענגים על כל רגע.
הניחוח משכר את החושים.
הצבע הענוג מעלה זכרונות.
אך הטעם הטוב עוד לפניך.

דברים נפלאים עתידים לקרות
עם כוסית של שטוק 84.

שטוק 84 ברנדי שכראי
לשתות לאט...

STOCK '84 *שתה אותו לאט.

הברנדי הנבחר ב-127 ארצות.

קציצות בלחי מתפרקות

לכל מיני יפהפיות מתפרקות הקציצות, שמירשמן הופיע במדור. אני חייבת להבהיר: הקציצות אינן אמורות להיות חזקות ועמידות בפני פיגועי הזמן והאקלים, אך גם לא צריכות להתפרק. הן בכל זאת מתפרקות משתי סיבות אפשריות: הוספת מים אסורים לבלנדר, להקלת עירבול עיסת הבצל־שום־ביצה־מלח־לחמניה. מיץ הבצל הענק, הביצה השלמה, ולחות הלחמניה המורטבת והסחוטה, חייבים להספיק. קצת קשה לערבל כך, כי העיסה כבדה, אבל מכבים מדי פעם את המכשיר, דוחפים ומערבבים בעזרת כף עץ, וכך לסירוגין, עד שכל המרכיבים ניקצצים. בעלות ניסיון יכולות לעבוד עם בלנדר ללא מיכסה, כשכף היד מוטה ומכסה מעט את הפתח מפני נתזים אפשריים, והיד השניה חופרת בזהירות עם כף עץ, בשיכבה העליונה של העסק, זה לא יקפוץ לתיקרה, בגלל כובד הבלילה.

סיבה שניה לפירוק קציצות היא טיפול לא עדין בהן, וסיגון במחבת. מטגנים אותן בסיר שמן עמוק כמו לצ'יפס. הן לא יספגו בצורה זו יותר שמן. הן רק יצאו קציצות כרסתניות כאלו, ומטילים אותן בעזרת כף עץ, בזהירות, לשמן החם. מטגנים על כל צד חמש דקות, באש קטנה. הופכים בעזרת שתי כפות. זה הסוד.

כף אחת תומכת בקציצה, וכף שניה הופכת בעדינות זריזה. מרכזן צריך להיות רך מאוד ורטוב, ומעטפתן פריכה ומטוגנת עד צבע חום. עדינות ורגש, הן מילות המפתח. אסור להוסיף למירשם קמח מצות.

סוד קטן

כדי שקציצות תצאנה נימוחות, בטעם יוצא מן הכלל, יש לבשל מהקצב שיטח מוך העיניים, שלושה מיני בשר שונים.

שיש לבן, שיש בקר, ושיש עגל או כבש. לעופם לא לקנות בשר קצוץ מוכן, גם אם הרבי מיוכא־וויץ בעצמו חתום באהבה.

סוגי הבשר השונים חשובים מאד, וחובה להקפיד לפחות על חצי לבן, וחצי בקר. הבדל הטעם משמעותי מאד. תמיד לטחון אצל הקצב. חבל לקלקל מכונות ולא צורך בבית. ועוד דבר.

"מרית אופנת ה"בשר הרזה", מי שרוצה "בשר טעים" יקפיד לכלול שומנים הגונים בעסק. שומן זה נותן את כל העסיסיות והטעם הטוב.

לכל הציפורים הבודדות

מירפאה חינם

יש בארץ חברה־כנסת אחד מיליונר מאוד, גר בסביון מאוד, הגיע מצרפת מאוד, (להמשיך?) איש זה אינו זקוק לאוייבים, כל העיתונאים חברים שלו.

אם מישהו עוד לא קלט במי המדובר, אוסיף עוד רמז, המתייחס למערכת יחסי־הציבור שלו. מערכת זו, אם להתבטא קטן, לוקה בחוסר קואורדינציה כרוני מסויים בין זרועותיה המבטיחות לאלה המקיימות. כולם משמיצים אותו בתאווה, אבל עובדות הן עובדות.

לפי יוזמתו ואירגונו של האיש, פועלת מירפאה ברחוב ביאליק 6 בתל־אביב, (ליד שוק הכרמל) אשר מקבלת את כל החלכאים, הציפורים הנודדות, וסתם תפרנים במצב די טוב, נטולי קופת־חולים, לטיפול ראשון חינם. באם יש צורך בביקורים חוזרים (והמגמה היא בהחלט לא ליזום אותם) מקבלים אצל הרופאים העובדים עם המרפאה הנחות של עד חמישים אחוז. זה כולל רופאי שיניים, שמלבד ההנחות, יש אפשרות לשלם להם חודשי ומודרג במיקרה של הוצאה גדולה יחסית. ההנחות הן גם למעבדה, טיפולים פיזיוטרפיים, ובית־מרקחת המוכר את התרופות בעשרים אחוז הנחה. מי שזקוק לרופאים פרטיים, יכול להבין את גודל התקלה. שלחתי חברה, ועוד חברה, ואין מה לעשות נגד זה. העסק באמת עובד. לא בודקים שום תעודות, ומאמינים לאזרח על פי מוצא פיו. הרופאה הרוסיה מתייחסת בחום ולבביות, ובכלל אין את ההרגשה שלוסים שם לחם חסד. אז זהו, שתדעו.

סיפרתי את זה באושר רב לחבר עיתונאי, אבל הלה רק חביט בי בייאוש גמור, וסיפר לי סיפור. אל גן־העדן בא אדם, וביקש להיכנס. חביט המלאך גבריאל ברשימתו, הסיט את הסומברו חזרה על עיניו ובאדישות הורה לו, עם הסיגר, את הכיוון לגהינום. „זה לא יתכן!" צווח האיש, וזיעזע את שערי גן־העדן. „אתה טועה! אני ביצעת פעם מעשה טוב!" המלאך גבריאל הביט בו במבט מחודש. „כן?" התעניין לדעת, „מה עשית?"

„אני," הצטדק האיש, „אני נתתי פעם גרוש לזקנה!" „לכל הרוחות!" אמר המלאך גבריאל ומעך את הסיגר, „זה באמת מעשה טוב." הטמין ראשו בכף ידו, וחשב. לפתע, אורו עיניו. פנסים נדלקו לו בראש. — „בוא חנה! בוא הנה יה גבנו!" צהל. „קח את חגרוש שלך חזרה," שילשל לו מטבע, „ות'חפף מהשער!"

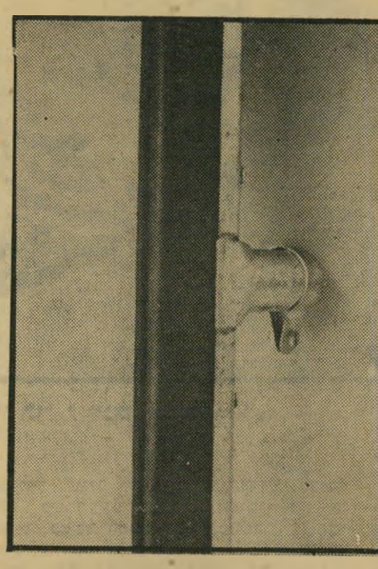
הוא קצת נבלה החבר הזה, אבל חוץ מזה הוא בסדר.

פטנטים

איך להסיר שער כלבים מהריפוד

הפרווה היחידה שהטרידה אותי מעודי היתה של אחד מגדולי האימה, שבתקופה ירושלמית אחת היה בא אל ביתנו, מת־קלח, ומשיר תוך כדי כך עודפי יצור עצומים, אשר ריפדו מצידם בסילסולים מלאי חן את כל המיקלחת.

אין לי את העונג לתחמן תחבולות נגד שיער פודלים נשיר. הרוצה הפרטי שלנו מסתובב בחצר, ואוכל את כולם. הוא משיר אומנם שערות, אבל רק בתנאי ו־כאשר מסרקים אותו במסרק ברזל —

הפטנט הסוזי לפרווה על ריפודים

עובדה מרגינה שעמדתי עליה, ועל כן איני עושה אותה לעולם.

את הפטנט מכרה לי חברה נוצצת, אשר ערכה לי שעוריות במרתון, לבל אעז להדפיס את שמה, שכן את תהילתה בחיים היא אינה מוכנה לקבל בשום פנים ואופן דרך שערות על הריפוד.

ובכן, מה עושים?

הולכים לשקם או לסופר־מרקט, וקונים מגב גומי כמו זה המצולם. חשוב שהמגב יהיה מהסוג השחור, הרך, הגומאווירי כזה, המקופל לשתי רצועות, שכן רק הסוג הזה אוסף שיער. קונים מגב אחד עם מקל, אשר ישמש לאיסוף שיער מהשטיחים, ומגב אחד ללא המקל, שיחזק ביד כמיברשת, עבור ספות וכורסות. זה פשוט יוצא מן הכלל.

פינת המדליות

העכברים באים!

העכברים באים!

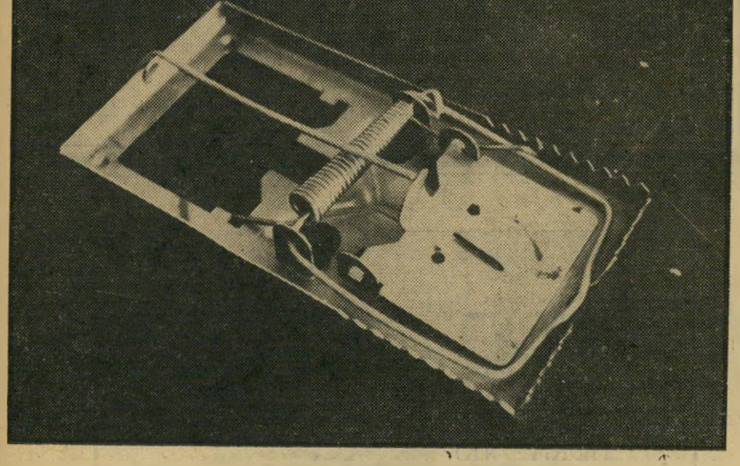
סיפור זה שוכב בהקפאה עמוקה עוד משנה שעברה, אך דומה שיהיה אקטואלי בכל דור ודור. אם היו לי עכבות מסויימות בקשר להעלאת הנושא עד כה, זה רק בגלל אמא שלי, שאי ידיעת השפה העיב־רית אינה מפריעה לה לכרסם את המדור עד העצם, בכדי לפענח מה ה„קליגער קוס' שלה כותבת. איך — הרהרתי בלב כבד — איך אהרוס את מעמדה האיתן בין חברותיה? אני הרי מכירה את העסק, כל גיזק בבית הצאצא, מוריד את הגיקוד בלי רחמנות. לעכבר, אין אפילו מחירון. אין! לא קיים דבר כזה! ודבר כזה בדיוק מצאתי רץ־רץ־רץ מהר, וחוצה את הסלון אל חור לא נודע. יכולתי לבחור בין התעלפות, או טיפוס לבוידם עם סירוב לרדת משם, אבל בין כה וכה לא היה שום קהל, כך שהיה זה פשוט מעשי יותר להזעיק את המומחים.

פתחתי את דפי זהב, חייגתי והזמנתי את השקרן הראשון, אשר נוסף לדיקלום המקובל, הבטיח לי גם אחריות. הוא בא, הרס לי חצי יום שביזבז בשרעפים מיק־צועיים, ובסוף שם לי את הדיאגנוזה ה־מסובכת שבכל אביב הם באים מהשדות, ואין מה לעשות נגד זה. לפני שהלך, שיל־של כמה שקיות קוקר תכלת מורעל שכל שוויו עשר לירות, גבה שבע מאות לירות סימליות (כך דרשו כולם) ויצא שמח וטוב לב.

העכברים לא היו באים אל המזון חלילה, שכן זה האחרון היה בגדר לא מצוי, פשוט לא מצוי בחוץ. כל לילה היינו חותמים בשעווה את פח האשפה המרוקן, וכל בוקר היינו מוצאים חריונים קטנים שחורים, אות למסיבות הלילה סביב דברי הפלסטיק שנימצאו מכורסמים ללא תקנה.

המומחה בא שניה, וטיפטף לי תיאוריה שהם מכרסמים פלסטיק, כיוון שהם לא רעבים, הוא גם הבטיח שהרעל שלו מאוד מיוחד, והעכברים לא ימותו לי בבית, אלא ילכו למות בחוץ, כי הרעל גורם להם לחנק ולחוסר אוויר. ביתי די מרווח. זה אולי ההסבר היחיד מדוע לא חסר היה להם אוויר, ועכבר אחד החליט להעדיף התסגרות נוחה מאחרי המקרר. עד שגילינו זאת, בקעו ריחות איומים. בעלי לא אמר לי מילה, אבל ידעתי לפי מבטו האילם שהוא מאשים אותי בדברים נוראים.

החברים היו בעסק. אצל הרבה מהם, מסתבר, ביקר מגעילן קטן. את כל הקווקר זרקתי, לפני שתיקרות כפולות בילתי ניתנות לפרוק יהפכו לי לבתי־עלמין. אחרי שגמרנו עם כל המומחים, החלטנו להמר על מלכודת. שיגעון של המצאה. והרי ה־מימצאים. מלכודת הכלוב המחורר, בה שמים גבינה, עובדת נהדר רק בהתחלה. אחר־כך דבק בה איזה ריח כניראה, כיוון שהעכברים לא ניכנסים גם לפיתיון גבינת יוקרה משוויץ. אל גבינה חריפה הם לא באים. רק אל „גוש חלב". חוץ מזה יש טכס ההוצאה להורג, שבו משקיעים את המלכודת בדלי מים, להטביע את ה־איכסס, וזה משהו איום ונורא אם אין איזה יוסקה בסביבה, שיעשה זאת. לאח־רונה מוכרים בכל חנות כלי־עבודה צב־עים וכינין — מלכודות עם קפיץ, שאין יעילות מהן. ניתן להשיגן באלפים, במרכז המיסחרי נוף־ים שליד הרצליה־פיתוח, וב־רוקס, כפר־שמריהו. כדאי להעדיף את הקטנה יותר, העולה שש לירות בלבד.

קורס מזורז בעובדות החיים

בכדי שלא יהיה כואב הלב לזרוק אותה יחד עם הקורבן מפושט האברים. הפרדת העכבר מהמלכודת, היא גיב בילתי אפ־שרי לבעלי מערכת עיכול רגילה. יש לנעול את דלתות החדר שבו מוצבת ה־מלכודת, כדי שלא יבוא הרחרחן הביתי ויתקע זרבובית בעסק, חלילה. לבקש מהמוכר הוראות תיפעול מדוייקות. להיזהר מאוד. זה חופס גם אצבעות. להרחיק מ־ילדים.

עוד דבר. העכברים אוהבים לבוא ל־מקומות הריכוז של הפרשותיהם הקטנ־טנות, דמויות חרצן הזית. במידה ומוצאים אפילו גרגר אחד, להרחיק אותו מייד ו־להציב מלכודת.

בניו־יורק מוכרים ריבועי קרטון קטנים מרוחים באיזה דבק צמיג מאוד, שריחו מושך את המכרסמים. הם באים, ופשוט נידבקים לקרטון — אותו משלשלים ל־ארובת הזבל. היבואן שיביא זאת לארץ — יעשה הון.

זהו. זה כל העסק. כל זמן שמטפלים בהם באמצעים עדינים של חיטוי הבית, ופיזור רעלים, הם באים לעשות חינגות. ברגע שמכניסים את הקפיץ המשטח, הם הולכים לרקוד בלוקיישן אחר. זה בדוק.

במאים

הבמאי שפרש כופיים

אם ישאלו חובב־קולנוע משכיל מעל הממוצע, מיהם היוצרים החשובים ביותר של הקולנוע ההודי בימינו, הוא ישתהה רגע ואחר־כך ישיב בוודאי: סטיאג'יט ריי וג'יימס אייבורי (במאי סרט בשם רוזלנד שיוצג בקרוב בישראל).

מה שנוגע לשם הראשון, אין שום ספקות. ריי הוא גדול במאי הודו בימינו והנציג הכמעט־קבוע שלה בכל אירועי היוקרה והפסטיבלים במערב. אשר ל־אייבורי, התשובה מדוייקת פחות.

זאת משום שאייבורי הוא יליד ברקלי שבקליפורניה, ולא הגיע להודו אלא אחרי שהתקרב לגיל 30. עם זאת, התשובה אינה מוטעית כל־כך, כי אייבורי קנה לעצמו שם עולם בסידרה של סרטים שעשה בהודו, על הודו, עם הודים, ורק בשנים האחרונות שב אל המערב אם כי מזמן לזמן, בבחירת נושאיו, מסתבר ש־הוא עדיין אינו שלם לגמרי עם העניין. כרגיל, בכל פעם שמדובר על הפצת סרטים בישראל, אין מנוס מלציין את העובדה ששמו כימעט אינו ידוע כאן. בשעתו הציגו אומנם את הגורו, סיפורו של אליל־פופ הבא לחפש הדרכה רוחנית אצל גורו הודי ומוצא שהאיש החכם, שצריך להקרין סביבו תבונה, נתון בסבך של צרות פרטיות לא פחות משאר בני האנוש. אבל הסרט הוצג בעיקר כסאטירה על החיפושיות, שהיו אז בעידן המטאפיסי שלהם. סרט אחר משלו, מסיבת פרא, הוקרן בתל־אביב במשך שבוע תמים והורד מבלי להותיר עקבות, אלא שבמקרה זה גם אייבורי לא היה מתלונן. „החברה שעבורה עשיתי את הסרט חתכה אותו לחתיכות, הרכיבה אותו בכל מיני גירסות ואף לא ידעתי מה מוצג איפה ומדוע," הודה.

עכשיו, סוף סוף, תהיה הזדמנות לעיין רוך היכרות רישמית עימו, בסירטו האחרון, רוזלנד, (שיוצג בקולנוע גורדון ב־תל־אביב), סרט אמריקאי מתחילתו ועד סופו, שהוצג בפסטיבל הסרטים האחרון בניו־יורק והכניס את השחקנית הוותיקה לילית סקאלה אל חוגי מכרי גלובוס הזהב.

רומן עם הודו. את הרומן שלו עם הודו החל אייבורי לפני יותר מעשרים שנה, דווקא על רקע ונציה. לסיום לימודי הקולנוע שלו באוניברסיטת דרום־קליפורניה, הכין סרט תעודי על הדרך שבה משתקפת עיר־התעלות באמנות, מאז הציורים הביזנטיים ועד לקריקטורות המודרניות. אצל אחד ממוכרי־העתיקות בסן־פרנציסקו נתקל במיניאטורות הודיות, הן קנו את לבו, והסרטים הקצרים הבאים שעשה היו כבר על הודו ואמנות הודית.

את סירטו העלילתי הראשון עשה בשנת 1963. הוא נקרא בעל הבית, ותוך כדי עשייתו הכיר את הצוות שעימו הוא עובד עד עצם היום הזה, המפיק איסמאיל מרצ'נט והסופרת רות ברבר ג'אבוואלה (שזכתה בכינוי „ג'יין אוסטין ההודית," שממנו אינה מתלהבת כלל).

את הסרט שלח אייבורי לסטיאג'יט ריי, כדי לקבל חוות־דעת. זה עזר בשיפוץ העריכה, השגיח על הלחנת המוסיקה (ריי הוא מלחין הכותב בעצמו את מוסיקת־הליווי לסרטיו) והסרט, בצורתו הסופית, נמסר להפצה לחברת קולומביה האמריקאית המציגה אותו עד היום, בהצלחה לא מבוטלת, ברחבי הודו.

ריי סייע לבמאי הצעיר גם בסירטו הבא, שייקספיר וואלאה, שהוא עד היום סירטו השלם והמפורסם ביותר של אייבורי. בעזרת כספים מוקפאים שהכניסו שני סרטים אלה (חברות אמריקאיות איגן יכולות להוציא מהודו את הכסף שהן מרוויחות שם), ותודות לזריזותו של מרצ'נט, הוא עשה שני סרטים נוספים: הגורו (שבו הופיע מייקל יורק) וסרט מדבר נוסח בומביי:

שותפות מקורית. תוך כדי כך התבססה השותפות אייבורי־מרצ'נט, שפעלה בנוסח שונה במיקצת מן המקובל, בעיקר בכל הנוגע ליחסים בין במאי למפיק. שלא כרגיל, אייבורי מרוצה מאד מן העובדה שמרצ'נט נוכח בבימת הצילומים, מסייע ומשיא עצות, וברור כי שיתוף־הפעולה הזה אינו בין אישכספים לאמן, אלא בין שני אמנים, שאחד מהם נוטה יותר לעסוק במצלמה, ולשני יש כישרון מיוחד לגייס את הממון הדרוש לצורך זה. כשמרצ'נט טוען ש„המימון בא מעצמו כאשר הסרט מוכן לסרטה," זה נשמע כאשר אופטימי ווירוד, אבל עובדה היא שעד היום הוא הוכיח את עצמו.

שיבת הצוות לארצות־הברית (מרצ'נט הוא אומנם יליד בומביי אבל התחנך באמריקה), הניבה תחילה את אחד הסרטים המוזרים ביותר של שנות השבעים, סרט בשם הפראים שניסה, תוך שעתיים, להציג את כל תולדות היקום בראשי־תיבות, מן השלב של אנשי־המערות (בסרט קוראים להם אנשי־הבוץ), דרך התרבות הקלאסית, הרומנטית, המודרנית עד לניוון והשיבה אל המצב ההתחלתי. זה היה הסרט היחידי שלא נכתב על־ידי רות פראוור־ג'אבוואלה ברבר.

שעה שמבקרים ישבו על המדוכה ולא יכלו להחליט אם מדובר בהומור שנון או בפילוסופיה פשטנית, צילם אייבורי עבור הטלוויזיה הבריטית, תוך שבוע ימים בלבד, סרט שלם בשם אוטוביוגרפיה של נסיכה שהוא כולו התרפקות על קצין

רקדנית־בטן בסרט תעודי של ג'יימס אייבורי
הלן מלכת חיי הלילה

40 צ
חיים צנטנר ושות'
בית המסחר הגדול בארץ לארנקים, מזוודות ודברי עור.
לרגל
מכירת היובל
יקבל כל קונה כשי
מחזיק מפתחות אישי חינם
ועל כל קניה מעל ל־—350 ל"י
„נרתיק סל־פלא" חינם
הגיעה קולקצית אביב/קיץ של
ארנקי נשים
מעור — נחש — סקאי — קטיפה — קש
מיצור עצמי ותוצרת חוץ
מזודות מכל הסוגים
מיצוא עצמי ויבוא
יבוא בלעדי של מזוודות SAMSONITE
עגלות למזוודות, תיקי נסיעה, נרתיקי דרכון,
חגורות כסף, חגורות סתר חדישות.
— הרכבת גלגלים למזוודות במקום —
תיקים נושרדיים ג'יימס בונד ועור.
* ארנקי כסף ומסמכים *
חיים צנטנר ושות'
רחוב פינסקר 4, קומה ב', תל־אביב,
(מעל „קפה נגה")
פרסום רייצס

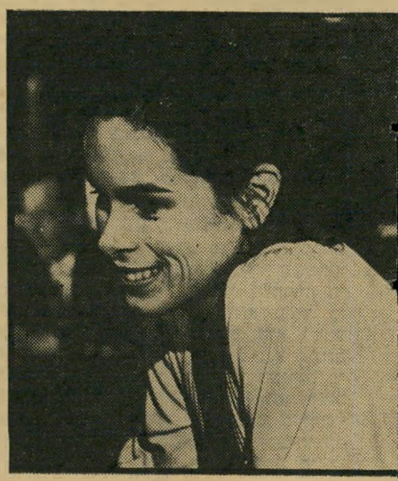

בריטי בדימוס ונסיכה הודית, על עבר משותף בהודו, כשהיתה עדיין חלק מן האימפריה הבריטית.

אם על מסיבת פרא מעדיף אייבורי שלא לדבר, הנה רוזלנד הוא סרט קרוב לליבו. הסרט מוקדש כולו לאולם־ריקודים ניו־יורקי, ולאנשים שבאים לבקר בו, רובם מבוגרים המחפשים נואשות חברה בערוב ימיהם.

הסרט מורכב משלושה מערכונים, ו־משלב כוכבי־עבר שכימעט נשכחו כמו תרזה רייט (שהופיעה עם מארלון בראנדו בהנידונים לחיים, או ליליה סקאלה (שהופיעה עם סידני פואטייה בגבר אחד וחמש נזירות), עם צעירים יחסית, כמו ג'רלדין צ'פלין וכריסטופר וונק (שגילם סופר בוהמי בהתחנה הבאה, גרינוויץ' וילג').

כל עוד עבד בהודו, בלט בסרטיו של אייבורי המבט הרגיש והמבין, גם אם היה זה מבט של איש המערב, על בעיותיה ואורחות־חייה של ארץ זו. מאז פרש

ג'ראלדין צ'אפלין ב„רוזלנד"
נוסטאלגיה והומור

כנפיו ויצא אל המרחבים, הוא עדיין מחפש את עצמו. אם לשפוט לפי הישגיו עד עתה, יש להניח שגם ימצא.

סרטים

קיסמו של העולם

הקפיטאליסטי

איוון פאסר הוא במאי צ'כי שעזב את מולדתו עם תום האביב שם (יחד עם בן־ארצו מילוש פורמן), ומאז הוא מנסה למצוא את דרכו במערב. מה שמקסים אותו כנראה במיוחד, בעולם הקפיטאליסטי, הוא המישחק הפיננסי בכספים, משיכת החוטים מאחרי־הקלעים, וכל מה שקורה בבנקים ובסביבתם, המקבל אצלו ממד כימעט סוריאליסטי.

הוא כבר עשה סרט על נושא זה (קלף חזק ביד), ובקרוב עומד להיות מוצג סרט חדש משלו דובי הכסף, גם הוא על בנקים, מעשי־תרמית וכסף הצומח, למרות כל חוקי הפיסיקה, מלא־כלום.

בסרט החדש, רוכשת המאפיה בנק בלזאנו, מפעילה אותו בעזרת מיכרות־כסף מיסתוריים באיראן, עומדת למכור אותו ברווח עצום למולטי־מיליונר השוטה בשוק הכסף ובסופו של דבר שומרת עליו, תמורת רווח גדול עוד יותר. מוסר־ההשכל של הסרט, אם יש לו כזה בכלל, הוא שגונב מגנב פטור, והעולם כולו מורכב מגנבים. לכן, אין צורך להסתייג מעצם העובדה שהגיבור הוא עבריין, כל עוד הוא יודע לדבר ויש לו חיוך מקסים. האסון הוא רק בגנבים המעמידים פנים של אנשים הגונים.

הפרט המעניין ביותר בסרט הוא איישיותו של האיש, שעל סיפרו הוא מבוסס. שמו פול ארדמן, והוא ידוע כיום כמחבר סיפרי־מתח בעלי רקע כלכלי מובהק. אין בכך כל פלא. ארדמן, יליד קנדה, הצליח להגיע לעמדה של נשיא בנק שווייצי בבאזל בסוף שנות השישים. אלא שבשעת כהונתו הרמה הפסיד אחד הלקוחות של הבנק כ־30 מיליון דולר בשוק הקאקאו, וארדמן נעצר מייד לחקירה על־ידי המישטרה השווייצית, הקנאית מאד לשמם הטוב של הבנקים שם.

סיביל שפרד ומייקל קיין ב„ריבי הכסף"
על כסף שצומח

הוא שוחרר בסופו של דבר, עזב את שווייץ, ומאז הוא נוקם בה, באמצעות ספריו. ועכשיו הגיעה הנקמה גם לקולנוע. אלא שהשווייצים אינם מתנגדים לנקמה כזאת. כל עוד הסרט מצולם אצלם, והכסף מגיע למלונאים ולמיסעדות של לוגאנו, שם בילה צוות ההסרטה ימים ארוכים, יכול ארדמן לכתוב כאוות־נפשו. העיקר שלא ישוב לנהל בנק.

פרסים

הזוכים המאושרים

לפני מיספר ימים נודע לציבור על הזוכים בפרסים של המועצה־לתרבות־ולאמנות, פרסים הניתנים לתסריטים מתוך תיקווה שיהפכו סרטים.

הפרסים הם, לכאורה, סכום נכבד ביותר. כשהוחל במיפעל, לפני חמש שנים, היה ערכם 120 אלף לירות. השנה יהיה הסכום לפחות 700 אלף, אם לא יותר (הפרסים צמודים בצורה זו או אחרת למדד יוקר המחיה), וזה, אגב, רמז קטן לקורותיה העגומים של הלירה הישראלית.

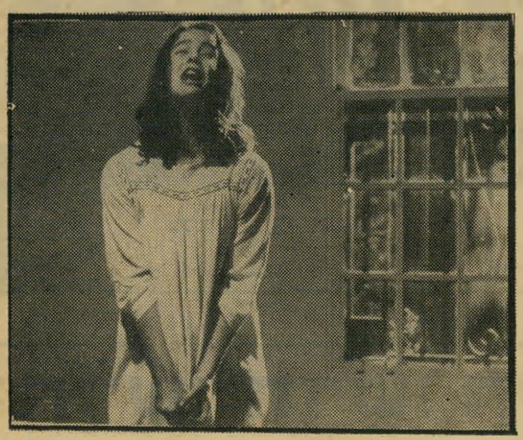
במקום שלושה זוכים, כרגיל, יש השנה שישה. וזו הרשימה:

אלי כהן, המתכונן לביים סיפור של יצחק בן־נר בשם אחרי הגשם.

יקי יושע, שרוצה לביים את המאהב של א. ב. יהושע (אבל כדי לקבל את הפרס צריך, קודם־כל, לקבל את הזכויות מן הסופר).

ניסים דיין, שעשה בשעתו את אור מן ההפקר, יעשה סרט לפי תסריט של עצמו, סיפור של מילטון לוי.

(המשך בעמוד 50)

קאתלין קוארנלן: רוחות רפאים

לשחק בשיגעון

מעולם לא הבטחתי לך גן של ורדים (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) — הסרטים על חולי־נפש ובתי־משוגעים מתחלקים לשני סוגים עיקריים. מצד אחד, אלה שרואים במחלה ובמוסד סימפטומים של חברה חולה, ומתייחסים לעניין כאל משל (כמו קן הקוקיה). מצד שני, אלה שרואים בחולי־הנפש חולי־נפש, ובבתי־המשוגעים את האכסניות המיועדות לחולים כאלה. לדוגמה, סרט זה, המבוסס על ספר רב־מכר באותו השם.

הסרט מתרכז סביב דמותה של נערה שחיה בעת־ובעונה־אחת בשני עולמות נפרדים, זה המציאותי ועולם מורכב מהזיות פרועות, פולחנות בנוסח אינדיאני, רוחות־רפאים המאיימות לייסרה בשוטים ובעקרבים אם תגלה את דבר קיומם למישהו מן העולם המציאותי. העלילה כולה היא תיאור מאבקה של רופאה פסיכיאטרית לרכוש את אמונה של הנערה, לחדור לתוך עולם זה, ולהסביר לה שתחליך הריפוי אינו בהכרח הכחדתו של עולם זה, אלא ההכרה כי שני העולמות שווים וכי היא חופשית לבחור ביניהם.

הבעייה העיקרית של הסרט היא בכך שאינו מצליח לחדש למעשה דבר בשטח זה. דימיונו של במאי, אנתוני פייג', מוגבל למדי כשמדובר בהמחשת סיוטיה של הנערה, או בהצגת קהיליית המשוגעים (מדובר בבתי־חולים לנשים). הוא אינו מופנם ומרוכז די הצורך (כמו סיפורו של פול של רנה פרה), וחסר את הדימיון של ג'ו מאנקייביץ' למשל (לפתע בקיץ האחרון). ואשר לשפיות המוטלת־בספק של המטפלים, כדאי עדיין לזכור את לילית של רוברט רוסן.

לעומת זאת, ניסיונו הבימתי של פייג' מסייע לו להוציא רמת־מישחק גבוהה במיוחד מכמה שחקניות. ראשית, קאתלין קוארנלן, כנערה הסכיזופרנית, שבוודאי הבטיחה לה בסרט זה קאריירה ארוכה ומצליחה, ביבי אנדרסון (הרופאה) שאינה מביישת את אסכולת ברגמן, וכמה שחקניות ותיקות המופיעות בתפקידים קצרים ומבריקים.

ראטרי והול: שחקנים ונופים מרהיבים

לילדים ועל ילדים

המסע הגדול (דרייב־אין, תל־אביב, ארצות־הברית) — סרט כזה נעשה לפי מיטב מתכוני השוק, עם קהל פוטנציאלי מתוכנן עד לפרט האחרון: הורים עם ילדים, בהצגה יומית. שום דבר אינו מנסה להיות בו מקורי במיוחד, אבל זה אחד מאותם הסרטים הבודדים שהבורגני המצוי יכול לקחת אליהם את ילדיו, מבלי לחרגיש מבוכה ומבלי שיצטרך להסביר אחר־כך לצאצאיו כל מיני עניינים שאינם ברורים לו־עצמו.

מעשה באח ואחות, היא כבת 14, הוא כבן 10, העומדים לחצות את הריה המושלגים של מערב ארצות־הברית, כדי להגיע לאחוזה שקיבלו בירושה אי־שם באורגון. מי שעוזר להם להגיע למטרתם ולעמוד בפני קשיי הדרך וסכנותיה הוא מהמר עליז, שנמלט מכמה חבריים־למישחק מן המיזרח, הרודפים אחריו עם סולם וחבל. השלישיה העליזה אינה מדלגת בדרך על שום סכנה אפשרית: אינדיאנים, דובים, חתולי־בר, זאבים, שלגים, סוסים בורחים, ביריונים המנסים לגזול את רכושם. אבל בסרט כזה ברור, שכל הקשיים נוצרו רק כדי שאפשר יהיה להתגבר עליהם, כי הרי אין איש מטיל ספק שהסוף יהיה טוב.

העובדה שהילדים תמיד נקיים להפליא, גם אחרי שהתגלגלו בבוץ, שהמהמר נשאר מגוחך ומצוחצח גם אחרי שישן בלילה בבגדיו היחידים, שהשלישיה עושה למראית־עין דרכים ארוכות מאד ללא מזון ומים, כל אלה הם פרטים מישניים שאינם צריכים להטריד בארץ האגדות.

מה שמפתיע הוא כי למרות הכל, הסרט הוא באמת סימפטי. לא מעט בזכות שלושת השחקנים הראשיים, רוברט לוגן (המהמר), היתר ראטרי (הילדה שנראית כקאנדיס ברגן קטנה) ומרק הול (הילד), ועוד יותר בזכות נופים מרהיבים עוצרי־נשימה.

קולנוע

(המשך מעמוד 50)

גד דנציג, המוכר יותר כצלם, יהפוך במאי לצורך בני תמוחה.

שמעון דותן, שזכה באחרונה בפרס על סרטיו הקצרים, יוכל להכין כבר סרט ארוך, לפי תסריטו בני תמוחה.

ואברהם הפנר, שהיה בין מקבלי הפרס במחזור הראשון של הענקת הפרסים (על לאן נעלם דניאל וואקס) ושזכה בפרס גם בשנה שעברה (על תסריט שעדיין לא ברור אם הטלוויזיה או מפיק פרטי יפיקו אותו, בשם מותו של הלורד ויצ'ל), זוכה שוב, הפעם על תסריט בשם מסע לאירופה.

למרות הסכומים הגבוהים של הפרסים, רק חלק קטן מן הזוכים הצליח בעבר להפוך את התוכניות לסרטים. ומי יודע אם החלוקה השנה לא היתה נדיבה במיוחד, מתוך הנחה שממילא לא כל הסרטים ייצאו לפועל. מה עוד שסעיף מיוחד בתקנון, המבטל את תוקפו של הפרס אם הסרט לא ייעשה בתוך השנה הקרובה, יופעל הפעם בקפדנות גדולה מבעבר.

כל זה, תוך המתנה לשנה הבאה כי אשר, עם קבלת התיקון של ח"כים אברהם שריר ועדי אמוראי בוועדת־הכספים של הכנסת, יעלה הסכום הכולל של הפרסים ל־12 מיליון לירות. השאלה היא, כמובן, כמה תהיה שווה אז הלירה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: קריאת העורב, רחוב הסטר, המסיבה של לוק, ג'וליה, הרומן שלי עם אנני, המרכזנית.

ירושלים: פנים אל פנים.

חיפה: קריאת העורב.

תל־אביב

★★ **צ'יטי צ'יטי, בנג בנג** (שחף, ארצות־הברית) — מצחיקון עלית משובץ בפיזמונים, שבויים על־ידי טרנס יאנג, מראשוני הבמאים שטיפלו בג'יימס בונד. הסרט יוצג בהצגות שחרית בחול־המועד פסח, והצגתו הראשונה תיערך בשבת הקרובה (ב־11 בבוקר). החידוש המייחד בהצגות שבת בבית קולנוע מטופח זה: הגרלת כמה עותקים של הספר המקורי, שעל פיו הוסרט הסרט. מומלץ ומוקדש לילדים.

★★★★ **המרכזנית** (פריז, יוגוסלביה) — על רקע סיפור אהבה בין מרכזנית ללוכד־עכברים עירוני, מציג דושאן מאקאבייב חברה שבה הפרט עבד למוסכמות ולמוסר החונקים אותו. מיבצע ביימוי מבריק ומתוחכם.

★★★ **רחוב הסטר** (מוזיאון, ארצות־הברית) — נוסטאלגיה פשוטה וכנה לימים של הגירת היהודים לאמריקה, בסוף המאה הקודמת. סרט שחור־לבן, צנוע, אבל רגיש ואמין. עם קארול קיין וסטיוון קיטס.

★★★ **המסיבה של דון** (פאר, אוסטרליה) — חבורת ידידים מתאספת לחוג את ניצחון מיפלגת העבודה בבחירות, ועם האכזבה והמשקה יורדות המסיכות ונחשפים התיסכולים המיקצועיים והאישיים של המסובים. מחזה מצולם, משוחק היטב.

★★★ **ג'וליה** (סטודיו, ארצות־הברית) — סיפורה האוטוביוגרפי של לילאן הלמן על ידידותה עם אשה צעירה שפעלה נגד הפאשיסטים באירופה לפני מילחמת־העולם השנייה. מישחק מרגש של ג'יין פונדה וואנסה רדגרייב.

ירושלים

★★★★ **פנים אל פנים** (בנייני האומה, שוודיה) — אינגמר ברגמן מפרק ושב ומרכיב אישיותה של רופאה פסיכיאטרית הניצבת בפני יחסיות מושגיה המיקצועיים על נפש האדם, והאישיים, על חופש הפרט. ליב אולמן בשיא כושרה.

חיפה

★★★★ **קריאת העורב** (אורלי, ספרד) — במסווה חוויות־נעורים של ילדה בגיל ההתבגרות, מציג הבמאי קארלוס גאורה את כל מיפגעיה של החברה הספרדית, בסרט שנעשה עוד לפני מות פראנקו. הילדה אנה טורנס מהפנטת.

במדינה

מעצרים

בשירות הגברים

הבודדים

בבית־המישפט יתברר וייקבע הגבול החדק שבין אירוח זונות

לאורך רחוב הירקון ועל הטיילת בתל־אביב פזורים עשרות בארים קטנים וחשוכים הפתוחים יומם ולילה. בפתח כל אחד מהם יושבת בדרך כלל בלונדית צבועה, המקדמת את פני העוברים החשבים בחיוך רחב. בפנים, בתוך האפלולית, הן יושבות בקבוצות — חלקן נראה כזונות, חלקן כפקידות בנק מהוגנות וחלקן כתלמידות תיכון. כזו היתה גם קבוצת הבנות שנעצרה על־ידי המישטרה בשבוע שעבר, בבאר בשם שנו, ברחוב הירדן בתל־אביב.

באכזוח המישטרה, רס"ר יוסף טימור, סיפר לשופט יוסף שימחה נחמני, כי חמש הבנות נעצרו בעיקבות מיכתב אנונימי שהגיע למישטרה. זו הציבה מעקב ועצרה שני גברים שיצאו מהבאר. לאחר שמסרו עדות — שוחררו.

„אני לא זונה!" רחל עגולה, שערה האסוף משוזה לה מראה של מורה, לא נראתה מוטרדת במיוחד. ידידה, שהוא מהנדס אלקטרוניקה, בא כדי לשחררה בערבות. הוא היה מודאג. הוא סיפר כי עברה של רחל ידוע לו וכי הוא נשבע להחזירה למוטב. הוא היה משוכנע אומנם כי רחל עזבה למענו את עסקי האירוח בבארים אך בכל זאת היה מוכן לסלוח לה פעם נוספת. גם ידידה של אביבה סקוריצקי נראה באולם בית־המישפט. לדבריו הם התגוררו בצוותא כמה שנים ועתה חי לו כל אחד מהם בנפרד.

גיבורת היום היתה חנה יעקוב. היא ניצבה על המדרגות המובילות מאולם המעצרים למרתף העצורים וצעקה: „אני לא אשב! אני לא אשב אפילו דקה אחת! אני לא זונה! לא יכולים לעצור אותי סתם, יש לי ילדה בבית ואני בהריון. אני אמות ולא אשב!"

השופט דויד בר־אופיר לא התרשם מצעקותיה של חנה, כשם שלא התרשם מבכייה של מישל אלימלך, שסיפרה כי היא סובלת מאסטמה. הוא האזין לדבריו של נציג המישטרה, שטען כי אחד הגברים זיהה את אביבה סקוריצקי כמי שהבטיחה לו הנאה מינית תמורת כסף ולאחר־מכן, כשהלכו אל מאחרי הפרגוד, סירבה למלא את ההבטחה, למרות ששילם לה טבין־ותקילין.

נציג המישטרה דרש להאריך את מעצר הבנות, בטענה כי הדבר חיוני להשלמת החקירה. פרקליטן של הבנות, עורך־הדין מרדכי שורר, טען כי גבר אחד זיהה רק אחת מן העצורות ולא יתכן כי אנו הספיק לו כדי להתייחד עם כולן. לכן תבע לשחררן מייד.

לבסוף החליט השופט לשחרר את מישל אלימלך, הסובלת מאסטמה, את רחל עגולה העובדת בבאר כמוזגת, ואת אסתר בן־שיטרית. הוא ציווה לעצור לעשרים וארבע שעות את אביבה סקוריצקי ואת חנה יעקוב, שפרצה בבכי קורע־לב.

הבנות ששוחררו טענו כי המישטרה נטפלה אליהן בכוונה תחילה. הן מכירות את פסק־דינה של השופטת שושנה אבן־אור, שקבעה בזמנו כי הרפייה היא עיסוק בזנות. הן גם מודות כי לאורך הטיילת מצויים עשרות בארים המעסיקים גם בנות השוסקות בהרפייה. אך הן טוענות בלהט, כי המישטרה מכירה את כל הבארים ויודעת בדיוק מה נעשה בתוכם.

מדוע, אם כן, נטפלה המישטרה דווקא לבאר שנו? השיבה אחת העובדות: „המישטרה חושדת כי שנו שייך לאחד מראשי הפשע המאורגן (היא גם נקבה בשם האיש). את המקום מנהל לטענת המישטרה בנו של האיש. השוטרים לוחצים עלינו להלשין על הנעשה בבאר ולמסדר להם אינפורמציה. לכן נטפלים אלינו. השוטרים יודעים שלא נמסור אינפורמציה אפילו אם יעצרו אותנו פעמיים בשבוע. זו שאלה של חיים ומוות, וכל אחד יודע מה הסוף של מלשינים. אנחנו לא זונות, אנחנו עובדות בתור מארחות. בסך־הכל אנחנו מבדרות גברים בודדים אז מה רוצים מאיתנו?"

נערה בת 18 ומאבקה לחיים מאושרים
רב מכר עולמי שהפך לסרט כביר

חדש! חדש! חדש!

הופיע!
„ש.ב." — עיתון הנאטוריסטים הישראלי!
56 עמ' של צילומי צבע וכתבות ✶ שפע של הצעות נופש בעירום בארץ ובחו"ל ✶

גם אתה יכול!
שלח 35 ל"י (+ 5 ל"י דמי אריזה ומשלוח) ותקבל את העתון הצבעוני לביתך — באריזה אטומה.

לכבוד
מועדון „שמש ובריאות"
ת.ד. 31388 תל־אביב

אבקשכם לשלוח אלי את „ש.ב.", אני מצרף סך של 40 ל"י ומצהיר בזאת שאני בוגר מעל גיל 18.

שם .....

כתובת .....

שמתי לנכדים קצת כסף בבנק לאומי.
עכשיו מחכה להם כסף גדול...

"תראי, תראי כמה שכסף יכול לגדול. כשנולדו הנכדים שמתי עבורם קצת כסף בבנק לאומי ותראי מה שקרה... הנכדים עדיין קטנים, אבל הכסף שלהם כבר גדול."
בכח ח"י כפליים - תכנית החסכון שהוכיחה את עצמה -
מקבלים מענק מידי, רבית, הצמדה של 100% על הקרן והמענק והכל פטור ממס (תקופת החסכון 6 שנים). בעצם, מה עם הנכדים שלך? כבר שמת עבורם כסף בבנק?
פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי־ישראלי.

כסף גדול מחכה גם לך בי"כח ח"י כפליים"

שלך במחשבה לעתיד
בנק לאומי
לישראל בע"מ

GLOBUS 04 א' סיון

באחרונה הצטרפו שלוש נשים מפורסמות - המשוררת דליה רביקוביץ, הזמרת מיכל טל ובמאית־הטלוויזיה רינה הררית - אל האמהות הבלתי־נשואות. אמהות ישראליות שהחנסו בבעייה זו משיבות על השאלה:

האם זה בסדר?

משוררת רביקוביץ
ללדת בגיל 42

זמרת טל
לגור עם אבי הילדה

במאית טלוויזיה הררית
לגדל ילד לבד

כאשר אשה מחליטה ללדת מחוץ למיסגרת הנישואין, יש לה מספר סיבות לכך. הסיבה הראשונה והקובעת היא: אנוכיות. בכל מיקרה כזה רוצה האשה ילד מבלי להתחשב בהשפעת החלטתה על הסביבה בכלל ועל הילד העומד להיוולד בפרט. הסיבות הנוספות משתנות לפי המיקרה: ילד שלא במיסגרת הנישואין יכול להיוולד כתוצאה מכך שאמו הגיעה לגיל שאין ממנו דרך חזרה, גיל שבו ברור לה כמעט לחלוטין שלא תמצא את אביר־חלומותיה, לא תינשא ויחד עם זאת אין היא מוכנה לוותר על האמהות. נשים כאלה, הילדות באמצע או בסוף שנות השלושים לחייהן, מרביתן מבוססות מבחינה כלכלית, עצמאיות ונושאות־במישרות בכירות המקנות להן משכורות מכובדות. אלה הן נשים אינטליגנטיות ומשכילות, שהחליטו ללדת מתוך שיקולים ברורים, ושבדרך־כלל יודעות כי הגטל שנטלו על עצמן כבד. אך הן מוכנות לקחת את הסיכון, תוך שהן מביאות בחשבון את העובדה כי ילד ישנה את כל מהלך חייהן ויתבע מהן את הדבר החשוב להן ביותר: החופש.

מרצ'לו מסטרויאני ובתו (מקאתרין דנב)
האב הכיר באבהות

ייעוץ רפואי ופסיכולוגי

יבה נוספת ללדת מחוץ למיסגרת הנישואין היא הסתבכות בהריון לא־רצוי. לא אחת קורה כי אשה שהסתבכה בהריון כזה אינה מוכנה לעבור את החוויה הבלתי־נעימה של ההפלה, מפחד או מעיקרון והיא מעדיפה, למרות הקשיים הכרוכים בכך, לשמור על הריונה. במשך הזמן היא נקשרת לעובר שברחמה, יולדת אותו ובמקרים רבים מחליטה שלא למוסרו לאימוץ. נשים כאלה נמצאות, בחלקן, בטיפולו של המרכז לטיפול באם וליילד שהקים מישרד הסעד. הן מקבלות במשך הריונן ייעוץ רפואי ופסיכולוגי, ואם הן מחליטות למסור את הילד לאימוץ דואג לכך המרכז, המפריד בין התינוק לאמו מייד אחרי הלידה.

בתוך חודשיים ימים יכולה האם לחזור בה. לאחר־מכן היא חותמת על מיסמך אימוץ. בירושלים קיימת קבוצת אמהות לא־נשואות הנמצאת בטיפול המרכז. האמהות נפגשות פעמיים בשבוע עם ילדיהן, מקבלות הרצאות וייעוץ מפי פסיכולוגים המתמחים בטיפול בילדים, מחליפות דיעות וחוויות ומהוות קבוצה מגובשת של נשים העוזרות זו לזו. הקבוצה מורכבת מנשים שונות, בהן אקדמאיות, שוטרות, פקידות ועוזרות־בית. בעוד האמהות עסוקות בהרצאות, מטפלת משגיחה מיוחדת בילדים שבחדר הסמוך.

סוג נוסף של אמהות לא נשואות המהוות מישפחה חד־הורית, הן כאלה שחיו עם אבי ילדן אך נפרדו ממנו, והן מגדלות את הילד לבדן. לא אחת קורה שהגבר, אחרי שעזב את ילדו ואת האשה שאיתה חי, מחליט להתנער מכל אחריות ואז מוטל על האשה לבדה עול גידול ופרנסת הילד. במקרה זה דינה של האשה כדין גרושה, והיא זכאית לקבל דמי מזונות מן הגבר על־פי חוק.

הצעות העזרה — צביעות

יש הרואים בלידה מחוץ למיסגרת הנישואין הרפתקה בלתי־אחראית, הטוענים נגד לידה כזו לא מטעמים מוסריים חברתיים מקובלים אלא מטעמים מוסריים, כלפי הילד כביכול. אחת הטענות הנפוצות ביותר היא כי אין זה הוגן ללדת ילד מחוץ למיסגרת הנישואין, כיוון שהוא נולד עם נקודה אחת מינוס מראש.

אמהות שילדו זה לא מכבר מגינות, בדרך־כלל, על מעשיהן בחירוף־נפש טוענות בעדו, ויש להן כל הצידוקים בעולם. בתוכנית־הטלוויזיה לשעבר טנדו הופיעה מאיה בר־הילל, עובדת אוניברסיטה אם לילדה מחוץ לנישואין, שטענה בביטחון מוחלט כי „אין בעיות!"

אכן, בשנות חייו הראשונות של הילד, אם להתעלם מהבעיות הכלכליות, אין בעיות. הילד אינו שואל שאלות והאם אינה נתבעת להשיב. עד שהילד תופס את המתרחש סביבו הוא אוכל, ישן צוחק, מבלה ונהנה מהחיים כמו כל תינוק אחר. בגיל זה הוא זקוק רק לחום ולאהבה, ואת אלה מעניקה לו אמו בשפע, אולי יותר מכל אם אחרת כיוון שהיא חשה כי עליה להעניק כמות כפולה ומכופלת, הן בגלל חסרון האב והן בגלל ייסורי המצפון.

הבעייה הכלכלית היא, כמובן, אחת העיקריות שבגידול ילד ללא נישואין. בישראל של 1978 עדיין לא קיים מוסד ממלכתי שתפקידו לעזור לאם הלא־נשואה. עדיין לא קיימים חוקים סוציאליים שמתפקידם להגן עליה. בארצות־הברית, ארצות סקנדינוויה ומרכז אירופה קיימים אירגונים של מישפחות חד־הוריות, הבאים במגע עם המימסד והעוזרים לאם הלא־נשואה לשלוח את ילדה למעונות־יום על חשבון המדינה. האירגון מסייע לה בהשגת דירה ובמענק חודשי, ויש לה הקלות ממס.

לא כך במדינת ישראל. לבד מההכרה של מס־הכנסה באם הלא־נשואה כראשמישפחה וכמפרנס יחידי, אין לה כל הקלות נוספות. על בעיית מעונות־היום, שהם תנאי הכרחי לחייה התקינים של האם הלא־נשואה, דובר כבר בהרחבה (העולם הזה 2118). דומה כי כל אירגוני הנשים המנהלים מעונות־יום, מתעלמים מהבעייה. אם לא נשואה צריכה להיות מיקרה סעד כדי שמישרד־הסעד ישלם את מחיר המעון. אירגוני הנשים, ויצ"ו, נעמ"ת ואומן

> איך מגיבים הילדים בגן־הילדים כשהם שומעים את הרכילות?

אינם מקנים כל הקלות לאם הלא־נשואה, וצעקתה של ח"כ אורה נמיר, שהיא אחת העומדות בראש אירגון נעמ"ת, להעניק מעונות־יום חינם לילדים, היא בבחינת צביעות גמורה.

במקום לבוא לעזרת האם הלא־נשואה מאיים האירגון כל שני וחמישי בהוצאת ילדיה של אם כזו מן המעון במידה שהיא לא תעמוד בתשלום החודשי.

אמהות לא־נשואות נאלצות לשלם מחיר מלא עבור המעון, על־פי דירוג מיוחד של מישרד־העבודה. אם לא־נשואה שמצ־בה הכלכלי סביר, משלמת יותר מאם נשואה שבעלה מרוויח משכורת גבוהה אך משכורתה נמוכה, שכן התשלום עבור המעונות נקבע על־פי משכורתה של האם.

אך עד שהילד אינו שואל שאלות, אין מתעוררות בעיות לבד מזו הכלכלית. מתי, בכל־זאת, הן מתעוררות? בשיחה עם קבו־צת אמהות לא־נשואות, שגיל ילדיהן בן ארבע לעשר, נשאלה השאלה אם זה היה כדאי. האמנם היה שווה לעבור את הסבל, את הקשיים והבעיות ולהביא ילד לעולם שלא במיסגרת הנישואין?

הבעיות מתחילות כאשר הילד מגיע לגיל שבו הוא שואל שאלות

הילד התחיל לשקר

נורית היא אשה צעירה המחזיקה במישרה בכירה ואחראית באחת מחב־רות־היצוא הגדולות בארץ. יש לה תואר אקדמאי והיא ילדה את בנה בן החמש כשהיתה בת שלושים. אומרת נורית: „כ־אשר ילדתי את בני לא הייתי מודעת לבעיות שייווצרו בשלב מאוחר יותר. הבאתי בחשבון את הסטיגמה שתדביק לי החברה, אך קיוויתי שהסטיגמה תיעלם עם השנים. הבאתי בחשבון את הבעיות הכל־כליות שיהיו לי, וכמובן את הניכור של אבי, המתגורר מחוץ לעיר ואינו שומר על קשר הדוק איתנו. ואז, פיתאום, הילד בא הביתה והתחיל לשאול איפה אבא שלו. אמרתי לו שאבא שלו בחוץ־לארץ, והוא נרגע. כעבור זמן־מה הוא בא ואמר לי שהוא רוצה לראות את אבא שלו. אמרתי לו שכשיגדל, ייסע לחו"ל ויראה אותו. הוא לא הירפה. במשך חצי־שנה דיבר איתי כל הזמן על אבא אבא אבא. אחר־כך, בגיל ארבע, התחיל לשקר. הוא המציא לו אבא וסיפר שאבא שלו פעם טייס ופעם חייל, ופעם מת במיל־חמה (הוא שאל את זה מילד יתום־מילחמה שנמצא איתו בגן). הוא סיפר לגננת שאבא יבוא לקחת אותו מהגן, התחיל לצייר אבא בציורים שלו, ואני הייתי בבעיות.

„התייעצתי עם פסיכולוגית, והיא נתנה לי את העצות־הריקות מתוכן של לדבר איתו על אבא שלו, לבנות לו דמות של אבא. מה כל זה שווה, אם הוא לא יוכל להכיר את אבא שלו לעולם? אביו לא ישראלי, ומתגורר בחו"ל. איפה אני אמצא אותו עכשיו? מה עוד שהוא האב לא יודע כלל שיש לו ילד בעולם? אם כדאי היה ללדת מחוץ למיסגרת הנישואין? בוודאי שהיה כדאי. זה לא עניין של כדאיות זה עניין של צורך. הייתי צריכה ללדת, הייתי צריכה להיות אמא, ובעת אני צריכה להתמודד עם הבעיות."

בתיה ילדה מחוץ למיסגרת הנישואין כשהיתה בת 28. קיבוצניקית־לשעבר, ש־מייד אחרי הלידה עזבה את הקיבוץ, „מתוך ידיעה כי שם לא תוכל למצוא לה גבר כלבבה. בתיה טוענת כי מלכתחילה הבינה שהילד זקוק לאב. כעת היא חיה עם חבר בתל־אביב, ואם־כי אינם נשואים מתפקד החבר כאב לבנה. היא מספרת: „מובן שיש בעיות, יש המון בעיות. הילד שלי הוא פיקח וחכם מעבר לגילו, והוא כל מישפחתי. הייתי מוכנה לשאת בכל הדב־רים האלה ולהילחם בהם. לא הייתי מו־כנה, או מודעת, לבעיות שייווצרו לילדי עצמו.

„עד שהוא הלך לגן־הילדים הכל היה בסדר. נכון, אני מתגוררת בשכונה קטנה וכולם מכירים את כולם, ומבעל המכולת ועד לשכנה שממול, כולם ידעו שילדתי מחוץ לנישואין. היחס ברחוב היה אוהד. אולי מעורב ברחמים אפילו. אני יודעת שריכלו, אך הדבר לא נגע לי כלל. לילד היו צובטים בלחי כשהיינו עוברים ברחוב, ומחלקים לו סוכריות ליד המכולת. אבל כשהוא הלך לגן־הילדים התחילו הבעיות.

„הילד הזה לא ידע בכלל שקיים מושג שנקרא אבא. אני עצמי יוצאת מדי פעם עם גברים, אך איש מהם לא היה אצלי בבית. הדמות הגברית בחייו של בני היא דברים שונים מאשר גבר. אם הילד היה יוצא עם גבר החוצה, היה סופג משני הצדדים.

„אני, למשל, מאד כואבת את העובדה שאין מי שישחק אתו כדורגל, שייקח אותו לדיזנגוף או יישא אותו על הכתפיים. זה חסר לילד. הוא ספורטאי מצטיין וגבר בכל רמ"ח אבריו, הולך מכות והוא ילד בעייתי בגן, אני יודעת. הוא אינו מדבר כלל על אביו, וברגע שילד אומר לו משהו כמו 'אין לך אבא,' הוא חוטף ממנו מכות רצח. עד שהחבר שלי עבר לגור איתנו, היה לי קשה מאד. כעת הרבה יותר קל. הילד אומנם עשה בעיות, אך כיוון שהיה זקוק לדמות גברית קיבל את החבר כעבור זמן, וכעת הם חברים טובים.

מה אומרים לילד הדורש לראות את אביו שאינו קיים?

הזמן שואל שאלות. ראשית, ברור לו לחלוטין שבשביל להביא תינוק לעולם צריך להתחתן. אז איך אני יכולה להגיד לו שלא התחתנתי עם אבא שלו? זה יבלבל אותו לגמרי.

„הוא כל הזמן רוצה לראות תמונות שלי עם אביו שאיננו מכיר. יותר מזה, הוא דורש לראות אותי בשימלת כלה. יום אחד הביא סמרטוט לבן מהארון שלי, ואמר: 'אמא, נכון שעם זה התחתנת?' הבעייה העיקרית שלי עם הילד, עד לפני שעברתי לגור עם החבר שלי, היתה הידיעה שאני מעניקה לו — מראש — פחות מלכל ילד אחר. אני לא מדברת על ההיבטים המוס־ריים שאינם נוגעים לי, אני מדברת על דברים פשוטים כמו למשל היבט גברי על נושאים. כך, למשל, כשאני יוצאת אתו החוצה, אני, מטיבעי כאשה, מביטה על „אם היה כדאי? עדיין מוקדם להגיד. זה קשה וזאת אחריות עצומה. רק בעוד כמה שנים, כאשר הילד יתבגר ויגלה כלפי יחס עצמאי, לא יחס של תלות, אדע אם זה היה כדאי."

דרישה לאב בכל מחיר

ליאורה היא בעלת בוטיק ואם לילד־דה בת ארבע. בתה של ליאורה מכי־רה את אביה, שאיתו היא נפגשת לפחות פעם בשבוע. האב גם נושא בחלק מהו־צאותיה הכלכליות של הילדה. אומרת ליאורה: „הבעייה העיקרית שלי בגידולה של בתי, שהיא כל הזמן דורשת ממני

(המשך בעמוד 54)

ריב אולמן ובתה (מאינגמר ברגמן)
האב נתן לילדה את שמו

האם זה כדאי?

(המשך מעמוד 53)

להתחתן עם אבא שלה. היא אינה מוכנה לחיות בלי אבא. כשהתייאשה מהעובדה שאחזור לגור איתו, דרשה ממני לחפש אבא אחר. היא רוצה עוד אחים ואחיות, וסובלת מהעובדה שאיננו מישפחה ככל המישפחות. היא דורשת ממני להתנהג כמו בדירת השכנים: להדליק נרות בשבת, לאכול ארוחת־ערב יחד. הכי גרוע זה כש־אני לפעמים מקשיבה לה, ושומעת איך בחדר שלה, כשהיא לבד, היא בונה סיפו־רים שלמים סביב המישפחה הדימיונית שהמציאה.

„היא שקרנית איומה. לא מזמן סיפרה לגננת שהתחתנתי ושאני בהריון. לילדים היא מספרת שאבא שלה טייס, למרות ש־היא יודעת היטב שהוא לא. כשהיא פוגשת את אביה יש לה אליו יחס מורכב. מצד אחד היא אוהבת אותו וגאה בו, וכשהוא בא לקחת אותה מהגן היא טורחת להראות אותו לכל הילדים. מצד שני היא כועסת עליו, כי הוא לא גר איתנו. קשה מאד להסביר לה מה פירוש הדבר ששני אנשים מבוגרים לא מסתדרים יחד. חשוב לי מאד הקשר הזה שבין הילדה לאביה, לדע־תי, ילד צריך להכיר את זהותו, את מר־כיבי הגנים שלו, אחרת עלול להיגרם לו נזק חמור.

„אין עניין של כדאיות בגידול ילדים. לפעמים, כשהיא כורכת את שתי זרועותיה סביב צווארי ומתפנקת, אני יודעת שעשי־תי את המעשה הנכון ביותר בעולם. ולפ־עמים, כשהיא משגעת אותי ומנצלת את העובדה שאני לבדי ושאינני מסוגלת לה־כות אותה, אני מתחרטת על הרגע שבו היא נולדה."

אין מה להתחרט

א יילה היא אשה מפוכחת. למרות אה־בתה לבנה היא מודעת לכל הבעיות ה־כרוכות בגידול הילד ולהשלכתן על חייו ל־עתיד. אומרת איילה, המפרנסת את ילדה בכוחות עצמה וממשכורת גבוהה: „מובן שיש בעיות כלכליות. המשכורת שלי, ככל שהיא גבוהה, אינה מספיקה לי וכל הזמן אני מוצאת את עצמי עושה קומבינציות איך לגמור את החודש. חודש אחד אני לא משלמת את המעון ומתחמקת מהמנהלת, המאיימת עלי שתזרוק את הילד מהגן. חודש לאחר־מכן אני לא משלמת ועד־בית. בכל חודש יוצא מישהו אחר נפסד מהעובדה שהמשכורת שלי לא מס־פיקה לי.

„הילד, לעומת זאת, תמיד מרוויח. אני מכסה באופן שוטף את כל הוצאותיו ודרי־שותיו. יחד עם זאת, הוא מודע לעובדה שאני מפרנסת יחידה ושאינני מיליונרית, ולא אחת כאשר הוא דורש משהו, הוא שו־מע ממני, לא! כיום, שש שנים אחרי שהוא נולד, ברור לי שהביטחון העצמי המופרז ש־היה לי כשהוא נולד היה מוגזם, ולא במקו־מו. הייתי בטוחה שאוכל להתמודד בכל בעייה, ולנצח. לא הבאתי בחשבון בעיות ש־הן מעבר לכוחותי, כמו למשל מה שמתחולל בראשו של הילד שלי. כל זה, לבד מה־עובדה שאני מצטערת בכל רגע על העוב־דה שלילד אין אבא, כי מגיע לו אבא כיוון שאבא זה כיף. לי היה אבא, ואני יודעת.

„כמובן קיימת גם העובדה שהילד מצ־טער על כך בעצמו. הוא רגיש ואינטלי־גנטי, וממש מתחנן לפני שאמצא לו אבא. הוא מביט בקינאה בילדים שבגן, וממציא לו אבות משלו, יותר גרוע, הוא מאמץ גם לאמץ אמהות. כך קורה שהוא מציג אותי לפעמים בתור המטפלת שלו. כשאני אומרת לו שזה מעליב אותי, הוא אומר: ‚מגיע לך,' ולא מפרש.

„הילדים שואלים אותו שאלות, והוא בא הביתה ודורש ממני את התשובות. הוא עדיין לא־בגיל שהוא שומע רכילות, אך אני מתארת לעצמי שגם זה יבוא. תמיד אמרתי שהאמת הכי חשובה, שכל זמן שאומרים לילד את האמת, הכל בסדר.

„אבל לילד שלי אני משקרת. לא אמרתי לו, למשל, שלא התחתנתי עם אבא שלו. איך אני יכולה להגיד לו? אחרי ככלות הכל, הוא קרא את הספר תינוק בא לעולם ושם כתוב בפירוש שאחרי שאבא ואמא מתחתנים, הם ישנים יחד במיטה אחת ועושים ילדים. אז ברור לו לגמרי שילדים באים לעולם בעיקבות החתונה ולא בשום דרך אחרת. יותר מזה, הוא דורש ממני כעת ללכת לחפש חתן ואף מציע מועמ־דים אפשריים. מאז שהוא עיין בספר המדעי הזה, שרמתו אפס, אני בצרות. אני פוחדת שבכל פעם שהוא יראה אותי ישנה עם מישהו, הוא יחשוב שאני מביאה תינוק לעולם."

איריס היא אם לילד בן 10. כאשה למודת־ניסיון היא טוענת כי לא היתה ממליצה לאף אשה בעולם ללדת שלא במיסגרת הנישואין: „זה עוול, עוול נוראי לילד ולך עצמך. ילד צריך שיהיו לו אבא ואמא, הוא חייב לדעת את הזהות שלו. הילד לא מוכן לקבל את הטיעונים שלך ואת הסיבות שלך. יש לו סיבות משלו. כשהילד שלי בא הביתה בפעם הראשונה מהגן עם עיניים תפוחות, ואמר שהילדים אמרו לו שהוא נולד בלי אבא, הייתי בהלם. הרגעתי אותו, ואמרתי לו שיש לו אבא ושיום אחד הוא יכיר את אביו. זה הרגיע אותו לזמן־מה, ואז התעוררה ה־בעייה מחדש.

„הילד דרש להכיר את אביו והתחיל לשקר. נפגשתי עם אביו והסברתי לו את הבעייה אבל האב, שהוא נשוי ובעל־מיש־פחה, לא היה מוכן לעזור לי והתנהג בג־סות: ‚זאת הבעייה שלך והזהרתי אותך מראש,' אמר. נכון, זאת הבעייה שלי ואני מתמודדת איתה כל יום. הילד שלי הוא ילד רגיש, מופנם ומסוגר. הוא מעדיף חברת בנות, וכמעט שאינו מעורה בחברה. יש לי איתו בעיות על ימין ועל שמאל. הוא לא מספר לי שום דבר, ואינו תלמיד טוב.

„הוא שונא אנשים חדשים, ואסור לי להביא גברים הביתה כי הוא נכנס להיס־טריה. פעם, כשהיה בן חמש, היה אצלי גבר. הילד ישן ולא שמתי לב שהתעורר. המישטרה החזירה אותו הביתה אחרי אר־בע שעות. הוא שוטט כסהרורי ברחובות, ברח מהבית. מאז זה קרה מיספר פעמים. בכל פעם שיש גבר בבית הוא מסתלק, אז אני מוותרת. החברה מציקה לו. ילדים הם עם אכזרי. הם פוגעים בו שומעים בבית רכילות וישר מורידים אותה על הילד. אני מנסה להיעזר בעצות של פסי־כולוגית, אבל נדמה לי שאלה עצות־סרק. אני, שהמלצתי בחום לכל אשה המרגישה צורך בכך ללדת שלא במיסגרת הנישו־אין, אומרת היום בפה מלא: לא! אסור ללדת שלא בדרך המקובלת. זה הורס לילדים את החיים, שלא לדבר על חייך!"

אווה, לעומת זאת, טוענת בלהט כי הכל תלוי באם עצמה: „אם את שלמה עם המעשה שעשית ויודעת לגדל את בנך ללא ייסורי־מצפון, ומתוך ידיעה כי זה היה המעשה הנכון והטיבעי לגבייך, אין לך בעיות. אני אומנם עדיין לא אמרתי לבתי שלא התחתנתי עם אבא שלה, אך בוודאי אגיד לה. הגננת, השכנים ואפילו בעל המכולת, כולם יודעים שאני אם לא־נשואה. כאשר דורשים ממני להסביר את המעשה שעשיתי, אני מסבירה, ובאריכות. יש לי תשובות לכל השאלות, ואינני נו־תנת פיתחון־פה לרכלנים. כך שבמיסגרת חיי אין סודות, וסקרנותם של כל ארוכי־החוטם סופקה עד תומה. לא שיניתי את חיי מאז שנולדה הילדה. אני חיה, מבלה, ויוצאת עם גברים. יש תקופות שבהן יש לי חבר קבוע, ויש תקופות שבהן אין לי אף אחד.

„אני בכלל לא שואלת את הילדה בעניין הגברים בחיי. היא יודעת שלאמא שלה יש הרבה חברים. חלקם נקשרים אליה, ואיש אינו מתעלם ממנה. אני יוצאת לב־לות ולוקחת בייבי־סיטר. אני נוסעת לחו"ל ומשאירה את הילדה אצל ההורים. מובן שיש לה שאלות, והיא גם מקבלת תשו־בות. את אביה היא רואה מדי פעם. הוא שומר על קשר מסוים, והיא יודעת שהוא אביה־מולידה, אם כי נדמה לי שלבד מהעובדה שהוא אביה אין לה כל קשר נפשי אליו.

„הדמות הגברית בחייה היא אחי הצנחן, שבא אלינו מדי שבוע הביקור. היא מעריצה אותו, מטפסת עליו וגאה בו מאד.

„מובן שהייתי מעדיפה גבר לצדי, אבל אם אין אחד כזה אני מתפקדת לבד. כבר עכשיו ברור לי שחלק מהבעיות עם הילדה נובעות מהעובדה שהיא גדלה ללא אב, אך ברור לגמרי שאותן הבעיות היו צצות גם אילו הייתי גרושה או אלמ־נה. יכול להיות שהחברה מרכלת. אלי הרכילות לא מגיעה, אולי מפני שהיא לא מעניינת אותי. כשהתקבלתי לעבודה עוררתי סקרנות, אך אחרי שסיפקתי אותה מתייחסים אלי כרגיל.

„אינני מתחרטת אפילו לרגע. הילדה הזאת היא חלק חשוב מחיי, ואני שמחה שילדתי אותה. אני מקווה שעם השנים אלד עוד ילדים. הפעם במיסגרת הנישו־אין."

מעתה בארץ פיתוח סופר 8 עם קול

תוך 48 שעות בלבד

מעכשיו ניתן לפתח בארץ סרטי **אגפאכרום** סופר 8 סאונד במעבדות ישראקולור.
סרטים לפיתוח מתקבלים בלשכת השרות של אגפא-גברט בתל-אביב רחוב גרוזנברג 25, במעבדות ישראקולור, פתח-תקוה, רחוב ז'בוטינסקי 98, ובדואר (במקרה של משלוח) בדאר, הבא בחשבון את זמן המשלוח).

עם אגפא זה מצליח

Agfa
AGFA-GEVAERT

כמה פעמים נסית לחסטר מהם- ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!
ר"ג, מודיעין 18, טל. 6-5-790114 ● אילת: טל. 059-3012
היתר מש' הבריאות: 21, רש' עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

רובקס
המתנה היפה ביותר

מורלה
חטיפים חמעוצבים כיצירת אומנות

הנערה המגלמת בסרט „אסקימו לימון" את החברה המכוערת של הגיבורה (מימין ומשמאל) היא בחיים חתיכה יפה ותמירה (למטה)

המכוערת היפה

„את יפה מדי!" אמר הבמאי בועז דוידזון לרחל שטיינר, כאשר נפגשו לראשונה, זמן קצר לפני תחילת צילומי הסרט אסקימו לימון. „לתפקיד בר־כה אני צריך צעירה מכוערת במיוחד."

השיער הבלונדי הארוך, העיניים הירוקות, האף הסולד והגוף החטוב של רחל לא התאימו בדיוק לרצונו של בועז. אבל הוא לא התייאש, ויחד עם המאפרת ומעצבת־התלבושות התחיל במיבצע כיעור, שבסופו הודיע לשחקנית הצעירה: „את תהיי ברכה, החברה המכוערת של נילי היפה."

„הם עשו לי תיסרוקת איומה," סיפרה רחל השבוע, „קשרו לי את השיער בצורת שתי קוקיות שהזדקרו כלפי מעלה, כמו

שתי קרניים, וגזרו לי מקדימה מין פוני מטופש וקצוץ שהסתיר רק חצי מצח. אחר־כך שמו עלי משקפיים עגולות וקטנות, הכי מכוערות שאפשר למצוא, והלבישו אותי בשימלה חסרת טעם."

זו לא היתה אומנם טראומה נפשית, אבל מצד שני גם לא תענוג גדול במיוחד להיראות מהבוקר עד הערב, במשך כל ימי הצילומים, מוזנחת ולא מושכת. הצעירה הנאה בת ה־21, הרגילה למבטי־הערצה גבריים בכל מקום, חשה לראשונה בחייה כיצד מרגישה בחורה אשר יופי אינו נמנה על תכונותיה הבולטות.

היא נאלצה להימנע מכל שמץ של איפור והיה עליה להחליף את הג'ינסים ההדוקים והרקומים, גופיות הסטריקו הלבנות וכפכפי־העץ גבוהי־העקב בשמלות נוראיות שטישטשו את קווי־גופה. הבגדיים אותו לבשה באחת הסצנות היה אומנם משני חלקים, אבל היה חסר־צורה, עשוי מבד עבה וגרם לחזה שלה להיראות שטוח לגמרי. תכשיטים היו מחוץ לתחום, ולאורך כל הסרט היה עליה ללעוס מסטיק ולומר את שורותיה בקול מנדנד, נמרח ומתנגן.

„אני בטוחה שבמהלך ההסרטה דאגו לצלם אותי מהזוויות הכי פחות מוצלחות שלי," טענה רחל, „מהיום הראשון התחלתי לקטר ולהתלונן. הסתובבתי באתר־הצילומים ו־אף אחד לא התייחס אלי בכלל. לא קלטתי איך זה קורה לי, הרגשתי כאילו הייתי שקופה. כאשר בסוף יום הצילומים לבשתי

בסרט נאלצה רחל שטיינר להימנע מכל שמץ של איפור, והיה עליה ללבוש שמלות חסרות־טעם שטישטשו את קווי גופה ולשנות את תיסרוקתה. היא הרכיבה מישקפיים עגולים קטנים, ובמשך הסרט היה עליה ללעוס מסטיק ולומר את שורותיה בקול מנדנד ונמרח.

בחיים רחל שטיינר היא חתיכה יפה ותמירה, האוהבת להתאפר וללבוש ג'ינסים הדוקים ורקומים וחולצות־טריקו. כנערה הרגילה במבטי־הערצה גבריים, היה לה קשה להסתגל, לראשונה בחייה, למצב שבו נראתה מכוערת ומוזנחת עד שלא משכה תשומת־לב.

את הבגדים שלי והתאפרתי, חזרה אלי ההרגשה הטובה.

„אנשי הצוות, הניצבים, וסתם צופים שעמדו מסביב הסתכלו עלי והיו כאלה שניסו להתחיל איתי. כמה אפילו פערו עיניים בתימהון ולא קלטו להיכן נעלם הברווזון המכוער שהסתובב לידם כל היום. בהמשך ההסרטה התחלתי להגיע לצילומים בבגדים פרובוקטיביים במיוחד — מיכנסי ג'ינס קצרים, מחשוף, כפתור פתוח. הייתי חייבת למשוך תשומת־לב, לפחות בחלק קטן מהזמן."

רחל לא אהבה את תפקידה הקולנועי הראשון, אבל ידעה שהיא צריכה להשתדל

(המשך בעמוד 56)

המכוערת היפה

(המשך מעמוד 55)

לעשותו היסב עד כמה שאפשר. נראה ש־היתה בסדר, כיוון שאחרי יום הצילומים הראשון החליט בועז להגדיל את תפקידה, על חשבון שני תפקידים של צעירות אח־רות. כאשר מנחם גולן הגיע למקום, הוא החמיא לה על כושר מישחקה.

בסרט היא צריכה להתאהב בבנצי (יפתח קצור) ולחזר אחריו בצורה מצחיקה ו־גולמנית. מצב עצוב למדי, כיוון שהוא מצידו מאוהב בנילי. סצנה אחת, שבה היתה רחל צריכה לדבר עם יפתח תוך כדי ריקוד סלואו במסיבה, היה צורך לצלם שוב ושוב, כיוון שיפתח פרץ כל הזמן בצחוק.

לרחל שטיינר, ילידת תל־אביב, היה מאז שהיא זוכרת את עצמה חלום אחד: להיות שחקנית. היא שיחקה בסדנת תיאטרון בצוותא, למדה מישחק במשך שנה בסמינר הקיבוצים, ולאחר מכן המשיכה את לימודיה בבית צבי ברמת־גן.

השחקנית רחל שטיינר שאפה עוד מילדות להיות שחקנית. היא שיחקה בסדנת תיאטרון, למדה שנה בסמינר הקיבוצים ושנה בבית צבי. כיום היא מופיעה בהצגות־ילדים, ב־מופע־פנטומימה עם יורם בוקר, וכדוגמנית.

„אמרו לי שאם אני רוצה ללמוד את הנושא ביסודיות, בית צבי עדיף," סיפרה רחל, „אבל זרקו אותי לפני סוף השנה, כיוון שלא הצלחתי להסתדר עם שתיים מהמורות שם. הפריעו לי הקפדנות על כל פרט והאווירה העכורה בין התלמידים. אחד אוכל שם את השני. אני לא רוצה להשמיץ, יש שם גם דברים טובים, אבל לי המקום לא התאים."

לסרט הגיעה דרך סוכנת־שחקנים, אצלה נרשמה זמן קצר קודם לכן. ממיבחן־הבד, שבו היתה צריכה לומר ליפתח „תוריד ת'יד", יצאה רחל בהרגשה לא טובה. נדמה היה לה שהמיבחן היה קצר מדי והסתיים לפני שהיא הספיקה לעשות משהו.

לשם פרנסה היא מצטלמת לצילומי־פיר־סומת, משחקת בהצגות־ילדים ומשתתפת במופע פנטומימה של יורם בוקר.

לאחר הקרנת אסקימו לימון פגשה את צבי שיסל, אשר מתכנן בימים אלה הפקת סרט חדש. אחרי שגמר להתפעל מחוסר הדימיון המוחלט בין ברכה שעל המסך ל־בין רחל שבמציאות, הציע לה שיסל תפקיד בסירטו.

רחל שטיינר מקווה שהפעם יצלמו אותה כמות שהיא — חתיכה ויפה.

האם אתה קורא מהר?! בוא ונראה!

* גם אם אתה אחד מאלה הקוראים מהר באופן טבעי (300—400 מלים בדקה) הרי בקורס לקריאה מהירה של מיל"ה אתה עשוי לקרוא מעל 1000 מלים בדקה עם אותה רמה של הבנה * בקורס תלמד איך לשפר את כושר הריכוז, את יכולת הזכרון ואת כושר ההבעה שלך.

הקורסים מתקיימים בתל־אביב, בחיפה ובירושלים וכן קורסים בכתב.

פרטים על הקורסים החדשים ועל הקורסים בכתב, טלפונים 916185־03, 912093־03 מ־8 עד 2.

הופיע גליון חדש

פרוזה 21

בין המשתתפים:
יונה וולך, עמוס קינן, יוסף מונדי יותם ראובני, י.ד. אברמסקי ורינו צרור.

בגליון: **הנוסח המלא של המחזה**

צ'ארלי קצ'ארלי

מאת **דני הורוביץ** * פרס I.T.I. **1978**
להשיג: **בדוכני עתונים ובחנויות ספרים. גליונות קודמים ומניים ת.ד. 6072, ת"א.**

לכבוד
„פרוזה" עתונספרות
ת.ד. 6072, תל-אביב
א.נ.,

אני הח"מ .....

ת"ז .....

כתובת: ..... מיקוד .....

מבקש לשלוח לכתובת הנ"ל את הירחון לתקופה של שנה

החל מגליון מס' .....

רצ"ב המחאה מס' ..... משוכה על בנק .....

על סך: —.100 (מאה ל"י)

תאריך ..... חתימה .....

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנסטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

רובקס
המתנה היפה ביותר

ארומור
צמוי דלתות וקירות

מורלה
השמפים המעוצבים ביצירת אומנות

אמנות

ישבנים בתערוכה

„זוהי פורנוגרפיה!" צעקו המתפרעים, הסתערו על הציזמים בתערוכה וגרמו נעילתה

המחזה נראה כלקוח מתוך דיווח על תערוכת אמנות מודרנית בברית־המועצות. אל תוך אולם התערוכה פרצו כמה צעירים זועמים. „בושה וחרפה!" הם צעקו, „איך אפשר להציג תמונות כאלה?! זה משחית את הנוער!"

אחר־כך הסתערו בחמת זעם על התמונות, נדנדו את הקוליסות עליהם היו תלויות, הפכו אותן עם פניהן אל הקיר. תוך כדי כך נפלו כמה תמונות. מסגרותיהן וזכוכיותיהן של כמה מהן נשברו. „לא ניתן להציג את התועבה הזאת כאן!" צעקו לזו של מועדון צוותא. כמה רבבות ל"י הושקעו בשיפוץ המקום וסטודנט לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, מיכאל הרץ, מונה כמרכז התרבותי והאמנותי של המקום.

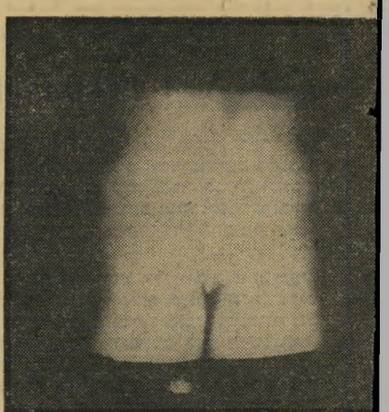
היה זה הרץ שפנה אל בועז משה וביקש ממנו להציג תערוכה של צילומיו בבית־התרבות ההסתדרותי. הוא גם ראה את הצילומים לפני הצגתם, אישר אותם לתצוגה. בפתיחה החגיגית של התערוכה השתתפו כמה עשרות אנשים, אמנים, ידידים וסתם מבקרים. הם סקרו את התמונות, התווכחו על מידת הערך האמנותי והסתטי שלהם.

רק כשעתיים אחרי הפתיחה הרשמית התפרצה למקום קבוצת אנשים ובראשם עמירם גרוס, עובד מועצת פועלי תל־אביב המשמש כמנהל האדמיניסטראטיבי של המקום. הם שהחליטו לפסול את התמונות לתצוגה ולגרום לנעילת התערוכה, שאמורה היתה להמשך שבועיים.

אמנות לשם זעזוע. לטענתם של גרוס וחבריו, היתה להם סיבה טובה לגרום למהומה ולסגור את תערוכת צילומיו של

צלם בועז משה
עירום גברי זה יפה

צלם־המריבה
פשוט תועבה

בועז משה. „זוהי תועבה!" טענו, „פשוט פורנוגרפיה."

14 הצילומים שהציג בועז משה בתערוכתו היו מחולקים לשני חלקים: חלקם האחד היה מורכב מקולאז'ים של צילומי־חתונה משפחתיים. החלק השני היה סידרת צילומי עירום. אלא שהיו אלה צילומי עירום של גבר, שהציגו את אחוריו ואת ערוותו מזוויות שונות.

צילומי העירום הגברי הם שעוררו את חמתו של עמירם גרוס. „למה אתם לא מציגים עירום נשי?" הטיח בפני מארגני התערוכה. „זה יותר יפה!"

„אמנות לא חייבת להיות אסתטית," הגיב בועז משה על טענה זו. „אמנות יכולה גם לזעזע. היא חייבת לזעזע. מה מצפים מאיתנו? שנחזור מאתיים שנה אחורנית, אל תקופת האימפרסיוניזם? אנחנו נמצאים בתקופה מתקדמת מבחינה טכנולוגית. הגיע הזמן שהקהל יהיה פתוח לקבל דברים מעבר למה שקיבלו עד כה."

משה לא מוצא פסול בהצגת צילומי עירום גברי: „מדוע צילום של בחורה בעירום זה דבר יפה וצילום של גבר ערום לא?" שאל. „איזה פסול יש בעירום גברי?"

אלא שטיעוניו האמנותיים של משה לא הועילו לו. תערוכתו נגעלה. סידרת צילומיו הועברה לביתו של צלם־העיתונות זאב הרץ, מוצגת שם בפני המתעניינים בה.

הגיב בועז משה על נעילת תערוכתו: „מה שעשו לי זוהי פגיעה בחופש האמנות וואנדאליזם שעל דוגמתו שומעים רק במדינות טוטאליטריות. זה ביזיון להסתדרות העובדים, שהמועדון נושא את שמו ועלבון אישי בלתי יסולח."

בעקבות התקרית של ניפוץ התמונות נקראה מועצת פועלי תל־אביב להתערב בפרשה. הועלו תביעות שעמירם גרוס יורחק מעבודתו במקום. צלם העירום הגברי מצידו שוקל את האפשרות להוציא צו־מניעה נגד מועצת פועלי תל־אביב כדי שייתן לו להמשיך להציג את צילומיו.

קומיסארי התרבות החדשים, „לסלק את התמונות! התערוכה סגורה!"

מה שעורר את זעמם של המתפרעים היתה סידרת צילומים של צלם־האמנות בועז משה (26), מדריך לצילום אמנותי בבית־הספר לאמנויות אבני. משה, לידיד תל־אביב, עובד מחשבים במקצועו, היה תלמיד במגמה לציור במכון אבני. בתקופת לימודיו עבר להתעניין בצילום, החל לעסוק בחוג לצילום שבמכון ונהיה גם מדריך בסדנת החוג. ביום השבת לפני שבוע נפתחה חגיגית תערוכת צילומי האמנות שלו באולם בית התרבות קנצ'י, שבבית־ההסתדרות בשכונת רמת־אביב, בצפון תל־אביב.

מזה כמה חודשים שמועצת פועלי תל־אביב מנסה להפוך את המקום למרכז חברתי־תרבותי ברמת־אביב, שהפעילות החברתית והתרבותית שבו תתנהל בדומה

חופשה

7 ימי נופש ביוון וברודוס.
המחיר כולל טיסה ת"א — אתונה — רודוס — ת"א 5300 ל"י. תוספת של החל מ־140$ בלבד מבטיחה לך 3 ימי שייט באיי יוון, אתונה, דלוס, מיקונוס, הרקליון, סנטוריני, פיראוס.
בשייט — אירוח מלא בתאים ממוזגי אויר.
באתונה בתי מלון+ארוחת בוקר.

10 ימי נופש ברודוס (שייט).
המחיר 4300 ל"י כולל בתי מלון מדרגה ראשונה + 400 ל"י 3 ימי סיור ברחבי האי.
לינה+ארוחת בוקר, שייט במשך 4 ימים כולל אירוח מלא.
באי עצמו מצפים לכם בילויים עליזים במועדוני לילה, מסעדות קזינו וטיולים ברחבי האי.
ליוצאים ב־20.4 (ערב פסח) תערך ארוחת ערב חגיגית על סיפון האוניה.

8 ימי נופש ברודוס (טיסה).
המחיר 4500 ל"י כולל בתי מלון מדרגה ראשונה + לינה+ארוחת בוקר.

10 ימים בקפריסין עם רכב צמוד (שייט).
המחיר 2950 ל"י (הרכב צמוד ל־4 אנשים).

6 ימים בקפריסין עם רכב צמוד.
המחיר 2800 ל"י (הרכב צמוד ל־4 אנשים).

סיורי הים התיכון בע"מ.
רח' דיזנגוף 273, ת"א
טל. 455245,446902

נמר של עיר

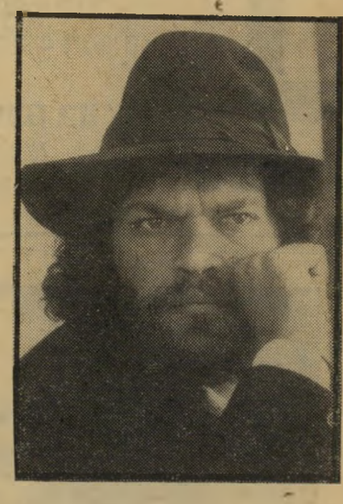

אשר צרפתי מדהים על הבמה ✷ מי רצח את חיים ארלוזורוב? ✷ נחלתו המצרית של אהרון מגד ✷ ג'ב' ליטווין מביאה „תחרים יקרים..." לידינו הזרות והגסות ✷ „מוסכם על השר המר..."

תיאטרון

„משחק את זה"

„אל תשכחו שכבר 40 שנה אני מציין עליכם מבעד לפרקים שכמרתפי... אני אדם חולה... איש עלוב וכזוי... אין ספק שאני דוחה, דוחה עד להגעיל... אבל אני לא יודע כלום על המחלה שלי, אני אפילו לא יודע מה כואב לי... אתם לא תוכלו להתעלם מהספל. אפילו בחברה מתורבתת ומתוקנת — האדם חייב להלקות את עצמו מדי פעם, כדי להרגיש בקיומו העצמי... רבותי, סילחו לי שאני מתפלסף איתכם. קשה לי למנוע זאת, כאן מדברות 40 שנות מרתף... כולנו צולעים — מי יותר ומי פחות... כולנו סולדים מהחיים האמיתיים... אנחנו מתייחסים לחיים כאל מאכזן... אהה. אתם אומרים: שהמסכן הזה לוקח הזה ידבר רק על עצמו. שלא ידבר בשם כולנו. אז אני רוצה להגיד לכם — אני לא כל־כך אומלל כמו שאתם חושבים... לא העזתם להתנסות במה שהתנסיתי אני. את מתנות־החלב שלכם ראיתם

אשר צרפתי
יושר אמנותי

כחוכמה. איזו הונאה עצמית...״ במשך יותר משעה, שוכב, עומד, מתנועע ומטיח בקהל שטף של מילים, השחקן אשר צרפתי, לבדו, על מישטח מצומצם, כשהוא מציג לפני הקהל את אחת מתצוגות־המישחק המעולות ביותר שנראו על בימות־תינו במשך השנים האחרונות, כשהוא משחק את איש המרתף על־פי רשימות מן המרתף לפיודור דוסטוייבסקי.

בישימון שחקני התיאטרון הישראלי, המתפקדים מזה מחצית דור כפקידים של תיאטרון, מהווה השחקן אשר צרפתי תוצפה חסרת־תקדים, של שחקן מעולה ש־אינו מוכן להתפשר עם הרפרטואר המסחר המועלה על־ידי התיאטרונים המסובסדים, רפרטואר שאינו נראה לאי־שיות היוצרת שלו. גלריית התפקידים שמילא אשר צרפתי בשנים האחרונות מעידה על תהליך ההזדכוכות הבימתי שלו. גילומו את רוזנטה ברוזנטה שב משדה־הקרב, שלנק בגונגל הכרך וראג בארתורו ראי של ברטולד ברכט, ותפקידו הגדול כקאספר במחזהו של פטר הנדקה, מוכיחים שיושרו האמנותי של צרפתי נטול כל פשרות.

מי שעייף מצפייה בהצגות־תיאטרון שמנוניות, רבות הדר וגינונים, שבהן לו־קים כל השחקנים בקול מונוטוני זתנועה אחידה, כאילו כל שחקני התיאטרון בישראל הם שחקן אחד בהכפלות רבות, מוזמן ללכת לצפות באיש המרתף ולראות ביצוע תיאטרוני מעולה, שהיה זוכה בתשואות על מיטב בימות התיאטרון בעולם. אשר צרפתי ניתן בסגולה, שאם יקרא על בימת התיאטרון את מגילת־העצמאות, הוא יה־פוך אותה להצגת־תיאטרון מרתקת. אלא שאליה וקוץ בה. הפקה זו, בדומה להפ־קות אוף־אוף־דיזנגוף אחרות, אינה נהנית מעידודה של המועצה־לתרבות־ולאמנות, שמתפקידה לעודד תיאטרון מרתק שכזה. אלא שאשר צרפתי משחק את זה גם בלי סובסידיה.

תיעוד

ארלוזורוב

ד״ר חיים ארלוזורוב, אחת הדמויות ה־מבריקות, הססגוניות והמרתקות שבחיי המדינה־שבדרך, מי שהיה שר־החוץ של היישוב היהודי בארץ (ראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית) ונרצח ביוני 1933 על חוף ימה של תל־אביב, זכה בימים אלה בפירסומה של ביוגראפיה פוליטית * המציגה את דיוקנו ככוכב־שביט רעיוני ופרגמטי בינות לעסקונה האפורה שניהלה בשנות ה־20׳ וה־30׳ את היישוב היהודי בארץ־ישראל, והפכה מאוחר יותר, עם הקמת המדינה, הנהגת המדינה.

חיים ארלוזורוב נולד בשנת 1899 ברו־מני שבאוקראינה. הוא גדל והתחנך בגר־מניה. ציוניו היו בדרך־כלל גבוהים, בעי־קר במקצועות ההומניסטים. הוא הירבה לקרוא סיפרות גרמנית קלאסית. למד עיברית אצל אחיה של הסופרת דבורה בארון. בראשית דרכו הושפע עד מאד מן ההיסטוריון גרץ, מאחד־העם וממרטין בובר. בפברואר 1917 עמד חיים ארלו־זורוב בבחינות הבגרות. את מיקצוע ה־רפואה שיועד לו על־ידי הוריו המיר בכלכלה ובפילוסופיה, מתוך מגמה שכך ישרת טוב יותר את הישוב היהודי בארץ־ישראל. במשך תקופת לימודיו באוניבר־סיטה חיבר שירים המוקדשים לנושאים יהודיים, שחלקם מתפרסמים במונוגרפיה על אודותיו שבפתח הספר.

כעבור זמן לא רב ייסד חיים ארלוזורוב סניף של תנועת הפועל הצעיר בברלין, ובמקביל העמיק את ידיעותיו וחקר את ההיסטוריה של תנועת־העבודה בעולם וב־ארץ־ישראל, תוך שהושפע מרעיונותיהם של גוסטב לנדאואר וא״ד גורדון.

בשנת 1920 פגש בוועידת ההתאחדות בפראג, צ׳כוסלובקיה, בנציגי הפועל הצ־עיר מארץ־ישראל, והחליט לעלות ארצה. בינואר 1921 הגיע ליפו, ועד מהרה בא למסקנה שרק הסכמה בין שתי התנועות הלאומיות — היהודית והערבית — תוכל להביא להצלחת המפעל־הציוני. כבר בסוף אותה שנה הפך חיים ארלוזורוב בן ה־22 דמות בולטת בהנהגת תנועת־הפועלים ה־ארץ־ישראלית. ב־1922 השתתף כציר ב־קונגרס־הציוני. וחזר לזמן־מה לברלין, שם השלים את התיזה שלו לקבלת תואר דוקטור.

בסיפרה של מרים גטר הודגש שוב ושוב, כי במהלך חייו הקצרים של ד״ר חיים ארלוזורוב, הוא נאבק עם צעירותו, והיתה בו תחושה שעליו להספיק מהר הכל. כבר בשלבים הראשונים של הקאר־יירה שלו בארץ־ישראל עסק ארלוזורוב בבעיות־יסוד כלכליות. וכדוגמה ניתן לב־חון את התייחסותו לנושא המיסוי הברי־טי: „הוא דורש לשחרר מחובת המס הכנסות שלמטה מ־150 לא״י (לירות ארצישראליות) לשנה, ובכך לשחרר מ־ראש 85—90 אחוז מהתושבים, לרבות כל־

ד״ר חיים ארלוזורוב
עליית היטלר מחזקת הרוויזיוניסטים

חים ופועלים יהודים. גישה זו מחייבת ברית בין הפועל היהודי ובין הפלח, בעוד שהגישה השוללת את מס־ההכנסה משמעה ברית בין היישוב כולו לאפנדי...״

בשנת 1926 נבחר חיים אלוזורוב כמז־כיר מפלגת הפועל הצעיר. אחרי האיחוד בין הפועל הצעיר ואחדות העבודה הפך מקורב יותר לפרופ׳ חיים וייצמן, בדיעו־תיו ובגישתו המדינית כלפי ממשלת המנ־דט, השאלה הערבית ובעיית הגשמתו של המיפעל־הציוני בארץ. וייצמן ראה בארר־לוזורוב את תלמידו ויורשו, למרות היותו איש תנועת־הפועלים. בקונגרס הציוני ה־17, שנערך בשנת 1931, שבמהלכו הודח הפרופ׳ חיים וייצמן ממישרת נשיא התנועה הציונית, מונה הד״ר חיים ארלוזורוב כמנ־הל המחלקה המדינית של הסוכנות היהו־דית, והוא בן 32 בלבד. דויד בן־גוריון, חברו למיפלגה היה באותה שנה בן 45. בתוקף תפקידו הבכיר, ניהל ארלוזורוב את מערכת־היחסים בין הסוכנות־היהודית ל־מימשל הבריטי בארץ, ויזם סדרת פגישות עם נציגי הפלסטינים, אנשי מיפלגת ה־איסתקלל, פגישות יחידות שבהן התנהלו שיחות אידיאולוגיות עם פלסטינים.

מעניינת ביותר אבחנתו של חיים ארלו־זורוב את תופעת הסוציאליזם־היהודי לאור הסוציאליזם האירופי. לדעתו נכשל האינ־טרנציונל הראשון, משום הכרזתו כי לפו־על אין מולדת, ומשום ניסיונו להשוות בין צורכי העמלים בני כל העמים, תוך התעלמות מהתפתחותם ההיסטורית. לדעתו של ארלוזורוב, תופעה מקבילה לסוציא־ליזם־היהודי היא הנארודניקים הרוסיים בשנות השמונים למאה שעברה. הנחתו היתה כי רעיון כיבוש העבודה של הפועל הצעיר „הוא מעשה בניין של הפרט העיב־

ציטוטון

„הגוארדיה החומה" הרוויזיוניסטית

קודם עליית הנאצים לשילטון בגרמניה, בדצמבר 1930, מדמה ד״ר חיים ארלוזורוב את הרוויזיוניסטים לאנשי חלם, כמוהם כחלמאים אשר בהגיעם למסקנה כי בחורף קר ועל כן יש לבנות תנור, הם מתעלמים מכך שאין לבנים ומנסים לבנות את התנור מחמאה. כך בעיניו הרוויזיוניסטים, בגישתם המדינית ההצהרתית המתעלמת מן המצוי. וארלוזורוב טוען כי „הציונות היא, ביסודה, התקוממות נגד אנשי חלם בחיי העם היהודי...״

עם עליית הנאצים לשילטון בגרמניה, נעשה ד״ר חיים ארלוזורוב לוחם פעיל ברוויזיוניסטים. הוא ראה לנגד עיניו את מפלתה של אחת מתנועות־הפועלים החזקות ביותר באירופה, ואז הוא מנסה לגייס את מצא״י למאבק אקטיווי נגד הרוויזיוניסטים. הפגנות הבית״רים בחוצות תל־אביב וניסיונם לשבור שביתות, מעלים כי אסוציאציות לאשר אירע בגרמניה. בשנת 1933 רואה ארלוזורוב מקבילה ברורה בין התנועות הפאשיסטיות בחו״ל לבין הרוויזיוניסטים. בתשובה לדברי ברל כצנלסון, המבקש באפריל 1933 להתפטר במחאה על מכות שפועלים היכו את הבית״רים, עונה ד״ר חיים ארלוזורוב:

„...ואם לא נעמוד על נפשנו, לא יתחשבו עם האתיקה, ירמסו אותנו בלי כל רחמים ובכל האמצעים, אם יהיה להם הכוח לכך. קיים בארץ אירגון, אשר בשיטת עבודה ידועה, בצורה של אוניפורמה * וכד׳, הוא מושך את הנוער. במידה שאירגון זה יתחזק הוא יסדר לנו יותר ויותר פרובר־קציות. מה יכולה לחיות תגובתנו? 1. או שנתחבא תחת הנחות מופשטות ונראה את החתפתחות בשיווין־נפש — תהיינה תהלוכות של „הגוארדיה החומה׳ בחוצות תל־אביב. אבל האם הפועל יסתכל ולא יוציא תגובות ידועות? 2. או שנקים כוח מאורגן משלנו גם הוא, אוניפורמיסטי׳... 3. או שצריך מתחילה ליצור לחץ שיחניק את האירגון הזה על־ידי הבלטת כוחו המאורגן של ציבור הפועלים. האם תל־אביב תראה אותנו שקטים למראה האירגון הגדול הזה, לא נרכוש סימפטיות. אנו מוכרחים להראות כי כאן קיר ברזל. עליית היטלר בגרמניה מחזקת את הרוויזיוניסטים. ראו במה מלווה עליה זו. החמון מצטער על אנטישמיותו של היטלר, אבל מקבל את הדרך שבה הוא מדכא פועלים. בל נרמה את עצמנו, על־ידי התנהגות „הגונה׳ לא נרכוש את אהדת העולם המטורף. יש לנו רק אפשרות להראות את כוחנו באופן שהם „דאגו כי לא תהיינה תהלוכות של חולצות חומות... המצב אינו מרשה לנו לומר שאנו מסתלקים מהגה על התחלות של תנועה פאשיסטית בארץ־ישראל. אם לא נדע להתגבר על הסכנה הזאת בשלב הראשון — נצטרך לעבור לשלב השני והשלישי, ולאירגון כוח דומה לזה שלהם בצורתו ובדרכי לחימתו...״

* מדים.

* מרים גטר, „חיים ארלוזורוב — ביו־גראפיה פוליטית״, הוצאת הקיבוץ המאוחד ואוניברסיטת תל־אביב, 244 עמודים.

סיפרות ישראלית בקאהיר?
אהרון מגד ושות'

רי את עצמו, ובקשריו עם הקרקע, המאפשר לו, תוך כדי הגשמה עצמית, להתקשר באופן אורגני עם כל העם וכל האנושות...״ בתהליך זה ראה את לוז התחייה הציונית. יחד עם זאת הושפע ארלוזורוב באורח עמוק למדי מהשקפותיו של קרופוטקין בדבר האפשרות של בניין חברה־עובדת סוציאליסטית בתאי קואופרציה שיתופית, שבהם ראה את הגשמת עקרון העזרה ההדדית.

קודם הירצחו רתם ד״ר חיים ארלוזורוב את עצמו למיפעל הצלת רכושם והעלאתם של יהודי גרמניה לארץ, במיסגרת הסכם הטרנספר עם הממשלה הנאצית, תוך שמקבילו ריכך את מדיניות היישוב כלפי שילטונות המנדט הבריטי — מעשה שבגללו הותקף בידי הרוויזיוניסטים מעל כל במה אפשרית.

מן הראוי להעיר שמחברת הביוגרפיה־הפוליטית של חיים ארלוזורוב, מרים גטר, אינה מטריחה עצמה לבחון את ייחודו של ארלוזורוב לגבי ההשלכות של ההיסטוריה הכלל־ישראלית, וכן את תפקידן של השקפותיו החריגות ברציחתו. במבוא הביוגראפי, דומה שהיא מדלגת במתכוון על מערכת הקשרים, הבלתי־מפוענחת עד היום, בין חיים ארלוזורוב לבין אשתו של שר־התעמולה הנאצי, גבלס, סיפור שהובא לא פעם מעל דפי שבועון זה, ואף הועלה בהרחבה על־ידי העיתונאי חביב כנען, לפני כשנתיים בהארץ.

מכל מקום, זוהי ביוגראפיה מומלצת לדורות אשר לא ידעו את חיים ארלוזורוב, ביוגראפיה שבכוחה לפענח מעט מן הסבך הלאומי והמעמדי שאליו הגיעה החברה הישראלית.

צאן ברזל

פא״ן מגדוש

אם הספר „פאן טריארש, או מסע־האדרכתה האחרון בליטא״ מאת הסופר הלאומי הפולני אדם מיצקביץ׳, משמש סמל לתרבות הפולנית, הרי הסיפור הבא משמש סמל לתרבות הישראלית:

בין שוחרי הסיפרות הטובה במצריים נוצר בשבועות האחרונים רושם, שהבולט והחשוב בין סופרי ישראל הוא העיתונאי והמחבר אהרון מגד. הסיבה למידע מטעה ומסלף זה נעוצה במעמדו של מגד כשגריר־מעופף של הסיפרות הישראלית, בתוקף עסקנותו בסניף הישראלי של פא״ן קלאב.

לפני כחודש וחצי ראה אור בקאהיר, בתרגום לערבית, קובץ מוזר של מיבחר קטעים מתוך הסיפרות הישראלית (ראה גלופה) בעריכת הסופר המצרי עבד אל־מונעים סלים, המבוסס על תרגומים לאנגלית כפי שפורסמו בידי פא״ן קלאב הישראלי, ומתוכם ניתן להסיק על־נקלה כי אהרון מגד הוא דמות מפתח להבנת הסיפרות הישראלית.

בדיברי המבוא שלו לקובץ כותב עבד אל־מונעים סלים על פגישתו עם אהרון מגד בקונגרס פא״ן שנערך בשנת 1975 בווינה, ואשר בו מצע מגד את השתתפותה של מישלחת עסקני הסיפרות מישראל בקבלת־פנים שערך הקנצלר האוסטרי, ברונו קרייסקי, לבאי הקונגרס, בז׳סטה ז׳דאנובית אופיינית לדרכו של מגד. באותו קונגרס ניגש מגד לשוחח עם עבד אל־מונעים סלים, ולמחרת מסר לו מיכתב בצירוף

אהרון מגד
ייתכן כי תמצא עניין בסופרים אחרים

ספרים שלו ובו כתוב: **סלים יקירי, רציתי להעניק לך ספר משלי, אבל חשבתי שייתכן כי תמצא עניין בסופרים ישראלים אחרים. על כן אני מצרף גם ספר נוסף, ובו שירים, סיפורים ורשימות שהתפרסם אשתקד ואני מקווה שתמצא בו עניין...״**

עבד אל־מונעים סלים, שאינו מודע לעובדה כי מישלחות ישראל לקונגרסים של פא״ן קלאב העולמי אינן מייצגות את המתרחש בסיפרות הישראלית אלא את העסקונה הסיפרותית, מעתיק בדיברי הקדמתו לקובץ שראה אור בקאהיר, בנאיוויות רבה, את אהרון מגד הדואג למניותיו, ומציין בלשון אופיינית לו: ׳אבל חשבתי, שייתכן כי תמצא עניין בסופרים ישראלים אחרים...׳ **דבריו של האדם שנסיעתו מומנה על־מנת לייצג סיפרות שלמה.**

מן הראוי שקהל צרכני הסיפרות בארץ יעקוב אחר ייצוגה של הסיפרות הישראלית, בקובץ המצרי שנעשה בהשראתו של מגד. מובן שמקומו של הסופר הישראלי האחד והיחידי שזכה בפרס נובל, ש״י עגנון, נפקד מפירסומי פא״ן קלאב ישראל, ואת מקומו תופס יריבו, חיים הזז, שאת כל חייו הסיפרותיים חי בעליית־הלב של המימסד בארץ. הקובץ המצרי נפתח ברשימה מאת איש רגע של עברית שלום קרמר, על הזז. רשימה נוספת, מאת העיתונאי א.ב. יפה, עוסקת באברהם שלונסקי, ורשימה של אברהם שאנן דנה במשורר עזרא זוסמן — עד כאן הברי־מינגים.

כאן באה רשימה של אחד מענקי התרבות והסיפרות הישראלית לדורותיה, עימנואל הרוסי, על התרבות הישראלית. את מדור השירה בקובץ פותחים שני שירים מאת יהודה עמיחי, המעידים על כך שלא ניתן לשטות בטעמם התרבותי של המצרים, כפי שניסה מגד לעשות.

פרק הפרוזה בקובץ נפתח, באופן המובן מאליו, בסיפור מאת אהרון מגד, בלוויית תצלומו השלישי בקובץ יחד עם מיקטרתו. בעיקבות יצירתו של מגד באות „יצירות מופת״ של חנוך ברטוב, ח״כ משה שמיר והח״כ־לשעבר ס. יזהר. מול אי־ייצוגיות זו של סיפרות ישראלית הנוצרת בהווה, בולט סיפורן של אורי אורלב.

האמת היא, שקובץ זה שראה אור בקאהיר, הוא בבחינת מחדל־תרבותי אופייני, שעלה בידו להציג לפני המצרים את הסיפרות הישראלית במלוא עליבותה. עסקנותו הסיפרותית ומגמתיותו של אהרון מגד הביאו לכך שבעיני שוחרי הספרות במצרים, שמות של יוצרים בהווה כעמוס עוז, יצחק בן־נר, פינחס שדה, א.ב. יהושע, עמוס קינן ודן בן־אמוץ אינם קיימים כלל. קובץ זה מהווה הוכחה חותכת נוספת לכך שאהרון מגד מנצל, למטרות אישיות, את מעמדו כשליחם של סופרי ישראל בפא״ן קלאב העולמי, שאותו הוא הופך לאגוטריפ המשולל כיסוי סיפרותי כלשהו.

נותר להתנחם בכך שבעתיד, בקבצים נוספים שיראו אור בקאהיר, תהיה תמונת־מצב אמיתית של הספרות הישראלית וש־פא״ן מגדוש יחדל לשמש כסמל לתרבות תנו.

תולעי תרבות

הקדמה

יש גברת אחת, העושה לפרנסתה בתרגום של ספרים מאנגלית ללשון־הנביאים, והחושב שהיא מביאה בשורה בכל מילה שהיא מרוקנת מן האנגלית לעיברית. על כן היא נוהגת להצמיד לתרגומיה הקדמות, מבלי שהמו״לים יעצרו בעדה מלבצע את זממה, וזאת למרות שאותה גברת אינה נמנית עם עידית המתרגמים לעיברית.

בימים אלה ראה אור, בהוצאת זמורה, ביתן מודן, הספר מסיבת גן מאת המסגרת הניו־זילנדית קתרין מנספילד, בתרגומה של אותה גברת רבת־בשורות, רינה ליטווין. מן הראוי להקדים ולהדגיש שסיפוריה של קתרין מנספילד מעולים, ומן הראוי שיימצאו בכל סיפרייה ובכל בית. אך יחד עם זאת, מפליא הדבר שמו״לי הספר, שטרחו בעבר לתרגם לעברית מיצירותיהם של גינטר גראס, היינריך בל וזיגפריד לנץ, ללא הקדמות של מתרגמים, נגררו אחר רהבה ה„תרבותי״ של הגברת ליטווין, הצועק מכל שורה שבדיברי הקדמתה לספר זה.

אם גם נתעלם מקביעות „סיפרותיות״ כמו: **„הדמות היפה, הלא־ארצית, שנעה מיסתורית ומתנשאת בעולם הגם מדי למישכנה...״ הרי בלתי־נמנע להתעלם מקביעות כמו: „מאז חרג שמה מעולמם התרבותי של העמים דוברי־האנגלית, וכתביה תורגמו לשפות רבות...״** הקורא התמים עלול להניח את הסימניה בתוך הספר, ולרוץ אל המראה שבחדר־הרחצה, להתבונן בה ולחשוב, אולי, שהתרבות היהודית בת אלפי השנים היא כאין־וכאפס לעומת **׳עולמם התרבותי של העמים דוברי־האנגלית...׳** ושפדותו וגאולתו התרבותיים קרבים עם יומת המשיח של תירגום סיפורי קתרין מנספילד, בעזרתה האדיבה של הגברת ליטווין.

בהמשך מביאה הגב׳ הנכבדה הנ״ל קביעה שנאמרה על צ׳כוב, שאותו כיבדה הגב׳ מנספילד, שאותה מכבדת הגב׳ ליטווין, והיא מצטטת: **„אי־אפשר למסור את תוכנם של הסיפורים משום שכולם, כתחרים יקרים ועדינים, תוכים יחם יהיר ואינם סובלים מגע ידיים זרות העלולות למעך אותם...״** באמת שמתמיה הדבר, כיצד הרהיבה עוז בנפשה, אותה גב׳ ליטווין הנ״ל להביא לידינו הזרות והגסות „העלולות למעוך״ את סיפוריה של קתרין מנספילד בכריכת כרום רכה.

בהמשך דיברי ה„הקדמה״ שלה מבהירה הגב׳ ליטווין, כי **„העיקרון המנחה בבחירה** (של הסיפורים) **הוא הפגישת הקורא, לראשונה, עם פניה שונים של המספרת...״** ובבוריותה היא שוכחת שעד לפני שנים מיספר היה כל תלמיד תיכון בארץ, שלא היה שייך ל„עולמם התרבותי של העמים דוברי־האנגלית...״, אנוס לל־מוד לבחינות־הבגרות את הסיפור הנ״ל. הגב׳ ליטווין הנ״ל עוסק כבר בספקולציות. אחת מהן היא בדבריה על שבקובץ המתורגם נכלל חלק מסיפור לא־גמור, שעליו היא מעידה: **„קמוץ, קצוף, עצוב כסיפור־חייה, רשיש בו כדי לרמז מה כיוון היה ליצירתה** (של מנספילד), **אילו זכתה לבשלותה המלאה...״**

אולי כאן המקום לערוך וידוי קל ולומר, שדיברי „הקדמתה״ של הגב׳ ליטווין רצופי ההתנשאות, העליונות, והכוונה להאכיל בסיפרות בעזרת כפית, הביאו אותי להיעצר מן הקריאה בספר בעמוד 11, בסוף דברי הקדמתה, ולהניחו בצד. מן הסתם, כאשר אגרש מעלי את שדי הברברת של המתרגמת הנ״ל, אפתח את הספר הזה בפעם הבאה בעמוד 12.

בחטף

„פורתא המרא״

● ברשימה מוזרה שפירסם, ושבעזרתה ניסה להבין את „גיל התבונה״ ל׳׳אן־פוד סארטר, כתב **ברציון אורתנא** על הפילוסוף והסופר הצרפתי הקשיש: „אז מה בכך אם איננו פילוסוף אמין? הוא יוצר...״ ● בהקומה השלישית נפתחה תערוכת צילומים של **פיטר הרסן, שהיה בעבר כתב** של לייף, לוק ואוזברוור והמלמד כיום צילום אמנותי באוניברסיטת חיפה ובמכון אבני ● בתוכנית שאולת אישיות, **שבמהלכה ריאיין יעקב אגמון** את מנכ״לית המועצה־לתרבות־ולאמנות, הגב׳ **לאה פורת, קבעה פורת את ה„אני מאמין״ שלה לעתיד המועצה:** „מוסכם על השר המר, שיש לתמוך יותר ביוצרים שמייצגים את דעת הרוב הנוכחי בעם...״ **וכצעד ראשון רמזה לתמיכה שהמועצה החלה מעניקה לכתבי־העת** האומה, **המוצא לאור בידי** מיסדר ז׳בוטינסקי. **כאשר נשאלה פורת בדבר הישגה הגדול ביותר במשך שנות כהונתה במישרה זו, ציינה:** „ההישג הגדול ביותר שלי הוא שמישרד החינוך והתרבות, הוא הכתובת לענייני

לאה פורת
דעת הרוב הנוכחי בעם

התרבות והאמנות במדינה...״ **הגיב על כך מלחין צעיר:** „הישגו הגדול ביותר של **אנדריי ז׳דאנוב** (על שמו: ז׳דאנוביזם) הוא בכך שהמיפלגה הקומוניסטית הרוסית הפכה הכתובת לענייני התרבות והאמנות במדינה...״ **והוסיף אותו מלחין באנחה:** „פורתא המרא...״ ●

מאת דן טומר

✷ 14 אלף מכוניות נגנבות מדי שנה - ורק 3 גנבים נעצרו

✷ 2000 מכוניות בשנה אינן מחגלות - ובמוסכים מוכרים את חלקיהן בגלוי

✷ 8000 מכוניות נמצאות במצב הרוס - וזיגל הוזעק לפתור הבעייה

גנבי המכוניות

ו"ח ועדת־שימרון התפרסם ב־עיקר תודות לגילויו — או אי־גילויו — את ממדי הפשע המאורגן בישראל. פירסום הדו"ח עורר התייחסות מישטרתית היסטרית, שהבטיחה בפה־מלא אירגון־מחדש במחוזות המישטרה, ביטול מחוזות אחדים ותיגבור היחידות הלוחמות בפשע המאורגן.

אולם הספר עב־הכרס המכיל את דו"ח ועדת־שימרון, מתייחס גם — ובעיקר — לבעיות הקטנות, לפשעים שאינם חשובים כאלה של הפשע המאורגן, לדברים המצי־קים לאזרחים מדי יום ביומו. אחת מבעיות אלה היא המכוניות הנגנבות.

חברי ועדת־שימרון יצאו מן ההנחה שהמישטרה אינה מסוגלת כלל לטפל ב־גושא גניבת המכוניות. הצעותיהם בגושא זה היו הצעות של לאחר־ייאוש, ומהן ניתן להבין כי, לדעתם, המישטרה פשטה את הרגל בכל הנוגע לניסיונות למנוע גניבת מכוניות או מציאתן עם או בלי גנביהן. ועדת־שימרון הסתפקה רק במתן הצעות לבעלי־המכוניות ולחברות־הביטוח. היא הציעה לבעלי־המכוניות להתקין מער־כות־אזעקה בריכבם, ולחברות־הביטוח שלא להסכים לבטח מכוניות שאין בהן מערכת־אזעקה כזו.

לפני שבועות אחדים הופיעו בעיתונים מודעות, המציעות לבעלי רכב שריכבם ניגנב לפנות לחברה פרטית בשם הסורקים אשר תעזור להם, תמורת תשלום, למצוא את המכונית. כמה צעירים הקימו חברה לאיתור רכב גנוב, וייאושם ותיסכולם של בעלי רכב רבים הביאום לפנות אליהם.

ולפתע התברר כי בכל־זאת אפשר ל־מצוא רכב גנוב במדינת ישראל. תמורת סך 1000 לירות, סכום המוחזר בסופו של דבר על־ידי חברת־הביטוח, נתגלו עד כה יותר מ־70 אחוזים מהמכוניות הגנובות שבעליהן פנו אל הסורקים.

מצב זה עורר פליאה לא רק מצד בעלי־הרכב, אלא גם מצד אנשי המישטרה. קשה היה להם להבין כיצד חברה פרטית, שאין לה משאבים או סמכויות כמו אלה של המישטרה, הצליחה במקום שבו נכשלה מישטרת ישראל לחלוטין ובאופן חד־משמעי. קציני־מישטרה שחשו עצמם גפ־געים, הפיצו שמועות כאילו אנשי הסור־קים קשורים עם הגנבים ועובדים עימם בשיתוף־פעולה מלא, וכי בכך יש להסביר את אחוז הגילויים הגבוה שלהם. המישטרה החליטה „להתלבש" על בעלי החברה, אך חקירה מעמיקה שנערכה גילתה כי אצל הסורקים הכל כשר.

48 השעות הגורליות

ב ישראל נגנבות מדי שנה כ־14.000 מכוניות. 40 בעלי־מכוניות מתעוררים מדי בוקר ומגלים כי פריט־הרכוש, שבדרך כלל הוא היקר ביותר שברשותם, פשוט נעלם. אם מעריכים מחיר ממוצע של מכונית ב־100.000 לירות, וזו הערכה נמוכה משום שבדרך־כלל נגנבות מכוניות חדישות ומדגם יקר, הרי במשך שנה אחת נגנב רכוש בשווי של לפחות 1400 מיליוני לירות.

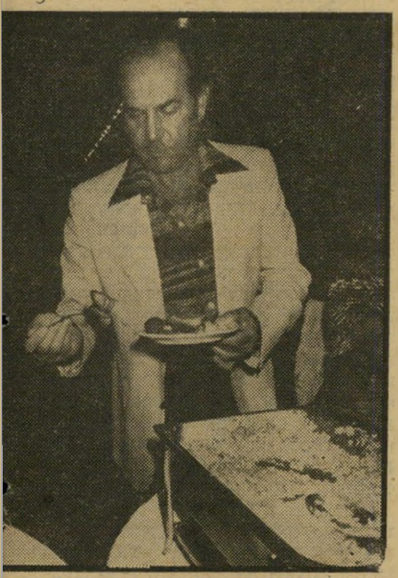
מתוך 14.000 המכוניות, לא נמצאות תוך שמונה חודשים מיום גניבתן, כ־2000. פירושו של דבר שמדי יום מאבדים שישה בעלי־מכוניות את רכושם באופן מוחלט. מתוך 12.000 המכוניות שנמצאות, 8000 מתגלות כשהן במצב בלתי כשיר לנסיעה.

כדי להבין כיצד קורה שהמישטרה אינה מצליחה לאתר כלי־רכב גנובים במדינה כה קטנה, שאורך כבישיה כולם קטן מאורך כבישי העיר ניו־יורק לבדה, יש לבחון את תהליך הפעולה המישטרתית מייד אחרי שנגנב כלי־הרכב.

בעל־רכב המגלה כי מכוניתו נגנבה ממהר, אם הוא תושב תל־אביב, לטלפן למוסך גוררי המכוניות של המישטרה, בתיקווה שהמכונית נגררה ולא נגנבה. אחרי שמתברר לו כי ידם של גוררי המישטרה לא היתה במעל, הוא ממהר לטלפן לתחנת־המישטרה הסמוכה לביתו כדי לדווח על גניבת המכונית.

כאן הוא נתקל בהפתעה הראשונה. המישטרה אינה מוכנה לקבל הודעות על גניבת מכוניות דרך הטלפון. למרות שאין לו עוד מכונית, נדרש האזרח לגשת לתחנת־המישטרה באופן אישי, לבזבז זמן — שהוא משמעותי ביותר לגבי הסיכוי למצוא את המכונית הגנובה — למלא טפסים ארוכים ומייגעים, ולעמוד בחקירה שבמהלכה הוא מבין, מן השאלות ומהבעות פניו של השוטר החוקר, כי מעטים סיכוייו לשוב לראות את מכוניתו.

אפשר היה לקוות כי לפחות אחרי שבעל הרכב יסיים את מילוי הטפסים ואת ה־עמידה בחקירה, תתחיל המכונה המיש־טרתית לאיתור כלי־רכב גנובים לעבוד במלוא הקצב. אולם איטיותו של הטיפול המישטרתי בעניין זה יכולה להוציא מן הדעת אפילו את האדם קר־המזג ביותר. תוך 24 שעות נשלח מיברק מן התחנה שבה הוגשה התלונה אל המחשב המיש־טרתי שבו רשומים מיספר הרכב וסוגו. אם אין טעות בדיווח, דבר שגם הוא קורה פעמים רבות, עוברות 24 שעות נוספות עד שיחידת־המחשב של המיש־טרה מתרגמת את המיברק לשפת המחשב, ורק אז נרשמת ומופיעה המכונית ברשימת המכוניות הגנובות.

חוקר זיגל
תרופת־פלא

את הגנב זה מצחיק

ב יידות, מחסומי־מישטרה וסיורים מישטרתיים אינם מקבלים כלל את רשימות הרכב הגנוב. אין ספק כי כל שוטר במישטרת ישראל עובר מדי יום ביומו ליד מיספר גדול של כלי־רכב גנו־בים, מבלי שיהיו בידו הכלים והנתונים לוודא אם רכב זה אומנם גנוב או לאו. בעיר ניו־יורק, שבה נגנבים מדי־יום כלי־רכב רבים יותר מאשר במדינת ישראל כולה — אם כי באחוזים מצליחה ישראל „לעבור" את ניו־יורק בהפרש גבוה — פולט המחשב מדי בוקר חוברת ובה רשימת כ ל כלי־הרכב הגנובים שעדיין לא נמצאו, כשהם ערוכים לפי שלוש קטי־

סופן של מרבית הגניבות: המכונית ננטשת במקום בודד

כך זה מתחיל: גנב פורץ את דלת המכונית

גוריות: אחת ובה הרשימה כולה על־פי סדר מיספרי־הרישוי של המכונית; ה־שנייה על־פי סוגי המכונית ושנת הייצור שלהן, והשלישית על־פי ציבעי המכוניות.

למישטרת ישראל אין אפילו יחידה אחת שמתפקידה לנסות לאתר כלי־רכב גנובים. מדי פעם מכריזה המישטרה על מיבצע לגילוי כנופיות של גנבי־רכב, או על מיבצע לאיתור מכוניות גנובות אולם הסטטיסטיקה, שמיספריה גדלים בהתמדה, מוכיחה כי מיבצעים אלה נשארים בגדר של מיבצעי יחסי־ציבור בלבד.

מצב זה הביא לכך שהסיכוי לגלות כלי־רכב גנובים בעזרת המישטרה אפסי ל־חלוטין. מישטרת ישראל מצליחה לדווח לבעלי־רכב כי ריכבו התגלה (ובדרך־כלל במצב כזה שבעל הרכב מצטער שהוא התגלה בכלל), רק אם מתקיים אחד מן התנאים הבאים:

● הנהג־הגנב היה מעורב בתאונת־דרכים, נפצע או נהרג, או שהמכונית

קורבן רוזוויו
פעולה נמרצת —

קורבן דשם
— להגנה על היוקרה

יצאה מסיבה כלשהי מכלל שימוש ונהגה נמלט מן המקום.

● נהג במכונית גנובה נעצר בגלל עבירת־תנועה על־ידי סיור מישטרתי ממו־נע, או באחד ממחסומי־הדרכים המוקמים מסיבות ביטחוניות ולא לשם איתור כלי־רכב גנובים. גם במיקרה ששוטר־נייד או שוטר־מחסום עוצר נהג במכונית גנובה, קטנים ביותר הסיכויים שהגנב ייתפס והמכונית תוחזר לבעליה.

כאשר נהג מתבקש להציג רישיונות שלו ושל הרכב לפני השוטר, הוא יכול להית־מם ולשכנע את השוטר כי שכח אותם בבית. בדרך־כלל מאמין השוטר לנהג ונו־תן לו טופס־ארכה. על־פי טופס זה חייב הנהג להציג את הרישיונות ששכח בביתו תוך חמישה ימים, שאם לא כן יועמד לדין וייחשב כאילו נסע ללא רישיונות בני־תוקף או ללא ביטוח בר־תוקף.

כאשר נהג־גנב מקבל את טופס הארכה, כל מה שנותר לו הוא לחייך, לקמט או לקרוע את הטופס ולהשליכו מחלון המכו־נית לצד הדרך, מייד אחרי המקום שבו נעצר.

אולם אם הנהג נראה לשוטר כחשוד, מתקשר זה באלחוט למסוף המישטרתי ו־מבקש פרטים על הרכב. במידה שעברו יותר מ־48 שעות משעת גניבת הרכב, מו־דיע המחשב לשוטר באלחוט כי המכונית אכן גנובה.

כשגנבה מכוניתו של המפכ"ל

גם במיקרה זה, כשהמחשב מודיע לשוטר שהמכונית גנובה, גם אז לא תמיד נתפס הגנב. במישטרת מחוז תל־אביב ידוע מיקרה שאירע לפני כשלושה חודשים, כאשר שוטר עצר מכונית ואליאנט שבה ישב זוג צעירים: בחור חבוש־כיפה ובחורה לבושה על־פי האופנה הדתית ה־מודרנית — בשרוולים ארוכים ושימלת מכסי.

למרות שהמסוף הודיע לשוטר כי המכו־נית גנובה, לא האמין השוטר והחליט, על דעת עצמו, כי נפלה כאן טעות. הוא ביקש מבעל המכונית לנסוע בעקבות הנייידת לתחנת־המישטרה שברחוב דיזנגוף בתל־אביב, מבלי שטרח כלל לצרף אל הנהג שבמכונית שוטר כמלווה. ואומנם, הנהג נמלט מן המקום יחד עם חברתו. „הוא היה דתי ועשה רושם טוב, חשבתי שזו טעות," הסביר השוטר אחר־כך לממונים עליו. אר־לם, אילו הבחין השוטר בעובדה שעצר את המכונית בליל־שבת דווקא, ודאי היה מבין בעצמו כי הכיפה, והתילבושת החסו־דה, היו, לכל היותר, תחפושת מוצלחת.

● האפשרות השלישית למציאת מכונית גנובה היא שאזרח עירני ידווח למישטרה כי ליד ביתו חונה זה ימים אחדים מכונית שאינה מוכרת אף לאחד מהשכנים. בדרך־כלל, ההודעה נמסרת למישטרה משום ש־השכנים חששים ממכונית־תופת, או ש־המכונית החשודה תופסת מקום־חניה יקר. עיקר ההצלחות בתחום זה נרשם בירוש־לים, שם רגישים התושבים למכוניות תו־פת יותר מבכל עיר אחרת בארץ.

לפני כשלוש שנים נגנבה מכונית קורטי־נה לבנה של מי שהיה אז מפכ"ל המישט־רה, רב־ניצב שאול רוזוליו. היתה זו מכו־נית־שרד מישטרתית, ובה כמה סימנים ש־כנראה לא היו דיי ברורים לגנב, והוא לא הבחין כי זוהי מכונית מישטרתית. מישט־רת ישראל כולה עמדה אז על הרגליים, כדי להציל את יוקרת המישטרה בעיני עצמה וכדי לשאת חן בעיני המפכ"ל.

יש להניח כי לולא העובדה שהגנב, או הגנבים, גילו בשלב מאוחר יותר סימנים המעידים על כך שהמכונית שייכת למפכ"ל המישטרה, על־פי מיסמכים שהיו בתוכה ומכשיר־הקשר שהיה מוסתר בה, היתה מכוניתו של רוזוליו מצטרפת אל 2000 המכוניות שאינן זוכות להתגלות, מתוך שלל המכוניות הנגנבות מדי שנה בשנה. גם במיקרה זה, אחרי שהמישטרה כולה נזעקה לחיפושים, נמצאה מכוניתו של ה־מפכ"ל רק כעבור ארבעה ימים, וגם זאת תודות למיקרה העיוור.

מכונית הכרמל־דוכס הפרטית של סגן־ניצב ברוך לשם, עוזרו של מפכ"ל ה־מישטרה, נגנבה ממש מתחת לאפו של לשם לפני שנתיים, כאשר שימש כעוזרו של שר־המישטרה שלמה הילל. המכונית חנתה אז במיפרץ ליד בית אגרון בירוש־לים, מקום מישכנה לשעבר של לישכת שר־המישטרה. גם במיקרה זה הועמדה ה־מישטרה כולה על הרגליים. הכל השתוקקו להוכיח לשר שלהם כי הם יעילים, וכי מכוניתו של עוזרו תימצא.

כעבור 10 ימים התקבל טלפון מתושב אחת השכונות בירושלים, שדיווח על מכו־נית כרמל דוכס החונה בצורה חשודה ליד ביתו. הנייידת שהגיעה למקום מצאה בו את מכוניתו של לשם. לשם עצמו הגיב על כך: „אם הגנב היה מחנה את המכונית בסדר, לעולם לא הייתי מוצא אותה."

הסטטיסטיקה המישטרתית אינה מד־ברת על מיספר המכוניות הגנובות בישראל ביחס למדינות אחרות — וטעמיה עימה. נראה כי יחסית למיספר המכוניות בארץ, התופעה של גניבת מכוניות נפוצה ביותר. חוגים מישטרתיים מחלקים את גנבי המכוניות לשני סוגים: צעירים, ו־שאינם צעירים, ההוצים במכונית ליום־יומיים כדי לעשות חיים עם ידידיהם ו־ידידותיהם ולהשוויץ במכוניתם המפוארת. אנשי־מישטרה טוענים נגד מפיקי הסרט אסקימו לימון על הסצנה של גניבת ה־מכונית המהבעטה בים. לדיבריהם, הנימה שנקט הסרט לגבי מעשה־פשע זה היתה חיובית, ואין ספק שהיא תעודד צעירים לגנוב מכוניות.

אל סוג זה של גנבי מכוניות מצרפת המישטרה גם את החיילים הימצאים בשעה מאוחרת מבסיסם, כשלרשותם שעות ספו־רות של חופשה שאין הם רוצים לבזבז בנסיעה ברכב ציבורי או בהמתנה לטרמפ. מכוניות גנובות רבות מתגלות ליד בסיסי צה"ל מרוחקים. החייל סיים את חופשתו, „סחב" מכונית וחזר עימה לבסיס במהירות.

אולם אל הסוג השני של הגנבים מתייחסת המישטרה בחומרה רבה יותר. מחירי ה־מכוניות בארץ גבוהים עד־כדי־כך שאין להם אח ורע בשום מדינה אחרת בעולם. בעיקבות זאת גבוהים גם מחירי החלפים. לדיברי עורך־הדין ארווין שימרון בדו"ח הוועדה, יש בארץ תעשייה שלימה של גנבי ה„מלביגי" מכוניות גנובות.

השיטה — פשוטה. גונבים מכונית, ו־רוכשים גרוטאת מכונית שירדה כבר מ־הכביש, בדרך־כלל בעיקבות תאונה. מזיי־פים את מיספר־הרישוי, מיספר המנוע ו־מיספר השילדה, ומתאימים את אלה של הגרוטאה הקנויה למכונית הגנובה. או אפשר, בקלות, למכור אותה במחיר מלא.

לא מכבר נתפסה, במיקרה, כנו־פיה שעסקה בגניבת מכוניות ובהלבנ־תן. חוקרי המישטרה עלו על הכנופיה כא־שר חקרו מעשה־הונאה שלא היה קשור כלל ברכב. רק בעיקבות חקירה אחרת על־תה המישטרה על עיקבות כנופיה, אחת מני רבות, שבה היו מעורבים אנשי העולם התחתון וסוחרים ברכב משומש שהלבינו באופן זה מכוניות גנובות רבות.

קיימות גם כנופיות גדולות של גונבי רכב למטרות פירוק. כל אביזר, החל מ־מראות וצמיגים וכלה בחלקי־המנוע השו־נים, שווה מאות רבות של לירות. כנופיות אלה מסתובבות בין המוסכים שעימם הן קשורות, ומוכרות להם חלקים של מכונ־יות גנובות, או חלקים גנובים בודדים. בעלי המוסכים מוכרים ללקוח את החלק הגנוב לעיתים במחיר זול יותר.

במיקרים רבים מזמינים בעלי־מוסכים חלק מסויים, ורק אז נגנבת המכונית — על־פי ההזמנה. הסחר בחלקי־חילוף גנו־בים הפך תעשייה של ממש, שבה מעורבים — על־פי ההערכה — יותר ממחצית המוס־כים המורשים והלא־מורשים בארץ. בעל־מוסך בדרום הארץ, שנשאל על כך, טען: „אני, באופן רישמי, לא יודע שהחלק גנוב. יש לי בחור שמוסיע כל יום עם מרצדס ומציע לי חלקים, יותר זולים מאשר בסוכ־נות של חברת־המכוניות. לפעמים אני גם מזמין אצלו חלק ומקבל אותו למחרת היום. אני יודע שהפריט גנוב, אבל המילה גנוב מעולם לא עלתה בשיחה בינינו. גם בעל המכונית שלו אני מציע חלק זול יותר מבין, ברוב המיקרים, שהחלק גנוב, אבל הכל נעשה מתוך הסכמים שבשתיקה."

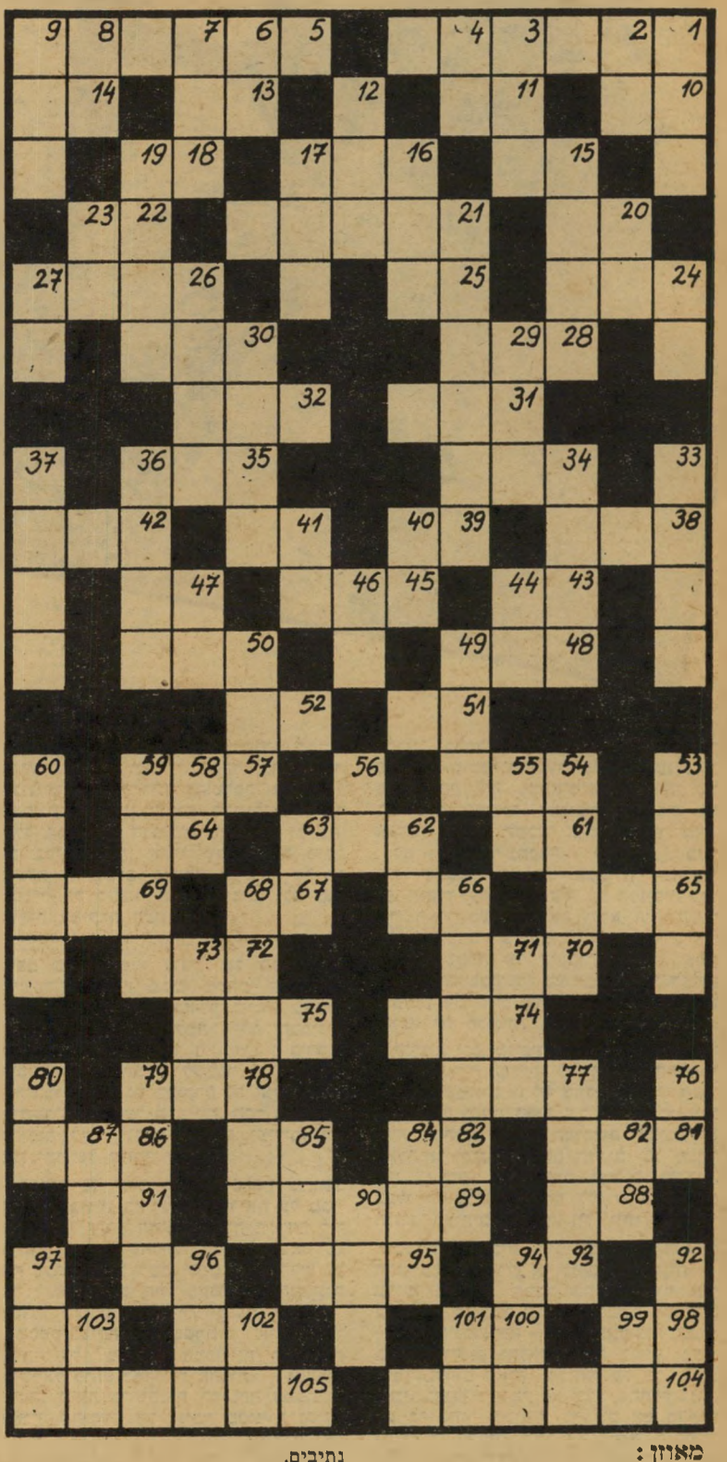
המישטרה מודעת לתופעה זו של מיסחר בחלפים גנובים, ובמיקרים לא מעטים היא יודעת גם את זהות הסוחרים בהם. אולם בשלוש השנים האחרונות לא נעצר אף סוחר אחד בחלפים גנובים, ולא בעל־מוסך שרכש אותם.

גילוי בדרך מיקרה

דברי המישטרה אינם מודים בחומ־רת הבעייה, וטוענים כי אחוז גילויים המכוניות הגנובות בישראל הוא מן הגבוהים בעולם. לדבריהם, יש בארץ 15 אחוזים של גילוי מכוניות גנובות לעומת 2.5 אחוזים בארצות־הברית. אולם סטטיסטיקה זו נכונה על הנייר בלבד. מתוך 15 האחוז־זים של גילויי מכוניות גנובות על־ידי המישטרה, רק מעטים ביותר נזקפים לזכות

(המשך בעמוד 62)

תשבץ העולם הזה 2120

מאוזן:

1. מין דג־מאכל; 5. קיבוץ בארץ; 10. בילבד; 11. קריאת־יגון; 13. מסולם ה־צליליים; 14. קמין; 15. נודד; 16. אמר שוב; 18. אפס כוחו; 20. צא לדרך במכוניתך!; 21. ציטטה; 22. מרגיש; 24. זוהמה; 25. רקע בלי סוף; 26. בית קטן; 28. חומר המשמש לבניין; 30. בעל־כנף; 31. גיבור של רודיארד קיפ־לינג; 32. נתן; 34. לוציפר; 35. ישמח לבב אנוש; 38. יפעה; 39. מיקווה־מים ענקי; 41. לא עדין; 42. שתיל; 43. מספיק!; 45. מזונו החביב של פופאי; 47. ארמדה; 48. מידת יבש קדומה; 50. צמד; 51. מסולם הצליליים; 52. חייב כסף 54. תבע בתוקף; 57. זבל חקלאי; 61. ידיד; 62. מגופה; 64. מספיק!; 65. מלחין צרפתי; 66. עצם בפה; 67. מחייתו — יער; 69. עשירית הגרוש; 70. אריג דק מובחר; 72. אגם; 74. עליכם לגעת!; 75. משמש לחיזוק האוהל; 77. „מכופף המזלגות״ (ש״מ); 78. גיבעול; 81. שקד; 83. סוס בלי ראש; 85. לא קר; 86. נעימות; 88. מילת־זירוז; 89. קטיעה; 91. מטבע יפאני; 93. רשע; 95. קצין בריאות נפש (ר״ת); 96. מסולם הצליליים; 98. רב־אלוף (ר״ת); 100. נהר באפריקה; 102. לבן ונקי; 103. ישן; 104. מלבבת; 105 נתיבים.

מאונך:

1. רוכב; 2. חומר־ציפוי שקוף; 3. מינרל; 4. קידומת שפירושה של; 6. מצבת־זיכרון; 7. פרי גינה ועץ; 8. סחוב!; 9. חי ליליי; 12. פושע זוטר; 15. מלבב; 16. הלם; 17. בראבו!; 19. בהשאלה: צנום מאד; 20. אומר; 21. קוקטייל שכיח; 23. מטיל; 24. מזיק לבגדים; 26. מין דג־מאכל; 27. דגל; 29. ... שיכחה ופאה; 30. מיץ הפרי; 33. אוכל; 34. יחידה בעמוד; 36. מייצג נגיחר; 37. רסק; 40. שאין נשמה באפו; 4'. מן השבטים; 44. מילת־תחינה; 46. מזמר; 47. פקודה מפורשת; 49. רוח; 50. מינחה; 53. נוטר; 54. נגב; 55. מרושע; 56. תמר היתה אשתו; 58. רוח רעה; 59. שערה דקיקה; 60. שימחה גדולה; 62. מבין; 63. כמו 93 מאוזן; 66. גם זו הערכה; 68. קיבוץ בנגב; 71. פילגש; 73. גדול בתורה; 76. סוללת־מגן; 77. מין משקה תוסס; 79. איוושה; 80. כלי־קיבול; 82. קידומת הולנדית; 84. שווא; 85. בן־זוגה של הכלה; 87. חי ליליי; 90. אחי הבעל; 92. שמתא; 94. כאב; 96. חלק בראש; 97. מחסום לפי החיה; 99. מידת שטח; 101 מבלה את הלילה; 102. חי איטי; 103. נרו יאיר (ר״ת).

גונבי המכוניות

(המשך מעמוד 61)

עבודת המישטרה. מרביתם — בעיקבות פניות של אזרחים שהבחינו במכוניות גנובות. בשנה האחרונה עצרה המישטרה בעוון גניבת רכב רק שלושה גנבים, מבלי שתגלה את גניבת הרכב. בעיקבות חקירה שונה לחלוטין. 85 האחוזים הנותרים של המכוניות הגנובות נמצאים על־ידי בעלי־הן.

דובר המישטרה, ניצב־מישנה שמואל צחי, שהתבקש להגיב על אוזלת־יד של המישטרה במניעת גניבת כלי־רכב ומציאתם, טען: „המישטרה מקדישה מאמצים רבים לבלימת נגע גניבות המכוניות.״ צחי סיפר, בגאווה לא־מסותרת, כי לא מכבר הצליחה המישטרה לעלות על עיקבותיה של כנופיה מצפון הארץ, שהונהגה על־ידי בחורה, אשר גנבה יותר מ־150 כלי־רכב. היה זה, כמובן, רק חלק מהאמת. המישטרה חקרה אז בכיוון של פריצות לבתים ולבתי־עסק, והצליחה לעלות על זנבה של אותה הכנופיה. רק אחרי החקירות והמעצרים הסתבר, כי בדרך־אגב עסקו חברי הכנופיה האמורה גם בגניבת מכוניות.

אך דוברים של המישטרה מוכנים להודות, שלא לציטוט, כי המישטרה נכשלה לחלוטין בכל הנוגע לגניבות כלי־רכב. אותם דוברים טוענים כי יש למישטרה תוכניות שהועלו כבר אבק לבלימת תופעה זו.

בין השאר קיימת במישטרה תוכנית ל־גייס למילחמה בגניבת המכוניות את תת־ניצב בנימין זיגל ומחלקתו. זיגל אומנם בה, גילה כי היא מבוטחת ב־100.000 ל״י בלבד. בשוק החופשי עולה מכונית כזו כיום יותר מ־150 אלף לירות. אולם, למרות שהמכונית היתה מבוטחת ב־100 אלף לירות, לא קיבל המבוטח לידיו את מלוא הסכום. אחרי שמונה חודשים ערכה לו חברת־הביטוח חשבון של פחת שנתי ב־ערך של 20 אחוזים לשנה, הורידה עמלות שונות, והאיש קיבל לידיו כמחצית הסכום שהיה נקוב בפוליסה שלו.

ניסיונה של חברת הסורקים מוכיח, כי אילו היתה המישטרה מעוניינת בכך, ואילו היו לה כישרון ויכולת אלמנטריים, היתה מסוגלת בהחלט לבלום את מגיפת גניבת המכוניות, הגורמת נזק רב ועוגמת־נפש לעשרות אלפי משפחות בארץ, מלבד הנזק הכלכלי העצום למדינה. נוסף על הקמת יחידה — או יחידות — שמתפקידן יהיה לטפל ברכב הגנוב, דבר שאינו נעשה, יכולה המישטרה להביא לכך שהמידע על הרכב הגנוב יגיע לידיעת מירב השוטרים העוסקים בפעולות אחרות, כדוגמת הספר היומי המופיע בארצות־הברית.

הדוגמה של „הסורקים״

ב עניין זה אין המישטרה יכולה להשתמש בתירוץ הרגיל של חוסר תקציב ומשאבים. עליה רק להחליט להתלבש על הנושא, ולהעניק לו את החשיבות הראויה לו, במקום להסתפק בהכרזות כלליות ובנקיבת שמו של זיגל כתרופת־פלא מתנגד לכך, משום שברדיפה אחר גנבי מכוניות אין תהילה רבה ומשום שכוחו האדם שברשותו מצומצם, אולם קיימת האפשרות כי המשימה בכל־זאת תוטל עליו. העובדה שהמטה הארצי בירושלים מטיל על מי שנחשב, לפחות, כבכיר חוקריו, לתפוס גנבי־מכוניות, מעידה על כך שגם בצמרת המישטרה מתחילים להבין כי הגיעו מים עד נפש, וכי התופעה של גניבת מכוניות הפכה בעייה כלכלית־ציבורית ממדרגה ראשונה.

מכוניות חונות בכב עיר: מועדות לפורענות
כמה מהן תיגנבנה?

נזק ועוגמת־נפש

פ רשה מסוג אחר היא זו של תשלום הביטוח לבעלי־מכוניות שריכבם נגנב. חברות־הביטוח מערימות קשיים עצומים על אדם שמכוניתו נגנבה, כשהוא בא לדרוש את כספו מן החברה. חברת־הביטוח דורשת מבעל המכונית הגנובה לפרסם מודעות בעיתונים, כתנאי לטיפולה בבעייה שלו. היא מוכנה להכריז על המכונית כאבודה או, כפי שמכונה הדבר בז׳ארגון הביטוח, TOTAL LOSS (אובדן מוחלט), רק אחרי שלושה חודשים היום הגניבה. אולם את כספו רואה המבוטח רק כשמונה חודשים אחר כך.

גם אז מגלה בעל המכונית, לפתע, כי בכסף שהוא מקבל מחברת־הביטוח, גם אם הוא היה מבוטח בביטוח מקיף, אין הוא יכול לרכוש מכונית דומה, או כל מכונית אחרת. בעל מכונית פולקסוואגן פאסאט משנת ייצור 1974, שמכוניתו נגנבה לכל דבר. אילו היתה המישטרה חוקרת בכיוון של הסוחרים בחלפים או במכוניות גנובות, היתה מצליחה להפחית במידה ניכרת את שיעור המכוניות הנגנבות.

אולם, כמו בתופעות רבות אחרות הקשורות במישטרה, מתחילה זו לפעול רק כאשר היא עצמה מודה שקיימת בעייה, או כשמאלצים אותה להודות בכך. כך היה גם עם הפשע המאורגן, שעד לדו״ח ועדת־שימרון התעלמה המישטרה מקיומו.

כך יקרה גם עם תופעת גניבת המכוניות. אחרי שהמטה הארצי בירושלים יהיה מוכן סוף־סוף להודות בכך ש־14 אלף מכוניות גנובות בשנה ומיליארד וחצי לירות הם בכל־זאת תופעה, אם לא מגיפה, ייתכן שאז היא תתחיל לטפל בבעייה ברצינות, למנוע גניבת כלי־רכב ולנסות לגלות את כלי־הרכב שגנבו ואת גנביהם.

הדוגמה של חברת הסורקים הקטנה יכולה לשמש למישטרה הגדולה בסיס לכך. הסורקים נקטו כמה שיטות יסודיות, שהניבו תוצאות מיידיות. הם פירסמו בעיתונים מודעות שהבטיחו פרס כספי בגובה 400 לירות לכל מי שיזהה מכונית גנובה המופיעה ברשימות שלהם. חוליות קטנות של הסורקים מסיירות בכבישים הראשיים ובשכונות, ומשוות את מיספריהן של מכוניות חשודות עם המיספרים שבידיהם. תמורת סכומים זעומים הצליחו אנשי הסורקים ליצור מגע עם אישי־מפתח בשכונות הדרומיות של תל־אביב, ואלה מדווחים להם על כל מכונית גנובה או חשודה שהופיעה בשכונתם.

לפחות פעולות מסוג אלה, יכולה גם המישטרה לעשות.

אליפות ישראל בשש-בש

מטעם **השוכן הזה** וחברת Metz

יצרני, משווקי ויצואני לוחות שש-בש

בשיתוף האגודה הישראלית לשש-בש

תיערך במלון "רמדה" תל-אביב בסוף חודש מאי 1978

שלושת הזוכים הראשונים באליפות ישתתפו בתחרות בינלאומית שתתקיים באירופה

פרס ראשון: כרטיס-טיסה הלוך ושוב לאירופה ו-10,000 ל"י

פרס שני: כרטיס-טיסה הלוך ושוב לאירופה ו-5,000 ל"י

פרס שלישי: כרטיס-טיסה הלוך ושוב לאירופה ו-2,500 ל"י

כל משתתף יזכה בהחזר במזומן בסך —.300 ל"י על כל קנייה של אחד ממוצרי „מץ": טלוויזיות צבעוניות, טלוויזיות שחור לבן וניידות, תנורי בישול ואפייה, קולטי אדים, מקפיאונים (Deep freezer) ומערכות סטריאו.

מטוסי OLYMPIC יטיסו את הזוכים לתחרות הבינלאומית

בין כל הנרשמים לאליפות ישראל בשש-בש תוגרל טלוויזיה ניידת, מתנת חברת Metz

כיצד להשתתף באליפות

כל שחקן ושחקנית שש-בש מעל גיל 18 רשאים להשתתף באליפות. עליכם למלא ולגזור את התלוש שמשמאל, לצרף אליו המחאת-דואר או צ'ק על סך 280 ל"י לפקודת „אליפות ישראל בשש-בש" ולשלוח לת.ד. 31211 — תל-אביב. הסכום כולל מס ערך מוסף.

גזור ושלח:

רצ"ב צ'ק/המחאת-דואר על-סך 280 ל"י כדמי השתתפות באליפות ישראל בשש-בש 1978.

שם פרטי .....

שם משפחה .....

מס' תעודת זהות .....

כתובת .....

.....

תאריך לידה .....

אירגון והפקה:
מירי זכרוני * נחי לאור * רפי זכרוני
משרדי הפקה: רח' גלבוע 4, ת"א, טל. 247428 — 230856

רחל מרחלת על כל השולם

כשיואל שר לאוסטרלים

ג'ויס ויואל שר
מי פה ומי שם

מי שמע על אחד כזה שנוסע לגרמניה, מופיע שם יומיים רצוף, חוזר ארצה, נשאר 10 שעות ומייד ממשיך לאוסטרליה, טס 30 שעות, מופיע ומייד חוזר? יש אחד כזה, והוא אינו אלא **יואל שר**.

אבל זה לא בדיוק מה שרציתי לספר לכם. לבחור קרה דבר פיקנטי עם אשתו, **ג'ויס**. כאשר שמעה שהוא טס לאוסטרליה, לראשונה, רק כשחזר ארצה ל־10 שעות הטרנזיט לאחר הביקור הקצר בגרמניה, היא התרתה כהוגן ואמרה לו שאם הוא נוסע בלעדיה מחכה לו הפתעה.

כמה שיואל ניסה לשכנע אותה לספר לו במה העניין, סרבה ג'ויס בכל תוקף ורק אמרה לו שכשיגיע לאוסטרליה יצלצל, ואז יגלה את הסוד.

וכך קרה שיואל בילה במתח עצום את שלושים שעות הטיסה, ומייד עם הגיעו למלבורן צילצל הביתה. ושם באמת חיכתה לו הפתעה. מסרו לו כי אשתו, עם בנם **אלון** בן השנייתם וחצי, עובה את הארץ ונסעה לאמריקה, 12 שעות אחרי שהוא נסע ל־אוסטרליה, לביקור אצל הוריה של ג'ויס.

יואל תפס בהלה וצילצל מייד לארה"ב, דיבר עם אשתו ושאל מתי היא מתכוונת לחזור ארצה. אבל זו בשלה: ,מתי שאתה תחזור, אני אחריך.' נכון שהבחורה קשוחה, אבל בכל אופן הרי להופיע צריך, ואם כבר טסים 30 שעות ומבזבזים כל כך הרבה זמן אז כדאי גם לראות קצת מראות „הארץ האחרונה בשורה", לפי דבריו של יואל.

וכך הוא נתן ארבע הופעות, עלה על המטוס וחזר ארצה, צילצל לג'ויס אמר: „אני פה, ואיפה את?" היא, מצידה, ענתה: „אני פה, ואחזור אולי בשבוע הבא." בינתיים, יואל כבר שוב בארץ כשלושה ימים, אבל לאשתו ולבן הקטן עדיין אין זכר.

הסבה מ'קצועית

אם באמת תחלנה כל הדוגמניות ל־החליף את מיקצוען בחיים, אני חוששת שנישאר לבסוף בלי ליגה א' בתצוגות־האופנה. יש כאלה שהופכות באחרונה שחקניות, כמו **חני גולדנברג** למשל, ו־יש שהופכות נשות־עסקים כמו **שלומית אמיר**.

שלומית, שכזכור היתה דוגמנית־העירום מיספר אחת בארץ, פתחה לפני שבועיים את הבוטיק הפרטי שלה, ולא סתם בוטיק כי אם אחד על רמה, במלון מפואר שבו היא עורכת תצוגות־אופנה על חוף הים. האביזרים שבבוטיק מיועדים רובם־ככולם לחוף ולקיץ, ומי שעומד מאחרי הפרוייקט הזה הוא חברה החדש לחיים הרומן הסו־ער שלה מחו"ל, **קלאוס פוגל**.

את המולטי־מיליונר הפרטי הכירה שלו־מית בטיול־חופשה שערכה באיטליה, שם

שלומית אמיר
בעזרת המיליונר

התלבש עליה הבחור בן ה־30 והחליט ל־עשות ממנה בן־אדם, נתן לה את הרעיון ואת הסחורה. כי, התמזל המזל, ולקלאוס זה יש עיסקי אופנה בכל רחבי אירופה. הוא נתן את הרעיון, וגם מימן אותו, וכך יש לשלומית כיום עסק שיתופי לעבודה ולחיים, עם בן־זוג חם־מזג ובעל־ממון, היושב קבע על קו איטליה תל־אביב.

אומנם, בתצוגות הגדולות עדיין אפשר לראות את שלומית קורנת על המסלול, ופה־ושם עוד מתפרסמים צילומי־פירסומת חדישים שלה, אבל לדבריה היא עוסקת בכך רק עד שהבוטיק יתחיל ללכת ברצי־נות. אז תפסיק, ותשקיע את כל מירצה בעסק.

על התוכנה היא לא מוכנה לדבר, אבל אם הרומן שם ימשיך להתבשל על אש גדולה כמו עכשיו, יש לי הרגשה ששלו־מית לא תישאר לעד בארץ. נסיעותיו של קלאוס פשוט רבות ויקרות מדי. היא פשוט תעבור אליו ותנהל לו איזה בוטיק משלו באחת מבירות אירופה.

נצפה להתפתחויות.

הביטול

עלה ביוקר

לנערת ישראל לשעבר, **איריט קיבא** קרה מיקרה מעציב בשבוע שעבר. איריט, שזנחה את מסלול הדוגמנות לטובת בעלה **יורם** ושני בניה, עשתה הרבה־הרבה שמיניות באויר ותרגילי בקשה עד שהבעל הירשה לחזור למסלול. לדבריה, מה שנתן לו דחיפה רצינית להסכים לבסוף היה

איריט קיבא
מעשה נבון

הכתבה, שהתפרסמה במדור זה לפני כחוד־שיים.

כל החברים באו אליו בתלונות שזה לא יפה שהוא מגביל אותה והורס לה את ה־קאריירה, עד שלא היתה לו ברירה והוא נכנע — אומנם לא סופית, אבל כהחלט חד־משמעית, וגם זו לטובה. אז למי שיש שעונות אל הבעל או הבוס בעניין הקאריי־רה, זהי הכתובת לסידור העניין.

ובכן, זה מה שקרה לה, לאיריט. היא

חתונה באופק

לא חושבת שקיים בארץ אחד שלא מכיר את המלחין קטן־הקומה **דני סנדרסון**, מי שהיה ממייסדיה ומראשיה של להקת כוורת ואחראי להרבה־הרבה פיזמונים יפים ולוהטים מעל גלי האתר, מפרי יצירתו.

אז הפעם יש לי חדשה מסעירה כהוגן: הבחור עומד, סוף־סוף, לעשות זאת! הוא מתכונן להינשא בעתיד הקרוב ביותר. אומ־נם נכון שאין עדיין תאריך מדויק, אבל העניין סוכם והוחלט סופית, והמאושרת אינה אלא חברתו מזה יותר משנה, דיילת ארקיע **נעמי הירש**, שאומנם גדולה עליו בכמה מיספרי גובה טובים, אבל מתהלכת ברקיע השמיני מרוב אושר ואהבה.

השגיים שניסו לשמור את ההחלטה הז־הוזמנה על־ידי בוטיק מסויים לדגמן עבורו בתצוגת־אופנה גדולה ומפוארת, שנערכה השבוע במועדון נתנייתי חדיש. בתצוגה הזאת היו מעוף וציבעון קצת שונים. תצו־גת השמלות היתה מעורבת בתצוגת תיספו־רות. אז נכון שהיו שם מיטב דוגמניות־הצמרת, כמו האלילות הלא־מוכתרות **חני צנטנר, קארן דונסקי, מיכל אדר, חני גולדנברג** ועוד, וגם איריט זו שבה מדובר היתה אמורה להופיע. היא עשבה כל הבוקר במספרה, סבלה ההת־ייפיפה, ישבה בשלווה עת צילמו אותה לטלוויזיה ובקיצור, היתה כולה מוכנה פי־סית ונפשית להופיע באירוע המיוחס.

אבל אוי לה לאותה בעלת בוטיק לא־נחמדה, שצילצלה אל איריט בשעה שמונה בערב, ואמרה לה שמצטערת אבל היא לא תוכל להופיע. ישבה איריט, שהיתה כבר כולה מוכנה ומזומנה, וחשבה פעמיים אם כדאי להתרגז ולהזיל דימעה, או פשוט לעבור על העניין בשקט ולסדר־היום, לנ־סוע לנתניה וליהנות מהחיים.

היא הגיעה למסקנה השנייה, התגנדרה לה כך שתוציא לכולם את העיניים על בטוח, והגיעה לתצוגה כמו מלכה. היא ישבה בשורה הראשונה, ועשתה עיניים אמיצות לבעלת־הבוטיק. בסוף התצוגה ניגשה אל הגברת והגישה לה חשבון, אפי־לו שלא עבדה אלא ישבה בצד ונהנתה מהחיים.

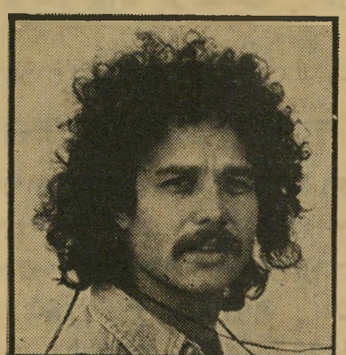
הגברת הלא־נחמדה לא היתה מאושרת ביותר, כפי שניתן לנחש, אבל לאור מבטי האנשים שמסביבה נאלצה לשלוף, בלית־ברירה, את פינקס־הצ'קים, ולרשום צ'ק שמן לדוגמנית הנבונה.

רומן

מאחרי המצלמה

הצילום היה מאז־ומתמיד מיקצוע מעניין, ובמיוחד צילומי האופנה, בכל הכרוך בזה שנמצא ומתחולל מול העדשות ומאחוריהן. והנה, אחד מצלמי־האופנה המצליחים כיום בלוס־אנג'לס הוא ישראלי, בשם **זאב מנור**, שהיה צלם מתחיל וכישרוני בארץ עד שהחליט להתפתח דווקא בבוורלי־הילס.

בוקר אחד, לפני שלוש שנים, קם ונסע

זאב מנור
פעמיים כי טוב

לו, ועכשיו מגיעים דיווחים ומצייצות ה־ציפורים שהוא עושה חיל רב. וזה תמיד טוב לשמוע.

וככה נמשכו להם חייו העליזים של זאביק, שהיה מדידיה הקרובים והאינטי־מיים של הדוגמנית הישראלית המצליחה **חני פרי**. הבחור לא פיספס אף רגע של

תענוגות בעיר הבילויים, עד שיום בהיר אחד נכנסה לסטודיו שלו **דבי בון**, בתו של הזמר הוותיק **פט בון** ומי שזכתה השנה בפרס האוסקר על שירה אתה מדליק אותי, וביקשה ממנו בלשון צחה לצלם או־תה לעטיפה עבור אריך־הנגן החדש שלה שייצא בקרוב.

מנור קצת התרגש, להודות על האמת, אלא שמי שמכיר את המיקצוע ואת זאב, יכול לתאר לעצמו שהעניין אולי התחיל בסטודיו, אבל בפירוש לא נגמר שם. דבי הזמינה אותו לביתה, והכירה לו את אביה המפורסם ואת גדוד אחיותיה. ואתם יכולים להבין בעצמכם באיזה רקיע בדיוק ריחף לו הצעיר הישראלי.

מי שלא־כל־כך מבסוט מהרומן הזה הם הוריו של הצלם, שתמיד רצו לראותו נשוי באושר לבחורה יהודיה כשרה, רצוי ישרא־לית. ואולי עוד יבואו ימות המשיח, מי יודע, ודבי בון תתגייר ואז נאמר פעמיים כי טוב. אם לא שלוש.

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האורוריים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף.סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

Gali-גלי®

הקיץ בא לי...בסנדלי "גלי"

מוגן בחוק | COPYRIGHT

לנקיון ולברק - מוצרי "בזק"
בזק
בזק
בזק
בזק
בזק
עקרת הבית
כל הדרוש לנקיון הכלים והבית -
במשפחת "בזק" של עץ הזית
עץ הזית

רחל מרחלת על כל העולם

ריצוא

רענן ונחמד

שמה, **דורית צדוק**, ומי שראה את הסרט הלהקה יזכור אותה, כמי ששיחקה את החיילת המתמסרת ל**גידי גוב** בחדרה שבבסיס. עם שיער קצוץ, כוכבים על ה־עיניים והמון קסם אישי. כל־בולה רק בת 22, וכבר הספיקה לעבור את להקת פיקוד דרום, ולהחליף את **מיקי קם** ב־מועדון התיאטרון שם הופיעה בשלוש הצ־גות. היא כישרונית בזימרה, מישחק ו־ריקוד, ומה יותר צריך הבנאדם?

ובכן, לה יש שאיפות כמוסות, כמו למשל ללימודים. דורית מתכוננת לעזוב את ישראל הקטנה לטובת ארצות־הברית, שם חי אחיה הגדול כבר שבע שנים, והוא סידר לה ללמוד מישחק ביו־סי־אל־אי.

אבל בינתיים, עד שתצא לעולם הגדול, היא עושה חאלטורות עם תיזמורת בכל רחבי הארץ, ויוצאת לבלות עם גבר ה־מבוגר ממנה בהרבה שנים טובות, שמו **ריקי בירמן**, והוא הפסנתרן של **ג'ימי**

דורית צדוק וריקי בירמן
הרע במיעוטו

דויד. אומנם, לטענתה הם רק ידידים טובים, אבל כשאין לחם אוכלים עוגות, וכרגע הלחם רחוק ממנה. אין לה חבר ואין לה סיפור.

היא אוהבת אותם, לדבריה, צעירים, רעננים ונחמדים. אז כל מי שנדמה לו שהוא עונה על הדרישות הצנועות הנ"ל, היא מתגוררת כיום עם ההורים, אחרי שבמשך תקופה ארוכה גרה בדירת־רווקות יחד עם חברה, בתל־אביב. בהצלחה.

המארש החברתית

שרונה מארש ואדמוני
החופש בעיצומו

כשסוף־סוף מסתובבת לה אשת־חברה ידועה ומפורסמת לגמרי חופשי בשטח, הרי זה ממש לחם בשביל מדורי הרכילות. אז אם בזמן הקרוב תשמעו הרבה על שרונה מארש, אל תתפלאו. היא פשוט תהיה בחשוות מפני שיראו אותה פה־רוש עם איזה חתיך אחר, מסתובבת במועדונים ובבילויים שבהם היא מורגלת.

נכון שהילכו שמועות שהיא עזבה את בעלה, **שימעון זוין**, לטובת **נשיו** מבו־גר אחד, שמחזיק חברה צמודה בארץ ו־אשה וילדים בחו"ל. אבל על זה אין עדיין גושפנקה. בכל אופן, ההופעה החברתית הראשונה שלה, עם בן־זוג לא־מזוהה, צעיר ויפה, היתה ביום השני לפני שבועיים במועדון החדש בנתניה, עת הגיעו שלובי־זרוע לתצוגת־האופנה המשולבת של ביגוד ותיסרוקות. מובן שלשאלתי מי המאושר לא היתה תשובה בפיה, אבל היא דאגה להפיץ בעצמה תמונה זו בכל עיתוני ישראל.

אבל רק שתדעו איך הוא נראה: בלונדי, צנום ולא־כל־כך גבוה, ועושה רושם של תוצרת חוץ למרות שבפיו מתגלגלת עיב־רית שוטפת.

או אם מישהו מסוגל לפתור את תעלומת זהותו, אנא יודיעני דבר, ואז תהיה לי סיבה מספקת לכתוב עליה שוב. ואם לא, לא נורא.

מיליונים
מחפשים יהודיה

אחד הרומנים המסקרנים ביותר את מו־שבת הישראלים בלוס־אנג'לס הוא זה הלוהט המתנהל בין המיליונר הישראלי **ראובן דלל** לבין הדוגמנית היפהפיה **כריסטי זרבב**. ומדוע מעניין? או. כי דלל הנ"ל מגיע בשבוע הבא ארצה, במלוא המיפרשים, במטרה אחת ויחידה: לחזור ללוס־אנג'לס עם כלה יהודיה כשרה ל־מהדרין. או איפה הסיפור? ובכן, הריהו לפניכם, רק שלא תגידו שאני לא מכינה אתכם מראש כשנופל לי משהו טוב ביד.

הרומן בין דלל וכריסטי התחיל לכמרי במיקרה, ודרך שיחת־טלפון. אבל כיאה לדלל, שהוא בעל חברת־הנסיעות השניה בגודלה בלוס־אנג'לס ובעל חברת־התעופה אייר נוואדה, הכל קורה אצלו בקצב ה־סילון.

יום בהיר אחד הוא טילפן לחברת־התעו־פה אמריקן איירליינס, ומעברו האחר של הקו ענתה לו כריסטי, העובדת שם מזה שנים רבות. מן הון להון הם התערבו על משהו מיקצועי, היא כמובן הפסידה, כי מי שמכיר את ראובן יודע שבענייני מיקצוע אין כמוהו.

או אומנם נכון שהיא הפסידה בהתער־בות, אבל לעומת זאת בפירוש הרוויחה הרבה יותר: את ליבו של ראובן, שהיה ידוע מתמיד כמי שאינו מתמסר בקלות.

דבר ראשון היא רצתה לבקר בישראל, ומי אם לא ראובן יטיס אותה מייד ארצה? כריסטי הציצה, ונפגעה, וחזרה ואמרה בפירוש שהיא רוצה לחזור ולחיות בישר־אל, אבל רק בתור אשתו החוקית. וזאת כבר בעייה, כי כמה שראובן מכבד את נערתו החטובה והיפה, מוסעל עליו לחץ רציני מצד רבה הראשי של לוס־אנג'לס וכל פרנסי המושבה היהודית הענקית שם, החמישי להריונה, ונראית מאושרת להפ־ליא.

חבל רק שאי־אפשר לסיים הפעם ב־"סוף טוב — הכל טוב."

ירח־הדבש נידחה

אומנם נכון שכתבתי על מלכת־היופי של שנת 1971, **מירי בן־דויד**, רק לפני כ־חודש, עקב נישואיה — מאורע שלכל הדיעות היה שווה סיפור.

ונכון שהסיפור היה שווה גם מצד הבעל הטרי, **יגאל רוזנברג**, שהוא כידוע בעל בתי־חרושת ובעלה־לשעבר של הבינלאומית **חני פרי**.

אבל יש בסיפור הזה עוקץ נכון נוסף, שלא היה ידוע או, אף שכל מי שרואה את מירי בימים אלה אינו יכול לטעות בו. היא פשוט נושאת אותו בגאווה ומראה את ממדיו לכל המעוניין.

נושא הגאווה שרוי היום בתחילת החודש החמישי לעיצובו, ומאפשר לאמו העתידה להתהדר בביגדי־הריון לתיפארת.

וכך, הכל שמח ועליז ומבשר טובות, והתעוררה רק בעייה אחת. השניים, שרצו בעצם לבלות ירח־דבש בחו"ל, נאלצו לוותר על התוכנית בגלל ההריון המתקדם, והחליטו לדחות את מימושן למועד מאוחר יותר. גם זו לטובה.

מירי בן־דויד
האושר בתחילתו

אותו הדבר - אבל להיפך

אולי יש כאלה הזוכרים את המאמר על היהלומן הנתנייתי, **דויד רחמינוב**, ועל זה שהוא החליט לחזור אל אשתו, **יחי'**, אם שני בניו, ואפילו לגשת איתה לרבנות מחדש. באותה הזדמנות גם סופר שבשביל בגלל כל זה הוא עזב את חברתו הנתניי־תית הקבועה מאז גירושיו, ושבר את ליבה. ובכן, הפעם זהו אותו הסיפור, אבל ב־שינוי מחדש של האדרת.

דויד זה, שאולי לא בדיוק יודע מה הוא רוצה, מרגיש כנראה שמותר לו לשחק עם אנשים ורגשות כמו שבא לו. וכך הוא שינה שוב את דעתו, חזר אל חברתו הנתנייתית **יהודית פירמן**.

והנה, לא עברו ימים רבים וביום השני האחרון, ה־10 באפריל נישאו בני הזוג החדש בחגו מישפחתי מצומצם, ואחרי החגיגה הזמינו את קרוביהם ומקורביהם לחגוג באופן פרטי במועדון בנתניה.

יחדית, שהיא בתם של בעלי חנות ל־חומרי־בניין בנתניה, נמצאת עתה בחדש

גירושין בסימן טוב

במיקרה שלא ידעתם, אז תדעו לכם: מסתובב לו כיום, חופשי ומאושר, יהלומן יפה־תואר שחרחר ומקסים, ושמו בישראל **חיים פיפנו**, שספר לא מזמן 35 אבי־בים לחייו.

הוא התגרש סוף־סוף, לפני שבועיים ימים, והחופש המיוחל שלו החל את דרכו ברגל ימין. פיפנו, המנהל רומן סוער עם הדוגמנית **שרה לב**, המכונה "קוקה", מזה שלוש שנים, הגיע לביתה ביום שבו קיבל את הגט עם המיזוודה ושאר המיטלטלים שנשל מביתו הקודם, נוהג להנאתו במרצדס לבנה גדולה וחדישה, ועושה לעצמו ולשרה שלו שמח על הלב.

רק שדירתם הנוכחית כנראה קטנה עליהם, מאחר שהיתה בשעתה דירת רווקותה של קוקה, ומשום כך מחפשים בני־הזוג הטריים דירה גדולה יותר. כל יפות תל־אביב, שחיכו ליום שבו חיים זה יתפנה, הנני להודיעכן, הוא אומנם התפנה מאשתו החוקית, אבל ממה שאני רואה ושומעת יכול להיות שלא יעברו ימים רבים, וחברתו הנוכחית תהפוך אשתו החוקית השניה. נראה שאין לכן צ'אנס, לצערי.

כ' ניסן תשל"ח, 19.4.78 שנה 42 חמחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2120

העולם הזה

כמה נעים לשלוח אחרים לקרב - ולהישאר בעורף

צביקה פיק מפגין למען המילחמה - לא שירת בצה"ל

